T. B. M. M.
TUTANAK DERGİSİ

79 uncu Birleşim

10 . 3 . 1993 Çarşamba

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	545
II. — GELEN KÂĞITLAR	547
III. — YOKLAMA	548
IV. — BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	549,554
A) GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	*549*
1. — Tokat Milletvekili Ahmet Feyzi İnceöz'ün, penisilinin ülkemizde yanlış kullanımına ilişkin gündem dışı konuşması	549:550
2. — Adıyaman Milletvekili Mahmut Kılınç'ın, güneydoğudaki ekici tütün piyasası ve üreticinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	550:552
B) TEZKERELER VE ÖNERGELER	*552,554*
1. — Anayasa Komisyonu Başkanlığının, Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının (1/472) (S. Sayısı : 221) Komisyona geri verilmesine ilişkin tezkeresi (3/865)	552
2. — İstanbul Milletvekili Gürol Soylu'nun, Kamu İktisadî Teşebbüsleri Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/141)	554

Sayfa

V. — ÖNERİLER 552

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ *552*

1. — Gündemdeki sıralamanın yeniden yapılması ile (9/16) esas numaralı Meclis soruşturması önergesinin gündemdeki yeri ve görüşme gününe ilişkin Danışma Kurulu önerisi 552:554

VI. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER 554,566

1. — Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 436 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 16.4.1986 Tarihli ve 3274 Sayılı Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında 256 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Sigorta Şirketleri Hizmetlerinin Başbakanlığa Devri Hakkında 303 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/202, 1/76, 1/108) (S. Sayısı : 59 ve 59'a 1 inci Ek) 554:555

2. — Bütçe Kanununda Yer Alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanunlarında Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/343) (S. Sayısı : 71) 555

3. — Belediye Kanununa Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/306) (S. Sayısı : 82) 555

4. — İnsan Hakları Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Anayasa ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/376) (S. Sayısı : 139) 555

5. — Çorum Milletvekili Cemal Şahin'in, Türk Kanunu Medenisinin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (1/324) (S. Sayısı : 134) 555

6. — Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Anayasa Komisyonu Raporu (1/472) (S. Sayısı : 221) 555

7. — Devlet Planlama Teşkilatı Kuruluş ve Görevleri Hakkında 437 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 470 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/201, 1/319) (S. Sayısı : 58 ve 58'e 1 inci Ek) 556

8. — Türkiye Radyo-Televizyon Gelirleri Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 394 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (1/160) (S. Sayısı : 111) 556

9. — Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Kurulmasına İlişkin 77 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında 391 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (1/14, 1/155) (S. Sayısı : 112) 556

Sayfa

10. — Turizm Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 355 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 190 ve 355 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 411 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında 187 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 187 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair 216 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Millî Eğitim, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm, Anayasa ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/137, 1/181, 1/52, 1/62) (S. Sayısı : 116) 556

11. — Ödünç Para Verme İşleri Hakkında 90 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Adalet ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/9) (S. Sayısı : 180) 556:557

12. — Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Tarım, Orman ve Köyişleri ve Anayasa ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/199) (S. Sayısı : 193) 557

13. — Sosyal Sigortalar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/422) (S. Sayısı : 233) 557:565, 566:578

14. — Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısıyla Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin Emniyet Teşkilatı Kanununun İki Maddesinin Değiştirilmesi ve Aynı Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/489, 2/463) (S. Sayısı : 247) 578:600

15. — Terörle Mücadele Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin 12.4.1991 Tarih ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun 22 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/427, 2/283) (S. Sayısı : 181) 600:611

16. — Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Adalet Komisyonları Raporları (1/436) (S. Sayısı : 179) 611

17. — 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/504) (S. Sayısı : 301) 611:616

18. — İstanbul Milletvekili Ercan Karakaş'ın, 2429 Sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkındaki Kanunun 2 nci Maddesinin (A) Bendinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/296) (S. Sayısı : 174) 616:621

VII. — SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR 565

1. — İstanbul Milletvekili Emin Kul'un, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Moğultay'ın kendisine sataşması nedeniyle konuşması 565:566

VIII. — SORULAR VE CEVAPLAR 622

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI *622*

1. — İstanbul Milletvekili Hasan Mezarcı'nın, yeniden yapılmak üzere 1986 yılında yıkılan Tokyo Camiine ilişkin Başbakandan sorusu ve Devlet Bakanı Ekrem Ceyhun'un yazılı cevabı (7/784) 622:623

Sayfa

2. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, İstanbul Üniversitesinin Süleymaniye'deki bahçe ve serasının boşaltıldığı iddiasına ilişkin sorusu ve Çevre Bakanı Bedrettin Doğancan Akyürek'in yazılı cevabı (7/855) 623:625

3. — Tokat Milletvekili Ahmet Feyzi İnceöz'ün, Japonya'da yapılacak Tokyo Camiine ilişkin Başbakandan sorusu ve Devlet Bakanı Ekrem Ceyhun'un yazılı cevabı (7/874) 625:626

4. — İstanbul Milletvekili Halit Dumankaya'nın, İstanbul'daki çöplüklerin rehabilitasyon projelerine ilişkin sorusu ve Çevre Bakanı Bedrettin Doğancan Akyürek'in yazılı cevabı (7/928) 626:628

5. — İzmir Milletvekili Işın Çelebi'nin, ağırlama giderlerine ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Orhan Kilercioğlu'nun yazılı cevabı (7/944) 628:629

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak üç oturum yaptı.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gidecek olan Devlet Bakanı Erman Şahin'in dönüşüne kadar, Devlet Bakanlığına, Devlet Bakanı Türkân Akyol'un,

Almanya'ya gidecek olan Turizm Bakanı Abdulkadir Ateş'in dönüşüne kadar, Turizm Bakanlığına, Adalet Bakanı M. Seyfi Oktay'ın,

Vekillik etmelerinin uygun görülmüş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı;

Devlet eski Bakanı İbrahim Özdemir ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik eski Bakanı İmren Aykut ile,

Sağlık eski Bakanı Halil Şıvgın,

Haklarındaki soruşturma raporlarının, Başbakanlığın yazılarına ekli olarak, Anayasanın 100 üncü maddesine göre gereği yapılmak üzere TBMM Başkanlığına intikal ettirildiğine; Meclis soruşturması önergelerinin, sadece milletvekilleri tarafından ve en az 45 imzayla verilebileceğine; böyle bir önerge olmadan, TBMM Başkanlığının söz konusu dosyalarla ilgili olarak Meclis soruşturmasına ilişkin bir işlemi resen yürütmesinin mümkün bulunmadığına; yapılan uygulamalar doğrultusunda, konunun Genel Kurula sunulmasına ve anılan dosyaların milletvekillerinin tetkik ve takdirlerine açılmasının uygun mütalaa edildiğine;

İlişkin TBMM Başkanlığı ve,

Söz konusu dosyalara ilişkin Başbakanlık,

Tezkereleri ile,

Sakarya Milletvekili Nevzat Ercan ve 50 arkadaşının, Bulgaristan'dan ülkemize gelen soydaşlarımızın iskânı ve konut yapımı ile ilgili işlemlerde mevzuata ve kanunlara aykırı hareket ederek devleti zarara uğrattıkları ve bu eylemlerinin Türk Ceza Kanununun 240 ıncı ve ilgili maddelerine uyduğu iddiasıyla, eski Başbakan Yıldırım Akbulut, Devlet eski Bakanları Işın Çelebi, İsmet Özarslan, Recep Ercüment Konukman, Mehmet Çevik ve Cemil Çiçek, Tarım ve Köyişleri eski Bakanı Lutfullah Kayalar, Sanayi ve Ticaret eski Bakanı Şükrü Yürür ve Enerji ve Tabiî Kaynaklar eski Bakanı Fahrettin Kurt haklarında Meclis soruşturması açılmasına ilişkin önergesi (9/16),

Genel Kurulun bilgisine sunuldu;

Meclis soruşturması önergesi için Danışma Kurulunca tespit edilecek görüşme gününün Genel Kurulun onayına sunulacağı açıklandı.

Bazı milletvekillerine, belirtilen sebep ve sürelerle izin verilmesine;

Türkiye Büyük Millet Meclisini temsilen, bir Parlamento heyetinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine,

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı riyasetinde bir Parlamento heyetinin Yeni Zelanda'ya,

Vaki resmî davetlere icabet etmelerine;

İlişkin TBMM Başkanlığı ve,

Olağanüstü Hal Bölge Valiliği İhdası Hakkında Kanun Hükmünde kararnamenin Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının (1/413) (S. Sayısı : 187) geri verilmesine ilişkin Başbakanlık,

Tezkereleri kabul edildi.

Denizli Milletvekili Hasan Korkmazcan ve 69 arkadaşının, son günlerde cezaevlerinde meydana gelen firar olaylarında ihmal ve kusuru bulunduğu iddiasıyla, Adalet Bakanı M. Seyfi Oktay hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/17) üzerinde yapılan öngörüşmeler tamamlandı; yapılan oylama sonucunda, önergenin gündeme alınmasının kabul edilmediği açıklandı.

Bir hususun oya sunulmasının, gürültüler nedeniyle bazı üyelerce açıkça işitilememiş olmasının, o hususun yeniden oylanmasını gerektirip gerektirmeyeceği hakkında usul görüşmesi yapıldı.

Gümüşhane Milletvekili Mahmut Oltan Sungurlu da, gensoru önergesinin öngörüşmeleri sırasında Adalet Bakanı M. Seyfi Oktay'ın, şahsına sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

TBMM'nin 11.11.1992 tarihli ve 197 Sayılı Kararıyla, 19.11.1992 günü saat 17.00'den geçerli olmak üzere 10 ilde uzatılması onaylanmış bulunan olağanüstü halin, Elazığ İlinden, 19.3.1993 günü saat 17.00'den geçerli olmak üzere kaldırılmasına; Batman, Bingöl, Diyarbakır, Hakkâri, Mardin, Siirt, Şırnak, Tunceli ve Van illerinde, 19.3.1993 günü saat 17.00'den itibaren 4 ay süreyle yeniden uzatılmasına;

Bitlis İlinde, 19.3.1993 günü saat 17.00'den geçerli olmak üzere, 19.7.1993 günü saat 17.00'ye kadar olağanüstü hal ilan edilmesine;

İlişkin Başbakanlık tezkereleri, yapılan açık oylamalardan sonra kabul edildi.

Erzurum Milletvekili Lütfü Esengün'ün, Erzurum İli hava kirliliğinin önlenebilmesi için ne gibi tedbirler alınabileceğine ilişkin sorusuna (6/272), Çevre Bakanı Bedrettin Doğancan Akyürek,

Kütahya Mliletvekili Ahmet Derin'in, Kütahya İli ve Emet İlçesi SSK hastanelerinin uzman ihtiyacına ilişkin sorusuna (6/285), Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Moğultay,

Cevap verdiler; soru sahipleri de, cevaplara karşı görüşlerini açıkladılar.

(6/115), (6/147), (6/214), (6/215), (6/236), (6/237), (6/244), (6/258), (6/267), (6/274), (6/279), (6/288), (6/289), (6/290), (6/293), (6/295), (6/296), (6/310), (6/314), (6/315), (6/316), (6/317), (6/318), (6/319), (6/324), (6/333), (6/334), (6/335), (6/336), (6/541), (6/337), (6/339), (6/340), (6/341), (6/342), (6/482), (6/343), (6/344), (6/538), (6/356), (6/358), (6/359), (6/360), (6/363), (6/370), (6/375), (6/378), (6/380), (6/382), (6/384), (6/385), (6/386), (6/387), (6/388), (6/390), (6/391), (6/393), (6/395), (6/397), (6/398), (6/399), (6/401), (6/402), (6/403), (6/405), (6/406), (6/407), (6/408), numaralı sorular, soru sahipleri iki cevap gününde de Genel Kurulda hazır bulunmadıklarından, düştüler.

(6/145), (6/146), (6/230), (6/231), (6/232), (6/235), (6/239), (6/240), (6/259), (6/271), (6/299), (6/300), (6/311), (6/345), (6/346), (6/347), (6/348), (6/349), (6/351), (6/353), (6/357) numaralı sorular, ilgili bakanlar Genel Kurulda hazır bulunmadıklarından;

(6/250), (6/252), (6/254), (6/260), (6/261), (6/262), (6/268), (6/283), (6/302), (6/303), (6/304), (6/305), (6/306), (6/307), (6/308), (6/309), (6/320), (6/321), (6/322), (6/325), (6/326), (6/328), (6/329), (6/350), (6/361), (6/364), (6/365), (6/366), (6/367), (6/368), (6/369), (6/379), (6/381), (6/389), (6/396), (6/400), (6/404) numaralı sorular, soru sahipleri Genel Kurulda hazır bulunmadıklarından, bir defaya mahsus olmak üzere;

(6/269), (6/297), (6/298), (6/352), (6/355), (6/392) numaralı sorular, soru sahipleri izinli bulunduklarından;

(6/273), (6/275), (6/286), (6/313), (6/323), (6/362) numaralı sorular soru sahiplerinin aynı birleşimde görüşülmüş sorusu bulunduğundan;

(6/371), (6/372), (6/373), (6/374), (6/376), (6/377) numaralı sorular, soru sahibi görevli bulunduğundan;

Ertelendiler.

(6/312) numaralı soru da, soru sahibi tarafından geri çekildi.

Alınan karar gereğince, 10 Mart 1993 Çarşamba günü saat 13.00'te toplanmak üzere, birleşime 00.47'de son verildi.

Yıldırım Avcı
Başkanvekili

Ali Günaydın	*Cengiz Üretmen*
Konya	Manisa
Kâtip Üye	Kâtip Üye

Kadir Ramazan Coşkun
İstanbul
Kâtip Üye

II. — GELEN KÂĞITLAR

10 . 3 . 1993 Çarşamba

Kanun Hükmünde Kararname

1. — Olağanüstü Hal Bölge Valiliği İhdası Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname (1/517) (İçişleri ve Plan ve Bütçe komisyonlarına) **(Başkanlığa geliş tarihi : 5.3.1993)**

Teklifler

1. — Balıkesir Milletvekili Melih Pabuççuoğlu ve Bursa Milletvekili Yılmaz Ovalı'nın 3213 Sayılı Maden Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması ve Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (2/653) (Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonuna) **(Başkanlığa geliş tarihi : 4.3.1993)**

2. — Muş Milletvekili Muzaffer Demir ve Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak'ın Olağanüstü Halin Devam Edip Etmemesi Konusunda Referandum Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/654) (Anayasa Komisyonuna) **(Başkanlığa geliş tarihi : 8.3.1993)**

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 13.00

BAŞKAN : Başkanvekili Yıldırım Avcı

KÂTİP ÜYELER : Cengiz Üretmen (Manisa), Ali Günaydın (Konya)

BAŞKAN — Türkiye Büyük Millet Meclisinin 79 uncu Birleşimini açıyorum.

III. — YOKLAMA

BAŞKAN — Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır. Salonda bulunan sayın üyelerin, mevcudiyetlerini yüksek sesle belirtmelerini rica ediyorum.

(Yoklama yapıldı)

BAŞKAN — Toplantı yetersayımız yoktur.

Saat 14.30.'da toplanmak üzere birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati : 13.34

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 14.30

BAŞKAN : Başkanvekili Yıldırım Avcı

KÂTİP ÜYELER : Cengiz Üretmen (Manisa), Ali Günaydın (Konya)

BAŞKAN — Türkiye Büyük Millet Meclisinin 79 uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III. — YOKLAMA

BAŞKAN — Biraz önceki oturumda, toplantı yetersayısı bulunamadığı için ara vermiştik; şimdi, tekrar ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır. Salonda bulunan sayın üyelerin mevcudiyetlerini yüksek sesle ve el işaretiyle belirtmelerini rica ediyorum.

(Yoklama yapıldı)

BAŞKAN — Toplantı yetersayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz. (DYP sıralarından alkışlar)

IV. — BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

1. — Tokat Milletvekili Ahmet Feyzi İnceöz'ün, penisilinin ülkemizde yanlış kullanımına ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN — Gündeme geçmeden önce üç sayın üyenin gündem dışı söz talebi vardır, onları yerine getiriyorum.

İlk olarak...

NAFİZ KURT (Samsun) — Verme, verme.

DEVLET BAKANI CAVİT ÇAĞLAR (Bursa) — Verme, verme.

BAŞKAN — Efendim istirham ediyorum... Sabahleyin kendilerine bildirilmiş ve bütün bakanlıklara mesele duyurulmuştur. Ben görevimi yapıyorum efendim. "Söz vermiyorum" demek olur mu?

NAFİZ KURT (Samsun) — Hem söz istiyorlar hem de Mecliste olmuyarlar...

BAŞKAN — Efendim olmuyorsa, "yok" deriz geçeriz aşağısına.

GÜNEŞ MÜFTÜOĞLU (Zonguldak) — Yoklamada var mıydınız siz? Utanmaz adamlar!

YILMAZ OVALI (Bursa) — Olağanüstü bir hal olursa, o zaman gündem dışı söz verilir.

BAŞKAN — İlk olarak Penisilin ilacının yanlış kullanımı hakkında, buyurun Sayın İnceöz.

AHMET FEYZİ İNCEÖZ (Tokat) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; penisilinler, 1940'lardan beri tüm dünyada başarılı sonuçlar alınan ve en sık kullanılan ilaçlardandır.

Ana-Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Projesi çerçevesinde 33 ilde 0-5 yaş arası çocuklara uygulanan Sağlık Bakanlığı destekli tedavide kullanılan, "Procaine Benyzl Penicilin" adlı ilaç, 0-5 yaş grubundakilere Fransa'da yasaktır.

Proje kapsamında, akut solunum yolları enfeksiyonları için, Ana-Çocuk Sağlığı Başkanlıklarıyla, sağlık ocaklarında Procaine Benyzl Penicilin adlı bir gramlık (bir milyon ünitelik) ilaçlar dağıtıldı.

İlaç kutularının içinde prospektüs bulunmuyor; 50'lik karton kutuların da üzerinde, İngilizce ve Fransızca olarak, "5 yaşın altında kesinlikle kullanılmaz" deniliyor.

İlacın kullanımı da, tatbik açısından zorluk arz ettiriyor. İlaç sulandırıldığında kristalize hale geldiği için, ancak büyüklere yapılan enjektörle, bebeklere bu ilacı yapmak mümkün olabiliyor. Yurt dışındakiler özel enjektörlerle bu ilacı tatbik ediyorlar.

İlacın dozu bir milyon ünitedir. Bebeklere doz ayarlaması da sıhatli olmamaktadır. Fransızlar, ilaç, genetik yapıyı bozduğu ve Fransız çocuklarını daha da hasta yaptığı ve alerjen olduğu gerekçesiyle yasaklıyorlar. Bakanlık yetkilileri, ise, bu ilaç, 0-1 aylıklar dışındakilere uygulanabilir diyorlar ve bu ilacı Procaine G şeklinde tatbik edilebilir diye tavsiye ediyorlar. Türkiye'de ise bu tür zararlı bir etkisi olup olmadığı konusunda araştırma yapılmadan, ilaç halen -maalesef- kullanılmaktadır.

Fransa'da yasaklanan bir ilaç, gelişmekte olan ülkelere gönderiliyor.

Türk insanı aydan gelmedi... İnsan, Fransa'da da insandır. Türkiye'de de insandır, kutuplarda da insandır; ama, bu iktidar gibi iktidarlar, Türk halkını hangi çerçevede nereye koyuyorlar, merak ediyoruz.

Sağlık Bakanlığı yetkilileri, bu konuda sorulan suallere, tıbbî ölçülere sığmayan cevaplar vermişlerdir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; işte size ilacın prospektüsünün fotokopisini okuyorum -İngilizce bilenlerin çoğunlukta olduğunu sanırım, bunu İngilizce olarak okuyorum- bu kontrendikasyon bölümünde, "Do not use in children under 5 years of age" diye yazmakta. Yani, "5 yaşın altındakilere kesinlikle kullanılmaz" denilmektedir.

Sayın yetkililer, vatandaşımız kobay mı?! Az gelişmiş ülkeler projesinde böyle bir ilacı yıllardır kullandırıyorsunuz.

Bu konuda Sağlık Müdürlüğünün ve Sağlık Bakanlığının dikkatini çeken Sinop Merkez 2 Nolu Sağlık Ocağı Tabibi, Dr. Münise Ozan Büyükkaplan'ın tayini çıkarılıyor, böyle cevap veriliyor. Böylesi önemli bir halk sağlığı konusu, böyle bir cevapla geçiştiriliyor. Geçenlerde "Arena" adlı bir televizyon programında da bu konu işlenmişti.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; böylesi hayatî konuları elbetteki gündeme getireceğiz ve bu konuların takipçisi olacağız. İnsan sağlığı konusunda politik mülahazaların üstünde hepimiz elbirliği ve gayret içerisinde olmalıyız; Hükümet de bu duyarlılığı lütfen göstermeli.

İlaç alanında aslında çok şeyler konuşulur; ama zamanımız sınırlı olduğu için, sözlerimi tamamlamak istiyorum.

Bakanlık başta olmak üzere, Hükümetin her alandaki sağlıksızlığını burada da görüyoruz. Bu yanlışın bir an evvel üzerinde durulmasını duyurur, Yüce Meclise saygılarımı sunarım. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın İnceöz.

2. — Adıyaman Milletvekili Mahmut Kılınç'ın, güneydoğudaki ekici tütün piyasası ve üreticinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN — Güneydoğuda ekici tütün piyasası hakkında, Sayın Mahmut Kılınç, buyurun.

MAHMUT KILINÇ (Adıyaman) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; seçim bölgem için hayatî önemi olan güneydoğu ekici tütün piyasasının bugüne kadar açılmayışı ve üreticinin sorunlarıyla ilgili görüşlerimi Yüce Heyetinize sunmak için huzurunuzdayım. Bu vesileyle Sayın Başkana ve siz değerli milletvekillerine saygı sunuyorum.

Bilindiği gibi, 1992 yılında güneydoğu ekici tütün piyasası 18 Martta açılmıştı. Güneydoğu ekici tütün piyasası, sadece güneydoğu değil, güneyi de kapsamaktadır. Güneydoğu ekici tütün piyasasının söz konusu olduğu coğrafyada iklim, Ege ile büyük benzerlik göstermektedir. Gerek ısı ekstremleri bakımından, gerek genel iklim karakteristiği bakımından incelendiğinde, Ege'ye çok benzediği görülecektir.

Bugüne kadar, sanıyorum sadece bir yıl Ege ile birlikte, diğer yıllar hep Ege'den aylar sonra açıldı. Oysaki, koşullarına bakıldığında, Ege ile birlikte açılmalıdır. Bu durum, üreticimizce de hasretle beklenen bir konudur.

Geçen yıl Adıyaman Tekel İşletmesi, 535 bin balya tütün alımı yapmıştır. Bölgede yetiştirilen tütün, sadece Tekelce alınmakta, tüccar piyasaya girmemektedir. Bu durum, üreticiyi, Tekelin insafına terk etmektedir. Tekelin vereceği tütün ücreti, üreticiyi ya güldürecek ya da perişan edecektir.

Bu yıl, yapılan tahminlere göre, Adıyaman'da rekolte 780 bin balya olup, bu rakam, üretimin, geçen yıla oranla yüzde 40'ın üzerinde arttığını göstermektedir.

Bunun ne demek olduğunu ve getirdiği yükü biliyorum. Ancak, devlet olarak başka bir ürünün ikamesi için önderlik edemediğimiz ve sulu tarıma geçmenin altyapısını hazırlayamadığımız sürece, bölgenin en büyük nakit girdisi olan tütüne karşı olmak doğru olmayacaktır.

Piyasayı geç açmak, alımları ağır yapmak, ortalama fiyatı düşük tutmak ve ödemeleri geç yapmak; her ne kadar açıkça telaffuz edilmiyorsa bile, bu anlayış ve uygulamalar, üreticiyi zora koşmak ve dolayısıyla tütün ekimine karşı olmak demektir. Bunu söylerken, kimseyi suçlamak gibi bir niyetim yok; sadece bu politikanın amacını söylemek istiyorum.

Bugün 10 mart ve hâlâ piyasanın ne zaman açılacağı ve bununla ilgili bir hazırlık ufukta görünmemektedir; tersine, üreticiyi üzen, güneydoğu piyasasının nisan ayı ortalarında açılacağıyla ilgili söylentiler dolaşmaktadır. Denmektedir ki, piyasa nisan ayı ortalarına doğru açılacak ve ortalama fiyat bu yıl biraz düşük tutulacaktır.

Sayın Bakandan sormak istiyorum : Bu söylentiler doğru mu? Yani, piyasanın ne zaman açılacağını Sayın Bakan bize açıklayabilir mi? Ne yazık ki, sayın bakanlar da artık cevap vermemeyi uygun buldular sanıyorum.

Piyasanın geç açılmasının, üretici aleyhine yarattığı ciddî sonuçlar var. Bir kere, bölgede sıcaklar, baharla birlikte birden bastırır; sıcakların bastırmasıyla tütün su kaybına uğrar, bu da tütünün kilo kaybı demektir. Ayrıca, kurumuş yaprağın işlenmesi ve hazırlanması da ayrıca bir zorluktur.

İkinci olarak : Piyasa açılıyor; ama, alımlar ağır yapıldığı ve zamana yayıldığı için, üretici, hem Tekele götürecek tütününü hazırlıyor hem de yeni ürün için dikim yapmak zorunda kalıyor; bu da üreticiyi çok zor durumda bırakıyor.

Üçüncü olarak : Alımların geç yapılması sonucu, üretici, parasını geç almış oluyor. Yaşanan bu hızlı enflasyonla üreticinin aldığı para büyük değer kaybına uğruyor.

İşte, üreticinin zararına neden olan bu üç önemli konunun halli için piyasa hemen açılmalı, ortalama fiyat yüksek tutulmalı ve alımlar ağır değil, seri yapılmalıdır.

Tekelin bölgemizde çok önemli bir sorunu daha vardır : Stoklama için yapılan kapalı alanın yetersizliği, yani depo yetersizliği. Her yıl özel kişi ve firmalardan kiralanan sağlıksız yerler kullanılmaktadır. Adıyaman Tekel yetkililerinin verdiği bilgiye göre, bu yıl 22 bin metrekarelik bir alan yapılmaktadır, ancak bu da ihtiyaca cevap vermeyecektir.

Seçim bölgemizin bir ihtiyacı daha vardır... Takdir edersinizki, bir yer, ürettiği değerleri işleyip pazarlayamıyorsa, o yerin kalkınması, o yerde bir sermaye potansiyelinin oluşması çok zordur. Adıyaman, ürettiği tütünün ancak yüzde 30'unu işleyebilmektedir, geri kalan yüzde 70'i diğer illere taşınmakta ve oralarda işlenmektedir.

Bu eksikliğin iki temel nedeni vardır : Birincisi, kapalı bir mekânın olmaması, ikincisi, personel, yani işçi eksikliği. Bu yıl 200 işçi alındı; bunu da Doğru Yol Partisi ve SHP yüzde 60, yüzde 40 oranında bölüştüler. Hatta ilk sınav, bu iki partinin yüzdeler üzerinde anlaşamamaları sonucu, iktidar partisine mensup bir milletvekili arkadaşımızın önderliğinde protesto edilince, sınav iptal edildi. Sanıyorum, Koalisyon partileri sonradan anlaştılar ki, sınav tekrar edildi.

Bu durum, bu partizanlık, halkta büyük üzüntü yaratmıştır. Halk şunu söylemektedir : "DYP ve SHP üyelerinin dışındaki insanlarımız yurttaş değil mi? İşçi alınırken, böylesine partizanlık yapmak yerine, tarafsızlığa ve hakkaniyete riayet edilmelidir."

Bu sorunları dile getirmem için bana gündem dışı söz veren Sayın Başkana ve siz değerli milletvekillerine tekrar saygı sunuyorum. (HEP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Son gündem dışı konuşmayı, İstanbul Kâğıthane Belediyesinde işten çıkarılan işçilerin sorunları hakkında, Sayın Mustafa Kul yapacaktır.

Sayın Mustafa Kul?.. Yok.

Gündeme geçiyoruz.

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER

1. — Anayasa Komisyonu Başkanlığının, Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının (1/472) (S. Sayısı : 221) Komisyona geri verilmesine ilişkin tezkeresi (3/865)

BAŞKAN — Gündemin "Sunuşlar" kısmında Anayasa Komisyonu Başkanlığının, İçtüzüğün 89 uncu maddesine göre verilmiş bir tezkeresi vardır; okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" Kısmının 8 inci sırasında bulunan 221 sıra sayılı ve 1/472 esas numaralı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Anayasa Komisyonu Raporunun 3 üncü ve müteakip maddelerinin verilen önergelerle birlikte İçtüzüğün 89 uncu maddesine göre, Komisyonumuza verilmesini arz ve teklif ederim.

Anayasa Komisyonu Başkanı
İhsan Saraçlar
Samsun

BAŞKAN — Söz konusu kanun tasarısının 3 üncü ve müteakip maddeleri önergelerle birlikte İçtüzüğün 89 uncu maddesine göre bir defaya mahsus olmak üzere Anayasa Komisyonuna geri verilmiştir.

V. — ÖNERİLER

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1. — Gündemdeki sıralamanın yeniden yapılması ile (9/16) esas numaralı Meclis soruşturması önergesinin gündemdeki yeri ve görüşme gününe ilişkin Danışma Kurulu önerisi

BAŞKAN — Danışma Kurulunun önerileri vardır; okutup ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

Danışma Kurulu Önerisi

No. : 73 Tarih : 10.3.1993

Danışma Kurulunun 10.3.1993 Çarşamba günü yaptığı toplantıda aşağıdaki önerilerin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Hüsamettin Cindoruk
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

DYP Grubu Başkanvekili
Bekir Sami Daçe

SHP Grubu Başkanvekili
Ercan Karakaş

ANAP Grubu Başkanvekili
Ülkü Güney

RP Grubu Başkanvekili
Şevket Kazan

CHP Grubu Başkanvekili
Uluç Gürkan

Öneriler :

1. Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 104 üncü sırasında yer alan 181 sıra sayılı Kanun Tasarısının bu kısmın 13 üncü sırasına, 100 üncü sırasında yer alan 179 sıra sayılı Kanun Tasarısının 14 üncü sırasına, 143 üncü sırasında yer alan 301 sıra sayılı Kanun Tasarısının 15 inci sırasına, 95 inci sırasında yer alan 174 sıra sayılı Kanun Teklifinin 16 ncı sırasına, 19 uncu sırasından 63 üncü sırasına kadar olan Kanun Tasarılarının 17 ila 61 inci sırasına, 130 uncu sırasında yer alan 249 sıra sayılı Kanun Tasarısının 62 nci sırasına, 136 ncı sırasında yer alan 294 sıra sayılı Kanun Tasarısının 63 üncü sırasına, 137 nci sırasında yer alan 297 sıra sayılı Kanun Tasarısının 64 üncü sırasına, 140 ıncı sırasında yer alan 293 sıra sayılı Kanun Tasarısının 65 inci sırasına, 141 inci sırasında yer alan 295 sıra sayılı Kanun Tasarısının 66 ncı sırasına, 142 nci sırasında yer alan 298 sıra sayılı Kanun Tasarısının 67 nci sırasına, 149 uncu sırasında yer alan 296 sıra sayılı Kanun Tasarısının 68 inci sırasına, 151 inci sırasında yer alan 300 sıra sayılı Kanun Tasarısının 69 uncu sırasına, 157 inci sırasında yer alan 310 sıra sayılı Kanun Tasarısının 70 inci sırasına, 158 inci sırasında yer alan 313 sıra sayılı Kanun Tasarısının 71 inci sırasına, 159 uncu sırasında yer alan 314 sıra sayılı Kanun Tasarısının 72 nci sırasına, 160 ıncı sırasında yer alan 315 sıra sayılı Kanun Tasarısının 73 üncü sırasına, 161 inci sırasında yer alan 316 sıra sayılı Kanun Tasarısının 74 üncü sırasına, 162 nci sırasında yer alan 317 sıra sayılı Kanun Tasarısının 75 inci sırasına alınması ve diğer kanun tasarı ve tekliflerinin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi önerilmiştir.

2. 9.3.1993 tarihli Gelen Kâğıtlarda yayımlanan ve Genel Kurulun 9.3.1993 tarihli 78 inci Birleşiminde okunmuş bulunan (9/16) esas numaralı Meclis soruşturması önergesinin gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 2 nci sırasında yer alması ve Anayasanın 100 üncü maddesi gereğince soruşturma açılıp açılmaması hususundaki görüşmelerin Genel Kurulun 16.3.1993 Salı günkü Birleşiminde yapılması ve görüşmelerin tamamlanmasına kadar çalışma süresinin uzatılması önerilmiştir.

BAŞKAN — Şimdi, önerileri ayrı ayrı okutup, oylarınıza sunacağım :

1. Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 104 üncü sırasında yer alan 181 sıra sayılı Kanun Tasarısının bu kısmın 13 üncü sırasına, 100 üncü sırasında yer alan 179 sıra sayılı Kanun Tasarısının 14 üncü sırasına, 143 üncü sırasında yer alan 301 sıra sayılı Kanun Tasarısının 15 inci sırasına, 95 inci sırasında yer alan 174 sıra sayılı Kanun Teklifinin 16 ncı sırasına, 19 uncu sırasından 63 üncü sırasına kadar olan kanun tasarılarının 17 ilâ 61 inci sırasına, 130 uncu sırasında yer alan 249 sıra sayılı Kanun Tasarısının 62 nci sırasına, 136 ncı sırasında yer alan 294 sıra sayılı Kanun Tasarısının 63 üncü sırasına, 137 nci sırasında yer alan 297 sıra sayılı Kanun Tasarısının 64 üncü sırasına, 140 ıncı sırasında yer alan 293 sıra sayılı Kanun Tasarısının 65 inci sırasına, 141 inci sırasında yer alan 295 sıra sayılı Kanun Tasarısının 66 ncı sırasına, 142 nci sırasında yer alan 298 sıra sayılı Kanun Tasarısının

67 nci sırasına, 149 uncu sırasında yer alan 296 sıra sayılı Kanun Tasarısının 68 inci sırasına, 151 inci sırasında yer alan 300 sıra sayılı Kanun Tasarısının 69 uncu sırasına, 157 inci sırasında yer alan 310 sıra sayılı Kanun Tasarısının 70 inci sırasına, 158 inci sırasında yer alan 313 sıra sayılı Kanun Tasarısının 71 inci sırasına, 159 uncu sırasında yer alan 314 sıra sayılı Kanun Tasarısının 72 nci sırasına, 160 ıncı sırasında yer alan 315 sıra sayılı Kanun Tasarısının 73 üncü sırasına, 161 inci sırasında yer alan 316 sıra sayılı Kanun Tasarısının 74 üncü sırasına, 162 nci sırasında yer alan 317 sıra sayılı Kanun Tasarısının 75 inci sırasına alınması ve diğer kanun tasarı ve tekliflerinin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi önerilmiştir.

BAŞKAN — Öneriyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Diğer öneriyi okutuyorum :

2. 9.3.1993 tarihli Gelen Kâğıtlarda yayımlanan ve Genel Kurulun 9.3.1993 tarihli 78 inci Birleşiminde okunmuş bulunan (9/16) esas numaralı Meclis soruşturması önergesinin gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak" İşler kısmının 2 nci sırasında yer alması ve Anayasanın 100 üncü maddesi gereğince soruşturma açılıp açılmaması hususundaki görüşmelerin Genel Kurulun 16.3.1993 Salı günkü Birleşiminde yapılması ve görüşmelerin tamamlanmasına kadar çalışma süresinin uzatılması önerilmiştir.

BAŞKAN — Öneriyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

IV. — BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER (Devam)

2. — İstanbul Milletvekili Gürol Soylu'nun, Kamu İktisadî Teşebbüsleri Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/141)

BAŞKAN — Komisyondan bir istifa önergesi vardır, okutup bilgilerinize sunacağım :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Üyesi bulunduğum Kamu İktisadî Teşebbüsleri Komisyonundan istifa ediyorum.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Gürol Soylu
İstanbul

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

VI. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. — Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 436 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 16.4.1986 Tarihli ve 3274 Sayılı Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında 256 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Sigorta Şirketleri Hizmetlerinin

Başbakanlığa Devri Hakkında 303 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/202, 1/76, 1/108) (S. Sayısı : 59 ve 59'a 1 inci Ek)

BAŞKAN — Önce yarım kalan işlerden başlıyoruz.

1 inci sıradaki, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının görüşmelerine başlıyoruz.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiş.

2. — Bütçe Kanununda Yer Alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanunlarında Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/343) (S. Sayısı : 71)

BAŞKAN — 14 üncü sıradaki, Bütçe Kanununda Yer Alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanunlarında Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

3. — Belediye Kanununa Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/306) (S. Sayısı : 82)

BAŞKAN — 66 ncı sıradaki, Belediye Kanununa Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları raporlarının görüşmelerine başlıyoruz.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

4. — İnsan Hakları Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Anayasa ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/376) (S. Sayısı : 139)

BAŞKAN — 9 uncu sıradaki, İnsan Hakları Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Anayasa ve Plan ve Bütçe Komisyonları raporlarının görüşmelerine başlıyoruz.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

5. — Çorum Milletvekili Cemal Şahin'in, Türk Kanunu Medenisinin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (1/324) (S. Sayısı : 134)

BAŞKAN — 10 uncu sıradaki, Çorum Milletvekili Cemal Şahin'in, Türk Kanunu Medenisinin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

6. — Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Anayasa Komisyonu Raporu (1/472) (S. Sayısı : 221)

BAŞKAN — 8 inci sıradaki kanun tasarısı, biraz önce "Sunuşlar" bölümünde arz ettiğim şekilde komisyona geri verilmiştir.

7. — Devlet Planlama Teşkilatı Kuruluş ve Görevleri Hakkında 437 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 470 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/201, 1/319) (S. Sayısı : 58 ve 58'e 1 inci Ek)

BAŞKAN — 2 nci sıradaki, Devlet Planlama Teşkilatı Kuruluş ve Görevleri Hakkında 437 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 470 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

8. — Türkiye Radyo-Televizyon Gelirleri Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 394 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (1/160) (S. Sayısı : 111)

BAŞKAN — 3 üncü sıradaki, Türkiye Radyo-Televizyon Gelirleri Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 394 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

9. — Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Kurulmasına İlişkin 77 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında 391 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (1/14, 1/155) (S. Sayısı : 112)

BAŞKAN — 4 üncü sıradaki, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Kurulmasına İlişkin 77 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında 391 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

10. — Turizm Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 355 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 190 ve 355 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 411 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında 187 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 187 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair 216 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Millî Eğitim, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm, Anayasa ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/137, 1/181, 1/52, 1/62) (S. Sayısı : 116)

BAŞKAN — 5 inci sıradaki, Turizm Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısının görüşmelerine başlıyoruz.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

11. — Ödünç Para Verme İşleri Hakkında 90 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Adalet ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/9) (S. Sayısı : 180)

BAŞKAN — 6 ncı sıradaki, Ödünç Para Verme İşleri Hakkında 90 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Adalet ve Plan ve Bütçe komisyonları raporlarının görüşmelerine başlıyoruz.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

12. — Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Tarım, Orman ve Köyişleri ve Anayasa ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/199) (S. Sayısı : 193)

BAŞKAN — 7 nci sıradaki, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Tarım, Orman ve Köyişleri ve Anayasa ve Plan ve Bütçe komisyonları raporlarının görüşmelerine başlıyoruz.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

13. — Sosyal Sigortalar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/422) (S. Sayısı : 233) (1)

BAŞKAN — 11 inci sıradaki, Sosyal Sigortalar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

Komisyon ve Hükümet yerlerini almışlardır.

Komisyon raporunun okunup, okunmamasını oylarınıza sunacağım : Komisyon raporunun okunmasını kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Tasarının tümü üzerinde, Anavatan Partisi Grubu adına Sayın Emin Kul, Refah Partisi Grubu adına Sayın Ahmet Feyzi İnceöz söz istemişlerdir.

Anavatan Partisi Grubu adına Sayın Kul; buyurun. (ANAP sıralarından alkışlar)

ANAP GRUBU ADINA EMİN KUL (İstanbul) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun tasarısı üzerinde Anavatan Grubunun görüşlerini arz etmek üzere söz almış bulunuyorum. Şahsım ve Grubumuz adına sizlere saygılar sunarım.

3395 Sayılı Kanunla, 506 Sayılı Kanun üzerinde yapılan düzenleme sonucunda üç sonuç karşımıza çıktı :

Birinci sonuç şu : 9.7.1987 tarihinden sonra Sigorta iştirakçisi olanlara, sigortalı olarak geçen tüm hizmet yıllarının kazançları ortalaması üzerinden aylık ve gelir bağlanılmasına başlanılacak.

İkinci sonuç : 3395 sayılı Kanununun yürürlük tarihi olan 9.7.1987 tarihinde aylık ve gelir almaya beş yıldan az süresi kalanlara ve 9.7.1987 tarihinden önce Sigorta iştirakçisi bulunanlara, bir anlamda kazanılmış bir hak olarak 506 sayılı Yasada mevcut 61 ve ek 21 inci maddeler de dikkate alınarak primi ödenmiş son beş takvim yılının kazançlarının prim hesabına esas

(1) 233 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

tutulan -gayet tabiî- beş yıllık tutarının ortalaması üzerinden aylık ve gelir bağlanmasına devam edilmesi, belirttiğim gibi, saklı bir hak olarak öngörüldü.

Üçüncü sonuç : Emekliliğine beş yıldan fazla süre bulunan ve üst gösterge tablosuna göre aylık ve gelir bağlanacakların 9.7.1987 tarihinden sonra primi ödenmiş hizmet sürelerinin ortalaması üzerinden aylık ve gelir bağlanması uygulaması, bu değişikliklerle ortaya çıkmış oldu.

İşte, yapılan bu düzenleme sonucunda ve bu nedenle 9.7.1987 tarihinden önce Sigorta iştirakçisi olanlarla 9.7.1987 tarihinden sonra Sigorta iştirakçisi olanlar arasında ve 9.7.1987 tarihinde emekliliğine beş yıldan az olanlarla, fazla olanlar arasında, prim ödeme yükümlülüğü ve süresi ve oranı aynı olduğu halde, bir değişme olmadığı halde, farklı aylık ve gelir bağlama gibi bir olayla karşılaşılmıştır.

İşte bu hususların düzeltilmesi amacıyla müzakere etmekte olduğumuz kanun teklifi önümüze gelmiş bulunuyor. Özellikle aylık ve tahsis alma hakkı elde etmek bakımından, 9.7.1987 tarihi itibariyle bu hakka ulaşmada beş yıldan az hizmeti kalanlarla, beş yıldan çok hizmeti kalanlar arasında geniş bir farklılık doğacağından, bu kanunun kabulüyle bu farklılığın ortadan kaldırılması da hedefleniyor. Ancak bu farklılık, 1992 Temmuz ayının 9'undan sonra zaten meydana geliyordu. Yani kanunun müzakereye sunulması, önümüze gelmesi fevkalade geç kalmıştır. Gerçi her ne kadar kanunun yürürlükle ilgili tarihi yapılan teklifle 9.7.1992'ye doğru çekilmişse de, bu gibi uygulamaların mahzurunun 9.7.1992'den itibaren devam ettiğini göz önüne alırsak -eğer Sigortamız başka türlü bir uygulama da yapmadıysa- kanunun fevkalade geç kaldığı ve Hükümetin bu konuda hazırlıksız olduğu apaçık meydana çıkmaktadır.

Bu durumu gözeten Grubumuz, bu nedenle verdiği görevle hazırlanan bir kanun tasarısını, 506 sayılı Kanun üzerindeki bu konudaki değişiklik teklifini, 1992 yılı Eylül ayı başlarında Başkanlığa vermiş ve bu tasarımız Komisyona gelmiştir. Halbuki, Hükümetin tasarının Komisyonca ele alındığı tarih 3.12.1992'dir. Kanun teklifimiz Komisyona intikal ettirilip üzerinden beş ayı aşkın bir zaman geçtiği halde, kanun teklifimiz, Hükümetin kanun teklifiyle de Komisyonda birleştirilerek müzakere edilmemiştir. Birinci itirazımız bu noktadadır ve bu itirazımızı bazı misallerle arz etmek istiyorum.

Maalesef, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda milletvekillerinin verdiği kanun tasarılarıyla Hükümetin getirdiği kanun tasarılarının birleştirilmesi işlemi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının şahsî tutumu ve kurduğu baskı sonucu yapılmamaktadır. Bir teamül olan, bir usul olan ve bütün komisyonlarda uygulanan birleştirme işlemi, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda maalesef yerine getirilmemektedir. Şu anda görüştüğümüz tasarı metninde de göreceğiniz gibi, muhalefet şerhlerimizin bir tanesi usul yönünden, yani bu birleştirme işleminin yapılmadığına mütedairdir. Nitekim, arz ettiğim gibi, bu konudaki kanun tasarısını Hükümetten beş ay önce verdiğimiz halde ve kanun tasarısı Komisyonca ancak 3.12.1992 tarihinde ele alındığı halde, maalesef birleştirme işlemi yapılmamıştır.

Buna mümasil ve durumu gözler önüne serecek çarpıcı bir misali daha vermek istiyorum. Örneğin, Bağ-Kur hakkındaki kanun tasarıları. Bağ-Kur Kanunu hakkında, muhtelif partilerden hemen hemen beş ayrı milletvekili arkadaşımız emek vererek tasarılar hazırlamışlardır. Bunları sırasıyla arz etmek gerekirse, örneğin, Sosyaldemokrat Halkçı Parti Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Dönen, 15.1.1992 tarihinde hazırladığı teklifi Meclise intikal ettirmiş; Denizli Milletvekili Sayın Adnan Keskin, 27.4.1992 tarihinde hazırladığı teklifi Meclis Başkanlığına sunmuş;

Yozgat Milletvekili Sayın Mahmut Orhon arkadaşımız, 13.1.1992 tarihinde yine hazırladığı teklifi Meclis Başkanlığına sunmuş; Afyon Milletvekili Sayın Halil İbrahim Özsoy arkadaşımız, 26.5.1992 tarihinde hazırladığı teklifi Meclis Başkanlığına sunmuş ve çok daha enteresan olarak, Eskişehir Milletvekili Sayın Mustafa Balcılar, 6.12.1991 tarihinde bu konuda hazırladığı bir teklifi Meclis Başkanlığına sunmuş; fakat Hükümetin tasarısı 25.8.1992 tarihinde komisyona geldiği ve komisyonca ancak 14.10.1992 tarihinde ele alındığı halde, Hükümet tasarısından ve Hükümet tasarısının komisyona geliş tarihlerinden yaklaşık bir yıl ila sekiz ay önce, yasama görevini yapmak üzere, Yüce Meclise kanun teklifi sunan arkadaşlarımızın teklifleri, Hükümetin kanun tasarısıyla birleştirilmemiştir, birleştirilme işlemi yapılmamıştır ve maalesef, bu konuda diğer komisyonlarımızın aynı yolda uyguladıkları bir usul, bir teamül Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunda uygulanmamıştır.

Bu husus, milletvekili olarak arkadaşlarımızın yasama görevini yapmasını engeller mahiyette bir hususdur ve dikkatle üzerinde durulması gereken bir konudur. Anayasamızın 87 nci maddesi, Meclisin genel faaliyetlerini, 88 inci maddesi ise, özel olarak kanun teklifi verilmesini düzenleyen hükümler içermektedir. Esasen, onu takip eden denetimle ilgili, 98, 99 ve 100 üncü maddeler, yani araştırma, gensoru ve soruşturma gibi hususları kapsayan hükümlerle milletvekillerinin seçilmesindeki maksat, Yüce Meclise gelip faaliyet göstermesindeki maksat apaçık belirlenmiştir; yani milletvekillerimiz, yasama görevi yapacaktır, denetleme görevi yapacaktır.

Yasama görevi yapan milletvekillerimiz, komisyonun bu tutumu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının komisyon üzerinde kurduğu bu baskı sonucu, maalesef, bu görevlerini yerine getirememektedirler. Esasen komisyonu aşsak bile, geçtiğimiz birçok olayda görüldüğü gibi, Yüce Mecliste, kanun tekliflerinin ve hatta kanun tasarılarının müzakereleri sırasında sadece çoğunluğa dayalı bir zihniyetle, yine, milletvekillerinin yasama görevleri engellenmektedir.

Kaldı ki, komisyonun bu tutumu 19 uncu Dönemin başından beri devam etmektedir; yani istisnaî bir durum değildir, sadece bir veya iki kanuna münhasır bir durum değildir, genel bir tutum halinde devam edegelmektedir ve özellikle de Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının komisyon üzerinde kurduğu baskıyla.

Bunun dışında, milletvekillerine, bir tek denetleme görevi kalıyor. Bu denetleme görevinin de hangi ölçüde yapıldığını görüyorsunuz. Muhalefet milletvekilleriyle -belki bu denetleme görevinin dışında- İktidar milletvekillerini karşılaştırdığımız zaman, yine çoğunluk oylarıyla sonuçların hangi istikamete sevk edildiği görülüyor. O zaman ben, kendi kendime "Yüce Meclisteki görevim ne?" diye soruyorum; çünkü, kala kala muakkiplik görevi kalıyor galiba. Muhalefet parti milletvekillerinin muakkipliği de tabanca ruhsatı takip etmenin ilerisine geçemiyor.

Böylece, hem milletvekillerinin yasama görevi hem denetleme görevi bu çalışma usulü ve tarzıyla engellenmiş oluyor. Elinizdeki metinde gördüğünüz gibi, muhalefetimizin birinci noktası bu hususdur ve bu hususun önemle üzerinde durulmasını ve komisyon çalışmalarında -ki, değerli komisyon başkanımız da burada- diğer komisyonlarda olduğu gibi, birleştirme işlemlerinin mutlaka yapılmasını önemle arz ediyoruz.

Muhalefetimizin ikinci noktası esastandır. Sayın Bakan, sosyal güvenlik kurumları arasında norm ve standart birliği sağlanacağını uzun süreden beri terennüm ediyor. Bu konuda, Hükümet Programı takdim edilirken de aynı şeyler söylendi; ama bakıyoruz, en yüksek prim oranı Sosyal Sigortalar Kurumunda ve bunların iştirakçilerinin ödediği prim, ki bu prim oranı

işveren hissesiyle birlikte aylık gelirlerin yüzde 45'ine kadar yaklaşıyor. Buna rağmen, maaş ve gelir bağlama oranlarına baktığımız zaman, Emekli Sandığı ve Bağ-Kur'da yüzde 70'le yüzde 100 arasındayken Sosyal Sigortalar Kurumu iştirakçilerinde yüzde 50'yle yüzde 85 arasında olduğunu görüyoruz. Bir taraftan en yüksek primi ödeyeceksiniz, bir taraftan en düşük maaş bağlama oranlarına mahkûm olacaksınız!..

5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununa tabi olanlar, ulaştıkları son kademeden bir ay kesinti ödedikleri zaman o kademenin üzerinden emekli olabiliyorlar. Bağ-Kur'da, son bir yılın primini ödemiş olanlar, yine, primini ödedikleri son kademeden emekli olabiliyorlar ve aylık bağlanması bu şekilde prim ödenmesi ve yükümlülüğü için yeterli. Oysaki, Sosyal Sigortalar Kurumunda, 3395 sayılı Kanun çıkmadan önce işe girenler için son beş yıl, 3395 sayılı Kanun çıktıktan sonra, yani, 9.7.1987 tarihinden sonra işe girenler için tüm sigortalılık yıllarının ortalaması esas alınarak aylık ve gelir, kendilerine bağlanıyor.

Şimdi, kurumlar arasında bu denli standart ve norm birliği yokken ve Sosyal Sigortalar Kurumu iştirakçilerinin aleyhineyken, başta arz ettiğim gibi, 3395 sayılı Kanunun ortaya çıkardığı durumun düzeltilmesi amacına dayalı bu tasarı, amacından çok uzak kalmış bir tasarı olarak karşımıza gelmiştir. Çünkü, tasarının gerekçesinde çifte standarttan şikâyet edilmekte ve bu çifte standardın kaldırılacağı öne sürülmektedir. Gerçi, tasarı bu haliyle de Sosyal Sigortalar Kurumu iştirakçilerinin lehine yeni bir düzenleme getirmektedir; ama çifte standardı hiçbir zaman ortadan kaldırmamaktadır. Çünkü, tasarı hazırlanırken, maalesef,-gerekçesi ve esası itibariyle, sigorta iştirakçilerinin tüm hizmet yıllarının ortalaması yerine gelir ve maaş bağlamada son on yılın ortalaması dikkate alınmış ve bu amaçla genel gerekçe ve madde gerekçeleri yazılmış; fakat nedense, önümüze gelen hali bu şekilde tecelli etmiyor. Çünkü, Komisyonda, Sayın Bakan, üç harflik bir kelimenin unutulduğunu ifade ederek "Üst" kelimesini ilave ettirdi; üst gösterge meselesi... Üst göstergeye münhasır olduğu için çifte standart doğdu. Yani, bir tarafta, son beş yıllık iştirakçiliğin getirdiği bir maaş bağlama oranı, diğer tarafta, son on yıllık iştirakçiliğin getirdiği bir maaş bağlama oranı ve son on yıl dikkate alınırken de kademeler konulmuş. Bu kademelere, belki, kanunun sunulan gerekçesinin amacı itibariyle ihtiyaç vardı; ama karşımızda tecelli eden şekliyle hiçbir ihtiyaç yok. Dolayısıyla, şimdi, Sosyal Sigortalar Kurumu iştirakçileri, emekli olurken, yine çifte standarda tabi olacaklar; yani, bir kısmı, normal göstergede olanlar, hizmet yıllarının son beş yılı ortalaması üzerinden maaş bağlanma ve gelir alma hakkına kavuşacaklar, bir kısmı, yani üst göstergeden maaş ve gelir alacak olanlar, hizmet yıllarının son on yıllık primlerinin ortalaması üzerinden maaş ve gelire kavuşacaklar; yani, bir tarafta beş yıllık, bir tarafta on yıllık hizmet dikkate alınacak... Yine bir çifte standart söz konusu. Genel gerekçe, çifte standart konusundan şikâyet ederken, kanun metni bu çifte standardı apaçık karşımıza getirmiş oluyor. Hele hele, hazırlanan, huzura gelen kanun metniyle genel gerekçenin hiçbir illiyeti kalmadığından, bu konuda kanunun diğer hükümlerinde dahi değişiklik yapma zarureti var; örneğin, 61 inci maddede, örneğin 21 inci maddede.

Bu haliyle dahi ikili uygulamayı karşımıza getirmesi bakımından kanun tasarısına baktığımız zaman, tasarı, her ne kadar geçmişe doğru bir adaletsizliği düzeltiyorsa da, yeni bir adaletsizliğin devamını da bu haliyle sağlamış oluyor. Bu nedenledir ki, biz, komisyonda verdiğimiz önergelerle ve biraz sonra görüşeceğimiz madde üzerindeki önergelerimizle, çifte standardın kaldırılması ve tasarının kendi sunuş gerekçesinde şikâyetçi olduğu bu hususun giderilmesi için teklif getiriyoruz, bunu Yüce Meclisin bilgilerine arz edeceğiz.

Eğer kanun tasarısı bu haliyle geçerse, geçici 69 uncu madde boşlukta kalacak, bunun kanunla yeri olmayacak. Bunun kaldırılması lazım; Ek 21 inci maddenin (b) fıkrasının kanunun bu haline uygun olarak düzeltilmesi lazım ve bu düzeltmeler yapılmadan tasarının bu şekliyle kanunlaşması halinde ise, ancak, yorumla, uygulamanın ne şekilde yapılacağı, uygulamacılar tarafından tartışılacak ve belli bir yön çizilecek.

İşin gerçeğine de baktığımız zaman şunu görüyoruz : 506 sayılı Kanun, 140 maddelik bir kanun; ama gide gide 40 tane ek maddeye, 70'i aşkın geçici maddeye sahip olmuş.

Bu haliyle 506 sayılı Kanunun takibine, uygulamacılar tarafından yerine getirilmesine, sağlıklı bir biçimde bakılmasına ve işlenmesine imkân yok.

Yapılacak iş, baştan beri söylediğimiz gibi, 506 sayılı Kanunun yeni baştan ele alınarak ve Sosyal Sigortalar Kurumun iktisadî bünyesi yeniden düzeltilerek, baştan aşağı, bu 70 geçici, 40 ek maddelik durumdan, yani, kanunun esas madde sayısını aşan durumundan kurtarılması olmalıdır ve diğer taraftan da, yüzde 88'i 1 560 000 ile 1 850 000 lira arasında maaş almakta olan ve fakru zaruret içine terk edilen emeklilerimizin aldıkları aylık ve gelirlerin, eşdüzenlemelerle yükseltilmesi ve günün geçim şartlarına göre kendilerinin hayat seviyesinin desteklenmesidir. Yoksa, bugünkü haliyle Sosyal Sigortalar Kurumunun iştirakçisi olanların yüzde 88'i, sosyal yardımlar dahil, 1,5 milyon lira emekli maaşı almaya mahkûm olup, bunlar geçim sıkıntısı içinde kuyruklarda ölmektedirler.

Yüce Meclise arz eder, saygılar sunarım. (ANAP ve RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Kul.

SAĞLIK VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKANI AHMET KÜÇÜKEL (Elazığ) — Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN — Sayın Küçükel, şimdi mi konuşacaksınız, yoksa Sayın İnceöz'den sonra konuşacaksınız?

SAĞLIK VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKANI AHMET KÜÇÜKEL (Elazığ) — Şimdi, yerimden konuşmak istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

SAĞLIK VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKANI AHMET KÜÇÜKEL (Elazığ) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; komisyon üyem Sayın Kul'un konuşmasını gerçekten üzüntüyle dinledim.

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunda hadiseler, daima politikaların ötesinde ele alınmıştır. Bunun bizatihi şahitleri de buradadır. Yalnız, uzun yıllar, Sosyal Sigortalar Kurumu, palyatif tedbirler alındığı içindir ki, iflas noktasına gelmiştir. Onun için Hükümetimiz, Koalisyon Protokolünde de olduğu gibi, bütün çalışmalarını çok kapsamlı olarak ele alıp, Sosyal Sigortalar Kurumunu bu çıkmazdan kurtarmak arzusundaydı. Onun için, arkadaşlarımızın verdikleri birer maddelik kanun tekliflerinin SSK'yı şu çıkmazdan kurtarması mümkün olmayacaktı. Onun için bu çalışmaları beklemek mecburiyetinde kaldım.

Bu, her şeyden evvel politikaların ötesinde düşünülmesi gerekli olan bir kurumdur. Bunu zatı âlilerinizin de, sayın milletvekillerinin de takdirine sunmak istiyorum. Yoksa, küçük hesapların içerisinde değiliz. Mesele, o kurumun sağlıklı bir yapıya kavuşmasıdır. Onun için, Sayın Kul'a iştirak etmek mümkün değildir. Hele beni şahsen tanıdığı için, buna, daha çok üzüldüm.

Saygılar sunuyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MOĞULTAY (İstanbul) — Sayın Başkan, konuşmak istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MOĞULTAY (İstanbul) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, şu anda huzurlarınızda görüşülmekte olan tasarı Sosyal Sigortalar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Tasarısıdır.

Sayın Kul'un üslubuna alışık olduğum için, hiç heyecanlanmaya gerek görmüyorum. Burada son derece talihsiz bir konuşmayla, kendisinden beklenenin de çok ötesinde bir konuşma sergilemiştir.

Evvela, Sayın Kul'a şunu söylemek istiyorum ki, kendisi bu Meclise, bu yasama döneminde girmiştir. Sayın Kul'a, Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunda söylediğim gibi, evvela tasarı ile, teklifin farkını bilmediği sürece, buradaki konuşmalarında çok daha yanlış aramak mümkündür. Tasarı başkadır, teklif başkadır. (ANAP sıralarından "farkını bilir" sesleri) Sayın Kul, eğer bunun farkını bilseydi; yani tasarı ile teklifin farkını bilseydi... Bakın, nasıl bilmiyor : Şimdi, bu yasa tasarısını Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonuna getirdiğimiz zaman, sosyal tarafları, işçi ve işveren kuruluşlarını...

ŞADİ PEHLİVANOĞLU (Ordu) — Böyle konuşmasan da, iyi konuşsan daha iyi olmaz mı?.. Kibar konuş biraz.

BAŞKAN — Lütfen, Sayın Pehlivanoğlu...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MOĞULTAY (Devamla) — Sizden öğrenecek değilim. O bana has ve mahsustur; zatı âlinize değildir; o bana aittir...

BAŞKAN — Sayın Bakan, lütfen efendim... Sayın Şadi bey lütfen efendim... Sayın Kul cevap verirler efendim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MOĞULTAY (Devamla) — Ben size öğretiyorum, size öğretecek kadar biliyorum...

ŞADİ PEHLİVANOĞLU (Ordu) — Size tavsiye ettim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MOĞULTAY (Devamla) — Ben de tavsiye ediyorum, susmak daha güzel bir şeydir...

ŞADİ PEHLİVANOĞLU (Ordu) — Sayın Başkan, bu Bakan mı!.. Bir de, bakanlık yapmayı öğretiniz!..

BAŞKAN — Sayın Bakan, karşılıklı olarak bu şekilde, yani sinirli bir tonda konuşmayalım efendim, lütfen.

Buyurun Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MOĞULTAY (İstanbul) — Şimdi, bu yasa tasarısı yüce komisyonda görüşülürken, sosyal taraflar çağrılarak görüşülmüştür. Bünyesinde en fazla sendika bulunduran TİSK ve TÜRK-İŞ'in yetkilileri çağrılmıştır.

Orada başından beri ifade ettiğim gibi, çalışma hayatıyla ilgili düzenlemelerimizin özünde, demokratikleşme, uzlaşma ve katılım esası yattığına göre, TÜRK-İŞ ve TİSK'ten sadır olan, bu yasa tasarısını inceleme önerileri -Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun Sayın Başkanı da buradadırlar- tarafımızdan makul karşılanmıştır; yani, bu yasa tasarısının görüşüleceği Komis-

yonda, TÜRK-İŞ ve TİSK, "o yasa tasarısı üzerinde kuşkularımız vardır, bunu kendi uzmanlarımıza incelettirmek istiyoruz" demişlerdir ve biz de komisyonun o toplantılarında, TÜRK-İŞ ve TİSK'ten gelen önerileri olumlu karşılayarak, başka bir toplantıya ertelenmesini, başka bir günde toplantı yapılması önerisini saygıyla karşılamıştık. Dolayısıyla, gerek bu yasa tasarımızın Komisyonda görüşülmesi sürecinde, gerekse Komisyona gelmeden önceki görüşmelerimiz döneminde, bütün bu düşüncelerimiz, uzlaşma ve katılım ilkemiz gereği kendilerine sunulmuştur.

Görüş alınarak buraya getirildiği için, Sayın Kul'un, her seferinde bu alışkanlığını; yani, gerek Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunda ve gerekse burada bu alışkanlığını sürdürerek, "Sayın Bakan, Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu üzerinde baskı kurmaktadır" şeklindeki düşüncesini anlam vermek mümkün değildir. "Baskı" sözcüğü bizim kullandığımız bir sözcük değildir. Bizim kullandığımız sözcük, referansımız, demokratikleşme, uzlaşma ve katılımdır. Eğer, baskının, birine izafe edilmesi gerekirse, Sayın Kul, bunu size izafe ediyoruz. Bizim kurumlar ve komisyonlar gibi kutsal müesseseler üzerinde baskı kurmamız, siyasal anlayışımızın gereği değildir. Bunu, öyle, "baskıyla kuruldu" şeklinde dile getirmeyi, Komisyon Sayın Başkanına ve üyelerine bir haksızlık olarak telakki ediyorum. Bu konuşmalarını da talihsiz olarak niteliyorum. Buradan biraz önce, "Bu bakan mı" diyen arkadaşımın da, konuşmalardan ibret almasını istiyorum...

ŞADİ PEHLİVANOĞLU (Ordu) — Bana sataştı, söz hakkım doğdu.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MOĞULTAY (Devamla) — Burada birileri üzerinde baskı kurmak maksadımız değildir. Burada bir haksızlığı tamir etmeye çalışıyoruz. Bugün, emekliler arasında bir uçurum söz konusu ise, bu uçurum bizim dönemimizde yaratılmış bir uçurum değildir. Şimdi, bu yasal düzenlemeyle biz ne getiriyoruz?.. Bugün emeklilerin karşı karşıya bulunduğu sorunlar, birden fazla standardı ihtiva ediyorsa veya emekliler arasında haksızlık, adaletsizlik söz konusuysa, henüz 500 gününü doldurmuş bir Hükümetin döneminde yapılmış bir uygulama yok ki, farklı standartlar ortaya çıksın. Biz, bunların sebebi değiliz; bunları düzenlemeye çalışıyoruz, bunları düzeltmeye çalışıyoruz. Onun için, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Yasasında, zaman zaman getirilen palyatif tedbirlerle sorunlar tam anlamıyla çözülemez; 1993 yılının Türkiye'nin gündeminde bir sosyal güvenlik reformu yılı olacağını, gerek Sayın Başbakan, gerek biz, müteaddit konuşmalarla söyledik; ama buradaki durum, tehirinde mazarrat olan haldir, yani gecikmesinde sakınca bulunan bir haldir. Onun için, üst gösterge tablosuna nazaran daha az emekli aylığı bağlanan sigortalıları korumak amacıyla, gösterge tablosundan emekli olacaklar için, önceden olduğu gibi, yine son beş yılın ortalamasına göre aylık bağlanması benimsenmiş, sadece üst gösterge tablosundan aylık bağlanacak olanlar için bu süre on yıl olarak düzeltilmiştir. Burada, bir haksızlığı, gecikmeye mahal bırakmadan düzeltmek gibi bir düşüncemiz vardır. Bu yasal düzenleme yapılırken, Türk-İş'in o dönemki Genel Başkanı Sayın Şevket Yılmaz çağrılmıştır, görüşü alınmıştır; uzmanlarına görüş aldırmıştır, TİSK'e görüş aldırmıştır, bu tasarı üzerinde sosyal taraflar arasında bir mutabakat sağlanmıştır.

O bakımdan, bu tasarıya karşı yöneltilen haksız eleştiriler, tasarının maksadını aşmıştır. Yani, Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunda yapılan görüşmeler buraya yansıtılmıştır. Oradaki tartışmaların âdeta buraya taşınmasına gerek yoktur. Bizim genel karakterimiz; konuşulanların, o komisyon çerçevesinde kalmasıdır, her seferinde bunların yeniden malzeme yapılarak buraya taşınması değildir.

Şimdi, Sayın Kul -tasarının komisyonda görüşülmesi, usul ve yöntemi gibi olayları burada konuşmak yerine, böyle demagojik bir konuşma yapmak yerine- bu tasarı gerekli midir, değil midir hususunu açıkça ifade etmelidir; bizim istediğimiz, beklediğimiz budur.

Değerli üyeler, vaktinizi aldım, teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Refah Partisi Grubu adına, Sayın Ahmet Feyzi İnceöz...

EMİN KUL (İstanbul) — Sayın Başkan, Sayın Bakan bana soru sordu; müsaade ederseniz bu soruyu cevaplandırayım. "Talihsiz bir konuşma yaptı" dediler ve soru sordular.

BAŞKAN — Sayın Kul, mahumu âliniz, burada soru meselesi olmuyor. Şimdi, madde üzerinde de görüşebilirsiniz.

ŞADİ PEHLİVANOĞLU (Ordu) — Benim, sataşmadan doğan söz hakkımı da kullanacak.

EMİN KUL (İstanbul) — "Talihsiz bir konuşma yaptı" dediler, sataştılar; hem de soru tevcih ettiler.

BAŞKAN — Sayın İnceöz'ün konuşmasından sonra düşüneceğim efendim.

Buyurun Sayın İnceöz.

RP GRUBU ADINA AHMET FEYZİ İNCEÖZ (Tokat) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Refah Partisi Grubu adına Yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

SSK'nın yönetiminde ve yönlendirilmesinde önemli olan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun, aslında tümüyle bir revizyona ihtiyacı var. Tabiî, SSK'nın son günlerde içinde bulunduğu içler acısı durumu, basına yansıyanıyla, yansımayanıyla; sokaktaki vatandaştan, tüm milletvekillerinize kadar, az veya çok, herkesin malumu.

Önümüze, pansuman tedbirleri babından bir tasarı getirilmiş; bu konudaki görüşlerimizi arz edeceğim.

Esas bakımından, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Yasası ve Bağ-Kur Yasasındaki emekli aylığına hak kazanılması koşulları ile Sosyal Sigortalar Yasası arasında eşit ve yaklaşık bir düzenleme, Hükümet tasarısında söz konusu değildir. Örneğin, 5434 sayılı Yasada, iştirakçinin ulaştığı kademeden son bir ay kesinti yapılması, Bağ-Kur Yasasında ise, son bir yılın priminin ödenmesi, emeklilik aylığının son kademeden bağlanması için yeterli görülmektedir. Oysaki, tasarı, SSK iştirakçisi sigortalılar için, bu süreyi, on takvim yılı gibi, adaletsiz bir kurala bağlamaktadır. Bu sürenin, eşitsizlik ve adaletsizlik yaratması, aylık ve gelir bağlamada düşüklük doğurması, düşülmesi gereken birinci hususdur.

Diğer bir konu; 506 sayılı Kanunun ek 34 üncü maddesi, 9.7.1987 tarihinden itibaren prim veya kesenek ödemek suretiyle sigortayla ilgilendirilen iştirakçilere ve emekliliğine beş yıldan fazla süre bulunan iştirakçilere bağlanacak yaşlılık ve malullük aylıklarıyla bunların hak sahiplerine bağlanacak ölüm aylıklarının hesabına alınacak esas göstergenin nasıl hesaplanacağını düzenlemekteydi. Bu düzenlemeden doğan sakıncalar ve adaletsizlikler ortadan kaldırılmak istenirken, 506 sayılı Kanunun 61 inci maddesiyle, 9.7.1987 tarihinden önceki iştirakçiler için kazanılmış hak olan aylık ve gelir bağlamada iştirakçilerin ortalama yıllık kazançlarının son beş takvim yılı esas alınarak hesaplanması kuralı 61 inci maddede herhangi bir değişiklik söz konusu olmamasına rağmen, tasarının bu haliyle kanunlaşması durumunda tartışmalı kalacağı ve hatta ortadan kalkacağı; bu nedenle, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı ve Bağ-Kur

iştirakçileriyle olan açık eşitsizliğe rağmen, 61 inci maddeyle kazanılmış bu hakların dahi ortadan kaldırılması sakıncası ve son olarak; düzenlemenin, en azından kazanılmış hakların muhafazasına ve devamına yönelik olması gereğinin kaçınılmazlığı ve ancak, emekliliklerine beş yıldan fazla süresi kalanlar için yapılması zorunlu düzenlemede 9.7.1987 tarihinden sonra yaşlılık, malullük ve ölüm sigortaları primi ödenmiş, takvim yıllarının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazançları yedi takvim yılından çok olmamak üzere tespiti gerektiği hususu daha uygun olur kanaatindeyiz; ama getirilen bu kanun teklifi bu şekliyle de çok sıkıntıları gidereceği için, bu teklif hakkında, yine, olumlu görüş arz ediyor, Yüce Meclise saygılarımızı sunuyoruz. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın İnceöz.

Gruplar adına başka söz isteyen?.. Yok.

VII. — SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

I. — İstanbul Milletvekili Emin Kul'un, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Moğultay'ın kendisine sataşması nedeniyle konuşması

BAŞKAN — Sayın Kul'un, İçtüzüğümüzün 70 inci maddesine göre söz talebi vardır.

Buyurun Sayın Kul.

Sayın Kul, siz, diğer üyeler gibi; devamlı, çalışkan, kâmil bir arkadaşımızsınız. Lütfen, konuşmanızı, yeni bir cevap hakkı doğurmayacak şekilde yapmanızı rica edeceğim.

EMİN KUL (İstanbul) — Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; Sayın Bakan kanunun tümü üzerinde yaptığım konuşmayı talihsiz bir konuşma olarak niteledi; ama neresi talihsiz, onu işaret etmedi!.. Ben, bu sataşmayı, sadece kendi takdiri olarak kabul ediyorum.

Sayın Bakan, ayrıca, "bu yasa gerekli midir, değil midir?" diye bir soru sordular.

Bu yasanın gerekli olduğunu, biz, Sayın Bakandan evvel görmüşüz ve o nedenle, 1992 yılının eylül ayında, Hükümetten evvel bunu bir kanun teklifi olarak getirmişiz. Hükümetin tasarısı ise 3.12.1992 tarihinde Komisyona ancak geliyor. Yani, biz, Hükümet tasarısından önce verdiğimiz kanun teklifiyle, böyle bir değişikliğin gerekli olduğunu zaten kabul etmişiz; ama getirilen ve bugün huzurumuzda müzakere edilen tasarı, yazılan gerekçesine aykırı bir tasarıdır.

Gerekçede çifte standarttan bahsedilmektedir, oysaki, bu tasarı kanunlaşırsa, çifte standart devam edecektir. O bakımdan, biz, tasarının geneli üzerinde eleştiri yürütürken, bu hususa işaret ettik. Dolayısıyla, tasarıyı gereksiz görmüyoruz, gerekli görüyoruz; ama kendi içindeki tutarsızlığın da bertaraf edilmesini istiyoruz.

Sayın Komisyon Başkanımızın alınmasına, hiç gerek yok; çünkü, kendilerine sonsuz itimadım ve saygım var; ama takdir buyururlar ki, Sayın Bakanımız, Komisyona her tasarının intikal edişinde, demin arz ettiğim gibi, muhtelif partilere mensup milletvekillerinin kanun teklifleri olduğu halde, Hükümet tasarısıyla bu kanun tekliflerinin birleştirilmesi bir teamül ve usul haline geldiği halde, Komisyonumuzda bu birleştirme işlemlerine şiddetle karşı çıkıyor ve karşı çıkma gerekçesi olarak da -asıl talihsiz beyan budur- "ben, siyasî tercihimi kullanıyorum, size propaganda yapma imkânı vermem" diyor. Yani, kanun teklifi sunmamız, Sayın Bakan tarafından âdeta bir propaganda imkânı gibi görülüyor. "Bitaraf olan bertaraf olur. Dolayısıyla tekliflerinizin, getirdiğim tasarıyla birleştirilmesine şiddetle karşıyım. Tekliflerinizde

benim tasarımla birleşebilecek hususlar varsa, bunları, tek tek, önerge haline getirirsiniz, burada verirsiniz" buyuruyorlar. Tasavvur buyurun ki, önümüze gelen, böyle tek maddelik bir tasarı değil, 60 maddelik bir tasarı olsa, bizim de bu konuda bir teklifimiz olsa, demek ki 60 madde üzerinde komisyonda tek tek önerge vereceğiz ve o önergeleri tasarının hükümleriyle müzakere etmeye gayret edeceğiz. Halbuki komisyonlarda öteden beri Meclisin İçtüzüğüne uygun olarak yapılan bütün uygulamalarda görülen şudur : Hükümetin kanun tasarılarından önce, hatta aylarca önce verilmiş kanun teklifleri varsa, bunların birlikte müzakereye alınması, en azından dikkate alınması, birlikte müzakere edilmesi, son nokta olarak birleştirilmesidir, ama bu işlemler, maalesef Sayın Bakanın çok şiddetli beyanları karşısında yapılmıyor. Yoksa, Komisyon Başkanımızın şahsına geniş saygım ve itimadım var. Bu konuda kendi tercihleri de benim arz ettiğim noktadadır; ama en nihayet bir siyasî iktidar ortaklığı söz konusudur. Burada bir hükümetin bir sayın bakanını kırmamak da söz konusu olabilir veyahut da çok şiddetli üzerinde durduğu için, komisyon üyelerinde de komisyonu bu yolda çalıştırmak konusunda eğilim doğduğu için Sayın Komisyon Başkanının da onlara iltihak etmesi söz konusu olabilir; ama ben Yüce Meclise komisyonda olan biteni ve tutumu arz ettim. Bunu zorunlu saydım, bir görev saydım; çünkü, bu tutumla yasama görevi yapma imkânımız yok ve Sayın Bakan "kanunun Meclis Genel Kuruluna sunulmuş matlabında "filanca parti milletvekilinin teklifiyle Hükümetin tasarısı birleştirildi" ibaresini görmek istemiyorum" diyor. Yani, "siz kanun teklifinde bulunamazsınız, bulunsanız da komisyonda dikkate alınmaz" diyor.

Bunun sakıncalı olduğunu arz ettim. Talihsiz bir konuşma yaptığımı sanmıyorum. Kanunun gerekli olduğunu; ama arz ettiğimiz noktaları itibariyle mahzurları bulunduğunu, bunu bertaraf etmek için de önergemizin var olduğunu arz eder, saygılar sunarım.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

VI. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

13. — Sosyal Sigortalar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/422) (S. Sayısı : 233) (Devam)

BAŞKAN — Gruplar adına konuşmalar bitmiştir.

Şahısları adına söz isteyen?.. Yok.

Tümü üzerindeki müzakereler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

Sosyal Sigortalar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 17.7.1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa 20.6.1987 tarihli ve 3395 sayılı Kanun ile eklenen ek 34 üncü madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ek Madde 34. — Malullük, yaşlılık ve ölüm aylıklarının hesabına esas alınacak üst gösterge, sigortalının işten ayrıldığı veya öldüğü tarihten önceki malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş son on takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tespit edilir.

Şu kadar ki, yukarıdaki fıkradaki belirtilen on takvim yılı;

a) 1994 yılında aylık bağlanması için tahsis talebinde bulunanlar ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabında altı,

b) 1995 yılında aylık bağlanması için tahsis talebinde bulunanlar ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabında yedi,

c) 1996 yılında aylık bağlanması için tahsis talebinde bulunanlar ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabında sekiz,

d) 1997 yılında aylık bağlanması için tahsis talebinde bulunanlar ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabında dokuz,

Takvim yılı olarak nazara alınır.

Yukarıda belirtilen takvim yıllarından daha az sürede prim ödemiş sigortalılar için ortama yıllık kazanç, prim ödediği takvim yılları esas alınmak suretiyle hesaplanır.

Türkiye Taş Kömürü Kurumunda çalışan münavebeli (grupla) sigortalılar için, yıllık kazancın iki katı alındıktan sonra yukarıdaki fıkralara göre ortalama yıllık kazanç hesap edilir. Ancak, ortalama yıllık kazancın hesabında esas alınan yılların her birinde 180 günden fazla münavebeli çalışmalara ait kazanç tutarları nazara alınmaz.

Malullük, yaşlılık ve ölüm aylığı bağlamaya esas ortalama yıllık kazançları bu maddeye göre hesaplananlar için, ek 21 inci maddeye göre düzenlenecek üst gösterge tespit tablolarında, son beş yılı yerine sigortalının tahsis talep veya ölüm yılına göre bu maddede belirtilen takvim yılları esas alınır."

BAŞKAN — Madde üzerinde, Anavatan Partisi Grubu adına Sayın Kul, buyurun efendim.

ANAP GRUBU ADINA EMİN KUL (İstanbul) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; biraz önce arz ettiğim gibi, müzakere etmekte olduğumuz madde, müzakereye alınan madde, tasarının sunuşuyla ilgili gerekçeyle bağdaşmayan bir düzenleme içermektedir. Bu sürpriz düzenleme, son anda, Komisyonda, Sayın Bakan tarafından yapılmıştır; üç harfli bir ufacık kelime ilave edilmiştir. Bu ufacık kelime, yani "üst" kelimesi, 34 üncü maddenin son paragrafının ikinci satırına ve elinizdeki yazılı metnin birinci satırına ilave edilmiştir.

Kanun tasarısının gerekçesini okuduğumuz zaman, bütün göstergeleri kapsayacak bir düzenleme içerdiğini apaçık görüyoruz. Yani, ister üst göstergeden, ister normal göstergelerden gelir ve aylık almaya hak kazanmış olsun, bunlara bağlanacak gelir ve aylığın ölçüsünün, son on hizmet yılının kazançlarının ortalaması olarak görülmesi söz konusudur; gerekçe bunu içermektedir. Ama, "üst" kelimeciğinin ilave edilmesiyle, üst göstergede olanlara aylık ve gelir bağlamada -yani emekli olmaları halinde- emekli olma tarihlerinden önceki on hizmet yılında ödedikleri primlerin, kazançlarının ortalamasının esas alınması öngörülüyor; normal göstergeden emekli olacaklara aylık bağlamada ise, son beş yıllık kazançlarının ortalamasının esas alınması öngörülüyor; yani, çifte standart oluyor bu. Normal göstergede olanlar, son beş yıllık kazançlarının ortalamasına göre emekli aylığı alacaklar veya gelir alacaklar; üst göstergede olanlara da son on yıllık kazançlarının ortalamasına göre veya tasarıdaki dokuz yıla kadar giden, on yıla kadar giden kademeli yılların kazançları üzerinden ödedikleri primler dikkate alınıp aylık ve gelir bağlanacak.

Halbuki, tasarının genel gerekçesinde, bu husus söz konusu değil. Tasarının genel gerekçesi, bütün iştirakçilerin emeklilikleri halinde, yani emekliliğe veya gelir bağlanmaya hak kazan-

maları halinde, hak kazandıkları tarihten önceki on yıllık kazançlarının ortalamasını dikkate alarak hazırlanmış ve gerekçe bunu apaçık yazıyor, sistemin bütünlüğünden, gösterge tablosundan, bağlanacak aylıklardan bahsediyor ve gerekçenin ikinci sayfasında, aynen; "Gösterge ve üst gösterge tabloları için getirilen çifte standart kaldırılmakta..." diyor; yani, hem normal göstergeleri kastediyor, hem üst göstergeleri kastediyor ve "Bunlar geçmiş haliyle çifte standart getiriyordu, bunları kaldırıyoruz" deniyor. Halbuki kaldırmıyor. Sayın Bakana arz etmek istediğimiz budur. "Üst" kelimeciğinin ilavesiyle, yeni bir çifte standart getiriliyor. Yani, beş yıllık son hizmetinin ortalaması, on yıllık son hizmetinin ortalaması, üst göstergeyle normal göstergeden emekli olacaklar arasında farklılık getiriyor. Bütün gerekçeyi okuduğumuz zaman görünen apaçık budur.

Madde gerekçelerinin dördüncü satırında, "gerek gösterge, gerekse üst gösterge tablosundan bağlanacak aylıklar" diyor. Yani, tasarının sevkinde yazdıkları madde gerekçesi ve genel gerekçeyle, komisyonda ilave ettikleri "üst" kelimeciğinin, tasarının getirdiği şekil ve uygulamayla aralarında irtibat sağlayacak hiçbir husus kalmamış oluyor, berhava olmuş oluyor.

İşte, biz, bunu gidermek için, 1 inci maddede bir önerge hazırlayıp verdik, bu çifte standardı kaldıralım dedik. Tasarı, yeni, yapıcı bir anlayışla geliyor; ama çifte standardı da beraberinde getiriyor ve yazdığı genel gerekçenin dışına çıkıyor. Yani, üst ve normal göstergeler dikkate alınmaksızın, hepsi için, ister normal göstergedeki emekli veya gelir veya aylık hak sahibi, ister üst göstergeden emekli veya gelir veya aylık hak sahibi arasında bir farklılık yaratılmasın, birisinin son beş yılı, birisinin son on yılı dikkate alınmasın.

Bunu sağlayacak bir önerge hazırladık verdik; ama 1 inci maddenin bu haliyle geçmesi, bu haliyle kanunlaşması, işte çifte standardı, yani genel gerekçenin, tasarıyı sevk eden Hükümetimizin Sayın Bakanının, yazdığı genel gerekçenin dışında sonuçlar doğuracaktır.

Bakınız, genel gerekçenin birinci paragrafında ne diyor : "Ancak, gösterge tablosundan bağlanacak aylıklar bu uygulamanın dışında bırakılarak, çifte standart getirildiği gibi..."

Geçmişi eleştiriyor ve çifte standarttan şikâyet ediyor. Halbuki, kendileri, kendi gerekçelerinin dışında, komisyonunda üç harf ilave etmek suretiyle yaptıkları değişiklikle asıl çifte standardı yaratmış oluyorlar. Dolayısıyla, 1 inci maddenin, Sayın Bakanın sunduğu tasarıdaki gibi değil, biraz sonra belki okunacak olan önergemizdeki gibi düzeltilmesi halinde, bu maddenin bu şekliyle geçmesi halinde, tasarı, hem gerekçesine uygun hem hizmet bekleyenlerin, bu konuda düzeltme bekleyenlerin, hak kaybına uğramamayı bekleyenlerin beklentilerine uygun hale gelecektir.

Şu hususta da arz etmek istiyorum. Hükümet, elbette ki, sunduğu tasarıları, istediği kadar öne almak, acele müzakere ettirmek -çoğunluğuna dayanarak, gerek komisyonda, gerek Genel Kurulda, gerekse Danışma Kurulunda- eyleminde bulunabilir. Hükümetimiz ve Sayın Bakan, bu tasarıyı, maalesef, tasarıya ihtiyaç duyulduğu tarihten sonra ancak, Yüce Meclise getirebilmiştir. 9.7.1992 tarihinden sonra tasarının düzeltmesi gereken bütün aksaklıklar tebellür etmiş, meydana çıkmıştır. Yani sekiz, dokuz aydır bu konuda eski hükümlere göre emekli olanlar mağdur olmuştur. Demek ki, bu mağduriyeti, karşılaşılacak mağduriyeti Sayın Bakan önceden hissederek, tasarısını, 9.7.1992 tarihinden önce Yüce Genel Kurula getirebilmek gayretini göstermeliydi.

"Efendim, şu kurumun görüşünü aldım, bu kurumun görüşünü aldım..."

Evet, alınmıştır, tabiî alınacaktır, doğrudur. "Bakanlıklardan cevap gelmedi..." O da doğrudur; fakat şu veya bu konfederasyonun malını veya parasını geriye teslim etmek için istical gösteriliyor, Bağ-Kur'un şu veya bu şekilde kanun tasarısını biraz ileriye almak için istical gösterilebiliyor, hatta bugün geri çekilen, müzakere edilmesine fırsat verilmeyen -ki iyi bir davranıştır- ikinci by-pass yasası için istical gösterilebiliyor; ama işçiler için, mağdur olabilecek işçiler için istical gösterilmiyor; kanun, zamanında hazırlanmıyor, zamanında Yüce Meclise getirilmiyor ve bu konuyu dile getirdiğimiz zaman da, Sayın Bakan, bizi talihsiz konuşmalar yapmakla itham ediyor!

Gecikme, her ne şekilde olursa olsun, affedilecek gibi değildir. Ana muhalefet partisi olarak Anavatan Partisi bunu hatırlamış ve gecikmenin giderilmesine dair herhangi bir işaret görmeyince, hazırladığı teklifi, Sayın Bakandan evvel komisyona intikal ettirebilmiştir ve maalesef, bu tasarı da -arz ettiğim gibi- komisyonda birleştirilmemiştir. Fakat 1 inci maddenin, bu haliyle, yani Yüce Meclise gelen haliyle çıkması, çifte standardı, maalesef, ortadan kaldırmayacaktır. Fakat eskiye göre bir düzelme getirecek; ama genel gerekçeye uygunsuz, çifte standardı muhafaza eden ve kanunun tümü üzerinde yaptığım konuşmada belirttiğim gibi, kurumlar arasındaki norm ve standart birliğinin tamamen dışına çıkan ve bu ayrılığı körükleyen bir hüküm olarak kanunlaşırsa, bundan fayda bekleyenler de üzüntü duyacaktır.

Yüce Meclise saygılarımla arz ediyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Kul.

Sayın Bakanın önceliği olması nedeniyle, buyurun Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MOĞULTAY (İstanbul) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben, bir iki konuya açıklık getirmek için söz aldım; huzurunuzu işgal edeceğim için beni bağışlayınız.

Bu yasa, tarafımızdan, 18 Haziran 1992 tarihinde Başbakanlığa sevk edilmiştir. Yani, bu yasa, 2 nci maddesinde yürürlük tarihi olarak koyduğumuz 9.7.1992 tarihinden önce, yani sosyal tarafların görüşü alındıktan sonra, 18 Haziran 1992 tarihinde Başbakanlığa sevk edilmiştir; bu birinci konu.

Başbakanlık tarafından bu yasanın Türkiye Büyük Millet Meclisine intikal ediş tarihi de, 7.7.1992'dir. Yani, gecikmeler bizim dışımızda meydana gelmiştir. Biz, Uluslararası Çalışma Örgütünün 144 sayılı sözleşmesini onayladık, yani üçlü danışmalarla ilgili yasal düzenlemelerin, sosyal taraflar arasında mutabakat sağlanarak hazırlanmasına ilişkin Uluslararası Çalışma Örgütünün 144 sayılı sözleşmesini imzaladık; ama bu sözleşmeyi onaylamadan önce de, bir yasal düzenlemenin hazırlanması sırasında, sosyal taraflar arasında uzlaşma ve mutabakat sağlanmasına dayalı çalışmalarımızı sürekli sürdürüyorduk.

Şimdi burada, Sayın Kul'un bahsetmiş olduğu olayın aslı şudur : Bizim Meclise sevk etmiş olduğumuz yasa tasarımızda -doğrudur- "üst" lafı, sözcüğü yoktur, bizim sevk ettiğimizde "üst" sözcüğü yoktur; ancak, Sayın Başkanın ve komisyon üyelerinin de anımsayacağı gibi, bu yasa tasarımızın komisyonda görüşüldüğü gün, sosyal taraflarca (işçi ve işveren sendikaları tarafından) bu konuyu uzmanlarına incelettireceklerini ve şu anda görüş bildirmeyeceklerine ilişkin beyanlarda bulunulmuştur.

Sosyal tarafların bu görüşü bizce makul karşılanmıştır ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu, bu yasa tasarısını görüşmek üzere, bir sonraki toplantıya ertelenmiştir. Bir sonraki toplantıda,

işçi ve işveren kuruluşları, "üst" sözcüğünün eklenmesini talep etmişlerdir. Dolayısıyla, bizim getirmiş olduğumuz tasarının gerekçesi buna göre hazırlanmış değildir; ama takdir edersiniz ki, bizim, Bakanlık olarak bu gerekçeyi orada değiştirmek gibi bir şansımız da söz konusu değildir. Ortada, yasanın "üst gösterge" sözcüğü ile gerekçe arasında bir mübayenet söz konusuysa, bu mübayenet buradan kaynaklanmıştır. Dolayısıyla, her zaman, her vesileyle söylediğimiz gibi, çalışma hayatıyla ilgili düzenlemelerin yapılmasının özü, sosyal taraflar arasında, işçi işveren ve Hükümet kuruluşları arasındaki bir uzlaşma esas olduğuna göre, işçi ve işveren kuruluşlarının, üzerinde mutabakat sağladığı bir konuda, bizim, inatlaşma haline geçmemize olanak verilmemiştir, işçi ve işveren kuruluşlarının görüşlerine katılmışızdır; oradan kaynaklanmıştır.

Yüce Kurula arz ettim. Saygılar sunuyorum. (SHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Refah Partisi Grubu adına Sayın Ünaldı, buyurun.

RP GRUBU ADINA MUSTAFA ÜNALDI (Konya) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sosyal Sigortalar Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının 1 inci maddesi üzerinde konuşmak üzere söz almış bulunuyorum. Önce, hepinize saygılar sunarım.

Zaten bir maddelik bir tasarı üzerinde konuşuyoruz. Bu tasarı neyle ilgili? Sosyal Sigortalar Kurumuyla ilgili. Yani, Sosyal Sigortalar Kurumu, demek ki, güllük gülistanlık bir uygulamanın içerisinde, bu Kurum ve Kurumu ilgilendiren kişiler, güllük gülistanlık bir ortamda yaşıyorlar; kanun çok mükemmel bir şekilde bu toplululuğu idare ediyor; Hükümetin bu Kurum ve bağlı kuruluşları hakkında bir derdi yok ve sadece bu maddede zikredilen hususu hallettiği zaman, her şey tamam olacak demektir!

Bunu bu şekilde düşünmek, böyle kabul etmek mümkün mü? Elbette ki, değildir. Öyle ise, iktidar partisine mensup değerli arkadaşlarıma söylüyorum : Dökülüyorsunuz... Büyük vaatlerle ortaya çıkıp, sonra da hiçbir şey yapamamanın şaşkınlığını yaşıyorsunuz. Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat Kanunu Tasarısı, aylardır gündemin birinci sırasında yer alıyor, kanunlaşmıyor. Devlet Planlama Teşkilatının kanun tasarısı, gündemin ikinci sırasında yer alıyor; ama aylardır kanunlaşmıyor... (DYP ve SHP sıralarından gürültüler)

AHMET SEZAL ÖZBEK (Kırklareli) — Madde üzerinde konuş.

BAŞKAN — Sayın Ünaldı, siz, madde üzerinde söz aldınız.

MUSTAFA ÜNALDI (Devamla) — Madde üzerinde söylüyorum efendim.

AHMET SEZAL ÖZBEK (Kırklareli) — Nasıl madde?!.

BAŞKAN — Ama bu konuşmanız madde üzerinde değil.

MUSTAFA ÜNALDI (Devamla) — Söyleyeceğim, konuya geleceğim. (DYP ve SHP sıralarından gürültüler) Niye maddeyle ilgili olmasın?.. SSK ile ilgili tasarıyı görüşmüyor muyuz?

MUSTAFA YILMAZ (Gaziantep) — Sen ne diyorsun o zaman?!

MUSTAFA ÜNALDI (Devamla) — Onun üzerine söylüyorum. SSK'lılar, Türkiye'nin her tarafında inim inim inliyor... Siz, buraya reformlar vaat ederek geldiniz... Hani reformlar?.. (DYP ve SHP sıralarından gürültüler) Reformlar vaat ederek buraya geldiniz; ama reformlar hakkında yaptığınız bir şey yok! Bu Meclisi, bir maddelik tasarıyla meşgul ediyorsunuz... (DYP ve SHP sıralarından gürültüler)

Gittiğimiz her yerde, SSK'lılar ve Bağ-Kur'lular, etrafımızı sarıyorlar ve "bizim meselelerimize nasıl sahip çıkacaksınız, nasıl halledeceksiniz?" diyorlar. (DYP ve SHP sıralarından gürültüler)

Buraya, reformlar yapacağınızı iddia ederek geldiniz; bir maddelik bir tasarıyı getiriyorsunuz; üstelik tartışmaya imkân vermeden, muhalefetin muhalefet yapmasına imkân vermeden, kanunlara katkıda bulunmasına imkân vermeden kanun çıkarıyorsunuz!

Dün, bu tasarının buraya geleceği belli miydi? (DYP ve SHP sıralarından gürültüler)

BEKİR SAMİ DAÇE (Adana) — Bu tasarı kaç aydır gündemde bekliyor!..

MUSTAFA ÜNALDI (Devamla) — Mecliste kanun yapıyoruz beyler. Kanun gündeme gelmeli ve gündem hakkında herkes, fikrini, olabildiğince zenginleştirerek ilmî incelemelerini de yaparak -bu konuda memleketin şartları nedir, hangi şartlara ihtiyaç var, ilgili insanlar bu konu hakkında neler düşünüyorlar- buraya getirebilmeliyiz. (DYP ve SHP sıralarından gürültüler)

Günübirlik gündem değiştirerek, günübirlik kanun değiştirerek... Hani dün burada bypass'ı konuşuyordunuz, hani İnsan Hakları Bakanlığının Teşkilat Kanununu konuşuyordunuz! Geri çektiniz... Bu çıkarılmak istenen kanunlar üzerinde çalışma yapıp düşüncelerimizi söylerken, bu defa SSK hakkındaki tasarıyı gündeme getiriyorsunuz! (DYP ve SHP sıralarından gürültüler)

Biraz evvel arkadaşımız burada, kendi kanun tekliflerinin olduğunu söyledi... Haksız mı söyledi?.. O teklifler buraya gelseydi, bunları beraber düşünseydik, tartışmasını yapsaydık, fikirlerimizi söyleseydik, doğru olmaz mıydı?.. (DYP ve SHP sıralarından gürültüler; "bağırma" sesleri)

Onu söylemek istiyorum : Dökülüyorsunuz... (DYP ve SHP sıralarından "bağırmadan konuş" sesleri)

Siz bağırıyorsunuz da, onun için bağırıyorum... Siz bağırmazsanız, ben de bağırmayacağım. Siz bağırırsanız, elbette ki, kürsüde, mikrofondaki hakkımı kullanacak, ben de bağıracağım; mikrofon bende... Siz ne kadar bağırırsanız, elbette benim sesim daha gür çıkacaktır.

Benim söylemek istediğim şu : Birincisi, büyük vaatlerle geldiniz, reform vaatleriyle geldiniz... Gündemi baştan aşağı okursam, daha çok zaman alır. Madde madde okursak, bir maddelik tasarılarla gündem doldurulmuş durumdadır... Bir maddelik tasarılarla gündemi meşgul etmiş durumdasınız. Reformla ilgili hiçbir tasarınız sırada değildir. Bu tasarı da, bunlardan birisidir...

SSK'lılar Türkiye'nin her tarafında inim inim inlemektedir. Bir maddelik kanunla bir yere varamazsınız. Tasarıyı, sadece SSK'lıların hayrına olduğu için destekliyoruz. Değilse, yamalı bohçaya bir yama daha ilave ediyorsunuz. Bunu ifadeyle saygılar sunuyorum. (RP, ANAP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Gruplar adına konuşmalar bitmiştir.

Madde üzerinde şahısları adına söz isteyenler?

EMİN KUL (İstanbul) — Şahsım adına söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Kul.

EMİN KUL (İstanbul) — Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sık sık kürsüye çıktığım için, önce özür dileyerek söze başlamak istiyorum; bağışlamanızı istirham edeceğim.

Şu hususu arz etmek mecburiyetinde kalıyorum : Sayın Bakan, Hükümet tasarısının haziran ayında Bakanlar Kuruluna sunulmuş olduğunu söyledi; fakat Hükümet, dilediği tasarısını istical gösterip, hele belli bir kesimi mağdur edecek bir husus varsa bunu önlemek için istical gösterip, dilediği zamanda Meclise getirebiliyor. Oysaki, Hükümet tasarısı 3.12.1992 tarihinde, yani 6 ay sonra komisyona gelmiştir. Yani, bizim verdiğimiz kanun teklifinden de 5 ay sonra komisyona gelmiştir. Bu hususu tespit etmek gerekir.

İkincisi : Sayın Bakan, sosyal taraflara danışma dolayısıyla zaman kaybı olduğunu ifade ediyor.

Doğrudur, elbette ki, zaman alabilir; fakat sosyal taraflara danışma dolayısıyla bir gecikme yoktur.

Komisyonda görüşmenin ertelenmesi de bu kanun tasarısı için söz konusu değildir; (Sayın Bakanı hafızası yanıltıyor). 4792 sayılı Kanun için getirdiği tasarı konusunda söz konusudur. Bu tasarı, komisyona geldiği gün, komisyondan çıkmıştır ve erteleme söz konusu değildir. Ben teeddüp ederek, üzülerek bir hususu huzurunuzda ifade etmek istiyorum; bunun değerlendirmesini de yine Sayın Bakan kendisi yapsın.

Buyurdular ki, "Sosyal tarafların görüşü alındıktan sonra, komisyonda biz bir kelimeciği ilave etmek, sosyal tarafların görüşlerine uymak mecburiyetinde kaldık." Bu mikrofondan böyle buyurdular.

Hayır, yazılı metin bunun aksinedir. Arz ediyor -Komisyon raporunun sonunu okuyorum- "Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, tasarının birinci maddesiyle değiştirilen Ek madde 34 üncü maddesinin birinci ve son fıkrasında, sehven üst gösterge yazılacağına, sadece gösterge yazıldığını, bu yanlışlığın düzeltilmesi gerektiğini belirtmiştir." kim?.. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı. Ne olarak?.. Sehven yazıldığını iddia ederek. Yoksa sosyal tarafların görüşlerini aldığı için, kanun sunuluş gerekçesi Kanun metniyle mübayenet taşıyormuş... Böyle bir husus yoktur. İkrar ettikleri gibi, mübayenet vardır ve bu mübayenet, kendi dikkatsizliklerindendir, kendi maksatlarını son anda değiştirmelerinden dolayıdır. Maksada uygun metin sunacaklarına, genel gerekçeyi değiştirmemişler, genel gerekçe maksatları sabit kalmış; ama o maksadın dışında bir metin huzurunuza gelmiş bulunuyor. Bunun ispatı da, komisyon raporunda metin olarak açık ve seçik yazılmaktadır. Ben üzülerek arz ediyorum.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Kul.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MOĞULTAY (İstanbul) — Sayın Başkan, zabıtlara geçmesi açısından bir konuyu açıklamak istiyorum.

BAŞKAN — Lütfen, bulunduğunuz yerden kısa bir izahatta bulunursanız memnun olacağım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MOĞULTAY (İstanbul) — Sayın Başkan, hafızam bana hiçbir dönemde ihanet etmedi. Sayın Kul, buradan Meclisi yanlış bilgilendirme hakkına sahip değildir.

Eğer, bu tasarı, geldiği gün Komisyondan çıkmışsa, kendimi müfteri ilan ediyorum; yok, benim dediğim gibi, bir toplantı ertesinde çıkmışsa, Sayın Kul'u müfteri ilan ediyorum. Yüce Meclise yanlış bilgi verme hakkına sahip değil.

İkincisi : Taraflar komisyonda önerge verme hakkına sahip değildir. Biz de, sosyal tarafların telkinleri doğrultusunda, bir "üst sözcüğü eklenirse olayın düzeleceğini bildiğimiz için, orada bunu ifade ettik ve bu şekilde geçti.

Burada, bu komisyonun değerli üyeleri var, Sayın Başkan var; böyle, kalkıp söylenen "Sayın Bakanın hafızası ihanet etti" sözü demagojik bir laftır. Bu toplantı ertelenmiştir. Bunu düzeltiyorum.

Saygılar sunarım Sayın Başkan.

BAŞKAN — Madde üzerindeki müzakereler sona ermiştir.

Madde üzerinde verilmiş önerge vardır, okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 506 sayılı SSK Kanununun ek 34 üncü maddesinin aşağıda yer verilen şekilde düzenlenmesini arz ve teklif ederim.

Süleyman Hatinoğlu	Kemalettin Göktaş
Artvin	Trabzon
İbrahim Özsoy	Emin Kul
Afyon	İstanbul

Temel Gündoğdu
İstanbul

"Ek Madde 34. — Kanunla kurulan sosyal güvenlik kuruluşları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Geçici 20 nci maddesine göre kurulan sandıklarla ilk defa bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren prim veya kesenek ödemek suretiyle ilgilendirilen sigortalılara bağlanacak malullük ve yaşlılık aylıkları ile bunların hak ve sahiplerine bağlanacak ölüm aylığının hesabına esas alınacak gösterge, sigortalının malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş, son 5 takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tespit edilir.

5 takvim yılından daha az takvim yılında prim ödemiş olan sigortalı için ortalama yıllık kazanç, prim ödediği yıllar esas alınmak suretiyle hesaplanır.

Bu kanunun yayımı tarihinden sonra emekliliğine beş yıldan fazla süre bulunanlardan üst gösterge tablosuna göre malullük ve yaşlılık aylığına hak kazananlar ile bunların hak sahiplerine bağlanacak ölüm aylığının hesabına esas alınacak gösterge, 9.7.1987 tarihinden sonra malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş takvim yıllarının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazançları esas alınarak tespit edilir.

Bu süre, her halukârda 5 takvim yılına ait ortalama kazançlardan çok olamaz.

Kömür üretimiyle ilgili kurum ve kuruluşlarda çalışan münavebeli (Gruplu) sigortalıların göstergelerinin tespitinde de 61 inci maddenin (c) bendi esas alınarak işlem yapılır ve gösterge tablosundan emekliliğe ve ölüm aylığına hak kazananlar için 5 takvim yılı, üst gösterge tablosundan emekliliğe ve ölüm aylığına hak kazananlar içinde 5 takvim yılının her birinde 180 günden fazla olan münavebeli çalışmalara ait kazanç tutarları nazara alınmaz.

Gerekçe : 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Ek 34 üncü maddesinin yürürlükteki haliyle kalmasının, özellikle bu maddenin yürürlüğe girdiği 9.7.1987 tarihinden itibaren sürekli tavandan prim ödeyen sigortalıların 1.1.1993 tarihinden sonra göstergelerinin düşmesine ve dolayısıyla hak etmeleri gereken gelir ve aylıklarının aleyhte farklılaşmasına meydan vereceği ve ayrıca yürürlükteki ek 34 üncü madde metninde yer alan "prim ödenmiş hizmet sürelerinin prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazanç" unsuru dikkate alınarak tespiti yapılacak olan malullük, yaşlılık ve ölüm aylıklarının da giderek kurum iştirakçisi olarak çalışanların aylık ve gelire hak kazanmaları halinde alacakları aylık ve gelirle, halen kurumdan malullük, yaşlılık ve ölüm aylık gelirleri arasında sürekli farklılıklar doğuracağı gözlemlenerek ek 34 üncü madde yeniden düzenlenerek teklif edilmiş ve asgarî bir denge kurulması amaçlanmıştır.

Bu amaçla, genel uygulama son beş takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazancın dikkate alınmasıyla malullük, yaşlılık ve ölüm aylıklarının tespiti ve diğer hallerde aynı esaslar dahilinde beş takvim yılının azamî olarak dikkate alınması öngörülmek suretiyle düzenleme yapılmıştır.

BAŞKAN — Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKANI AHMET KÜÇÜKEL (Elazığ) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Hükümet?..

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MOĞULTAY (İstanbul) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Hükümet ve Komisyon önergeye katılmamışlardır.

Sayın Kul, konuşmak istiyor musunuz?

EMİN KUL (İstanbul) — Evet Sayın Başkan.

BAŞKAN — Buyurun. (ANAP sıralarından alkışlar)

EMİN KUL (İstanbul) — Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ek 34 üncü madde, tasarıda teklif edildiği şekliyle kanunlaşırsa, tasarının genel gerekçesinde yazılı olan çifte standart şikâyeti aynen devam etmiş olacaktır ve sosyal güvenlik kurumları arasındaki norm ve standart birliğine doğru yaklaşım, eğilim ve de Sayın Bakanın beyan ettiği bu konuda yapmak istedikleri değişimler, maalesef yeni bir yara daha almış olacaktır; çünkü, çifte standart, tasarıdaki metinle gerçekleşmiş olacaktır.

Emekliliğini üst göstergeden kazananlarla, normal göstergeden kazananların kazançlarının dikkate alınacağı yıllar, birisi için 5 son yıl, birisi için 10 son yıl olacaktır.

Halbuki, verdiğimiz önergede, ister üst göstergede olsun, ister normal göstergede olsun, emeklilik aylığı veya gelir bağlanmasına hak kazanacak olanların, bu talep tarihlerinden geriye doğru son beş yıllık hizmet süresinde ödedikleri ortalama prim dikkate alınarak aylık ve gelir bağlanması öngörülüyor ve çifte standart kaldırılıyor. Hatta, biz bundan dahi şikâyetçiyiz, Sosyal Sigortalar Kurumu iştirakçilerinin istediklerini dile getirmek bakımından. Çünkü, daha önce arz ettiğim gibi, Emekli Sandığı iştirakçileri, son bir aylıklarının; Bağ-Kur iştirakçileri, son bir yılda ödedikleri primin miktarı üzerinden, hemen emekli aylığı ve gelir bağlanma hakkına sahip olmaktadırlar. Sosyal Sigortalar Kurumu iştirakçileri için beş yıl getirilmiş. Şimdi, bu, bir kısımları için on yıl olarak, bir kısımları için beş yıl olarak uygulanacak.

Onun için, verdiğimiz önerge, hepsinin beş yıla bağlanması, bu standart farklılığına rağmen yeni bir farklılık getirilmemesi ve genel gerekçedeki mübayenetin de bir ölçüde ortadan kaldırılması yönündedir.

Şu hususu da arz etmeden geçemeyeceğim : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan Komisyon raporunun son paragrafını bir daha okuyorum : "Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, tasarının 1 inci maddesiyle değiştirilen ek madde 34 üncü maddesinin birinci ve son fıkrasında sehven üst gösterge yazılacağına sadece gösterge yazıldığını, bu yanlışlığın düzeltilmesi gerektiğini belirtmiştir." Yani, herhangi bir sosyal tarafın önerisi üzerine veya sosyal tarafın görüşünü almak maksadıyla değil, Sayın Bakan sehven yazıldığını söylüyor. Halbuki, burada, mikrofonda Yüce Meclisin huzurunda, sosyal tarafların görüşlerine uygun olarak düzeltildiğini, bu "üst" kelimesinin onun için ilave edildiğini ifade etti ve beni de suçladı. İşte Komisyon raporu. Sehven yazıldığı için kendisi bizzat düzeltiyor, sosyal tarafların görüşlerini alarak değil.

Yine, "Hafızaları kendilerine ihanet ediyor" demedim, 'yanıltıyor" dedim.

Bakınız, Komisyon raporunun birinci pragrafını okuyorum :

"Başkanlığınızca Komisyonumuza havale edilen Sosyal Sigortalar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 3.12.1992 tarihli 14 üncü birleşiminde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Moğultay, Adalet ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Türk-İş ve TİSK temsilcilerinin katılmasıyla incelenip görüşülmüştür."

Tek bir günde görüşülmüştür, 14 üncü birleşimde. İşte Komisyon raporu ve "üst" kelimeciği de bu birleşimde ilave edilmiştir.

4792 sayılı Yasa, yani bu yasanın bir maddesi, sigorta emeklilerinin, sigortanın yönetimine katılmasıyla ilgili maddesi, sosyal tarafların görüşlerinde mutabakat sağlanması için ertelendi; fakat, bu kanun Komisyonda müzakere edilip ertelenmedi. 14 üncü birleşimde ele alınmış -işte Komisyon raporunda söylüyor- ve "üst" kelimeciği de 14 üncü birleşimde ilave edilmiştir.

Bu önemli değil; ama, bunu mehaz ederek, bir milletvekilini müfteri filan ilan etmek fevkalâde önemli. Sayın Bakana yakıştıramadım.

Arz eder, teşekkür ederim. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler...

ZEKİ ERGEZEN (Bitlis) — Sayın Başkan, karar yetersayısı istiyoruz. (ANAP sıralarından "Karar yetersayısı istiyoruz" sesleri, DYP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Önergeyi kabul edenler...

GÜNEŞ MÜFTÜOĞLU (Zonguldak) — Sayın Başkan, oylamaya geçtiniz, bunu yapamazsınız.

BAŞKAN — Hayır efendim, usul öyle değil.

GÜNEŞ MÜFTÜOĞLU (Zonguldak) — Nasıl değil?

BAŞKAN — Değil efendim.

GÜNEŞ MÜFTÜOĞLU (Zonguldak) — Nasıl değil?

BAŞKAN — Kavga mı edeceğiz seninle?.. "Oya sunacağım" dedim.

Kabul etmeyenler... Pek muhterem arkadaşlar, karar yetersayısı yoktur.

Çalışma süremizin dolmasına...

GÜNEŞ MÜFTÜOĞLU (Zonguldak) — Ne biçim yönetiyorsunuz Sayın Başkan?

BAŞKAN — Karşınızdaki Başkanı istediğiniz gibi idare etmeye çalışıyorsunuz! Rica ediyorum... "Oyunuza sunacağım" dedim; "Kabul edenler" demedim.

GÜNEŞ MÜFTÜOĞLU (Zonguldak) — Dediniz efendim.

BAŞKAN — Hayır, oya sunmak teklifi başka, "kabul edenler" teklifi başkadır.

HAYRİ DOĞAN (Antalya) — "Kabul edenler" dediniz.

BAŞKAN — Saat 20.00 de toplanmak üzere birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati : 16.42

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 20.00

BAŞKAN : Başkanvekili Yıldırım Avcı

KÂTİP ÜYELER : Cengiz Üretmen (Manisa), Ali Günaydın (Konya)

BAŞKAN — Türkiye Büyük Millet Meclisinin 79 uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Müzakerelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

VI. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

İ3. — Sosyal Sigortalar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/422) (S. Sayısı : 233) (Devam)

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet yerlerini almıştır.

1 inci maddeyle ilgili önergenin oylamasında kalmıştık.

Önergeyi tekrar oylarınıza sunacağım...

MUSTAFA BAHRİ KİBAR (Ordu) — Sayın Başkan, karar yetersayısı yok...

BAŞKAN — Bakacağız efendim...

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yetarsayısı bulunamamıştır.

Saat 20.30'da toplanmak üzere birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati : 20.05

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 20.30

BAŞKAN : Başkanvekili Yıldırım Avcı

KÂTİP ÜYELER : Cengiz Üretmen (Manisa), Ali Günaydın (Konya)

BAŞKAN — Türkiye Büyük Millet Meclisinin 79 uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Müzakerelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

VI. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

13. — Sosyal Sigortalar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/422) (S. Sayısı : 233) (Devam)

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet yerlerini almışlardır.

Önergenin oylamasında kalmıştık.

Önergeye Hükümet ve Komisyon katılmamıştı.

Önergeyi tekrar oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi, metindeki şekliyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1 inci madde kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — Bu Kanun 9.7.1992 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylamadan önce, oyunun rengini belirtmek için, lehte, Sayın Kul söz istemişlerdir.

Buyurun Sayın Kul.

EMİN KUL (İstanbul) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; müzakeresi tamamlanan kanun tasarısının oylamasında lehte oy kullanacağımı ve Grubumuza mensup milletvekillerinin de lehte oy vereceğini arz etmek üzere huzurunuza geldim; ancak, şu hususları da belirtmeden geçemeyeceğim.

Kanun tasarısının yapılan müzakeresinde, Yüce Meclisi bilgilendirmek bakımından, gerek kanun tasarısının tümü ve gerekse maddeleri üzerinde yaptığımız konuşmaların tümünün,

gerçeğin içinde ve ta kendisi olduğu tescil edilmiştir. Meclisin yanlış bilgilendirilmesi söz konusu ise, bu, bizim dışımızda, Hükümet tasarısını savunan Sayın Bakanın beyanlarıyla sabit olmuştur.

Yine, müzakereler sırasında, kanun tasarısının getirdiği çifte standartı önlemek için, Grubumuz elinden gelen çabayı göstermiş ve bu kanun tasarısından faydalanacak olan Sosyal Sigortalar Kurumu iştirakçisi işçilerin haklarının en iyi biçimde iadesi ve düzenlenmesi bakımından, verdiğimiz önergelerle de, Grubumuzun üzerine düşen görev sonuna kadar yerine getirilmiştir.

Karar yetersayısı istemleri, verdiğimiz önergenin, belki tekrar düşünülerek kabulüne medar olacaktır kanaatiyle, belli bir düşünme payı daha -Yüce Meclisimize ve milletvekillerimize- tanınması için kullanılmış bir hak olarak mütalaa edilmelidir. Engelleme niyetiyle karar yetersayısı istenmemiştir.

Bu haliyle, elbette ki, kanun tasarısı, kanunlaşmasından önceki durumu düzeltici bir içeriğe sahiptir; ama bunun, beklenen ve gerçekten kaybedilmiş hakların daha fazla korunmasına medar olan bir biçimde çıkması arzu edilirdi.

Her şeye rağmen, bugünkünden daha iyileştirici olduğu için -daha ileri bir hak korumasını sağlayacak bütün çabalarımıza ve verdiğimiz önergenin reddedilmesine rağmen- tasarıya olumlu oy vereceğiz ve Grubumuz da olumlu oy verecektir.

Arz eder, saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Aleyhte söz isteyen?.. Yok.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı olmasını temenni ediyorum. (Alkışlar)

14. — Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısıyla Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin Emniyet Teşkilatı Kanununun İki Maddesinin Değiştirilmesi ve Aynı Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/489), 2/463) (S. Sayısı : 247) (1)

BAŞKAN — 12 nci sıradaki, Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısıyla Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin Emniyet Teşkilatı Kanununun İki Maddesinin Değiştirilmesi ve Aynı Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

Komisyon Raporunun okunup okunmaması hususunu oylarınıza sunacağım: Raporun okunmasını kabul edenler... Etmeyenler... Raporun okunması kabul edilmemiştir.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen sayın milletvekilleri?..

Anavatan Partisi Grubu adına Sayın Ergüder, buyurun efendim.

ANAP GRUBU ADINA HALİL ORHAN ERGÜDER (İstanbul) — Sayın Başkan, sayın üyeler;

---

(1) 247 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Efendim, orucunuzu açtınız, iftarınızı yaptınız; afiyet olsun. Şimdi sakin sakin konuşalım.

Sayın Başkan, bir giriş yapmama müsaadenizi rica edeyim...

Tabiî, herkes oruçlu olduğu için -insan tabiatı bu, hisler meselesi- arada sırada rahatsızlıklar oluyor; ama, bu, ülke yararınadır, buna hiç üzülmeyin.

Bütün mesele şu: Yüz yüze bakacak şekilde burada mücadele etmemiz lazım, köprüleri atmamamız lazım, ertesi günü, tekrar, "nasılsınız", "selamünaleyküm" diyebilmemiz lazım.

Şimdi, arkadaşlar, 3201 sayılı Kanun huzurunuza geldi. Allah büyüktür -hemen hemen dört seneden beri- değerli Türk emniyetinin bir boşluğunu hissederek, özel dedektiflik yasa teklifimi Meclise kadar getirmeye muvaffak oldum. Burada, Adalet Komisyonunun değerli ve çalışkan Başkanı, Şahin Beyefendiye ve İçişleri Komisyonu Başkanı Sayın Köse Beyefendiye arzı şükran ederim. Bu teklifin görüşülmesini erkene alan grup başkanvekillerine de minnetlerimi arz ederim.

Efendim, her zaman söylüyorum; siyasî liderler dışında, ben, Parlamentonun, değerli partilerin altyapısındaki o pırlanta milletvekillerinin çalışmalarını istediğimiz düzeye getirdiğimiz zaman, yani özgür bir çalışma içerisine girdiğimiz zaman, Türkiye'nin sorunları hallolur; inanın bana.

Buradan, yetkili olarak söylüyorum, bizi bozan siyasî liderlerimizdir. Ne yapıyorlar?.. Gruba geliyorlar, devamlı enjeksiyon, enjeksiyon, enjeksiyon... Türk terbiyesi, bir şey söyleyemiyoruz... Aslında, benim genç, yakışıklı, Anadolu'nun her tarafından gelmiş milletvekillerim bir ayağa kalksalar, hepsini temizleriz vallahi. (Gülüşmeler)

Şimdi, arkadaşlar, emniyet teşkilatı, devletimizin emniyet ve asayişini sağlamakla beraber, aynı zamanda, özgürlüğümüzü, bağımsızlığımızı, canımızı ve malımızı, ırzımızı müstevliye karşı koruyan, çok büyük bir görev yapan memleket evlatlarından teşekkül etmiş bir gruptur.

Maalesef -bazı tespitlerim var, ben bunu söylerim, özgür bir kürsü bu- canımız yandığı zaman "polis" diyecek kadar istimdat ederiz, ama, Sayın Köse, polise kız vermemek için de gayret ederiz... Çok enteresan bir tespit...

Ben hayatımda, bir polisin resmî elbiseyle -vakıa, yasaktır- yanında karısıyla çarşıda dolaştığını görmedim. Birçok polisle dostluğumuz vardır; sonradan kendilerine bunu sordum, "efendim, biz o şekilde çıkamayız, halk başka türlü bakar" dedi. Bir meslek sahibi tasavvur ediniz ki, ailesiyle beraber bir gazinoya gidemiyor. Zaten izni yok zavallının; sabahtan akşama kadar felaket halde... Verdiğimiz maaş haysiyetiyle uygun değil; çünkü, hükümetler olarak emniyeti kullanmışız, fakat beslememişiz... Ama, vakta ki, sanayileşme sürecine girildiği zaman, bireysel suçlar, kitle ve örgüt suçlarına dönünce "aman polis" diyoruz... Terbiyeli insanlar...

Bugün, polisimiz, yavaş yavaş, toplumdaki seviyesine gelecektir; bu da sizin sayenizde olacaktır. Bu, felsefeyle olacaktır. Yoksa, Lalettayin bir mesele değil.

Bir milletvekili, kendisini çeviren trafik polisine haşin davranmadığı müddetçe; ki, içimde yaradır bu benim; Demokrat Parti devrinde bir ağabeyimiz -ismini söylemeyeyim, ayıp olur artık- Taksim Meydanında, kendisine ruhsat soran bir polise, "Ne istiyorsun?" demiş, "Efendim, ruhsatınızı istiyorum" deyince, "Bana bak, ben kimim biliyor musun?!" -ki, o tarihte milletvekillerinin o fiyakaları vardı; şimdi o fiyakalarından da eser kalmadı, sadece biraz kavga ve gürültü oluyor- demiş, polis de, "Efendim, kim olursanız olun" deyince, tak, bir tokat... Olay, Taksim'in göbeğinde oluyor ve bir milletvekili, bir polise tokat atıyor (!) Tabiî, bu

olay Avrupa'da olsa, üçyüz gün bunun tiyatrosu devam eder... Enteresan bir şey bu, bir milletvekilinin, bir polisi dövmesi...

Şimdi, biz, yasak yerlere gidip park yaptığımız zaman polis bizim üzerimize geliyorsa, kızmayalım. Bizi liderlerimiz koruyor da onun için.

İşte, son zamanlarda idare amirleri, ne yaptılar yaptılar, fırt mırt, kırmızı plakayı bakanlara uyalım diye aldılar. O da kanunsuz aslında.

Türkiye'de bir Mercedes merakı var, bir de makam merakı var (!..) Ben bayılıyorum, aman Yarabbi; nedir, yani normal bir arabaya binsen ne olur?..

Milletvekili olsan dahi polise itaat edeceksin. "Efendim, arayacağım..." Ara, beni de ara; o zaman saygınlık başlıyor; yani milletvekili oldun da kral mı oldun, kral mı oldun; sorarım sana?..

Şimdi, Karma Komisyona dokunulmazlığı kaldırılacak olanlar her perşembe geliyorlar, tir tir titriyorlar; gözümüzün içine bakıyorlar... Kaldırırsak ne yaparsın?!. O halde, karşılıklı saygı çok önemli. Bence, bir başbakanın, bir başbakan yardımcısının örnek olması lazım bize; geçtiği yerlerde polise iltifat etsin, biz de öğrenelim onlardan ve böylece polisin de vakar ve haysiyeti yukarıya doğru çıksın.

İşte, Erzurum doğumlu Sayın Köse, on sene kaymakamlık yapmış, on sene de emniyet müdürlüğü yapmış, gelmiş, burada, Parlamentoda Komisyon Başkanı olmuş ve bu kanun teklifini getiriyor... Ne kadar güzel.

Efendim, hastalık şurada: Ciheti askeriyede otomatik terfi var, çıkıyor yukarıya doğru; teğmen, üsteğmen, yüzbaşı, binbaşı diye paşalığa kadar gidiyor. Bizim polis teşkilatında ise imtihan.. Niye imtihan?.. Adam üniversite mezunu... Üniversite mezunu veya polis akademisi mezunu amirlerimiz var... Niye imtihana tabi tutuyorsun sen bunu?.. Adam, emniyet amiri oluncaya kadar beş defa imtihana giriyor... İşte, bu kanun tasarısı bunu hallediyor, otomatiğe bağlıyor; önşart, liyakat ve ehliyet yanında ahlak ve namusunda ve sicilinde bir kötülük yoksa. Bakın, ne güzel bir kanun getiriyorsunuz.

Şimdi, İktidara mensup partilere biraz sitem edeyim: Güzel kanunlar getirin, gül bahçesinde sizinle konuşalım, ellerimizle ve kollarımızla sizi destekleyelim. Bakın, bu, güzel bir kanun; Anavatan Grubu olarak bu kanuna "evet" diyeceğiz...

Alkışl.. (DYP ve SHP sıralarından alkışlar ve gülüşmeler)

Polisi sevmek lazım. Bakın, bir ikrarda bulunuyorum: Koalisyon Hükümeti kurulduktan sonra poliste bir hareket başlamıştır; elhak, doğrudur; ama, genel asayiş bakımından Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da istenilen neticeye geldiniz mi?.. Hayır, ama polis yavaş yavaş yakalamaya başladı; güzel şey bu. Demek ki, Hükümet de destekliyor, polis yakalamaya başladı. Şimdi, polise de prim verilmeye başlanıyor. Bir şahsiyet... O bizim ayıbımız; kusura bakmayın; Adalet Bakanlığının ayıbı o. O yakalıyor, o kaçırıyor... Şimdi, ben bayılıyorum, bu Kabinede iki tane centilmen var, birisi Adalet Bakanı, böyle oturuyor; diğer İçişleri Bakanı, böyle oturuyor... Evladım; o yakalıyor, o kaçırıyor... Al, bul, götür hikâyesi; enteresan bu da yani. (ANAP sıralarından alkışlar)

Polise saygı, kadrolarında hayat ve en mühim mesele, Sayın Başkan, Sayın Köse, polisin istirahati; polisi istirahat ettirin. İnanın, polis evine, karısının yanına gittiği zaman, bitkin halde gidiyor. Zaten güzel yerlerde oturamıyor zavallı. Mesela İstanbul'da, gecekondu mıntıkalarında oturuyor. İşten dönüşte makam arabası verilmiyor, bir dost vasıtasıyla geliyor; kan ter

içerisinde, banyo da yok... İnanın, banyo yok!.. Karısıyla haftada bir gün gezmesi yok bu polisin...

HÜSEYİN ERDAL (Yozgat) — Siz gezdirseydiniz iktidardayken; niye şimdi söylüyorsunuz yani?!.. Aklına şimdi mi geldi?..

Hani alkış?!. (Gülüşmeler)

HALİL ORHAN ERGÜDER (Devamla) — ... Demek ki, ruhî ve bedenî istirahate de ihtiyaçları var. Sayın İçişleri Bakanı benim çok iyi bir dostumdur, beyefendi bir arkadaş; onu da düşünecektir muhakkak.

Beyler, tehlikeli bir vaziyetteyiz, buna kani olun. İki günden beri neşriyat, PKK'nın üniversiteye girişini veriyor; enteresandır yani, çok büyük bir şey. Biliyorsunuz, arasıra da orduya giriyorlar; kuvvetli ordumuz sene sonunda bunları tasfiye ediyor. Sonra, radikaller de giriyor sağa sola; bu radikaller de sıkıntı, Allah selamet versin (!..) (Gülüşmeler) Bunlar da sıkıntı biraz, anlatabildim mi?.. Yani, şu komşu...

Şimdi, efendim, bu kanun tasarısını -üç maddelik bir şey- canı gönülden destekliyoruz. Bizim namusumuzu, malımızı, mülkümüzü, karımızı, kızımızı ateş pahasına koruyan o pırıl pırıl Anadolu çocukları polislerimizi, amirlerimizi, polis müdürlerimizi her bakımdan medenî bir düzeye getirelim ve biz de mutlu olalım.

Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Ergüder.

Refah Partisi Grubu adına Sayın Zeki Ergezen, buyurun efendim. (RP sıralarından alkışlar)

RP GRUBU ADINA ZEKİ ERGEZEN (Bitlis) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, hepinizi saygı ve hürmetle selamlarım. Ben de, Grubum adına, Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısıyla Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin Emniyet Teşkilatı Kanununun İki Maddesinin Değiştirilmesi ve Aynı Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifiyle ilgili görüşlerimizi açıklayacağım.

Aslında, olması gereken de bu. Bundan önceki kanun tasarısında, komisyonda bulunan diğer kanun teklifleriyle tasarı birleştirilmemişti; ama, İçişleri Komisyonunda birleştirildi. Herhalde, İsmail Köse İktidarın milletvekili olduğu için birleştirildi.

Tabiî, bu da sizin adaletinizin gereği... Muhalefet milletvekilleri kanun teklifi verdiği zaman dosya altı ediliyor; haklı kanun teklifleri olduğu halde, milletin, memleketin menfaatına olan teklifler olduğu halde birleştirilmiyor; ama İktidar milletvekili verdiği zaman, hem milletvekilinin iline karşı propagandasını yapmak hem de milletvekillerinin isteğini, arzusunu yerine getirmek için birleştiriliyor...

Tabiî, bu anlayışla bir yere varamazsınız. Bu, adaletsizliktir, haksızlıktır; Türkiye Büyük Millet Meclisinin ismine de yakışmaz. Bunun, bundan sonra düzeltilmesini arzu ediyoruz. Komisyonlarda, bu tür tekliflerin birleştirilmesinde milletin yararı vardır. Gelin, parti taassubunu bir tarafa bırakın. Gelin, iktidar-muhalefet sürtüşmesini bir tarafa bırakalım; milletin menfaatına olan hususlarda hemfikir olalım, birlik olalım, beraber olalım. O zaman, göreceksiniz ki bu memlekette huzur olacaktır, bu milletin çocukları huzur bulacaktır ve bize karşı olan güvenleri de artmış olacaktır. Bu bir temennidir. İnşallah bu temenniyle, bundan sonra İktidar, yanlışlıklarından vazgeçer.

İktidar, zaten, hep yanlışlık üstüne yanlışlık yapıyor. Bakın, şu mikrofonu bile dakikaya bağlamış... Milletin vekillerinin, burada, arzularını, isteklerini yerine getirmek için konuşmasını sınırlamış oluyorsunuz. Zaten, gündem dışı konuşmak için sekiz ayda bir sefer sıra gelmiyor; grup adına da senede bir iki sefer ya konuşabiliyor ya konuşamıyorsun. Peki, sen seçim meydanlarında millete söz vermişsin, birtakım vaatlerde bulunmuşsun -ister iktidar olsun ister muhalefet olsun- bu kürsüden memleket meselelerini dile getirmem gerekiyor; Meclis Başkanlığı iki üç dakika tolerans tanımıyor; sanki ilkokul çocuklarına "otur" dercesine, mikrofon kesiliyor... Milletvekilinin o andaki halini karşı sıralardan seyrettiğimiz zaman, gerçekten yakışıksız bir tabloyla karşı karşıya olduğumuzu görüyoruz. Bunun, Meclis Başkanlığı tarafından düzeltilmesini arzu ediyoruz.

MUHTAR MAHRAMLI (Tekirdağ) — Maddeyle ne alakası var?..

ZEKİ ERGEZEN (Devamla) — Yine, İçişleri Bakanlığı, Emniyet Teşkilatı Kanununu bu şekilde değiştirmeden önce, gönül arzu ederdi ki, maddî sıkıntılar içinde olan Emniyet Teşkilatı mensuplarının bu sıkıntısını gidersin. Çünkü, Koalisyon Protokolünde, Programınızda ve seçim meydanlarında, bozuk olan, curcunaya dönmüş olan personel rejimini düzelteceğinizi söylemiştiniz. Bugün 3 - 3,5 milyon lira maaş alan bir Emniyet Teşkilatı mensubunu düşünün; sabahtan akşama kadar, ayakları üzerinde, her türlü sıkıntıya göğüs gererek, hayatı pahasına görev yapıyor; bunun maaşını iyileştirmiyorsunuz, Sanki Emniyet Teşkilatının problemi terfi ve kıdemmiş gibi alelacele buraya bunu getiriyorsunuz...

Yine, Emniyet Teşkilatı mensupları, ayda 72 saat, diğer günleri de dahil ettiğimiz zaman 80 saat fazla mesai yapıyor, ama fazla mesai karşılığında almış olduğu ücret gülünç bir rakamdır. Hükümet olarak, özel hizmet tazminatını Plan ve bütçe Komisyonuna getirmiyorsunuz; Emniyet Teşkilatı mensupları, sabahleyin güleryüzle, kalp rahatlığıyla görevlerine gidebilmeyi beklerken; onların, çoluk çocuklarının maddî ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri arzu edilirken; devletten, hükümetten bunlar beklenirken, bunları göz ardı ediyorsunuz; bu kadar önemli bir meseleyi gündeme getirmiyorsunuz; kıdem ve terfi meselesini getiriyorsunuz. Bu da Hükümet için, İçişleri Bakanlığı için bir nakısadır, bir eksi puandır. Bana göre, bundan önce, personelin daha önemli bir problemi olan maddî sıkıntısının giderilmesinin ön plana çıkarılması gerekirdi. (RP sıralarından alkışlar)

Zaten Hükümet meclisi günlerdir boşu boşuna oyalıyor, işe yarar bir teklif getirmiyor... Hükümet, milletin problemlerini halledecek bir teklifle buraya gelmedi.

Bu milletin işsizlik meselesi var; işsiz sayısı had safhaya ulaşıyor. Asgarî ücretle iş bulamayan insanlar milletvekillerinin kapılarında dolaşıyorlar, 900 bin liraya, 1 milyon liraya iş bulamıyorlar. İşsiz sayısı 9 milyona ulaştı. Çoluk çocuğunun rızkını temin edemeyen kitlelerin derdini kendinize dert edinmiyorsunuz, ona çare bulmak için Meclise gelmiyorsunuz da, bu milletin problemlerinin halledilmesine yaramayan ya by-pass kanunuyla buraya geliyorsunuz ve Cumhurbaşkanıyla Başbakanın sürtüşmesini sağlayarak gündemi değiştiriyorsunuz yahut da hiçbir işe yaramayan, ancak personeli kâğıt üzerinde uğraştıran kanun maddeleriyle Meclisi meşgul ediyorsunuz...

Bugüne kadar da hiçbir kanunu tam olarak çıkaramadınız; Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı kanununu çıkaramadınız, insan hakları bakanlığıyla ilgili kanunu çıkaramadınız, Cumhurbaşkanı yukarıda şöyle bir basın toplantısı yaptıktan hemen sonra by-pass kanununu devreden çıkardınız; çıkardığınız by-pass kanunuyla cezaevlerindeki mahkûmların kaçışını sağladınız.

Şöyle bir düşünün: İktidar olarak seçim meydanlarında ne konuştunuz, Protokol ve Programa neler koydunuz, onbeş aya yakın bir zamandır bu Mecliste neler yapıyorsunuz?.. Bunların şöyle bir muhasebesini, murakabesini, muhakemesini yaptığınız zaman vicdan azabı çekmeniz lazım, üzülmeniz lazım; Hükümetinizin gidişini, o sıralarda oturan milletvekilleri olarak değiştirmeniz lazım; çünkü, bu milletin önemli problemleri var.

Siz, işsizliği halletmiyorsunuz, hayat pahalılığını halletmiyorsunuz, terör gibi önemli bir meselenin çözümüne yaklaşmıyorsunuz, milleti bunlarla oyalıyorsunuz; ondan sonra da "iş yaptık" diye muhalefetin ve milletin karşısına çıkıyorsunuz...

Tabiî, televizyon ekranı elinizde; ne konuşursanız millet öyle zannediyor; ama, inşallah bir gün o televizyon ekranı bizim elimize geçer, hakikatler anlatılır da, o zaman bu memleket meselelerinin nasıl çözüleceğini sizler de öğrenmiş olursunuz; bence şu sıralarınızı da değişmek ihtiyacını hissedersiniz... Onu temenni ve arzu ediyoruz. (RP sıralarından alkışlar)

MUHTAR MAHRAMLI (Tekirdağ) — Kanundan bahsedecek misin sen?!

BAŞKAN — Zeki Bey, Emniyet Teşkilatıyla ilgili bir teklif üzerinde konuşuyor... Lütfen!..

ZEKİ ERGEZEN (Devamla) — Tabiî Sayın Başkan, mutlaka teklif üzerinde konuşacağım... Teklif üzerinde konuşabilmesi için, hangi yollardan gelmesi gerektiğini hatibin kendisi çok daha iyi bilir. O bakımdan, sabırlı olursanız, böyle bir girişle teklif üzerine geleceğimi... Elbette ki bunu da kendim kararlaştırmış olacağım.

M. HALÛK MÜFTÜLER (Denizli) — Sadede gel Zeki.

ZEKİ ERGEZEN (Devamla) — Hükümetin sayın milletvekillerine ben bir kez daha seslenmek istiyorum: Onbeş ay geçti, ülkenin bu kadar ciddî problemleri var; terör, hayat pahalılığı ve işsizlik gibi, bu üç önemli meseleyi halletmeniz lazımdır. Hükümet olarak, bu üç önemli meselenin üzerine gitmediğiniz müddetçe, bu milletten, bundan sonraki seçimlerde oy almanız mümkün değil, seçime de gitmeniz mümkün değil ve de bu milletin sıkıntılarını gidermediğiniz müddetçe kendinizi affettirmeniz de mümkün değildir. Eğer kendi kendinizi vicdan azabı çekmekle karşı karşıya bırakırsanız, elbette ki Hükümetinizin gidişatının yönünü ve istikametini değiştirebilirsiniz. Zorlayıcı unsur olarak bunu kullanın. Yuvarlak laflarla bu milleti oyalamaktan vazgeçin.

İçişleri Bakanı da, Şırnak olaylarıyla ilgili olarak, istihbaratlarının zayıf olduğunu beyan etmişlerdi. Gönül arzu ederdi ki, Hükümet üyesi İçişleri Bakanı, bu kanun tasarısını buraya getirmeden önce, CIA'dan veya başka istihbarat örgütlerinden bilgi alacağına, kendi istihbarat teşkilatımızın yeterli hale gelebilmesi için çalışmalar yapmalı ve bu tip tekliflerle bu Meclise gelmeliydi ve bu Meclis de, İktidarıyla, muhalefetiyle onu alkışlamalıydı. Ortada bu kadar önemli meseleler vardır, birçok cinayet olayı olmuştur, kendileri de bu kürsüden bunları itiraf etmişlerdir ve CIA'dan MOSSAD'tan yardım istemişlerdir!..

Geçen gün İstanbul'da yaşanan olay da böyledir. Suriye'deki istihbarat teşkilatından bilgi alıyorsunuz, onun üzerine harekete geçiyorsunuz!.. İstanbul Valisi açıklama yaparak, "bu silahlar bu ülkeye nasıl giriyor? Bir orduyu donatacak kadar silah var" diyor. Bu ülkenin istihbaratı nasıl bir istihbarat?

Memleketin iç güvenliğinden sorumlu olan İçişleri Bakanı, önce bu meseleler üzerinde kafa yormalı, önce bu meselelerin çözümü için tedbirler almalıdır.

Memleketin, milletin umumunu ilgilendiren meseleler üzerinde durmak lazımdır. Siz, Meclisi her gün birer ikişer maddeyle oyalayıp duruyorsunuz; ama, inşallah bir gün bu tutumunuzdan millet sizi vazgeçirtecektir, ondan sonra da ders almış olacaksınız!

Getirilen bu kanun tasarısıyla, âdeta, Emniyet Teşkilatı, bir askerî teşkilata benzetilmektedir. Tasarının gerekçesini okuduğumuz zaman bunu görüyoruz. Gerekçede deniliyor ki, "Suç ve suçlularla mücadele hizmetinin etkili bir şekilde yürütülebilmesi ve bu hizmetlerden arzulanan sonucun alınabilmesi, Emniyet Teşkilatında taviz verilmeyen bir disiplin anlayışının, astüst ilişkilerinin kurallara bağlandığı resmî rütbeli bir yapının oluşturulmasıyla mümkündür."

Şimdi, her şeyden önce, Emniyet Teşkilatı, sivillerle, yani halkla muhatap olan bir teşkilattır; bir askerî teşkilat değildir. Askerî teşkilat, kendi içerisinde hizmet yapmaktadır. emniyet Teşkilatı ise, her gün halkla muhatap olmakta ve halkla ilgilenmektedir. Onun için, bu teşkilatı, askeriyeye benzeterek, ona askerî bir disiplin getirmenin yanlış olduğunu vurgulamak istiyorum. Polis Teşkilatında (Emniyet Teşkilatında) mühim olan, başarı, iyi niyet ve kabiliyettir. Bu kanun tasarısında ise, resmî rütbe ve disiplin kıdeme esas alınmış, başarı ve iyi niyet esas alınmamıştır; yani, askerî bir disiplinin ifadeleri kullanılmıştır...

SELÇUK MARUFLU (İstanbul) — Polis disiplinsiz mi olsun?

ZEKİ ERGEZEN (Devamla) — Disiplinli olsun, mutlaka disiplinli olmalıdır; ama, liyakat ön plana çıkarılmalıdır.

Bu teşkilat, askerî bir disiplinin içerisine de sokulmamalıdır; çünkü, Emniyet Teşkilatı, bakanlıkların görevleri ve teşkilatlanmasıyla ilgili 3046 sayılı Kanun doğrultusunda hizmet vermektedir. Teşkilatın kuruluşu bu kanuna dayandırılıyor; ama, bu değişiklikle, ona askerî bir disiplin getiriliyor; yani, bu kanun tasarısı 3046 sayılı Kanunun ruhuyla çelişki içerisindedir ve ondan farklı bir görüş ve manzara arz etmektedir. Bu yanlıştır. Polis teşkilatını, askerlerin aksine, sivil bir toplum içerisinde hizmet veren bir teşkilat olarak düşünmek ve değerlendirmek daha doğru olacaktır.

1937 yılından 1991 yılına kadar Emniyet Teşkilatı Kanunu birçok defa değişikliğe uğramış, en sonunda 1991 yılında 55 inci maddeye ilave birtakım hükümler getirilmiş ve bu hükümlerle, liyakat ön plana çıkarılmıştır. Emanet, ehline verilmelidir.

Eğer biz liyakati ön plana çıkarmazsak, eğer biz emaneti ehline vermezsek, biz kıdemi esas alırsak, biz rütbeleri esas alırsak; bu sefer, ehliyetli, liyakatli kişilerin geri planlara itilmesine ve Emniyet Teşkilatında bu kişilerin görev almasının engellenmesine sebep oluruz.

Bakınız, bu kanun tasarısıyla, siz, 55 inci maddedeki imtihanı kaldırmış oluyorsunuz. Bu imtihan nedir? Bu imtihanda, hem yazılı kısım vardır hem atış kısmı vardır hem de fizikî durumla ilgili kısım vardır.

Şimdi, atış sınavı bir komisyon huzurunda yapılıyor. Eğer bu atış sınavı olmamış olsa... Memurların sicillerinin nasıl doldurulduğunu biz biliyoruz: Amir, masasında oturuyor, hayalî bir sicil dolduruyor. Atışı gerçekten yapabilecek kabiliyette mi değil mi, gerçekten fizikî kabiliyeti yerinde mi değil mi?..

Ayrıca, meslekî bilgiyi geliştirme noktasında yazılı sınavın önemi büyüktür. Yazılı sınava girecek olan emniyet mensupları, nasıl olsa bu yazılı sınavı vermek zorundayım düşüncesiyle, devamlı, meslekî bilgilerini yenilemektedirler. Siz, yazılı sınavı kaldırmakla, emniyet mensuplarının meslekî bilgilerini geliştirmelerini engellemiş oluyorsunuz; dolayısıyla, bu teşkilatın başarıda geri adım atmasına sebep olmuş oluyorsunuz.

Getirilen tasarıdaki, hayalî olarak doldurulan sicille memurların terfi etmesi hükmünün, elbette ki, bu teşkilatın başarısı yönünde bir sonuç doğurmayacağı kanaatindeyiz.

Ayrıca, Emniyet Teşkilatındaki şube müdürlüğüne kadar olan terfilerde, tam 15 yıl geçecek. Bir kişinin ilçe emniyet müdürü olabilmesi için 18 yıl hizmet yapmış olması lazım. 20 yaşında bir insan bu teşkilatta göreve başlayacak; 18 yıl sonra, emniyet müdürü olmaya namzet olacak! Bu insan 40-45 yaşında emniyet müdürlüğüne namzet olacağı zaman, elbette ki, "nasıl olsa üst kademeler dolu; bu nedenle bana sıra gelmesi mümkün değil. Ancak, üst kademedeki birinin ya emekli olması lazım ya da APK'ya uzman olarak atanması lazım ki, bana sıra gelebilsin" diyecektir. Dolayısıyla, bu teşkilatı bu şekilde zayıflatmış olacaksınız; kabiliyetli insanların bu teşkilata girmesini de engellemiş olacaksınız.

Bir hukuk fakültesi mezunu, iki yıl veya üç yıl staj yapıyor, hâkimlik veya kaymakamlık gibi önemli bir göreve getiriliyor; ama, bu teşkilatta, bir kişinin, şube müdür yardımcılığına veya şube müdürlüğüne veya ilçe emniyet müdürlüğüne gelebilmesi için, 15 yıl geçmesi lazım; ondan sonra da burada 3 yıl hizmet yapması lazım; ondan sonra, il emniyet müdürü namzedi olabilmesi için 3 yıl daha pasif bir görevde çalışması lazım.

Bakın, seçmen yaşını düşürüyorsunuz. Bakınız, milletvekili seçilebilme yaşı düşürüldü. Bakın, bütün dünya genç kadroya doğru giderken, siz, 45-50 yaşına gelmiş olan insanlara, "eğer sıra gelirse, bu sıralamada sana da bir imkân tanınırsa emniyet müdürü olacaksın, aksi halde emniyet müdürü olma imkânın yok" diyorsunuz.

Bu tasarıyla, siz, kontenjanları da kaldırmış oluyorsunuz. Yani, geçmişte, 55 inci maddeye dayanılarak, boş kadroların yüzde 20'si dolduruluyordu; alt kademedeki insanlar, "nasıl olsa kadroların yüzde 20'si doluyor, geri kalan kadrolara benim gelme imkânım var" diyorlar ve bu aşkla, bu şevkle çalışıyorlardı; ama siz, bu kanun tasarısıyla, bir iki yılda, boş kadroları doldurmuş olacaksınız; dolayısıyla, alt kademeden üst kademeye gelmek isteyen insanların önünü tıkamış olacaksınız; bu şekilde, bu insanların aşkını, şevkini kırmış olacaksınız; normal, klasik bir devlet memuru anlayışı içinde görev yapmalarını sağlamış olacaksınız. Halbuki, her yıl boş kadroların yüzde 20'sinin doldurulmasını sağlayan, geriye kalan kadrolara gelme şansını kendinde gören ve kabiliyetine, becerisine, çalışmasına dayanarak buralara gelmeyi arzu eden insanların kabiliyet ve yeteneklerinin su yüzüne çıkmasını sağlayan bir kanun mevcutken ve bu kanun daha tam denenmemişken, bu kanunun eksi ve artı yönleri tam tahlil edilmemişken, muhasebesi ve murakabesi yapılmamışken, siz, ANAP döneminde bu kanun değişikliği yapıldı diye veya bilemediğimiz bir sebeple veya belli bir zihniyetin bu kademelere gelmesini engellemek için, böyle bir tasarıyla, böyle bir değişiklik yapmış oluyorsunuz, dolayısıyla, alt kademelerdekilerin üst kademelere çıkmasını da engellemiş oluyorsunuz.

Bakınız, il emniyet müdürü tayin etmek için, siyasî iktidara, "aynı nitelikteki kişiler arasından tercih yapacaksınız" diyorsunuz. Halbuki, atamalarda kıdem esas olacağına ve her yıl kıdem listesi veya cetveli ilan edileceğine göre, listenin alt sıralarından birini il emniyet müdürü olarak atadığınız takdirde, eşit haklara sahip olan insanlar, idarî mahkemelere gideceklerdir. Burada da birtakım haksızlıklar olacaktır ve buradaki atamalar sebebiyle, insanlar arasında huzursuzluk yaratmış olacaksınız. Yani, bu tasarıyla, siz, kendinizi çelişki içerisine sokmuş oluyorsunuz.

Ayrıca, Emniyet Teşkilatında liyakati ikinci plana itmeniz, gerçekten de geriye dönüşünüzü sağlamış oluyor. Halbuki, liyakat, mutlaka ön plana çıkarılmalıydı. Eğer, liyakat ön plana çıkarılmış olsaydı, siz, kabiliyetli ve yetenekli insanların şube müdürü olduktan sonra il emniyet müdürü olmasında veya benzeri görevlere gelmesinde esnek davranma imkânına sahip olmuş olurdunuz; ama şu anda getirmiş olduğunuz bu kanun tasarısıyla, şube müdürü olan

insanların il müdürü olmalarını ve liyakatli kişilerin de bu makamlarda görev almalarını engellemiş oluyorsunuz.

Bu sebeple, gerek bu teşkilatı askerî bir disiplin içine sokmanız gerek şube müdürlüğü yapmış olan bir insanın emniyet müdürü olabilme imkânını elinden almış olmanız ve gerekse bu kontenjanları kaldırmak suretiyle alt kademelerdeki insanların üst kademelere gelme yollarını tıkamanız, bu teşkilat içerisinde yeni huzursuzluklara sebep olacaktır.

Bu nedenle, bu kanun tasarısının geçmemesini arzu ediyor, Grup olarak buna karşı olduğumuzu bildiriyor, hepinize saygı ve hürmetlerimi sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Ergezen.

Gruplar adına başka söz isteyen?.. Yok.

Şahsı adına, Sayın Cevat Ayhan.

Buyurunuz Sayın Ayhan.

CEVAT AYHAN (Sakarya) — Muhterem Başkan, muhterem üyeler; Emniyet Teşkilatıyla ilgili olarak görüşülmekte olan 247 sıra sayılı kanun tasarısı üzerinde görüşlerimi arz etmek üzere huzurunuza gelmiş bulunuyorum.

Muhterem arkadaşlar, bu tasarı, Emniyet Teşkilatındaki rütbeleri ve her rütbedeki mecburî bekleme sürelerini düzenlemekte ve gerekçesinde de tayinlerin, bu rütbelere ve bekleme sürelerine riayetle yapılmasının, Emniyet Teşkilatı içinde ahenk ve huzuru temin edeceği ifade edilmektedir. Şüphesiz, bir meslek camiasında ahenk ve huzurun muhafazası, başarılı olmanın temel şartlarındandır.

Muhterem arkadaşlar, Emniyet Teşkilatı, bizim can ve mal güvenliğimizi sağlayan ve sabah evinden çıkarken çoluk çocuğuyla helalleşip milletin, halkın, beldenin güvenliğini sağlamak için, kendi canı pahasına da olsa, fedakârane hizmet veren insanların çalıştığı bir camiadır. Toplumun hem ahlakî değerlerinin muhafazası hem güvenliğinin sağlanması, insanlar arasında hukuka dayalı münasebetlerin korunması, Emniyet Teşkilatının güçlü olmasına bağlıdır.

Muhterem arkadaşlar, bazı hizmet camiaları vardır ki, bir toplumun temel değerlerini oluştururlar ve o toplumu korurlar. Bunlar; eğitim hizmetleri camiası, din hizmetleri camiası, adalet hizmetleri camiası, savunma camiası, üniversite ve ilim camiasıdır. Bunları niçin sayıyor? Şüphesiz, topluma hizmet eden diğer meslek grupları da vardır; ancak, yukarıda saydığım camiaların özelliği dolayısıyla, bunların hizmetindeki eksiklikler, camialardaki bozulmalar, vasıf kaybetmeler, bir toplumun uzun vadede birtakım değerlerini kaybetmesine ve bünyesinin zayıflamasına sebep olur. Emniyet Teşkilatı da, eğitim de, din hizmeti de, ordu da, üniversite de, ilim çevreleri de işte bunlardandır.

Bu bakımdan, fedakârane hizmet eden Emniyet Teşkilatı camiamızın çalışma şartlarının iyileştirilmesi, her bakımdan onların bu fedakârca hizmet çerçevesinde şevkle göreve koşacağı bir çalışma düzenine kavuşturulması, herkesin ve öncelikle de Türkiye Büyük Millet Meclisinin, kanun vazı olarak, başta gelen görevlerinden biridir.

Muhterem arkadaşlar, Emniyet Teşkilatımızın bugünkü şartlarda görevinde başarılı olabilmesi için, sadece insan sayısı bakımından yeterli olması, hizmeti karşılamak için şüphesiz yeterli değildir. Emniyet Teşkilatımızın, bugünkü modern cemiyetin nimetlerinden yararlandığı kadar, birtakım suç unsurlarını kullanan kötü niyetli insanlara karşı da eğitim bakımından,

teçhizat ve istihbarat bakımından mücehhez hale getirilmesi, en başta İçişleri Bakanlığının olmak üzere, Hükümetin bellibaşlı görevidir. Bu yapılamadığı takdirde, işte burada zaman zaman münakaşa ettiğimiz faili meçhul cinayetler giderek artar, toplum içindeki huzursuzluklar giderek artar. Yani, Emniyet Teşkilatının, hem teçhizat yönünden hem istihbarat yönünden ve hem de eğitim seviyesi bakımından geliştirilmesi, göreve uygun vasıflar kazandırılması ve göreve uygun personelle takviye edilmesi, Hükümetin ve İçişleri Bakanımızın aslî hedeflerinden biri olmalıdır.

Bu Meclisten çıkan ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda değişiklikler yapan kanun da, Emniyet Teşkilatının, bu dönemde, önümüzdeki dönemde, suçluları teşhis ve suçluyu hâkim huzuruna çıkarabilmek için, bilgi bakımından, ekipman bakımından ve teçhizat bakımından daha iyi teçhiz edilmesini gerekli kılmaktadır. Zaman zaman, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunuyla ilgili uygulamalarda Emniyet Teşkilatının imkân bakımından zayıf kaldıklarını duyuyoruz. Bu kanunu müessir bir şekilde uygulayacaksak, Emniyet Teşkilatının, suçlular karşısında bu teşkilatı zayıf kalmaktan kurtaracak olan teçhizata ve imkânlara süratle kavuşturulması gerekir.

Muhterem arkadaşlar, emniyet Teşkilatı, bugün sayısı 100 bine yakın mensubu olan çok geniş bir camiayı teşkil etmektedir. Bu camia, fedakâr, gayretli ve toplumun menfaatı için, toplumun huzuru için hizmet veren bir camiadır. Ancak, her meslek camiasında olduğu gibi bu camia içinde de, mesleğin ana hedeflerine ve değerlerine uygun olmayan insanlar olabilir. Bunların da çok iyi denetlenmesi ve emniyet teftiş teşkilatının çok müessir şekilde çalışması, yine bu teşkilatın, halk tarafından, görevi sırasında geniş destek görmesi için de temel unsurlardan biridir. Yani, hiçbir meslekte, o mesleğe uygun olmayan insanlar muhafaza edilemez; ancak, Emniyet Teşkilatında bu çok daha mühimdir. Emniyet Teşkilatı hakkında halkın güveni sarsılırsa, geçmişte, 1980 öncesinde emniyetteki kamplaşmalar sebebiyle olduğu gibi, şu veya bu sebeplerle olduğu gibi, Emniyet Teşkilatının verimli çalışması imkânsız hale gelir.

Muhterem arkadaşlar, fedakârca bu hizmeti yapan Emniyet Teşkilatımızın, tabiî ki birtakım sıkıntıları vardır. Ben, bu kanun tasarısı buraya getirilirken, Bakanlığın ve Muhterem İsmail Köse kardeşimizin buna başka maddeleri de ilave etmelerini beklerdim.

Nedir bu maddeler? Gezdiğim yerlerde görüştüğüm Emniyet Teşkilatı mensuplarından aldığım bilgilere göre, bu teşkilatta fazla mesai ücretleri çok düşüktür. Polis memurlarının verdiği bilgiye göre, ayda 120 saat fazla mesai yapılmaktadır ve buna karşılık brüt 115 bin lira fazla mesai ücreti alınmaktadır. Bu, net olarak ayda 75 bin lira demektir. 120 saatlik fazla mesainin karşılığı olan bu rakamı 120 saate böldüğünüz zaman, bu teşkilat mensuplarının brüt olarak 958 liralık saat ücretiyle fazla mesai yaptıkları görülmektedir ki, bugün 958 liranın bir çay parası bile olmadığı malumunuzdur. Brüt 958 lira olan bu fazla mesai saat ücretinin neti ise 625 lira olmaktadır. Teşkilatın bu gülünç rakamdan süratle kurtarılması ve 120 saat gibi fevkalade yorucu fazla mesai yapan bu camianın, bu emeğine karşılık makul ve makbul bir fazla mesai ücretine kavuşturulması gerekmektedir.

İkincisi, polislerimize tazminat ödenmesi meselesi vardır. Polis memurlarının beyanına göre, müdürler ve emniyet amirleri yüzde 18 oranında özel hizmet tazminatı almaktadırlar. Bu tazminatın, diğer emniyet mensuplarına da ödenmesi gerekmektedir.

Yine, emniyet camiasında ifade edildiğine göre, İçişleri Bakanı Sayın İsmet Sezgin, Hükümet kurulduğu günlerde, Uğur Dündar'ın "Hodri Meydan" Programında, polislere

yüzde 25 tazminat ödeneceğini ifade etmiş; ancak, bugüne kadar bu gerçekleşmemiştir. Emniyet camiası bu beyanı bir taahhüt olarak kabul etmekte ve yerine getirilmesini beklemektedir.

Emniyet camiasının bir diğer meselesi de, polislerin haftada bir gün izin hakkının kullanılmasıyla ilgilidir. Bu izin, acil durumlarda, mülkî amir tarafından kaldırılmaktadır. Bu iznin kullandırılmadığı günler için fazla mesai ücreti ödenmesi istenmektedir ve haklarıdır; bunun da ödenmesi gerekir. Bu müeyyidenin de uygulamaya getirilmesi lazımdır.

Emniyet camiasında bir diğer şikâyet konusu ise şudur: Anarşik olaylarda hayatını kaybeden güvenlik gücü mensuplarının ailelerine yapılan yardımlarda, 1980 öncesi ve 1980 sonrasında hayatını kaybedenler için farklı muamele yapıldığı ifade edilmekte ve bu farklılığın kaldırılması istenmektedir. Ümit ederim ki, Emniyet Teşkilatımızın verimli ve başarılı çalışmasına katkısı olacak bu özlük haklarının da düzene sokulması, makul ve muteber bir mertebeye getirilmesi kısa zamanda gerçekleşir.

Muhterem arkadaşlar, emniyet camiasıyla ilgili bir diğer husus da, Türkiye'nin kırsal (taşra dediğimiz) bölgelerinde, yani şehir ve kasabaların, ilçelerin dışında, emniyet hizmetlerinin Jandarma Teşkilatımız tarafından yapılmasının, emniyet hizmetleri bakımından yetersizlik arz ettiği hususudur. Süratle Türkiye'de kır polisi sistemine geçilmeli ve kırsal kesimde de (taşrada da) jandarma yerine polis kullanılması gerekli olmaktadır. Bugün, biliyorsunuz, askerlik süresi onbeş aydır, belki yakında oniki aya düşecektir. Üç ayı, dört ayı eğitimde geçen bir jandarma erinin, kalan sekiz dokuz aylık askerlik süresinde, emniyet hizmeti vereceği köyleri, kasabaları, bölgeleri ve olayların mahiyetini tanıması ve bunlara karşı müessir bir mücadele metodu geliştirmesinin çok zor olacağını takdir edersiniz. Süratle, kır polisiyle ilgili hazırlıklara geçilmeli ve bu görev jandarmadan alınmalıdır.

Ben, bu kanun tasarısının müzakeresi vesilesiyle, Emniyet Teşkilatımıza ait bu meseleleri de sizlere arz edeyim dedim.

Hepinize hürmetlerimi arz ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Ayhan.

Şahsı adına, Sayın Mustafa Ünaldı, buyurun efendim. (RP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ÜNALDI (Konya) — Sayın Başkan, değerli üyeler; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin Emniyet Teşkilatı Kanununun İki Maddesinin Değiştirilmesi ve Aynı Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum. Önce, hepinizi saygıyla selamlarım.

Değerli arkadaşlar, biraz evvel bir başka kanunu (SSK ile ilgili kanunu) çıkarmış bulunuyoruz. O zaman söylediğim sözler burada da geçerlidir; kırk yamalı bohçaya yeni bir yama ilave etme çabası içerisindeyiz.

Burada, 1937'den beri yürürlükte olan bir kanunun yetersizliğinden bahsediliyor; ama, bu yetersizlik ortadan kaldırılmadan, sadece 2 maddesi üzerinde değişiklik getirilmeye çalışılıyor.

Bu kanun tasarısıyla ilgili Hükümetin genel gerekçesinde, "Halen yürürlükte olan Emniyet Teşkilatı Kanununun birçok maddesi zaman içinde yürürlükten kaldırılmış, değişik tarihlerde bu kanuna 15 ek madde ilave edilmiştir. Kanunun diğer birçok maddelerinin ise, değişen ve gelişen günümüz ihtiyaçlarına cevap vermediği düşünülmektedir." deniyor; ama, o birçok

madde, nedense, düzenlenip Meclise getirilmiyor, bu kanun tasarısıyla beraber görüşülmüyor; üstelik, Komisyonun genel gerekçesinde bunlar sayılıyor. Komisyonun genel gerekçesindeki ifade aynen şöyle: "Halen yürürlükte olan EmniyetTeşkilatı Kanununun 14, 18, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 43, 50, 57, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81 ve 95 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmış olup, değişik tarihlerde 15 ek madde kanuna ilave edilmiştir. Kanunun 5, 7, 8, 10, 13, 15, 16, 17, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 46, 47, 49, 51, 56, 64, 66, 83, 88, 91 ve 96 ncı maddelerinin ise değişen ve gelişen günümüz ihtiyaçlarına cevap vermediği düşünülmektedir" deniyor.

Bir kanun getiriyorsunuz, bu kadar maddenin günün ihtiyaçlarına cevap veremediğini de tespit etmiş bulunuyorsunuz; ama, bunlarla ilgili değişiklikleri kanun olarak buraya, Meclise getirmekte acizlik mi gösteriyorsunuz ki, sadece 13 üncü maddeyi ve 55 inci maddeyi değiştirmekle yetiniyorsunuz? Burada bir kanun görüşülürken, yürürlük maddesi hakkında konuşuluyor, yayım tarihi hakkında konuşuluyor, bir madde, iki madde için dünya kadar söz ediliyor, Mecliste bu kadar zaman harcanıyor. Mademki Emniyet Teşkilatı Kanununun 5 inci maddesinden başlayıp 96 ncı maddesine kadar yetersiz olduğunu bizzat Komisyon olarak tespit etmişsiniz ve bunu da açıkça gerekçede ifade ediyorsunuz; bu ifade ettiğimiz eksikliği neden tamamlama ihtiyaçı duymuyorsunuz? ben şahsen bunu anlamakta sıkıntı çekiyorum. (RP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

İBRAHİM HALİL ÇELİK (Şanlıurfa) — Onu bize bırakıyorlar; iktidara gelince biz yapacağız.

MUSTAFA ÜNALDI (Devamla) — Getirilen 2 maddeyle ilgili gerekçede ileri sürülen fikirlere bakalım:

"Suç ve suçlulukla mücadele hizmetinin etkili bir şekilde yürütülebilmesi ve bu hizmetlerden arzulanan sonucun alınabilmesi, Emniyet Teşkilatında taviz verilmeyen bir disiplin anlayışının, ast-üst ilişkilerinin kurallara bağlandığı resmî rütbeli bir yapının oluşturulması ile mümkündür."

Böylece, başarı, iyi niyet ve kabiliyet göz ardı edilmeye çalışılıyor; âdeta, askerî bir disiplin, askerî bir rütbeleşme, askerî bir kıdem getirilmeye çalışılıyor. Halbuki, polis teşkilatı, sivil toplumun içerisinde görev yapmaktadır, askerî bir kışla içerisinde değildir. Sivil toplum içerisinde görev yapmanın bazı ihtiyaçları vardır. Burada başarı önemlidir, iyi niyet oldukça önemlidir, kabiliyet ondan da önemlidir. Bunları değerlendirmek ortadan kaldırılıyor, sadece kıdem esası getirilmeye çalışılıyor. Halbuki, polis teşkilatlanmasının, askerî sistemler içerisinde değil, bakanlıkların teşkilatlanmasıyla ilgili 3046 sayılı Yasaya göre olması gerekir.

Yine, tasarının maddeleriyle ilgili gerekçelerde, "ast-üst ilişkilerine ve askerî bir disiplin anlayışına dayalı hizmet anlayışıyla yetişmiş Emniyet Hizmetleri Sınıfı personeli arasında kırgınlık ve huzursuzluklara yol açmıştır" deniliyor.

Bugün, Emniyet Teşkilatındaki kırgınlıklar ve huzursuzluklar, disiplinsizlikten değil, rütbesizlikten değil, rütbelerin yanlış oluşundan değil, hak ettikleri maddî imkânların kendilerine ödenmeyişindendir. Niye buna sahip çıkmıyorsunuz peki?.. (RP sıralarından alkışlar)

Aksine, bugün, polislik mesleğinde, ataklık ve verimlilik esasının, hizmet içerisindeki değerlendirmelerde ön plana çıkarılması gerekir.

Getirilen sistem, rütbelerdeki bekleme sürelerini uzatmış görünmektedir. Bu da, yine, polis teşkilatında bıkkınlıkları ön plana getirecek bir değişiklik olarak görülmektedir.

Bir yandan, Meclis içerisinde, Anayasa üzerinde tartışıyoruz, seçmen yaşının ve milletvekilliği yaşının düşürülmesi için, yani bunların gençleştirilmesi için gayret ediyoruz; ama, getirdiğimiz bu tasarı ve tekliflerle de, polis teşkilatında emniyet amirlikleri için yaş sınırının yükseltilmesi için bir gayret sarf ediyoruz. Herhalde bu da, doğru bir değerlendirme olmasa gerektir. Uzun süre beklemeli terfi, sistemi, insanların çalışma şevkini kıran bir şeydir.

Özellikle bu 55 inci madde, daha 1991 yılında yenilenmiş -şimdiki yenilenme gibi- üzerinde tartışılmış, kanunlaştırılmış ve birtakım uygulamalar da getirilmiş: Sınav sistemi getirilmiş, ama, şimdi o kaldırılmaya çalışılıyor. Sınav sistemi yerine sicil sistemi getirilmeye çalışılıyor; ama, bugün biliyoruz ki, Türkiye'de sicil objektif değildir, takdirnameler de yine öyledir, objektif değildir. En objektif kriterler, sınavdır, fizikî kabiliyetlerin ortaya konulmasıdır, atış talimlerinin ortaya konulmasıdır. Kıdem ve sivil esası yerine, liyakat, kabiliyet, başarı ve iyi niyet esasını ön plana çıkaran bir düzenlemeye ihtiyaç vardır.

Polislerin malî durumlarını düzlüğe çıkaracak düzenlemeler yapmanızı beklerken, siz şimdi iki yama daha getiriyorsunuz diye tekrarlamak istiyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle, Heyetinize tekrar saygılar sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun 13 üncü maddesi madde kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Rütbeler, Meslek Dereceleri ve Görev Unvanları

Madde 13. — Emniyet hizmetleri sınıfı mensuplarının rütbeleri, meslek dereceleri ve görev unvanları aşağıda gösterilmiştir.

Rütbeler	Meslek dereceleri	Görev unvanları
Sınıf Üstü Emniyet Müdürü	Derece Üstü	Emniyet Genel Müdürü
Birinci Sınıf Emniyet Müdürü	1	Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, Polis Akademisi Başkanı, Emniyet Müdürü APK Uzmanı
	2	Daire Başkanı, Birinci Hukuk Müşaviri, Polis Akademisi Öğretim Görevlisi, Emniyet Müdürü APK Uzmanı, Polis Okulu Müdürü, Polis Koleji Müdürü, Polis Eğitim Merkezi Müdürü, Cumhurbaşkanlığı Koruma Müdürü, TBMM Koruma Müdürü, Başbakanlık Koruma Müdürü

Rütbeler	Meslek dereceleri	Görev unvanları
İkinci Sınıf Emniyet Müdürü	3	Polis Akademisi Başkan Yardımcısı, İl Emniyet Müdür Yardımcısı, Polis Akademisi Bölüm Başkanı, Polis Müfettişi, Hukuk Müşaviri, Moral Eğitim Merkezi Müdürü, Polis Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı, Polis Koleji Müdür Yardımcısı, Polis Okulu Müdür Yardımcısı, Cumhurbaşkanlığı Koruma Müdür Yardımcısı, TBMM Koruma Müdür Yardımcısı, Başbakanlık Koruma Müdür Yardımcısı, Daire Başkan Yardımcısı
Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürü	4	Moral Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı, Hukuk Müşaviri, Şube Müdürü, İlçe Emniyet Müdürü
Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürü	5	Şube Müdürü, İlçe Emniyet Müdür Yardımcısı, Hukuk Müşaviri, Müdür Yardımcısı
Emniyet Amiri	6	İlçe Emniyet Amiri, Bürolar Amiri, Birlik Amiri, Çevik Kuvvet Grup Amiri, Ekipler Amiri, Tim Amiri, Büro Amiri, Trafik İstasyon Amiri, Sınıflar Amiri
Başkomiser	7	Karakol Amiri, Büro Amiri, Çevik Kuvvet Grup Amiri, İlçe Emniyet Komiseri, Birlik Amiri, Tim Amiri, Trafik İstasyon Amiri, Trafik Kayıt ve Tescil Büro Amiri, Karakol Amir Yardımcısı, Sınıflar Amiri, Grup Amiri
Komiser	8	Grup Amiri, Ekip Amiri, Tim Amiri, Büro Amiri, Karakol Amir Yardımcısı, Sınıflar Amiri Yardımcısı, Sınıf Komiseri, Trafik İstasyon Amir Yardımcısı
Komiser Yardımcısı	9	Grup Amiri, Ekip Amiri, Büro Amiri, Karakol Amir Yardımcısı, Sınıflar Amiri Yardımcısı, Sınıf Komiseri
Polis Memuru	10	Büro Memuru, Ekip Memuru, Tim Memuru, Karakol Memuru, Nokta Memuru, Devriye Memuru, Koruma Memuru, Trafik Memuru, Telsiz Memuru, Memur

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önergeler var; okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet meclisi Başkanlığına

Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının Komisyondan geçen 1 inci maddesinin "İkinci derece emniyet müdürü ile üçüncü derece ikinci sınıf emniyet müdürü görev unvanlarının" aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yüksel Yalova
Aydın

Selçuk Maruflu
İstanbul

Ülkü Güney
Bayburt

İbrahim Özsoy
İstanbul

Yaşar Eryılmaz
Ağrı

Madde 1. — 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununun 13 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Rütbeler, Meslek Dereceleri ve Görev Unvanları

Madde 13. — Emniyet hizmetleri sınıfı mensuplarının rütbeleri, meslek dereceleri ve görev unvnaları aşağıdaki şekilde gösterilmiştir.

Rütbeler	Meslek dereceleri	Görev unvanları
Birinci Sınıf Emniyet Müdürü	1	Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, Polis Akademisi Başkanı, Emniyet Müdürü APK Uzmanı
	2	Daire Başkanı, Birinci Hukuk Müşaviri, İl Emniyet Müdürü, Polis Başmüfettişi, Emniyet Müdürü Polis Akademisi Öğretim Görevlisi, Emniyet Müdürü APK Uzmanı, Polis Okulu Müdürü, Polis Koleji Müdürü, Polis Eğitim Merkezi Müdürü, Cumhurbaşkanlığı Koruma Müdürü, TBMM Koruma Müdürü, Başbakanlık Koruma Müdürü, Kriminal Polis Laboratuvar Müdürü
İkinci Sınıf Emniyet Müdürü	3	Polis Akademisi Başkan Yardımcısı, İl Emniyet Müdür Yardımcısı, Polis Akademisi Bölüm Başkanı, Polis Müfettişi, Hukuk Müşaviri, Moral Eğitim Merkezi Müdürü, Polis Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı, Polis Koleji Müdür Yardımcısı, Polis Okulu Müdür Yardımcısı, Cumhurbaşkanlığı Koruma Müdür Yardımcısı, TBMM Koruma Müdür Yardımcısı, Başbakanlık Koruma Müdür Yardımcısı, Daire Başkan Yardımcısı, Kriminal Polis Laboratuvar Müdür Yardımcısı

Gerekçe : Kriminal polis laboratuvarları, çağı yakalama ve dünya ile bütünmleşme yolunda olan Türkiyemizde suç ve suçlunun bilimsel ve teknik yollardan tespiti suretiyle adaletin süratli ve doğru tecellisine hizmet eden, insan hakları ihlali iddialarına cevap verecek biçimde çağdaş metotlarla çalışan, dünya standartlarına uygun donanımı ve uzman kadrosuyla cesur, tarafsız, süratli ve doğru görev ifası dolayısıyla da ülke çapında haklı bir güvenilirlik yaratmış olan polis birimlerimizdir.

Yaşanmakta olunan hızlı değişim ve gelişim, bu birimlere olan ihtiyacı artırmakta, nitelik ve nicelik itibariyle büyümeleri zaruretini de beraberinde getirmektedir.

Her görevde olduğu gibi, kriminal laboratuvar hizmetlerinde de aslî unsur iyi yetişmiş insandır. Bu tür hizmetlere uygun eleman teminindeki güçlüğün yanında, görev gereklerine göre eğitilmesi de uzun zaman alan ve masraflı bir süreç gerektirmektedir. Bugünkü mevzuatımız nedeniyle, bu uzun ve masraflı süreçten geçerek, konusunda uzmanlaşmış ve emniyet müdürü rütbesine gelmiş personel, kıdemi gereği gelmesi gereken meslek derecelerine ve bu görev unvanlarına sahip olabilmek için kriminal laboratuvar hizmetlerinden ayrılmak durumunda kalmakta veya hizmete devam durumunda ise, âdeta tecziye edilmiş olmaktadır.

Görülen bu aksaklığın, değişiklik teklifimizde olduğu gibi, İkinci Meslek Dereceli Emniyet Müdürü rütbesi karşılığı görev unvanlarına "Kriminal Polis Laboratuvar Müdürü" ve üçüncü meslek dereceli emniyet müdür rütbesi karşılığı görev unvanlarına da "Kriminal Polis Laboratuvarı Müdür Yardımcısı" görev unvanlarının dahil edilmesi suretiyle giderilebileceği inancındayız.

BAŞKAN — Diğer önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının 1 inci maddesiyle değiştirilen 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununun 13 üncü maddesiyle düzenlenen 2 nci meslek derecesi karşılığında yer alan "Başbakanlık Koruma Müdürü"nden sonra gelmek üzere "Moral Eğitim Merkezi Müdürü" ibaresinin eklenmesini, 3 üncü meslek derecesinde yer alan görev unvanlarından "Polis Akademisi Başkan Yardımcısı" ibaresinden sonra gelmek üzere "Polis Okulu Öğretmeni ve Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürü" ibaresinin eklenmesini ve 4 üncü sınıf Emniyet Müdürü rütbeli 5 inci meslek derecesi karşılığı olan görev unvanlarından "Müdür Yardımcısı" ibaresi yerine "Şube Müdür Yardımcısı" ibaresinin konulmasını arz ve teklif ederiz.

Güneş Müftüoğlu	Ahmet Sayın
Zonguldak	Burdur
İhsan Saraçlar	Uğur Aksöz
Samsun	Adana
Necmi Hoşver	Mehmet Özkan
Bolu	İzmir

Gerekçe : Bu önergeyle, Emniyet Teşkilatı Kanun Tasarısında yer alan görev unvanlarına, Polis Okulu Öğretmeni unvanı dahil edilerek, polis okullarındaki eğitimin kalitesini yükseltmek ve bu okullardaki derslerin nitelikli personel tarafından verilmesinin sağlanması amaçlanmıştır.

BAŞKAN — Sayın Maruflu, okunan bu önerge, -bana iletilen malumata göre- zannediyorum sizin önergenizden daha kapsamlı; bu ikinci önergeye katılıyor musunuz?

SELÇUK MARUFLU (İstanbul) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Katılıyorsunuz.

Şu halde, yalnız ikinci önergeyi muameleye koyalım.

Tekrar okutulmasına gerek olmadığını zannediyorum.

Komisyon ikinci önergeye katılıyor mu efendim?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI İSMAİL KÖSE (Erzurum) — Katılıyoruz Sayın Başkan; ancak, arkadaşımızın önergesiyle birleştirilerek kabul ediyoruz.

BAŞKAN — Yani, şu son önergeye katılıyorsunuz...

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI İSMAİL KÖSE (Erzurum) — Evte.

BAŞKAN — Daha iyi anlaşılması için önergeyi yeniden okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının 1 inci maddesiyle değiştirilen 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununun 13 üncü maddesiyle düzenlenen 2 nci meslek derecesi karşılığında yer alan "Başbakanlık Koruma Müdürü"nden sonra gelmek üzere "Moral Eğitim Merkezi Müdürü" ibaresinin eklenmesini, 3 üncü meslek derecesinde yer alan görev unvanlarından "Polis Akademisi Başkan Yardımcısı" ibaresinden sonra gelmek üzere "Polis Okulu Öğretmeni ve Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürü" ibaresinin eklenmesini ve 4 üncü sınıf Emniyet Müdürü rütbeli 5 inci meslek derecesi karşılığı olan görev unvanlarından "Müdür Yardımcısı" ibaresi yerine "Şube Müdür Yardımcısı" ibaresinin konulmasını arz ve teklif ederiz.

Güneş Müftüoğlu
Zonguldak
ve arkadaşları

BAŞKAN — Sayın Komisyon önergeye katıldı.
Hükümet?..

DEVLET BAKANI AKIN GÖNEN (Manisa) — Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi biraz önce kabul edilen önergeyle değiştirilen şekliyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 1 inci madde kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Kanunun değişik 55 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Terfi

Madde 55. — Polis amirleri, rütbe sırası ile Komisor Yardımcısı, Komiser, Başkomiser, Emniyet Amiri, dördüncü Sınıf Emniyet Müdürü, üçüncü Sınıf Emniyet Müdürü, ikinci Sınıf Emniyet Müdürü, birinci Sınıf Emniyet Müdürü ve Sınıf üstü Emniyet Müdürü olup terfide esas kıdem ve liyakattır.

İhtiyaç halinde meslekte fiilen 3 yılını dolduran, en az lise ve dengi okul mezunu polis memurlarından yönetmelikte belirtilen nitelikleri taşıyanlardan, 6 aydan az olmamak üzere yönetmelik hükümlerine göre açılacak komiser yardımcılığı kursunu başarı ile bitirenler Komiser Yardımcılığı kadrosuna atanırlar.

Polis amirlerinden Polis Akademisi mezunları, Polis Akademisi Mezunu sayılanlar, Emniyet Genel Müdürlüğüne eleman yetiştirmek üzere okutulan burslular hariç en az 4 yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar ile 4 yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olan polis memurlarından en az 6 aylık Komiser Yardımcılığı kursunu başarı ile bitirmiş olanlar (A), diğer polis amirleri (B), grubunu oluştururlar.

Rütbelerde ve meslek derecelerinde zorunlu en az bekleme süreleri aşağıda gösterildiği şekildedir.

Rütbeler	Meslek dereceleri	(A)	(B)
Komiser Yardımcısı	9	4	5
Komiser	8	4	6
Başkomiser	7	3	Yaş haddi
Emniyet Amiri	6	4	
4 üncü Sınıf Emniyet Müdürü	5	3	
3 üncü Sınıf Emniyet Müdürü	4	3	
2 nci Sınıf Emniyet Müdürü	3	3	
1 inci Sınıf Emniyet Müdürü	2	3	
1 inci Sınıf Emniyet Müdürü	1	Yaş haddi	

Polis amirlerinin bir üst rütbeye terfiinde, bu rütbedeki fiilî çalışma süresi esas alınır.

Meri mevzuat hükümlerine göre kazanılmış hak aylığında değerlendirilmesi yapılan her türlü uzmanlık tezi, master, doktora ve avukatlık stajı rütbe kıdeminde değerlendirilmez. Ancak, polis amiri olduktan sonra yapılan askerlik hizmeti, yurt dışı misyon koruma, yurt dışı kurs ve diğer görevler sebebiyle geçirilen süreler, görev nedeniyle yaralanma halinde tedavi ve istirahat süreleri rütbe terfiinde değerlendirilir.

Aylıksız izinde geçen süreler, uzun ve kısa süreli durdurma cezaları, paraya çevrilse veya tecil edilse dahi alınan hapis cezaları ile meslekten ve memuriyetten men cezaları, ceza süreleri kadar rütbe terfini geri bıraktırır. Her olumsuz sicil,rütbe terfiini bir yıl geciktirir.

Rütbelerde belirlenen zorunlu beklemeler sonunda bir üst rütbeye terfi edebilmek için üst rütbede boş kadro bulunmak ve bekleme süresi içindeki yıl sayısı kadar olumlu sicil almış olmak gerekir.

(B) grubu polis amirlerinden en az 4 yıllık yükseköğretim kurumunu bitirenlerin bulundukları rütbedeki bekleme süreleri, yeni girecekleri amir grubunun bekleme süresi kadardır. Bunların yeni gruptaki bekleme süresine göre bulundukları rütbede fazla geçen süreleri, üst rütbede dikkate alınmaz.

Rütbelere kıdem ve liyakata göre atama yapılır. Kıdem sırasının tespitinde, bulunulan rütbeye terfi tarihi esas alınır. Aynı tarihte terfi edenlerden sicil notu yüksek olanlar, sicil notlarının eşitliği halinde takdirnamesi fazla olanlar, takdirnamelerin sayıca eşitliği halinde ise, sicil numarası daha küçük olanlar diğerine göre kıdemli sayılırlar.

Kıdem sırası, personele Emniyet Genel Müdürlüğünce her yıl topluca duyurulur ve atamalar kanunî zorunluluk halleri dışında her yıl Haziran ayında topluca yapılır.

Rütbe terfi esasları, rütbe ve görev unvanı işaretleri ile üniformalara ilişkin esas ve usuller bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.''

BAŞKAN — Madde üzerinde grupları adına söz isteyen?.. Yok.

Şahsı adına, Sayın Seyfi Şahin, buyurun.

SEYFİ ŞAHİN (Kayseri) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı üzerinde konuşmak için şahsım adına söz almış bulunuyorum.

Emniyet teşkilatı, huzuru, güveni, sükûnu, hak ve adaleti sağlamak üzere kurulmuştur. Emniyet Teşkilatında çalışanların ehil olması, en önemli bir konudur. Bu kanun değişikliği, teşkilatın kendi iç huzurunu ve düzenini korumaya matuf bir gelişmedir. Demek ki, Emniyet Teşkilatı, huzur konusunda görevini tam olarak yapamamaktadır.

Emniyet Teşkilatının halkla ilişkileri ahlakî ölçüler içerisinde olmalıdır.

Emniyet mensuplarının eğitimi, millî ve manevî ahlaka uygun olmalı, meslekî eğitime uygun olmalıdır, ayrıca maddî ihtiyaçlarının karşılanması da gerekmektedir.

Emniyet mensuplarımızın, insanımıza, ahlaka, saygıya ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa uygun bir şekilde muamele etmesi beklenmektedir.

Meslekte başarı gösterenler mükâfatlandırılmalı ve üst rütbelere erken yükseltilmelidir.

Kanunun gerekçesinde söylenen disiplin anlayışını takdir ediyoruz. Yüzde 20 barajın gerçekten huzursuzluğa sebep olduğu zaten gerekçede belirtilmiştir. Bu bakımdan, liyakat, kıdem ve sicil esaslarının getirilmesi gerçekten uygundur.

Değerli milletvekilleri, yalnız, Emniyet Teşkilatının, şimdiye kadar, devletin hak, hukuk ve düzenini sağlamada birçok hataları, eksiklikleri olmuştur. Devletimizde bazı ahlkaî dejenerasyon, ahlaksızlığı teşvik, hırsızlık, yankesicilik, hatta devlete karşı işlenen suçlarda büyük bir gelişme vardır. Bunun da en önemli sebebi olarak, Emniyet Teşkilatının, gerek kanunî ve hukukî yönden tamamlanamaması ve gerekse ehil ellerde olmadığı söylenebilir.

Bugüne kadar devletin asayişinin temininde bazı zorluklar olmuşsa, emniyetin kendi iç bünyesinde bazı problemler halledilememiş, toplumun da emniyetle ilgili ilişkilerinde birçok mesele halledilememişse, şüphesiz ki bu, liyakatin eksikliğindendir; ancak, biz, geçmiş dönemlerde, Türkiye'de devlet memurlarının tayin, nakil vesaire konularında büyük haksızlık, adaletsizlik, rüşvek, yolsuzluk, kanunsuzluk gibi, ahlak değerlerine, kanuna ve mevzuata uymayan uygulamaların yapılmış olduğunu gördük.

Bizim isteğimiz, bu kanunda da gösterildiği gibi, tayin, nakil ve rütbe yükselmede en önemli konunun liyakat olması gerektiğidir. Yani, bir emniyet mensubunun tayininde ve naklinde belli senelere ve yaşlara göre değil, daha çok, adalete ve hakka, bu unsurlara dikkat edilebilirse, gerçekten ehil kişilerin, Emniyeti eline geçireceği ve devletin huzurunu, sükûnunu sağlayacağı muhakkaktır.

Bir ülkede emniyetsizlik varsa, önce o ülkede emniyet teşkilatı bozuk demektir. Bu bakımdan, şimdiye kadarki yanlış uygulamaların yeniden düzeltilmesi konusunda, hak ve adalete, liyakate önem verilmesi ve partizanlıktan, rüşvetten, torpilden, adaletsizlikten ayrılınması gerekmektedir.

Bu kanunda getirilen maddeler ve özellikle bu 2 nci maddedeki rütbe yükseltilmesine dair hükümler tatmin edicidir; ama, kesinlikle sonuca varacağı kanaatimiz yoktur. Topyekûn devlet teşkilatının yeniden reorganizasyonu bu konuda önem arz etmektedir.

Bütün bu duygularla, hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Madde üzerinde başka söz isteyen olmadığından, bir önerge var; onu okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 247 sıra sayılı kanunun 2 nci maddesinde rütbe, meslek dereceleri tablosunun aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Zeki Ergezen
Bitlis

Mustafa Ünaldı
Konya

Fethullah Erbaş
Van

Şaban Bayrak
Kayseri

İbrahim Halil Çelik
Şanlıurfa

Teklif :

Rütbeler	Meslek dereceleri	(A)	(B)
Komiser Yardımcısı	9	3	5
Komiser	8	3	5
Başkomiser	7	3	Yaş haddi
Emniyet Amiri	6	4	
4 üncü Sınıf Emniyet Müdürü	5	0	
3 üncü Sınıf Emniyet Müdürü	4	0	
2 nci Sınıf Emniyet Müdürü	3	0	
1 inci Sınıf Emniyet Müdürü	2	0	
1 inci Sınıf Emniyet Müdürü	1	Yaş haddi	

BAŞKAN — Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI İSMAİL KÖSE (Erzurum) — Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz.

Hükümet?..

DEVLET BAKANI AKIN GÖNEN (Manisa) — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz.

Komisyon ve Hükümet önergeye katılmamışlardır.

Önerge sahiplerinden söz isteyen?..

Buyurun Sayın Ünaldı.

MUSTAFA ÜNALDI (Konya) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz evvel bura arz ettiğim fikirler doğrultusunda bir önerge vermiş bulunuyoruz.

Emniyet müdürlüğü seviyesine kadar eskiden 14 sene olan bekleme süresini bu tasarı 15 seneye çıkarırken, biz bu önergeyle, her şeyde olduğu gibi gençleşmeye taraftar olduğumuz için bu süreyi bir yıl daha kısaltan ve 13 yıla indiren bir teklifte bulunmuş oluyoruz.

Ayrıca, emniyet müdürlüğü seviyesine gelmiş olanların tayinlerinde, amirlerinin değerlendirmelerinde liyakatin esas alınarak yapılması gereken yerde yalnız kıdemin geçerli olmasının doğru olmadığı kanaatiyle de, emniyet müdürlüğü seviyesindeki bekleme sürelerinin sıfır olarak kanunlaştırılmasını teklif ediyoruz. Bu süreyi amirleri tayin edecekler ve liyakatine, bilgisine, görüşüne, görgüsüne ve amiri olduğu kısma hâkimiyetine göre haklarında değerlendirme yapılacaktır. Onun için emniyet müdürlerinin bekleme sürelerinin sıfır olması yönünde bir teklifimiz var. Bu teklifi desteklemenizi umuyoruz.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi, metindeki haliyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeden önce bir ek madde teklifi vardır; okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 247 sıra sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısına aşağıdaki metnin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Güneş Müftüoğlu	Ahmet Sayın
Zonguldak	Burdur
İhsan Saraçlar	Necmi Hoşver
Samsun	Bolu

Mehmet Özkan
İzmir

Madde 3. — 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

Ek Madde 20. — Emniyet Hizmetleri Sınıfından Teftiş Kurulu Başkanı, Polis Akademisi Başkanı ve Emniyet Genel Müdür Yardımcıları ile Ankara - İzmir - İstanbul Emniyet Müdürlerine ödenmekte olan ek göstergeler bu Kanunun değişik 13 üncü maddesindeki 1 inci sınıf Emniyet Müdürlerine de aynen ödenir.

Gerekçe :

Bu kanun tasarısının 1 inci maddesiyle düzenlenen 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun 13 üncü maddesinde değişiklik yapılarak, yeni rütbeler, meslek dereceleri ve bunlara karşılık gelecek görev unvanları ihdas edilmiştir.

Aynı rütbe ve meslek derecelerine karşılık gelen görev unvanlarında bulunanların özlük hakları açısından da aynı haklardan yararlanmaları hukukun genel prensiplerinden olan eşitlik ilkelerine uygun düşeceğinden bu önerge hazırlanmıştır.

BAŞKAN — Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI İSMAİL KÖSE (Erzurum) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Hükümet?..

DEVLET BAKANI AKIN GÖNEN (Manisa) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Önergeye Komisyon ve Hükümet katılmaktadır.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi 4 üncü madde olarak okutuyorum :

MADDE 4. — 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

Geçici Madde 18. — 55 inci maddedeki rütbe terfi için zorunlu şartları haiz olmak kaydıyla;

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Emniyet Müdürü rütbesinde olup bu rütbede 3 yılını doldurmamış olanlar 4 üncü sınıf Emniyet Müdürlüğüne, 3 yılını doldurmuş olanlar 3 üncü sınıf Emniyet Müdürlüğüne, 6 yılını doldurmuş olanlar 2 nci sınıf Emniyet Müdürlüğüne, karşılığı olan meslek derecesi ve görev unvanlarına, Emniyet Müdürü rütbesinde olup derece üstü, 1 ve 2 nci meslek derecesinde görev yapmış veya halen yapmakta olanlar bulundukları meslek derecelerine, görev unvanlarına ve karşılığı olan rütbelere atanmış sayılırlar.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Bir önerge vardır; okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Emniyet Teşkilatı Kanun Tasarısının geçici 18 inci maddesinin aşağıdaki şekilde düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Güneş Müftüoğlu	Bekir Sami Daçe
Zonguldak	Adana
Mehmet Gölhan	Ahmet Sayın
Sakarya	Burdur

Turgut Tekin
Adana

Geçici Madde 18. — 55 inci maddedeki rütbe terfii için zorunlu şartları haiz olmak kaydıyla;

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Emniyet Müdürü rütbesinde olup, bu rütbede 3 yılını doldurmamış olanlar 4 üncü sınıf Emniyet Müdürlüğüne, 3 yılını doldurmuş olanlar 3 üncü sınıf Emniyet Müdürlüğüne, 6 yılını doldurmuş olanlar 2 nci sınıf Emniyet Müdürlüğüne, karşılığı olan meslek derecesi ve görev unvanlarına, Emniyet Müdürü rütbesinde olup derece üstü, 1, 2 ve 3 üncü meslek derecesinde görev yapmış veya halen yapmakta olanlar bulundukları meslek derecelerine, görev unvanlarına ve karşılığı olan rütbelere atanmış sayılırlar.

Gerekçe :

Bu önergeyle 3 üncü meslek derecesinde görev yapanların mağduriyetlerinin önlenmesi amaçlanmış ve bu doğrultuda önerge hazırlanmıştır.

BAŞKAN — Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI İSMAİL KÖSE (Erzurum) — Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN — Hükümet?..

DEVLET BAKANI AKIN GÖNEN (Manisa) — Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Maddeyi, kabul edilen önerge istikametindeki değiştirilmiş şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi 5 inci madde olarak okutuyorum :

MADDE 5. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ncı maddeyi okutuyorum :

MADDE 6. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum :

MUSTAFA ÜNALDI (Konya) — Karar yetersayısı istiyorum Sayın Başkan. (DYP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — "Maddeyi oylarınıza sunuyorum" dedim efendim.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklif kanunlaşmıştır, hayırlı olmasını temenni ediyorum.

15. — Terörle Mücadele Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin 12.4.1991 Tarih ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun 22 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/427, 2/283) (S. Sayısı : 181) (1)

BAŞKAN — Gündemin 104 üncü sırasında, Terörle Mücadele Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin 12.4.1991 Tarih ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun 22 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporlarının görüşülmesine geçiyoruz.

Komisyon ve Hükümet yerlerini aldılar.

Komisyon raporunun okunup okunmamasını oylarınıza sunacağım. Raporun okunmasını kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Teklifin tümü üzerinde grupları adına söz isteyen sayın milletvekilleri?..

Anavatan Partisi Grubu adına Sayın Maruflu, buyurun.

ANAP GRUBU ADINA SELÇUK MARUFLU (İstanbul) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu akşam, küçük küçük, ancak anlam itibariyle ve ülke meselelerine ışık tutması açısından çok önemli yasaları görüşüyoruz.

Şu anda görüşmekte olduğumuz teklife, Plan ve Bütçe Komisyonundaki müzakereleri sırasında olumlu olarak yaklaştık. Bu teklifle ilgili olarak bazı konulara bu vesileyle değinmek istiyorum.

Biz, Anavatan Partisi Grubu olarak, terörü bir devlet sorunu ve onunla mücadeleyi devlet görevi olarak kabul ediyoruz. Bu nedenle, bu tür rasyonel yasa tasarı veya tekliflerine olumlu yaklaşıyoruz.

---

(1) 181 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Tasarıyı incelediğimiz zaman görülmektedir ki, terörizm, son zamanlarda bütün dünyayı tehdit eden bir tehlike haline gelmiştir ve dünyanın birçok yerinde halklar, milletler, terörizm tehdidi altında yaşamaktadırlar.

Bu tasarıyla, Terörle Mücadele Kanununun bir maddesinde değişiklik yapılmaktadır; bu da, gerçekten çok yerinde bir yaklaşımdır. Devlet, terörle mücadelede, kendisi için, devlet görevi yapan görevlilerine arka çıkmakta, onları korumaktadır.

Değerli arkadaşlar, bildiğiniz gibi, terör olayları 1968 yıllarında çok basit görülebilecek öğrenci olayları şeklinde ortaya çıkmış, daha sonra bir sağ-sol çatışması halinde devam etmiş ve 1980'li yıllarda da bölücü terörizm mahiyetini almıştır. Dünyanın birçok yerinde olduğu gibi, devletimiz de, terörle mücadele konusunu öğrenmektedir ve her geçen gün daha etkin tedbirler alınmaktadır.

İngiltere'de olsun, İspanya'da olsun, terörle mücadelede devletler, her türlü tedbiri alırlar. Örneğin, İngiltere'de "IRA" dediğimiz Kuzey İrlanda Kurtuluş Ordusunun terörist hareketlerine karşı İngiltere Hükümeti her türlü tedbiri almıştır, almaktadır ve bu anlamda terörist faaliyetlere karşı görev yapan personelini, gerek terörle mücadele sırasında, gerekse bu görevleri sona erdikten sonra, koruma altına almışlardır; bununla ilgili her türlü tedbir alınmıştır.

Ancak, şurasını itiraf etmeliyiz ki, bizim ülkemizde, devletin terörle yaptığı mücadelede görev alan personeli, görev sırasında ve özellikle görevi sona erdikten sonra korumaya yönelik tedbirler, maalesef oldukça yetersizdir. Bu nedenle, bakıyoruz ki, adliye teşkilatına mensup olsun, askeriyeye mensup olsun, cezaevi görevlileri olsun, emniyet görevlileri olsun, görevleri sona erdikten sonra, maalesef tehdit altında yaşamaktalar ve canları; özellikle ailelerinin ve çocuklarının can emniyetleri, mal emniyetleri, okuma ve yaşama hakları tamamiyle tehdit altında bulunmakta, hatta bu olaylar bazen ölümle sonuçlanmaktadır. Bu nedenle, devletin, yavaş da olsa, buna yönelik tedbirler almasını çok zarurî görüyoruz ve alınacak bu tedbirleri destekliyoruz.

Söz konusu tasarının 1 inci maddesinde şöyle denilmektedir: "Bu koruma tedbirleri, talep halinde, estetik cerrahî yoluyla fizyolojik görümünün değiştirilmesi dahil, nüfus kaydı, ehliyet, evlenme cüzdanı, diploma ve benzeri belgelerin değiştirilmesi, askerlik işleminin düzenlenmesi, menkul ve gayrimenkul mal varlıklarıyla ilgili hakları, sosyal güvenlik ve diğer hakların korunması gibi hususlarda düzenleme yapılır.

Korumaya alınmış emekli personelden, meskende korunmaları mutlak surette zorunlu bulunanlar, idarelerine ait kamu konutlarından, Maliye ve Gümrük Bakanlığınca rayiç kiralar dikkate alınarak tespit olunacak kira bedeli ile kiralama esaslarına göre yararlandırılırlar."

Tabiatıyla, yasa tasarısının 1 inci maddesinden de anlaşıldığı üzere, gerektiği halde, talep anında, estetik cerrahî yoluyla yüzlerinin değiştirilmesi de, hakikaten ileri bir hüküm olarak bu yasa tasarısında yer almaktadır.

Değerli milletvekilleri, tabiatıyla, terör suçlarına karşı alınan bu tedbirleri beğenirken, şunu da ifade etmeliyiz ki, terör ve anarşiyle mücadelede bu suçluların cezalarını çekecekleri cezaevlerinin yeniden düzenlenmesinde mutlak zaruret vardır. Dün burada Adalet Bakanı Seyfi Oktay hakkında verilen gensoru önergesini görüşürken, bu konulara uzun uzun değinildi. Burada herhangi bir iktidarı suçlama düşüncesinde değilim; ancak, dünyanın her tarafında yapıldığı gibi, terör suçlularının, kendine mahsus özel cezaevlerinde, özel cezaevi odalarında

cezalarını çekmeleri ve bunlarla ilgili bazı ileri bilimsel metotların kullanılması gerekmektedir. Bu konuda Amerika'yı yeniden keşfetmeye de lüzum yoktur.

Amerika Birleşik Devletlerindeki cezaevleri konusunda uygulamalar, dünyanın birçok ülkesiyle karşılaştırıldığı zaman, hakikaten ileri düzeydedir. Bundan böyle, bu tür suçlarda gerekli cezalandırma metotlarının yerine getirilmesini teminen, Türkiye'de, cezaevlerinin, inşaat tekniği de dahil olmak üzere, tekrar gözden geçirilmesinde, çağdaş, ancak etkin bir cezaevi sisteminin kurulmasında zaruret vardır.

Tabiatıyla, devletimiz ve hükümetler, terörle mücadele konusunda her geçen gün daha fazla etkinlik sağlamaktadır. Diğer bir deyişle, terörle mücadeleyi öğreniyoruz ve terörle yaşamaya bir noktada alışmalıyız. Ancak tabiatıyla, devletin esas ağırlığının her geçen gün ortaya çıkarak, terör olaylarının ortadan kaldırılmasına dönük tedbirlerin alınmasını da istiyoruz.

Yasa tasarısı okunduğu zaman da görülecektir ki, yerindedir. Devlet, kendisine hizmet eden devlet görevlilerinin, emniyet görevlilerinin, görev esnasında olduğundan çok, görevden ayrıldıktan sonra da korunmalarını ve onların, ailelerinin ve çocuklarının güvence altına alınmalarını sağlayıcı tedbirleri almak durumundadır.

Bu yasa tasarısı, hakikaten ileri bir yasa tasarısıdır; ancak ben bunu da yeterli görmüyorum. Örneğin, olağanüstü hal bölgesinde olsun, terör tehdidi altında olan bölgelerde olsun, görev ifa eden emniyet görevlilerinin, özellikle çocuklarının, gerek Anadolu liselerine, gerekse benzeri eğitim kurumlarına ve üniversitelere girmelerinde öncelik verilmesinde veya üniversite sınavlarına girmeden üniversitelere alınmalarında ısrar etmek durumundayım.

Değerli milletvekilleri, bütün bu düşüncelerle bu yasa tasarısına Anavatan Partisi Grubu olarak destek vereceğimizi ifade eder, hepinize derin saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Maruflu.

Refah Partisi Grubu adına Sayın Ali Oğuz, buyurun efendim.

RP GRUBU ADINA ALİ OĞUZ (İstanbul) — Muhterem Başkan, değerli milletvekilleri; müzakere konusu Terörle Mücadele Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun tasarısı üzerinde Refah Partisi Grubunun görüşlerini arz etmek üzere huzurlarınıza gelmiş bulunuyorum. Bu vesileyle, muhterem heyetinizi saygılarımla selamlıyorum efendim.

Değerli milletvekilleri, hepinizin malumu olduğu gibi, terör, bugün dünyamızda, sadece ülkemizi değil, bütün ülkeleri, bütün devletleri ilgilendiren büyük bir felakettir.

Terör, mahiyeti itibariyle, meşru olmayan bir fikri, o düzeyde ve o hava içerisinde kabul ettirebilmenin yollarını şiddetle, baskıyla ve kanunî olmayan yollarla gerçekleştirmenin bir usulünü getirmiştir.

Terör, insanlarla birlikte vardır; hatta, mübalağa olmazsa, -beni bağışlayın- Adem aleyhisselam'dan itibaren vardır; çünkü, Hazreti Adem'in çocukları arasında da mücadele olmuş, hatta "Katil Hadisesi" olmuştur. Ondan sonra devam eden terör hadiseleri, anarşi şeklinde tecelli etmiş ve mahiyeti itibariyle de devletleri ve milletleri fevkalade sıkıntılara sokmuştur. Özellikle, Osmanlı devrinde çıkan büyük isyanlar; Celali isyanları, memleketimizi ve milletimizi fevkalade tedirgin etmiş, yüzbinlerce, milyonlarca insanın canına mal olmuş, sonra bu mahiyet değiştirmiş, birçok ülkelerde, gerek etnik mücadele, gerekse ideolojik mücadele olarak tezahür etmiştir.

Memleketimizde ise, herşeyden evvel, son yüzyıl içerisinde mahiyet değiştirerek büyük bir mücadele sergilemiş, özellikle, önce ideolojik bir mücadele şeklinde tecelli etmiş, 1960 ihtilalinin arifesinde talebe hareketleri olarak başlamış, sonra da bir sol mücadele olarak tezahür etmiş ve bunu ihtilale kadar sürdürmüş ve etnik hususiyetler olarak da kendisini göstermiştir.

Bilhassa, toplumu tehditeden bu hastalık, bir nevi, son günlerde mahiyetini tamamen değiştirerek, sanki bir mücadele mesleği gibi tezahür etmeye başlamış ve ülkemizi kökünden sarsarak tehdit etmeye devam etmiştir. Sonra, devamlı olarak güç kazanmış, gerek içeriden, gerek dışarıdan desteklenerek, yaygınlaşarak, müessiriyetini devam ettirmiştir. Artık tehlikeli boyutlara kadar gelmiş olan bu terör hareketi, memleketimizde çok büyük malî kayıplara müncer olacak şekilde yaygınlaşmış ve memleketimizin bir bölümünü huzursuz hale getirecek boyutlara ulaşmıştır.

Meşru yönetimleri hedef alan terör, hiçbir zaman kanunî hudutlar içerisinde kalmamış, daima gayri meşru yolları ve gayri meşru usulleri kendisine vasıta olarak almış ve hedefleri her zaman yıkıcı istikamette olmuş, mutlaka, hedef aldığı devleti yıkmak için elden gelen bütün vasıtaları kullanmıştır.

Terör, belli sınırlar içerisinde kalmamış, sınır ötesi karargahlarda yetiştirdiği elemanlarını, sınırları aşarak başka ülkelere getirip, o ülkelerdeki müessiriyetini devam ettirmiştir.

İnsanlığı ve insanî değerleri hiçbir zaman tanımamış, devamlı olarak insanları huzursuz eden ve insanî değerleri ve kanunî hudutları, hiçbir surette meşru hudutları tanımayan bu hareket, o memleketleri fevkalade sıkıntılara sokmuştur. Çünkü, vasıtası şiddet olan terör, hiçbir zaman insaf hudutları içerisinde kalmamış, büyük bir tahribatla, geldiği ülkeleri harabeye çevirmiştir. Gün geçtikçe dozunu artırmış ve memleketlerin her bakımdan malî ve ekonomik imkânlarını büyük çapta israf ve tahrip etmiştir. Devlette, hükümetlerde, hatta zaman zaman hükümetlerin dışındaki bütün müesseselerde kendi tesirini hissettirmiş ve kendisini devamlı gündemde tutmuştur.

Acil tedbirler alınmadığı ahvalde devamlı büyüme istidadı göstermiş ve dışarıdan aldığı ve içeriden gördüğü destekle, her zaman gündemde kalmayı becermiş ve tahribatıyla büyük yaralar açmıştır. Kısa sürede tedbirler alınmadığı ahvalde fevkalade büyüme istidadı gösteren ve büyüdüğü nispette de cesur ve devamlı tahrip eden eylemleriyle cüret kazanmıştır.

Terör, zaman tanımamıştır; her imkânda ve zamanda devamlı tahribatını sürdürmüştür, sınır tanımamıştır ve devamlı olarak sınır ötesi aldığı güçlerle memleketi sarsmıştır. Teröre karşı devamlı, etkili, akılcı ve kararlı tedbirler alınmadığı takdirde, buna çare bulmanın mümkün olmadığı, tabiî, Yüce Meclisimizin de malumudur. Çünkü, senelerden beri devam eden terörün memleketimizdeki tahribatı, maliyemizi ve maddî imkânlarımızı sarstığı gibi, ülkemizin bir bölümünü, doğusunu ve güneydoğusunu da devamlı olarak harabe haline getirdiği hepinizin malumudur.

Mücadele programları, araçları, kullanılan vasıtaları ve teknik imkânları devamlı olarak yenilenmediği takdirde, bununla mücadele etme imkânlarının olmadığı da, gene hepinizin malumlarıdır. Ülkemizin coğrafî yapısı, terörün, devamlı olarak memleketimizde kışkırtılmasının bir sebebi olarak ele alınmak gerekir. Etrafımızdaki komşuların üzerimizdeki emelleri, bir büyük "Ermenistan hayali; Arzı mev'ud" olarak tarif edilen Yahudi'nin, İsrail'in Toroslar'ı da içine alan; hatta Konya'yı, Antep'i, Kayseri'yi, Sivas'ı, Urfa'yı ve Mardin'i de içine alan büyük bir İsrail'i hayal eden ve bu haritayı meclisinde duvarına asmış olan İsrail'in davranışı;

Suriye'nin devamlı olarak Hatay üzerindeki iddiaları ve tabiî diğer komşularımızın ideolojik ve inanç itibariyle devamlı yayılmacı politikaları ve tesir politikalarıyla, ezelî ve ebedî düşman olarak devamlı tesirlerini sürdürmeyi prensip olarak hiç ihmal etmeyen ve devamlı olarak sıcak denizlere inmek hayalinde olan kuzey komşumuzun emelleri nazara alındığı zaman ve yüzlerce, binlerce soydaşımızı hudutlarımıza yığarak, gerek ekonomik ve gerekse siyasî bakımdan bizi müşkül duruma sokmuş olan bir Bulgaristan'ın politikası ve sürdürdüğü siyaseti nazara alırsak, dışarıdan gelen tesirlerle de terörün ve onların destekçilerinin memleketimizde nasıl bir tahribat yaptığı, gene hepinizin malumudur.

Stratejik önemi bakımından memleketimiz üzerinde, tabiî ki, dış güçlerin büyük hayalleri vardır. Bunları bertaraf etmek için bizim tedbirli olmamız gereği yanında, onların da devamlı olarak bizi zaaf içerisinde bırakmak ve bu zaafı devamlı olarak ileride kullanmak istemeleri çok doğaldır.

Komşularımızın özlemleri yanında, özellikle memleketimizin üzerindeki hesaplarını devamlı nazara alarak, gelecek tehlikeleri bertaraf etmek için hem uyanık ve hem de memleketimizdeki bütün ihtilafları bir tarafa bırakarak, geleceğimizin teminatı yönünden birlik ve beraberlik içerisinde olarak teröre karşı mücadele vermenin bir zaruret olduğu da, gene hepimizin malumudur.

İstanbul'u kendisinin bir şehri sayan Yunanlıların, gene İstanbul ve Ege üzerindeki hayallerinin de devamlı olarak memleketimizdeki terörü destekleyen faktörlerden biri olduğu malumunuzdur.

Bunun yanında, memleketimizin içerisindeki bazı azınlıkların devlet kurma hayallerinden kaynaklanan, gerek iç imkânlarla ve gerekse dış imkânlarla desteklenen ve önce küçük grupları halinde başlatılan terör hareketlerinin, sonra dışarıdan ve komşu ülkelerden büyük malî destekler alarak, ne kadar büyük boyutlara ulaştığı, artık, memleketimizin ordusuyla dahi uğraşmayı göze alarak, muharebe görüntüsündeki bir mücadelenin sürdürülmesi, binlerce vatan evladımızın kaybı, şehit olması, yaralanması, sakat kalması ve mevcut müdafaa imkânlarımızın ve vasıtalarımızın heder olmasına müncer olan ve milyarlarca, trilyonlarca masrafı da gerektiren bu mücadelede ne kadar büyük sıkıntılar çektiğimiz, yine hepinizin malumudur.

Muhterem milletvekilleri, değerli arkadaşlarım; bunların yanında, acaba, bizim devlet politikası olarak, hükümet politikası olarak hatalarımız yok mudur? Mutlaka vardır. Coğrafî dengesizliklerden tutun da, bölgesel dengesizliklere, bölgelerarası dengesizliklere kadar yapılmış birçok hata vardır. Her şeyden evvel, bunları, bu bölgelerarasındaki dengesizlikleri bertaraf etmek için elden gelen gayretler sürdürülüyor ve sürdürülmeye devam edecektir. Hiçbir zaman, hiçbir bölgemizdeki bir vatandaşın, başka bir bölgedeki farklılığı görerek "Bizi ihmal ediyorsunuz, bize üvey evlat muamelesi yapıyorsunuz" demek noktasında olmaması gerekir.

Ekonomideki sıkıntılar, işsizliğin getirdiği sıkıntılar ve işsizliğin getirdiği sıkıntılarla birlikte, işsiz kimselerin, teröristlerin oyununa gelmesi ve onların kucağına düşmesi hadisesi de, gene, teröre müessir faktörlerden birisidir.

Burada, dış ve iç tahriklerin rolünü, ne kadar uzun uzun anlatsak bitiremeyiz. Çünkü, bunlar, her şeyden evvel, devletlerarası politikanın ve komşularını devamlı bir zaaf içerisinde görmek isteyen birçok ülkenin politikalarının gereği olarak ortada bulunmaktadır.

Manevî sahadaki ihmallerin de bu arada zikredilmesinde zaruret vardır. Çünkü, manevî bakımdan ihmal ettiğiniz veya baskı altında tuttuğunuz kimselerden de birçok reaksiyon

görmek çok tabiî bir neticedir. Kavmiyetin getirdiği ve kavmiyetçiliğin körüklediği hadiseleri de, gene, terörde bir faktör olarak nazara almak gerektiği hepinizin malumudur.

Muhterem arkadaşlarım, bundan evvel çıkarılmış olan Terör Kanununda, özellikle bu tehlikeleri bertaraf etmek için gerekli tedbirler alınırken, asıl teröre hedef olan ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasında sayılan, terör ve anarşi mücadelesinde görev verilen ve bu görevi ifa eden adlî, istihbarî, idarî ve askerî görevliler, zabıta amir ve memurları, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü, Genel Müdür yardımcıları, terör suçlularının muhafaza edildiği ceza ve tutukevlerinin savcıları ve müdürleri, devlet güvenlik mahkemeleri hâkim ve savcılarıyla, bu görevlerinden ayrılmış olan ve terör örgütlerinin açık hedefi haline gelen veya getirilenlerle, suçların aydınlatılmasında yardımcı olan tanık ve ihbarcılar hakkında gerekli koruma tedbirlerinin devletçe alınacağından bahsedildiği hepinizin malumudur. Bu saydığım kişilerin ve bunlarla birlikte vazife gören, ama tadadî olarak ismi zikredilmeyen kimselerin, terörün hedefi olduğu da hepinizin malumudur.

Bugüne kadar terörün hedefi olmuş, kurşunlanmış, öldürülmüş, yaralanmış, sakat bırakılmış bu insanlarımızın, tabiî ki, mağduriyetlerini bertaraf edebilmek için kanunda boşluk olması ve anılan maddede, devlet kadrolarında çeşitli zorluklara katlanarak, güç şartlarla, senelerce görev yaptıktan sonra emekli olmuş ve yaptıkları bu görevleri nedeniyle de terör örgütlerinin açık hedefi haline gelmiş veya getirilmiş olan emekli personelin fizikî korunmasını sağlayacak herhangi bir hükme yer verilmemiş olması sebebiyle, bu bir maddelik kanun tasarısı huzurunuza getirilmiş bulunuyor.

Bu tasarıda ne kastediliyor ve ne isteniliyor?.. Bu koruma tedbirleri meyanında, "talep halinde, estetik cerrahi yoluyla fizyolojik görünümünün değiştirilmesi dahil..." deniliyor.

Demek ki, korumayı hedef aldığımız o şahsı, estetik ameliyat yaparak, onu hedef alacak insanların tanımaması şeklinde bir tedbiri bu tasarı öngörmüş bulunuyor.

Nüfus kaydının aranarak bulunmaması yönünden, bir tedbir olarak nüfus kaydının değiştirilmesi de bir hedef olarak, bir tedbir olarak ele alınmış bulunuyor. Ehliyet, evlenme cüzdanı, diploma ve benzeri belgelerin değiştirilmesi de bir tedbir olarak ele alınmıştır. Bunlarla, o şahsa ulaşılmasını bertaraf etmek için, bu sayılan belgelerin de değiştirilmesi bir tedbir olarak zikredilmiştir.

Askerlik işlemlerinin düzenlenmesi, menkul ve gayrimenkul mal varlıklarıyla ilgili haklarının, sosyal güvenlik ve diğer haklarının korunması gibi hususlarda düzenleme yapılması da, bir tedbir olarak, yine bu şahısların korunması meyanında düşünülmüş ve bu maddede zikredilmiştir.

Korumaya alınmış olan emekli personelde meskende korunmaları mutlak surette zorunlu bulunanların, idarelerine ait kamu konutlarından, Maliye ve Gümrük Bakanlığınca rayiç kiralar dikkate alınarak tespit olunacak kira bedeliyle kiralama esaslarına göre yararlandırılmaları da öngörülmüştür ve böylece de kanunda mevcut bir açık kapatılmış bulunmaktadır.

Bu konuları dile getirmek üzere huzurlarınıza gelmiştim.

Getirilmiş olan bu 1 inci maddenin tadiline mütedair görüşe Grup olarak katılıyoruz ve müspet oy vereceğimizi ifade ediyoruz.

Bu kanun tasarısının hazırlanmasında emeği geçenleri kutluyor, bu vesileyle, Yüce Heyetinize saygılarımı arz ediyorum efendim. (RP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Oğuz.

Gruplar adına konuşmalar bitmiştir.

Şahsı adına Sayın Muharrem Şemsek, buyurun efendim.

MUHARREM ŞEMSEK (Çorum) — Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin değerli üyeleri; görüşülmekte olan 181 sıra sayılı kanun tasarısıyla ilgili şahsî düşüncelerimi arz etmek üzere söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, hepinize saygılar sunuyorum.

Sözlerimin başında, terörle mücadele ederken, Türkiye'nin birliğini sağlama, bütünlüğünü sağlama vazifesini yürütürken şehit düşmüş olan değerli emniyet görevlisi, asker ve diğer devlet memurlarımıza Allah'tan rahmet, yaralananlara acil şifalar ve milletimize de sabırlar diliyorum.

Görüşülmekte olan bu kanun tasarısı, gerçekten, daha önce çıkarılmış olan Terörle Mücadele Kanunundaki bir eksikliği doldurmak üzere düşünülmüş ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin huzuruna getirilmiştir. Tabiî, terörle mücadelede eksiklikler bu tasarıyla bitmez; ama, inşallah bundan sonra daha köklü, daha teferruatlı tedbirleri de Hükümetimiz ve partilerimiz düşünerek Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine getirirler.

Terörle mücadele, çok yönlü düşünülmesi lazım gelen bir olaydır. Bugün, Türkiye, uzun bir dönemden beri, şekli, zamanı, yeri ve metodu değişmek kaydıyla, bir terör tehdidiyle karşı karşıya kalmıştır ve uzun yıllardır bir terörle ülke başbaşa kalmıştır.

Terörün şekli değişmektedir, zamanı değişmektedir, yeri değişmektedir, metodu değişmektedir; ama, Türkiye'nin birliğini tehdit etmek, Türkiye'yi parçalamak, vatanı ve milleti huzursuz etmek yönünde terör, Türkiye'nin bir numaralı problemi olmaya da devam etmektedir. Bugün de ülkemizin en mühim meselesi, bölücülük ve terör meselesidir. Özellikle, dünyamızda son birkaç yıl içinde meydana gelen değişmelerden ve gelişmelerden sonra, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin ufkunun aydınlandığını görenler tarafından, Sovyetler Birliğinin parçalanmasından sonra, Türk cumhuriyetlerinin bağımsızlıklarını elde ettikleri ve Türkiye'nin gelecekte süper bir güç olma istidadını taşımaya başladığı dönemde, terör birdenbire tekrar ülkenin baş belası haline getirilmiştir.

Değerli arkadaşlar, terörle mücadelede bugüne kadar -bu tasarının kanunlaşması halinde de tam netice alınmış olmayacaktır- devlet savunmasızdır; terörle mücadele eden devlet birimleri savunmasızdır, güvenlik kuvvetleri savunmasızdır; bundan dolayı da devlet devamlı surette yıpratılmakta, devamlı surette yontulmakta ve çökertilmek istenmektedir. Onun için, vakit kaybetmeden, bugün görüştüğümüz tedbirlerin dışındaki tedbirleri de bir an önce düşünerek, devleti savunmasız durumdan, devlet birimlerini savunmasız olmaktan ve psikolojik yıkıntı içinden mutlaka kurtarmak lazımdır.

Dün, olağanüstü hal konusunu görüştük ve olağanüstü hal konusunu görüşürken, siyasî partilerimizin düşüncelerini ifade eden arkadaşlarımızı dinledik. Terörle mücadele konusunda siyasî partilerimiz arasında önemli bir farklılık yok. Teröre bakışta, teşhiste, çözüm metotları bakımından birtakım farklılıklar var; hele küçük bir grubun terörle mücadeleye bakışları, ülkenin bütünlüğüyle ilgili de ciddî zıtlıklar meydana getirmektedir. Türkiye'de, Türk Milletinden başka bir milletin olmadığı, Türkiye'de Türk Devletinden başka bir devletin bulunamayacağı, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan 57 milyon insanın Türk vatandaşı olduğu, Türk olduğu inancının dışında birtakım düşüncelerle meseleye bakarak, teröre gerekçe olarak, sadece ekonomik sebepleri göstererek, teröre, sadece coğrafî sebepleri göstererek bir yere

varmak mümkün değildir ve hele, teröre, güvenlik kuvvetlerinin, ola ki, eksikliklerini gerekçe göstererek, yaptıkları yanlışlıkları gerekçe göstererek, materyal göstererek, güvenlik kuvvetleri üzerinde psikolojik baskı meydana getirerek, devleti suçlayarak -kontrgerilla suçlamasıdır, faşist suçlamasıdır, vesair suçlamalardır- devleti tahrip etmeye, devleti savunmasız bırakmaya, terör karşısında psikolojik olarak devlet güvenlik birimlerini savunmasız hale getirmeye dönük düşman propagandalarına alet olarak, terörle mücadelede başarılı olmak mümkün değildir.

Onun için, bu düşünülmüş olan tedbirleri yerinde mütalaa ediyorum; ama, yeterli görmüyorum. İktidarın, vakit kaybetmeden, artık bu terör belasını köklü bir şekilde çözecek köklü tedbirleri, ciddî tedbirleri Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine getirmesini diliyor, tavsiye ediyor ve artık Türk Milletinin terörle beraber yaşama alışkanlığından kurtarılması dileğini, ümidini ve bunun da mümkün olduğuna inancımı belirtiyor, hepinize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Şemsek.

Şahsı adına ikinci konuşmacı Sayın Cevat Ayhan'dır.

Buyurun Sayın Ayhan.

CEVAT AYHAN (Sakarya) — Muhterem Başkan, muhterem üyeler; Terörle Mücadele Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısıyla ilgili olarak şahsım adına görüşlerimi arz etmek üzere huzurlarınıza gelmiş bulunuyorum.

Muhterem arkadaşlar, Türkiye'nin gündemi uzun bir süredir terörle yüklüdür. Bir dönemde, yurt dışındaki görevlilerimiz Ermeni teröristlerin caniyane tecavüzlerine sık sık maruz kalır ve bundan hep üzüntü duyardık; ama, ne olduysa oldu ve 1984'ten sonra Ermeni teröre kesildi, onun yerine, Türkiye içinde başka terörist faaliyetler doğdu. 1980 öncesinde de, ta 1970'li yılların başına kadar uzanan, hatta öncesine kadar giden dönemde de, yine içeride sağ-sol bölünmeleriyle memleket ve insanlarımız ıstıraplı günler geçirmişti. O dönemde, bazı günler on-onbeş vatandaşımız terörist faaliyetler neticesinde canını kaybederdi. İşte, Türkiye, 12 Eylül 1980 yönetimine bu şartlarda gelmişti. Maalesef, 1980 öncesinde de, terörle mücadelede idarenin zafiyete düşmesi, vatandaşlarda giderek bir umutsuzluk haline gelince, -normal rejimin yerine bir ara rejimi getirmek isteyenler tarafından veya istemeseler de mecbur kalarak- Türkiye 12 Eylül yönetimine gelip dayanmıştı.

Muhterem arkadaşlar, diliyoruz ki, bu Hükümet terörle mücadele başarılı olsun. Çünkü, terör hepimiz için tehlikedir; bütün memleketimiz ve varlığımız için tehlikelidir. Hepimiz, huzur ve sükûnet içinde, mal ve can güvenliğimizin sağlandığı bir ortamda hayatımızı idame ettirmek isteriz.

Bu tasarı, terörle mücadele hizmetinde görev yapan devlet görevlilerinin, emekliliklerinden sonra da korunması ve kollanması amacıyla Terörle Mücadele Kanununa bir tadilat getirmektedir. Bugünkü şartlarda, bu tasarı, haklı gerekçelerle getirilmektedir. Zira, çok üst kademelerde görev yapmış olan kumandanlar, hatta başbakanlar, geçmişte, Türkiye'de teröristlerin tecavüzleri sonunda hayatlarını kaybetmişlerdir ve bu tecavüzler bugün de kesilmiş değildir.

Muhterem arkadaşlar, tabiî, Hükümet, terörle mücadelede canlarını ortaya koyan, her türlü fedakârlığı yapan bu insanları koruyacak tedbiri getirmekle görevlidir; Meclis olarak da bizim bu tedbirlere destek vermemiz gereklidir. Ancak, ben burada, terörü kökten kurutacak olan meselelerin üzerine de süratle gidilmesi gerektiğini arz etmek istiyorum. Aksi takdirde, terör

önlenemediği zaman, bazı arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi, "terörle yaşamaya alışacağız" diyorsak, bu, memleketin geleceği için büyük felaket olur, insanları umutsuzluğa sevk eder, devlete olan güven sarsılır ve Allah korusun, sonunda dağılır gideriz. Onun için, terörün sebeplerini iyi teşhis etmek ve bunları da orta vadede süratle ortadan kaldıracak tedbirleri bir bütünlük içinde oluşturmak da, Hükümetin, devletin temel görevlerinden biridir.

Muhterem arkadaşlar, terörün sebepleri nelerdir? Tabiî, terörün bünyemizden gelen sebepleri de vardır; ama en başta, eğitim yetersizliği gelmektedir. Eğer biz, eğitimle, milletimize, insan sevgisini, kardeş olduğumuzu, aynı inancı, aynı vatanı, aynı tarihi paylaşan insanlar olduğumuzu iyi benimsetirsek, manevî eğitimi iyi verirsek, terör faaliyetlerini büyük ölçüde insanların kalbinde caydırmış oluruz. Müslümanın kanı, canı, malı, bir diğerine haramdır. İçimizdeki insanlar, gayri müslim de olsa, kim olursa olsun, bize emanettir. Herkesi güvenlik içinde tutmak, onun malını, canını, ırzını ve her türlü haklarını korumak, devletle beraber, bütün insanların görevidir. İşte bu eğitimi, okullarımızda mutlaka gençlerimize vermemiz gerekmektedir.

Tabiî, dikkat edilmesi gereken bir husus da, maalesef, terörist faaliyetlerin, üniversite seviyesinde eğitim almış meslek sahibi insanlar tarafından çok geniş bir şekilde desteklenmesidir. Bu da, bizim eğitim sistemimizin, iyi insan, iyi vatandaş, millete, devlete ve vatana bağlı insan yetiştirmekte bir zafiyet içinde olduğunu göstermektedir.

Terörün ikinci sebebi de, uygulanan baskılardır. Eğer, bir toplumda bir zümre diğer bir zümre üzerine haksız olarak, temel hakları ihlal ederek baskı uyguluyorsa, bu, mutlaka birtakım tepkilere sebep olur.

Çok konuşulduğu için burada zikretmeyeceğim; ancak, bir misaldir diye arz ediyorum: Türkiye'nin son on yılında, üniversite seviyesinde tahsil yapan insanlarımıza, sırf kıyafetleri sebebiyle baskı yapılması, dünyanın hiçbir yerinde rastlanacak, insan haklarının uygulandığı hiçbir toplumda emsali görülebilecek bir husus değildir; ama, maalesef Türkiye'de bu, giderek azalarak da olsa, bugün dahi uygulanabilmektedir.

Yine, terörün bir diğer sebebi de, haksızlıklardır, toplumdaki suiistimaldir, rüşvettir, yolsuzluklardır; bu tip olaylardır. Yani, eğer birtakım kimseler bu yollarla büyük imkânlara kavuşuyorlarsa, milletin ve devletin imkânlarını istismar ediyorlarsa ve bunlara karşı bir şey de yapılmıyorsa, toplumun ve fertlerin idareye güveni sarsılır.

Zaman zaman gazetelerde, günlük basında gördüğüm birtakım yolsuzluk olaylarını fevkalade üzüntüyle okumaktayım. Bunlar, maalesef, her devirde bazı siyasî ricalin yakınlarıdır; onlara dayanarak yapılmış olan veya yapıldığı iddia edilen birtakım fiillerdir. Bunlar doğru olabilir, yanlış olabilir; ama, idarenin yapması gereken, eğer yanlışsa, süratle efkârı umumiyeye açıklama yapmak, eğer şüphe varsa, süratle üzerine, teftişe, denetlemeye gitmek, denetlemenin, Meclis seviyesine kadar her kademesini çalıştırıp toplumu şüpheden azâde kılacak, arî kılacak bir uygulamayı getirmektir; bu haksızlıkların olmayacağına, olamayacağına ve yaşayamayacağına toplumu inandırmaktır.

Terörün kaynaklarından bir diğeri de, idarenin âdil, müessir ve süratli çalışmamasıdır. Vatandaşların, idarenin iyi çalışmamasından doğan umutsuzlukları, âdil olmamasından doğan umutsuzlukları, zaman zaman, yer yer, bölge bölge teröre dönüşebilir.

Yine, terörün bir diğer sebebi de, sosyal güvenlik ve dayanışmanın zaafa uğramasıdır; insanların günlük ihtiyaçlarında, sosyal statülerinde birtakım zarurî ihtiyaçlarını karşılayamaz

hale gelmesi, zaafa uğramasıdır ve sosyal dayanışma konusunda, gerek toplum tarafından, kuruluşlar tarafından ve gerekse devlet tarafından kendilerine destek verilememesidir.

Arkadaşlarımızın arz ettikleri gibi, şüphesiz, terörün dış destekleri de var, Türkiye'yi parçalama tahrikleri var. Türkiye'de, bir dönemde sol-sağ çatışmasının arkasında bu vardı. Türkiye'de bugün yapılmak istenen, Türk-Kürt kavgasına dönüştürülmek istenen bugünkü terörün arkasında bu vardır. Müslüman-laik kavgası uyandırmak isteyenlerde, mezhep çatışmalarını doğurmak isteyenlerde bu dış destekler vardır. İşte biz, bunların hepsini, millî birlik ve beraberliğimize, manevî değerlerimize sıkı sarılarak ve bütün zafiyet unsurlarını ortadan kaldırarak aşabiliriz, aşmaya da mecburuz.

Terörü önleyici tedbirlerde emniyetin zayıf kalması da terörü cesaretlendirmektedir. Yine, cezaların infazındaki adalet sisteminin işlemesindeki gecikmeler teröre cesaret vermekte ve terörü teşvik etmektedir. Zaman zaman, teröristlerin birtakım fiilleri sebebiyle mağdur olan, maznun olan ve maktul olan kimselerin acıları çok çabuk unutulmakta; maalesef, birtakım çevrelerin de propagandasıyla, doğurdukları bu fiiller unutturulup, bu teröristler, âdeta kahraman haline getirilmeye çalışılmaktadır. Bununla mücadeleye de, İngiltere'de televizyonlara kadar getirilen teröristlerle ilgili birtakım yasaklar örnektir. Türkiye'de de, uygulamada, terörü propaganda ettiren birtakım yolların tıkanması, şüphesiz devletin ve Hükümetin görevidir.

Muhterem arkadaşlar, terörü önlemenin çaresi, millî bünyeyi sağlamlaştırmaktır, manevî yapıyı sağlamlaştırmaktır. Türkiye gibi stratejik bir bölgede olan bir ülkeyi parçalamak, zaafa düşürmek isteyen dış güçler her vakit olacaktır ve her zaman, bunların içeride kullanabileceği birtakım merkezler de olacaktır. Bunlara karşı millî bünyeyi güçlendirmek temel hedefimiz olmalıdır.

Bu vesileyle, hepinize hürmetlerimi arz ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Ayhan.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

Terörle Mücadele Kanununun 20 ve 22 nci Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 12.4.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu koruma tedbirleri; talep halinde estetik cerrahî yoluyla fizyolojik görünümün değiştirilmesi dahil, nüfus kaydı, ehliyet, evlenme cüzdanı, diploma ve benzeri belgelerin değiştirilmesi, askerlik işleminin düzenlenmesi, menkul ve gayrimenkul mal varlıklarıyla ilgili hakları, sosyal güvenlik ve diğer hakların korunması gibi hususlarda düzenleme yapılır. Korumaya alınmış emekli personelden, meskende korunmaları mutlak surette zorunlu bulunanlar; idarelerine ait kamu konutlarından, Maliye ve Gümrük Bakanlığınca rayiç kiralar dikkate alınarak tespit olunacak kira bedeli ile kiralama esaslarına göre yararlandırılırlar."

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Bir önerge vardır, okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan; Terörle Mücadele Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının 1 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilerek kabulünü arz ve teklif ederiz.

Güneş Müftüoğlu
Zonguldak
Muhtar Mahramlı
Tekirdağ

Abdullah Kınalı
Hatay
Kâzım Dinç
Kocaeli

Ahmet Sezal Özbek
Kırklareli

MADDE 1. — 12.4.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu koruma tedbirleri; talep halinde estetik cerrahî yoluyla fizyolojik görünümün değiştirilmesi dahil, nüfus kaydı, ehliyet, evlenme cüzdanı, diploma ve benzeri belgelerin değiştirilmesi, askerlik işleminin düzenlenmesi, menkul ve gayrimenkul mal varlıklarıyla ilgili hakları, sosyal güvenlik ve diğer hakların korunması gibi hususlarda düzenleme yapılır. Korumaya alınmış emekli personelden, meskende korunmaları mutlak surette zorunlu bulunanlar; görev yaptıkları bakanlık ve kamu kurum ve kuruluşlarına ait konutlardan, Maliye ve Gümrük Bakanlığınca rayiç kiralar dikkate alınarak tespit olunacak kira bedeli ile kiralama esaslarına göre yararlandırılırlar."

BAŞKAN — Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI İLYAS AKTAŞ (Samsun) — Ekseriyetimiz olmadığı için katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Hükümet?..

DEVLET BAKANI AKIN GÖNEN (Manisa) — Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi biraz önce oylanmış ve kabul edilmiş olan önergeyle değiştirilmiş şekliyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 1 inci madde değiştirilmiş şekliyle kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — 12.4.1991 Tarih ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun 22 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Memur ve kamu görevlisi olmadıkları halde, bu Kanun kapsamına giren suç faillerinin yakalanabilmesine yardımcı olan veya bunların yerlerini yahut kimliklerini bildiren veya 1481 Sayılı Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesi Hakkında Kanun Hükümlerine göre para ödülü verilen ve haklarında korunma tedbirleri alınmış olan vatandaşlardan terör eylemlerine muhatap olarak yaralanan, sakatlanan, ölen veya öldürülenler hakkında da 2330 Sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Hükümleri Uygulanır."

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı olmasını temenni ediyorum.

16. — Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Adalet komisyonları raporları (1/436) (S. Sayısı : 179)

BAŞKAN — Alınan karar gereğince, gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 100 üncü sırasındaki, Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Adalet Komisyonları Raporlarının görüşülmesine başlıyoruz.

Adalet Komisyonu?.. Yok.

Görüşülmesi ertelenmiştir.

17. — 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/504) (S. Sayısı : 301) (1)

BAŞKAN — Alınan karar gereğince, gündemin, "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 143 üncü sırasındaki, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunun görüşülmesine başlıyoruz.

Komisyon ve Hükümet hazır.

Komisyon raporunun okunup okunmamasını oylarınıza sunacağım: Raporun okunmasını kabul edenler... Etmeyenler... Raporun okunması kabul edilmemiştir.

Tasarının tümü hakkında Anavatan Partisi Grubu adına Sayın Maruflu, Refah Partisi Grubu adına Sayın Korkutata söz istemişlerdir.

Anavatan Partisi Grubu adına Sayın Maruflu, buyurun efendim.

ANAP GRUBU ADINA SELÇUK MARUFLU (İstanbul) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;657 Sayılı DevletMemurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı üzerinde Anavatan Partisi Grubunun görüşlerini ifade etmek üzere söz almış bulunuyorum. Hepinize saygılar sunarım.

---

(1) 301 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Bu tasarı, esas itibariyle genel gerekçesinde de ifade edildiği üzere, devletin üst düzeyinde bulunan yöneticilere özel hizmet tazminatı verildiği halde, taşrada en üst yönetici unvanına sahip olarak, hakikaten sorumlu ve zor görev ifa eden mülkî idare amirlerinin özel hizmet tazminatından yararlanmamaları, kendilerinin üst yönetici sayılmamaları gibi, hakikaten kabulü mümkün olmayan bir durumu tavzih eden, bunu düzelten bir tasarıdır.

Değerli milletvekilleri, tasarının, geneli itibariyle olumlu olduğunu sözlerimin başında ifade etmek isterim. Bu, vali, kaymakamlar ve mülkî idare amirlerinin özel hizmet tazminatından yararlanmalarıyla ilgili tasarı dolayısıyla bazı konulara da yer vermek istiyorum.

Ülke gündemimizin en önemli sorunlarından birisi de, mülkî yönetim ve yerel yönetimlerdeki klasik yapılaşmanın değiştirilmesi meselisidir. Bilindiği üzere, Türk il idaresi, Osmanlı İmparatorluğu devrine ilişkin bazı izler taşımaktadır. Gene hepimizin bildiği gibi, bizim Türk il idaresi sistemimiz, Tanzimatta Fransa'dan -esas itibariyle- kontinental sistem olarak ele alınmış ve bu şekilde bünyemize adapte edilmiştir. Tabiatıyla, o dönemde Fransız idare sistemiyle, Türk idare sistemi, koyu sayılabilecek bir merkeziyetçi sisteme dayalı olduğundan, Tanzimat Devrinde bizim bu idare sistemini benimsememiz gayet kolay olmuştur. Ancak, özellikle Fransa ve diğer Batı Avrupa ülkeleri ve çok değişik bir yapıda olan Anglo Sakson ülkeleri, gelişen zamanın icaplarına uygun olarak, idare sistemlerini reforme etmişler, geliştirmişler ve zamana uydurmuşlardır.

Bizim de zaman zaman idarî sistemimizde bazı gelişmeler sağlanmış olmasına rağmen, bu durum -esas itibariyle- Avrupa'nın gelişmesine fazlaca ayak uyduramamıştır. 1983 yılında, hepinizin bildiği gibi, Anavatan Partisinin iktidara gelmesinden sonra, özellikle yerel idarelere birtakım malî ve idarî birtakım imkânlar sağlanmasına dönük tedbirler alınmış ve bu konuda bazı iyileştirmeler yapılmıştır.

Değerli milletvekilleri, buna rağmen mülkî idare sistemimizin gelişmesi, bugün için çağdaş olmaktan uzaktır. 2000'li yıllara doğru yol aldığımız bir dönemde, mutlaka idarî sistemimizin de, günün icaplarına ve 21 inci yüzyıla uygun bir düzeye getirilmesinde yarar vardır.

Yerel idarelerle ilgili olarak bazı bilgileri arz etmek istiyorum. Mesela Türkiye'de, belediyelerimizin kamu gelirlerinden oldukça düşük bir pay aldığını ifade etmek istiyorum. Şöyle bir mukayese yapmak gerekirse, toplam gelirler içinde 1926 yılında belediyelere ayrılan pay yüzde 9 iken, bu oranın Anavatan Partisinin iktidarda olduğu 1987 yılında yüzde 17.5'lara çıkarıldığını görüyoruz. Halen şu anda Türkiye'nin yüzde 60'ı büyük şehirlerde yaşamaktadır; önümüzdeki dönemde -1995 yılında- büyük kentlerde yaşayan nüfusun oranı yüzde 71'e çıkacak ve anakent ve büyükşehir dediğimiz nüfusun oranı da yüzde 40'lara ulaşacaktır. Bu da, mahallî idarelere bir ölçüde daha büyük malî özerklik verilmesini, malî kaynaklar tanınmasını zorunlu kılmaktadır.

Ortağı olduğumuz OECD ülkelerine ve Avrupa Konseyi ülkelerine baktığımız zaman, Türkiye'de yüzde 17,5'a çıkmış olan toplam kamu gelirleri içindeki yerel yönetimlerin payının, Finlandiya'da yüzde 69, İsveç'te yüzde 78, Fransa'da da yüzde 30'lar civarında olduğunu görüyoruz. Tabiatıyla, hemen şunu ifade etmek gerekir : Biraz evvel de söylediğim gibi, özellikle mahallî idarelerde bu ülkeler büyük gelişmeler kaydetmişlerdir; İsveç ve diğer İskandivan ülkelerinde eğitim ve sağlık hizmetleri de dahil olmak üzere, birçok bayındırlık hizmetleri, sosyal hizmetler, kimsesizlere bakım, tamamıyla yerel idarelerin uhdesinde bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bizim sistemimize göre, merkezde bakanlıklar ve bakanlıklara bağlı kuruluşlarla, taşrada -il düzeyinde veya ilçe düzeyinde- bu bakanlıkların ve bu kuruluşların temsilcilikleri bulunmaktadır. Ancak, sistemimizde genel itibariyle yerel yönetimlere ait olması gereken birçok karar, birçok sorunun çözümü; bugün maalesef merkezî idareye bağlanmıştır. Bu da mahallî idareler olsun ve burada yaşayan vatandaşlarımız olsun -hepimizin şikâyet ettiği gibi- merkezlere glemesi neticesini vermektedir. Oysa, bakanlıklar, araştırma, inceleme, koordinasyon ve yüksek düzeyde politika oluşturan, ülkenin genelini ve bütününü ilgilendiren konularda karar veren üniteler olmak durumundadır ve bu bakanlık konseptini bu şekilde yerleştirmemizde yarar vardır.

Bakanlıkların kendi yetki alanlarındaki işlerin, bölgedeki teşkilatlarına ve mahallî idarelere verilmesi, sistemin işleyişini kolaylaştıracaktır.

Belki, bu düşünceler şu anda uygulanmakta olan il yönetimi veya mülkî idare sistemine bir ölçüde ters düşmektedir; ama biz, vali ve kaymakamlık müessesesinin kaldırılmasını değil -bu söylediğim anlamda- vali ve kaymakamların, tam tersine, çok değişik olan bakanlık ve yerel yönetim kademeleri arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevli üniteler olması noktasına getirilmesinden yanayız, ki, bu tam tersine vali ve kaymakamlarımızın yetkilerinin azaltılmasını değil, fazlalaştırılmasını gerektirmektedir.

Sayın milletvekilleri, ülkemizde, zaman içinde demokrasinin güçlendikçe, yerel demokrasilerde de güçlenme görülecektir ve yerel idareler de kendi meselelerini kendileri çözecek politikalar üretecek bir organ haline geleceklerdir.

Bu yasa tasarısı, şu ana kadar devam eden bir adaletsizliği ortadan kaldırmaktadır. Bugün hepimizin takdir edeceği gibi, vali ve kaymakamlarımız, mahallî idare amirlerimiz, günün 24 saatinde çok büyük sorumluluklar içinde, çok büyük özveriyle hizmet ifa etmektedirler; ama ne yazık ki, taşra teşkilatında mahallî idare amirlerinden, kendi amirleri oldukları halde daha fazla ücret alan kısım kuruluş müdürlerinin olduğu bilinmektedir. Bu nedenle, bu tasarıyı destekliyoruz. Bu vesileyle de, bu tasarının bir haksızlığı gidercek mahiyette olduğunu ifade etmek istiyorum.

Gerçi, mahallî idare amirlerine Anavatan Partisi döneminde, lojman, araç, makam arabası ve diğer tazminatlar başta olmak üzere birtakım imkânlar sağlanmıştır. Bunların -ne yapılsa- onlara az olduğunu ifade etmek istiyorum. Biraz evvel söylediğim espri içinde, bu mahallî idarelerin, ülkenin 21 inci yüzyıla hazırlanması babında, dış ülkelere ihtisas yapmak üzere eleman göndermelerini yararlı görüyoruz. Bu ihtisas konuları, terör konusu olabilir, ekonomik kalkınma konuları olabilir, turizm konuları olabilir, trafik ve çevre konuları olabilir ki, bu ihtisasa sahip, master ve doktora derecesine sahip mahallî idare amirlerinin görev başında bulunmalarının, hizmetin kalitesinin iyileştirilmesine ve sonuçların istenilen biçimde alınmasına büyük hizmet edeceği de izahtan varestedir.

Değerli milletvekilleri, son olarak, bu tasarıyı desteklediğimi ifade ederken, beni her zaman düşündüren, İçişleri Bakanlığında bir türlü çözüm bulamayan bir meseleyi de burada dikkatlerinize sunmak istiyorum.

Bu konu, merkez valiliği sistemidir. Bilindiği gibi, bir hükümet -bir siyasî iktidar- işbaşına gelidği zaman, hallaç pamuğu gibi, görev başında bulunan başlıca en büyük mülkî idare amiri olan valileri görevden almaktadır; bundan tabiî kaymakamlarımız da nasibini almaktadır ve bunlar merkezlerde, özellikle Ankara'da, İçişleri Bakanlığında, hiçbir vazife görmeden,

sadece maaşlarını almaya gelen ve bir zamanların hakikaten hizmetyapan valileri tamamıyla pasif duruma getirilmektedir.

Oysa, görüyoruz, burada Dışişleri Bakanlığı teşkilatı örnek olarak alınabilir; büyükelçiler dış ülkelerde, delegasyonlarda görev yaptıktan sonra merkeze döndükleri zaman, Dışişleri Bakanlığı Merkez Teşkilatında çeşitli genel müdürlüklerde, genel müdür muavinliklerinde ve departman müdürlüklerinde hakikaten çok etkin ve yetkili hizmetler ifa etmektedirler.

Oysa, bu, valilerde bu şekilde olmamaktadır; meseleye siyasî açıdan yaklaşılmaktadır ve hakikaten yetişmesi yıllar alan bu değerli insanlar bir köşeye atılmak durumundadır.

Bu yasa tasarısı vesilesiyle dikkatinize bu noktayı da getirmek istiyorum. Merkez valiliği meselesini tekrar ele almak, bu valilere, İçişleri Bakanlığı Merkez Teşkilatında olduğu kadar, belki MİT ve Emniyet Genel Müdürlüğü teşkilatında da görev vermek suretiyle, bunların bilgilerinden, tecrübelerinden istifade etmek gerekir düşüncesindeyim.

Bütün bu düşüncelerle, bu yasa tasarısının mülkî idare amirliği sınıfında görev yapan vali, vali muavini ve kaymakamlarımıza hayırlı olmasını diliyorum ve bunlara daha dönük yeni tasarılar getirilmesini temenni ediyorum.

Bu düşüncelerle, hepinize saygılar sunuyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Maruflu.

Refah Partisi Grubu adına, Sayın Hüsamettin Korkutata, buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

RP GRUBU ADINA HÜSAMETTİN KORKUTATA (Bingöl) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı üzerinde görüş ve temennilerimizi arz etmek üzere huzurlarınızda bulunuyorum. Bu vesileyle, şahsım ve Grubum adına Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bir süre önce mülkî ve idarî amirlerle ilgili bir kanun tasarısını yine bu Mecliste görüşmüştük. Mülkî ve idarî amirlerden, bilhassa makam tazminatı almayan kaymakamlara makam tazminatı verilmesi hususunda burada görüşme yapmıştık. Bu görüşmeler esnasında, biz, bütün kaymakamlara makam tazminatı verilmesini istemiş ve bu doğrultuda da bir önerge vermiştik; fakat, kabul edilmedi; kabul edilen, sadece 1 inci derecede bulunan kaymakam, vali muavini ve bakanlıkta görev yapan kişilerdi. Gerekçe olarak biz o zaman, "mademki, kaymakam kaymakamdır, hangi derecede olursa olsun makamı temsil etmektedir ve bu da bir makam tazminatıdır; o zaman bunların hepsine verilmesi adalet ve hakkaniyet gereğidir" demiştik. Ancak, o zaman bunu, Hükümet, her ne sebeptense, kabul etmemişti.

Bu tasarıya bakıldığında "kendilerinin üst yönetici sayılmamaları gibi kabulü mümkün olmayan bir durumun ortaya çıkmasına sebep teşkil etmektedir" deniliyor. Bu, haklı bir gerekçedir. Gerçekten başka kuruluşlarda çalışan üst düzey görevlilerinin çifte tazminat almalarına karşı, kaymakamların, valilerin veya bu pozisyonda olan mülkî idare amirlerinin böyle bir tazminat almamaları bir noksanlıktır ve haklı buluyoruz; ama o gün bu haklı gerekçe kabul edilmediği halde, bu tasarıda bakıyoruz, karşımıza bu gerekçe geliyor.

Değerli arkadaşlar, özel hizmet tazminatına karşı değiliz, verilmelidir; fakat bakıyoruz ki, İçişleri Bakanlığının bir teklifi olan bu tasarı, bu defa, kaymakamlarla, valilerle ilgili olmasına rağmen, hiç İçişleri Komisyonuna gelmiyor, orada konuşulmuyor... Biz, bu tasarının İçişleri Komisyonunda da görüşülmesi icap ettiğine inanıyoruz.

Değerli arkadaşlar, bugün her vesileyle konuşan arkadaşlar, kanunların bölük pörçük şekilde Meclise geldiğini ve bunun bir zaman israfı olduğunu söylediler.

Bu haklı gerekçeye ben de katılıyorum. Şu anda bu kanun tasarısı görüşülürken, acaba hakları olduğu halde böyle bir tazminatı almayan kimler var diyoruz? Kim baskınsa, kim belli noktaları etkiliyorsa, böyle bir kanun tasarısı yapılıyor. Bu onların hakkıdır bir şey demiyoruz; ama, hakkını müdafaa edemeyenler veya bu noktalara erişemeyenler, bu haktan mahrum kalıyor. Dolayısıyla, Türkiye'de ücret politikasını temelden belirleyen bir kanun tasarısının mutlaka en kısa zamanda hazırlanması ve meclise sevk edilmesi gereğine inanıyoruz.

Bugün gerçekten, bakıyoruz ki, kaymakamın şoförü eğer Bayındırlık Bakanlığından veya herhangi bir bakanlıktan işçi pozisyonunda alınmışsa, o, kaymakamdan fazla maaş alıyor veya bir bölge müdürü, bir bakıyoruz ki, kendi işçisinden, kendi şoföründen daha az bir maaş alıyor.

İşte, bütün bu haksızlıkların giderilmesi ve gerçekten, hakkını müdafaa edemeyen veya bu noktalara erişemeyen arkadaşlar kim olursa olsun onların hakkını müdafaa etmek bize düşer; ama, bunu nasıl müdafaa edeceğiz?.. Türkiye'nin ücret politikasını bir bütün olarak ele almak ve her noktada herkesin hakkını tam olarak vremekle ancak bu mümkün olur. Ama nedense, her konuda olduğu gibi, bir bakıyoruz ki, herhangi bir meslek grubunun bir hakkı, herhangi bir madde eklenmek veya çıkarılmak suretiyle Meclise geliyor, bir zaman sonra yine aynı konuda bir fıkra ekleniyor veya bir fıkra çıkarılıyor. Bu, gerçekten bir zaman israfıdır.

Değerli arkadaşlar, bugün, birçok kesimde çalışan, mesela emniyet sınıfında çalışan bazı görevliler, emniyet müfettişleri, hem özel hizmet tazminatı ve hem de emniyet hizmetleri tazminatını almaktadırlar. Yine, Adalet Bakanlığında çalışanlar, hem yargı ödeneği hem de özel hizmet tazminatı almaktadırlar. Dolayısıyla, kaymakamlara da, valilere de böyle bir tazminat verilmesi hakkaniyet gereğidir ve biz bunu destekliyoruz.

Değerli arkadaşlar, inşallah en kısa zamanda, umarız ki, ülkemizdeki bütün çalışanları ilgilendiren, onların haklarını, insanca yaşama ve dünya standartlarına uygun ücret alma haklarını veren bir tasarı veya teklif bu Meclise gelir, Mecliste tartışıldığı gibi, kamuoyunun tartışmasına da açmak suretiyle, bir-iki yılda yıpranmayacak şekilde yasalaşırsa, devletine güvenen, devletine bağlı, gerçekten hizmeti şeref sayan bir grubun hakkını teslim etmiş oluruz.

Bu vesileyle Yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Korkutata.

Şahısları adına söz almak isteyen?.. Yok.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 14.7.1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Zam ve Tazminatlar" başlıklı değişik Ek maddesinin "II-Tazminatlar" kısmının A bölümüne aşağıdaki (m) fıkrası eklenmiş ve aynı maddelerin (H) bölümünden sonra gelen fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"m) Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri sınıfına dahil kadrolarda görev yapanlar için; % 50'sine"

"Hizmetin niteliği itibariyle birden fazla Özel Hizmet Tazminatı verilmesi gereken durumlarda bu tazminatlardan fazla olanı ödenir; ancak Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfına dahil kadrolarda görev yapanlar ise (II) numaralı kısmının (A) bölümünün (m) fıkrasına göre özel hizmet tazminatı ödenir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — Bu Kanun 1 Ocak 1993 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunlaşmıştır, hayırlı olmasını temenni ediyorum.

18. — İstanbul Milletvekili Ercan Karakaş'ın, 2429 Sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkındaki Kanunun 2 nci Maddesinin (A) Bendinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/296) (S. Sayısı : 174) (1)

BAŞKAN — Aldığımız karar gereğince, 95 inci sıradaki, İstanbul Milletvekili Sayın Ercan Karakaş'ın, 2429 Sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında kanunun 2 nci Maddesinin (A) Bendinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporunun görüşmelerine geçiyoruz.

Komisyon ve Hükümet yerlerini aldılar.

Raporun okunup okunmamasını oylarınıza sunacağım :

FETHULLAH ERBAŞ (Van) — Sayın Başkan, karar yetersayısı arayın.

BAŞKAN — Komisyon Raporunun okunup okunmamasını oylarınıza sunacağı : Raporun okunmasını kabul edenler... Kabul etmeyerler... Kabul edilmemiştir.

Teklifin tümü üzerinde Anavatan Partisi Grubu adına Sayın Ülkü Güney; buyurun efendim.

ANAP GRUBU ADINA ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım; İstanbul Milletvekili Sayın Karakaş'ın, 2429 Sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkındaki Kanunun 2 nci Maddesinin (A) Bendinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu üzerinde Anavatan Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

---

(1) 174 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Muhterem arkadaşlarım, bu teklifle (A) bendinin değiştirilmesi istenmekte ve ulusal bayramlarımıza, yani Cumhuriyet Bayramı, 23 Nisan Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı, 30 Ağustos Zafer Bayramına ilaveten 1 Mayısın da, "Çalışanlar ve Bahar Bayramı" olarak kutlanması istenmektedir.

Teklifin gerekçesine baktığımız zaman, ikinci paragrafta "Bilindiği gibi yüzyıllar süren insan hakları ve demokrasi mücadelesi sonucunda, bir ulus ile sınırlı olmayan, tüm uluslar, tüm insanlar için geçerli olan değerler ve ilkeler ortaya çıkmıştır." deniliyor.

Bu gerekçeye dayanılarak, bu ilkeler sonucu, biz 1 Mayısı ulusal bayram ilan edelim ve bunu getirelim denmektedir.

Muhterem arkadaşlarım, ben, 1 Mayısların tarihine girmeyeceğim. Bugüne kadar 1 Mayıslarda ülkemizde olan olaylara dönüp bir baktığımızda, işte 1977 ve 1978 yıllarında olan olaylar, şöyle olmuş ve böyle olmuş, bunların sonucunda hayatını kaybeden vatandaşlarımız tarihe mal olmuş bu konular üzerinde burada spekülasyon yapmak veya bir yargıda bulunmak istemiyorum.

Bizim, bu yasa teklifine karşı çıkmamızdaki amacımız şudur: Türkiye en çok bayramı olan ülkelerden biridir. Dinî bayramlarımız malum, artı ulusal bayramların sayısı itibariyle, Batılı ülkelerle mukayese edilemeyecek kadar çok bayramı olan bir ülkeyiz.

Şimdi, işçilerimizin böyle bir bayram kutlamasının genelde karşısında değiliz. İşçilerimiz, aynen diğer kesimlerde olduğu gibi, mesela tıp mensuplarının -14 Martta- bayramları, çevre günü için kutlanılan bayramlar, kadınlarımızın, Anneler Gününün veya buna bağlı, bildiğiniz gibi bir sürü kutladığımız sınırlı günler var, bu da bunlardan biri olabilir. İşçilerimiz yine 1 Mayısta her türlü etkinliklerde bulunabilirler, forum düzenlerler, konferanslar verilir, toplantılar yapılabilir, bununla ilgili filmler vesaire gösterilebilir; bu, doğaldır ve yapılması doğrudur. Ben, buna katılıyorum; ama, işçilerimizin bu kadar sorunları dururken, iş güvenliği gibi önemli yasa tasarıları ve teklifleri dururken, burada şeklen 1 Mayısı da illa ulusal bayram kapsamına alalım, bugünü de ulusal bayram yapalım demek, bence, olaya doğru bir yaklaşım değildir.

Değerli arkadaşlarım, 1 Mayıs bayramı kaldırıldıktan sonra, 1 Mayıs bayramının kaldırılmasından dolayı ülkemize bir huzursuzluk gelmemiştir. Halbuki, 1 Mayıslarda, hepinizin hatırladığı, detaylarına inmek istemediğim, o olaylar olmuştur, olagelmiştir. 1 Mayıs bayramının kalkmasıyla, kanımca, ülke, huzursuzluğa değil, daha huzurlu günlere gelmiştir.

Biz, bunu tekrar gündeme getirmekle ülkemize bir fayda sağlarız kanaatinde değilim. Toplumumuzun bu kanun teklifinin kabulüyle daha huzura kavuşacağına, daha esenliğe kavuşacağına inanmıyorum ve bu nedenle bu teklifin, 1 Mayısı ulusal bayram olarak getirmesinin yanlış olduğu düşüncesindeyim.

Tekrar ediyorum: Biz, işçilerimizle ilgili her türlü düzenlemede Koalisyon ortağı partilerimizin, arkadaşlarımızın getireceği kanun tasarı ve tekliflerinde yanlarındayız ve hepsinin destekçisiyiz. ILO sözleşmelerini hatırlayınız... Hiçbirisinde biz karşı çıkmadık, mümkün olduğu kadar destekledik. Bu doğaldır ve aynı zamanda bizim görevimizdir; ama biz bu kanun teklifini kabul ederek, o günü tatil etmekle, bunu ortaya atmakla, acaba diğer kesimlerin, yarın bunu örnek göstererek getirebilecekleri, "biz de bayram istiyoruz" taleplerine ne cevap verebileceğiz? Bu yolu açmak bize ne kazandıracak?

Bu nedenlerle, benim, değerli arkadaşlardan, değerli gruplardan istirhamım şudur: Konuyu tekrar gözden geçirelim, istiyorsanız detaylarına da inelim, hatta 1 Mayısların tarihçesinden

itibaren bütün olayları ortaya dökelim. Ben bunları açmak istemiyorum, özellikle açmak istemiyorum, söyleyeceğim çok şey var ama, bunu, hadi canım bu işçiler için de 1 Mayısı bayram yapalım, o gün de tatil olsun, işte işçiler de bundan çok memnun olur" deyip kısa bir şekilde burada geçiştirmekle ülkeye bir fayda temin etmiş olmayız.

Bu kanun teklifini veren çok değerli arkadaşım Sayın Karakaş, lütfen bunu bir daha gözden geçirsin, birlikte geçirelim, belki başka formüller bulabiliriz, bunu bu şekilde getirelim.

ALİ İBRAHİM TUTU (Erzincan) — Birlikte onaylayalım.

ÜLKÜ GÜNEY (Devamla) — O zaman biz de buna destek oluruz, katkıda bulunuruz; ama, bu teklife, buhaliyle, söylediğim gerekçelerle ve huzurlarınızı işgal edip söylemek istemediğim, ülke için şu anda konuşulmasının yanlış olabileceği bazı hususları ortaya dökmek istemediğim için, bazı teferruatlara girmiyorum...

SABRİ YAVUZ (Kırşehir) — Ne istiyorsanız önerge verin, görüşelim.

ÜLKÜ GÜNEY (Devamla) — Tabiî önerge veririz, önerge verme imkânımız var, veririz ve biz bunu düzeltebiliriz diye düşünüyorum.

Bu duygularla, bütün milletvekili arkadaşlarımın bu konuda bize destek olacağına inanıyor, hepinize saygılar sunuyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Güney.

Refah Partisi Grubu adına Sayın Başeğmez, buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

RP GRUBU ADINA MUKADDER BAŞEĞMEZ (İstanbul) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sözlerime başlarken Refah Partisi Grubu adına hepinizi saygılarla selamlıyorum.

Efendim, bu meselede huzurlarınızı fazla işgal etmeyeceğim. Ben meseleye şu zaviyeden bakmak istiyorum : Tarihte her toplumun, her milletin sevinç günleri, yas günleri, bayramları vardır. Türk toplumunun da vardır; ama, bunlar toplumun sevki tabiisiyle orta yere çıkan bayramlardır. Tarihten ve kültürden aldığı destek ve kaynakla orta yere çıkmış bayramlardır.

İşin özü şudur : Kanunla bayram yapılmaz, hiçbir millete kanunla bayram yapılmaz; ama, adı ne olursa olsun, hangi gün kutlanılacaksa kutlansın, ne şekilde ve ne tarzda kullanılacaksa kullanılsın, toplum huzurunu ihlal etmiyorsa, başkalarının egemenlik haklarına zarar vermiyor, insan haklarını çiğnemiyorsa, devlet toplanmayı, kutlamayı, bayramı, insanların inançlarını, davranışlarını korumak ve kollamakla görevlidir.

1 Mayısta insanlar toplanacak bayram edeceklermiş ve bunun adını işçi bayramı koyacaklarmış. Eğer insanlar kendiliklerinden bunu yapacaklarsa, yapıyorlarsa, herhangi bir zorlama ve baskı yoksa, kanunla koyulmadan, tabiî olarak yapıyorlarsa, o toplantıyı korumak, zaten Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununa aykırı olmadığı müddetçe, o güvenliği sağlamak devletin görevidir, ama, devlet, kanunla "ben bir bayram icat ve ihdas ediyorum" diyemez. Bunu dediği an zaten tutmaz, tutarlı olmaz. Kültüre yerleşmez bu, geleneklere yerleşmez; fakat, doğu toplumlarının -başta Türkiye olmak üzere- öteden beri taşıdığı bir kompleks var, bu kompleks resmî bayramlarımıza da intikal etmiştir. Dünyada Kadınlar Günü kutlanır, biz de deriz ki: "aman ne iyi bir şey, bunu biz de kutlayalım" Eğer Amerika'nın California Eyaletinde bir kadın bu bayramı icat etmeseydi, biz dünyada kadınların olduğunu fark edemeyecektik. Batıdan esen bir rüzgâr; onlara benzeyelim, Dünya Kadınlar Gününü kutlayalım. Peygamber Efendimiz Aleyhisselatı vesselam "Cennet anaların ayağı altındadır" demiş. Niye uyanmamışız Amerikalılar veya İngilizler söyleyene kadar?.. Niye biz onlardan evvel Anneler Günü yapmamışız.

CEMAL ŞAHİN (Çorum) — Bütün mesele bu ya işte.

MUKADDER BAŞEĞMEZ (Devamla) — Evet.

Şimdi, başkaları ne yapıyorsa, illa bizim de onu yapmamız mı lazım? Bakınız, Konfüçyüs'ün "BüyükBilgi ve MüzikHakkında Notlar" diye güzel bir kitabı var, orada : "Milleti millet yapan merasimler ve törenlerdir" diyor. Gerçekten merasimlerin ve törenlerin millet disiplini üzerinde büyük etkileri vardır. Nitekim dinlerde de vardır bu büyük merasimler. Mesela cuma haftalık merasimlerdir. İslam Dininde, bayram merasimleri önemlidir; bu millet disiplinidir. Cumhuriyet rejimini yerleştirmek için de Mustafa Kemal çok büyük merasimler ve törenler ihdas etmiştir; 19 Mayıslar, 23 Nisanlar, 30 Ağustoslar... Yani, ilkokul çocuklarının daha 7 yaşında 23 Nisan Bayramı çelengini taşırken iliğine, kemiğine bir şeyler işler.

ENDER KARAGÜL (Uşak) — Sayın Erbakan duymasın sakın!

MUKADDER BAŞEĞMEZ (Devamla) — Hayır, ben lehte veya aleyhte bir şey söylemiyorum...

AHMET SAYIN (Burdur) — Sahura az kaldı, bitir artık.

MUKADDER BAŞEĞMEZ (Devamla) — Bitireyim mi?..

AHMET SAYIN (Burdur) — Bitir bitir, yeter artık.

MUKADDER BAŞEĞMEZ (Devamla) — Konuşayım, sahura daha çok var.

BAŞKAN — Sayın Başeğmez, devam edin lütfen.

MUKADDER BAŞEĞMEZ (Devamla) — Değerli arkadaşlarım, neyse, sözü fazla uzatmayalım, kısa kesiyorum.

Biz, kanunlarla bayram yapılmasına karşıyız. O zaman birileri de gelsin desin ki, "Bir de Nevruz bayramı kanunu çıkaralım" değil mi?.. O zaman birisi de gelsin desin ki, "Ben de deliler bayramı yapacağım, kanun getirin." Değil mi?..

ENDER KARAGÜL (Uşak) — Olmaz, olmaz.

ALİ OĞUZ (İstanbul) — Deliye her gün bayram!

MUKADDER BAŞEĞMEZ (Devamla) — Şimdi, atalarımız "deliye her gün düğün bayram" demişler...

ENDER KARAGÜL (Uşak) — Olmaz öyle şey, olmaz.

MUKADDER BAŞEĞMEZ (Devamla) — Bir başka şey; güzel bir türkümüz var değerli arkadaşlarım, "Bayram benim neyime; anam anam garibem" diye. Bizim işçimizin bayram neyine! Getirsenize asgarî ücretten vergi indirimini... (RP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM HALİL ÇELİK (Şanlıurfa) — Aç insanın bayramı olur mu?!

MUKADDER BAŞEĞMEZ (Devamla) — Peygamberimiz, "Kölelerinize yediğinizden yediriniz, giydiğinizden giydiriniz" diyor. Ben öyle bir sistemde köle olmaya razıyım; çünkü, patronun yediğinden yiyeceğim, giydiğinden giyeceğim...

Şimdi, bırakın bütün bunları, bir gecede, bir masada bıraktığını, adama, bir aylık değil, bir yıllık ücret diye veriyorsunuz, ondan sonra da "hadi bakalım, işçiler bayram yapsın" diyorsunuz!

Zorlamayla, kanunla bayram olmaz efendim, kesinlikle olmaz; bayram yapan yapsın... onların özgürlük haklarını, onların bayram yapma hakkını koruyalım, kollayalım; ama,

bayram yapan insana, "bayram yapacaksın" diye kanun çıkarılmaz. Üstelik, milletin tamamının kabul etmediği, şaibeli, ismini duyduğu zaman ürken, kanlı günleri hatırlarına getiren, âdeta, "1 Mayıs mı?.. Bu komünist bayramıdır" diye halkın zihninde, şuur altında yerleşik bir bayramı getirip de ne yapacaksınız?! Bunu millî bünye kabul etmez, etmiyor, boşuna uğraşmayın.

Hepinize saygılar sunarım. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Başeğmez.

ERCAN KARAKAŞ (İstanbul) — Grup adına söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — SHP Grubu adına Sayın Karakaş, buyurun efendim.

SHP GRUBU ADINA ERCAN KARAKAŞ (İstanbul) — Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; görüştüğümüz yasa teklifi üzerinde Grubumuzun görüşlerini kısaca aktarmak için söz almış bulunuyorum. Sözlerime başlarken, hepinizi saygıyla selamlarım.

Bu yasa teklifini ben kaleme aldım. Tabiî ki, grubumuzun da görüşlerini yansıtıyor; ama, bununla kalmıyor... Biliyorsunuz, yasa teklifleri komisyonlarda görüşülürken, hükümetin görüşü isteniyor, hükümetin görüşü soruluyor. Hükümetimiz de bu yasa teklifine olumlu görüş bildirmiştir. Sayın Başbakanın yazısıyla bu olumlu görüş İçişleri Komisyonuna gelmiştir, üyelere dağıtılmıştır ve orada birlikte bu meseleyi tartışmışızdır.

Benim yasa teklifimde verdiğim isim, önerdiğim isim farklı idi; Hükümet de bu ismi kabul etti. Hükümet de yasa teklifini olduğu gibi olumlu buldu; ama, buna rağmen komisyonda, muhalefet partisinden arkadaşların önerilerini dikkate alarak, ismi de değiştirdik. Biliyorsunuz, 1925 senesinde Türkiye'de 1 Mayıs, Bahar ve Çiçek Bayramı olarak tatil günü ilan edilmişti ve bu 12 Eylüle kadar geldi, yani Bahar Bayramı olarak 1 Mayıs zaten Türkiye'de sürekli tatildi. Burada ilave edilen, "bahar" kelimesinin önüne bir "çalışanlar" sözcüğüdür, yani "Çalışanlar ve Bahar Bayramı" olmuştur.

Türkiye'de on milyon insan çalışıyor, emeğiyle geçiniyor... Burada zaman zaman onların haklarını hukuklarını da konuşuyoruz... Az evvel muhalefet partilerinin üyeleri de konuştular. Önerilen, bir ulusal bayram değildir. Zaten geleneğimizde olan bin bayramın, 12 Eylülle yasaklanan bir bayramın, çalışanlar boyutunu da ilave ederek devam ettirilmesidir ve bu Hükümet, hepimizin bildiği gibi, Türkiye'de çağdaş demokrasiyi bütün gerekleriyle, kurumlarıyla, kavramlarıyla yerleştirmek için gelmiştir. Gene bu Hükümet, hatta siyasî partilerin çoğu, Avrupa Topluluğuyla bütünleşmekten yanadır.

İBRAHİM HALİL ÇELİK (Şanlıurfa) — Biz karşıyız, biz karşıyız.

ERCAN KARAKAŞ (Devamla) — Siz karşısınız, biliyorum; tabiî, ona da saygımız var.

Bugün Birleşmiş Milletlere bağlı 170 küsur ülkenin hemen tamamında 1 Mayıs, yüz yılı aşkın bir süredir, çalışan insanların sorunlarını dile getirdiği, çoluğuyla çocuğuyla bir şenlik havasında kutladığı gündür. Türkiye'de, 1 Mayıslarda bazı acı olaylar yaşanmıştır, bu doğrudur; onlardan hepimiz üzüntü duyduk; ama, maalesef bu acı olaylar henüz aydınlığa bile çıkmamıştır.

Şimdi, bakınız, 1993 yılında ne oluyor; üç büyük sendikal konfederasyonumuz var, Hak-İş var, Türk-İş var, DİSK var. Her üç konfederasyon da, farklı dünya görüşlerine sahip olmalarına rağmen, 1 Mayısı kutlamak için bugünden başvurdular. Bunların niyeti 1 Mayısta olay çıkarmak değil, 1 Mayısta gerginlik yaratmak değil; 1 Mayısta, 10 milyon çalışan insanın sorunlarını, konularını insanlara anlatmak. Bence bu hakkı çalışanlara, sendikalara vermek

zorundayız. Tüm Avrupa ülkelerinde olan bu hakkı Türkiye'de de kutlamalıyız. Çevre günü, kadın günü... Bunların hepsi var, bütün dünyada var. İstesek de istemesek de bu iletişim çağında karşılıklı etkileşim var; bunları insanlar benimsiyor ve kutluyor. Ama, bence, 1 Mayısın bunlardan farkı var; hem kendi geleneğimiz açısından farkı var -1925'te bayram kabul edilen bir gün-, hem de çalışanlar açısından bir farkı var, diğerleriyle kıyaslanmaz.

Onun için, bizim önerimiz, Hükümetin de işaret ettiği doğrultuda, 1 Mayısın, tekrar, Türkiye'de bayram olmasıdır. Bundan, Türkiye'ye hiçbir zarar gelmez, hiçbir korkuya gerek yoktur. Bütün dünyada olduğu gibi bu gün bizde de pekâlâ kutlanabilinir.

AHMET KABİL (Rize) — Ne fayda var?..

ERCAN KARAKAŞ (Devamla) — Bu konuda daha çok şey söylemek istemiyorum; ancak, Grup olarak bütün parlamenterlerden ricamız, farklı görüşten üç konfederasyonun istediği şekilde, bu teklif konusunda olumlu oy kullanmalarıdır.

Bu dilekle, hepinize saygılar sunuyor, teşekkür ediyorum. (SHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Ercan.

MEHMET ÇEBİ (Samsun) — Sayın Başkan, şahsım adına söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Çebi.

MEHMET ÇEBİ (Samsun) — Sayın Başkan, Meclisimizin çok değerli milletvekilleri; şahsım adına söz aldım, kısa bir şeyi ifade etmek istiyorum: 1 Mayısta bahar bayramı yapılmasına kimse karşı değildir; ancak, bu ayırımcılığın ortaya konulması ve şekli çok çirkindir. Niçin? Kurban Bayramı işçilere yasak mı, Cumhuriyet Bayramı yasak mı, 19 Mayıs yasak mı?.. (DYP, ANAP, RP ve MHP sıralarından alkışlar) Hepimiz aynı bayramı kutluyoruz, neden yeniden bir bayram gündeme gelmiyor? Bu bayramın da geçmişi vardır. Bu geçmişine göre değerlendirirsek, bu bayramın bu millete reva görülmediği manasında demiyorum; ama, dediğim gibi, her bayram herkesin bayramıdır; birleşik bir toplumun kıvançta, kederde, tasada beraber olduğunun ifadesidir. Kaldı ki, bu bayram, zamanında bu millete birtakım yaralar vermiştir; yeni yara açılmasına da şahsen gerek görmüyorum.

Saygılar sunuyorum. (DYP, ANAP, RP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Çebi.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler...

HALİL ÇULHAOĞLU (İzmir) — Karar yetersayısı yok Sayın Başkan... (ANAP sıralarından "geçti geçti" sesleri)

BAŞKAN — Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, grupların mutabakatıyla ve sözcüler de hazır olmadıkları için, kanun tasarı ve tekliflerini görüşmek için, 11 Mart 1993 Perşembe günü saat 13.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 23.50

VIII. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — İstanbul Milletvekili Hasan Mezarcı'nın, yeniden yapılmak üzere 1986 yılında yıkılan Tokyo Camiine ilişkin Başbakandan sorusu ve Devlet Bakanı Ekrem Ceyhun'un yazılı cevabı (7/784)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Sayın Başbakan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletinizi arz ederim.

Hasan Mezarcı
İstanbul

1936 yılında yapılan dört minareli Tokyo Camii 1986 yılına kadar oradaki müminlere hizmet vermiş, 1986 yılında daha büyüğü yapılmak üzere yıkılmış ve tapusu ile Türk Büyükelçiliğine verilmiş. Aradan altı yıl geçtiği halde cami yapımı için hiçbir faaliyet olmamış.

Başta Türkiye müslümanları olmak üzere, diğer İslam ülke müslümanları, cami yerini elçiliğimize devreden heyeti sıkıştırıyor ve "siz bu yeri Türk elçiliğine vermeseydiniz, cami çoktan yapılırdı" diyor ve kendilerini üzüyorlarmış. Japonya seyahatinizde konu size intikal ettirilmiş ve caminin yapımı için Türkiye'ye dönünce derhal emir vereceğinizi vadetmişsiniz.

1. Türkiye bu camiyi yapacak mı?
2. Tokyo Caminin yapımı için emir verdiniz mi?
3. Yapmayacaksa, tapusunu iade ederek, müslümanların kendilerinin yapmalarına imkân verecek mi?

T.C.
Devlet Bakanlığı 10.3.1993
Sayı : B.02.0.004/2.1/01369

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 11.2.1993 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/784-3584/16596 sayılı yazısı.

b) Başbakanlığın 15.2.1993 tarihli ve B.02.0.KKG./106-2695/0610 sayılı yazısı.

c) Devlet Bakanlığının (Sayın Akın Gönen) 15.2.1993 tarihli ve B.02.0.006/0478 sayılı yazısı.

Devlet Bakanlığının ilgi (c) de kayıtlı yazısı ekinde gönderilen İstanbul Milletvekili Sayın Hasan Mezarcı'nın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği ve Sayın Başbakanımızın da kendileri adına tarafımdan cevaplandırmasını tensip ettikleri yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Ekrem Ceyhun
Devlet Bakanı

1. Tokyo Camiinin üzerinde bulunduğu arsa 732.50 metrekaredir. Buraya bitişik 920.92 metrekarelik arsa üzerinde vaktiyle Türk Okulu olarak yaptırılan bina halen Türk Cemaati ve Büyükelçilik tarafından kültürel faaliyetlerde kullanılmaktadır.

2. Tokyo Camii 1920'lerde Japonya'ya göç eden Kazan Türkleri tarafından 1930'larda yapılmış ve 1938'de ibadete açılmıştır. Cami tayfundan zarar gördüğü için 1983'te ibadete kapatılmış ve 1986 yılında Japon makamları tarafından yıktırılmıştır.

3. Türk cemaati okul ve cami arsalarını Türkiye Cumhuriyeti Devletine hibe etmek üzere 1979 yılında müracaatta bulunmuştur. Okul arsasının devletimize tescili 1981'de, cami arsasının tescili ise, uzun işlemlerden sonra, 1988'de yapılmıştır. Cemaat arsaya yeni bir cami yapılmasını da talep etmiştir.

4. Arsaya yeniden cami yaptırılacaktır. Bunun için bir Başbakanlık Müsteşar Yardımcısı ile bir Başbakan Müşavirinden müteşekkil heyet 24.2.1993 tarihinde Japonya'ya gönderilmiştir. Heyet, Türk Büyükelçiliği, Türk Cemaati, eskiden beri arsaların hukukî meselelerini takip eden avukatlık firması, cami için çeşitli projeler hazırlayan mühendislik firması ile görüşmeler yaparak durumu bütün teferruatı ile tespit etmiş ve raporunu Başbakanlığa sunmuştur.

5. Japon firma ile birlikte çalışıp projeleri hazırlamak üzere, cami mimarisinde tecrübeli bir mimar en kısa zamanda Japonya'ya gönderilecektir.

6. Projeler hazırlanıp Japon makamları nezdinde gerekli izin prosedürü tamamlandıktan sonra hemen inşaata başlanacaktır.

2. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, İstanbul Üniversitesinin Süleymaniye'deki bahçe ve serasının boşaltıldığı iddiasına ilişkin sorusu ve Çevre Bakanı Bedrettin Doğancan Akyürek'in yazılı cevabı (7/855)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Çevre Bakanı Sayın Doğancan Akyürek tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunu arz ederim.

Saygılarımla

Bülent Akarcalı
İstanbul

İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümünün Botanik Anabilim Dalının Süleymaniye'deki bahçesinde bulunan yaklaşık 9 000 tür bitkinin bulunduğu 16.5 dönümlük bahçe ve seraların olduğu arazinin boşaltılmasını Hükümetiniz anlaşılmaz bir kararla istemiş bulunmaktadır.

1. Afrika'da yeni kurulan devletler bile tabiî güzelliklerini korumak için çaba harcarken böylesine akıl almaz, vicdana sığmaz bir kararı hangi gerekçeyle almış bulunmaktasınız?

2. Hatadan dönmek de fazilettir diyerek bu kararınızı düzeltecek misiniz?

3. Kararınızı düzeltmediğiniz takdirde bu tutumuzun çevre politikanız ve Hükümetteki Çevre Bakanlığının varlığı ile ters düşmeyecek mi?

4. Yanlış kararınızda ısrar etmeniz Sayın Başbakanın çevreye saygı ve duyarlılığını kanıtlamak için geçen yıl Güney Amerika'daki Uluslararası Çevre Toplantısına gidişini turistik bir seyahate çevirmez mi?

T.C.
Çevre Bakanlığı
Çevre Koruma Genel Müdürlüğü
Sayı : B.19.0.ÇKG.0.10.00.00/ÖZK-302
Konu : Soru önergesi hk.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 18.2.1992 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/855-3786/17404 sayılı yazınız

İlgi yazı ekinde gönderilen İstanbul Milletvekili Sayın Bülen Akarcalı'nın İstanbul Üniversitesinin Süleymaniye'deki bahçe ve serasının boşaltıldığı iddiasına ilişkin soru önergesi Millet Meclisi İçtüzüğünün 96 ncı maddesine göre cevabî görüşüm aşağıda yer almaktadır.

Soru önergesinde belirtildiği gibi Hükümetimizin İstanbul Üniversitesi bünyesinde yer alan botanik bahçesinin bulunduğu arazinin boşaltılmasıyla ilgili herhangi bir kararı bulunmamaktadır.

Ayrıca konuyla doğrudan ilgili Devlet Bakanlığından alınan bilgilere göre sözkonusu arazi 1960 yılında Hazinece Başbakanlığa tahsis edilmiş, daha sonra İstanbul İl Müftülüğünün genişleyen iş hacmine uygun yeni yer talebini karşılamak üzere Diyanet İşleri Başkanlığının 15 Haziran 1987 gün ve 4589 sayılı yazısı ile İstanbul Üniversitesi Rektörlüğüne Başbakanlığa tahsisli bu yerden Botanik Enstitüsünün çıkarılması amacıyla ilk başvuru yapılmıştır. Bu nedenle konunun o dönemde iktidar olan ANAP hükümetinin bir kararı olduğu açıktır.

Konu son defa kamuoyunda yeniden gündeme geldiğinde Devlet Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığına hitaben 11.2.1993 tarih ve 00967 sayılı yazı ile "tahliye talebinin, her iki kuruluşun da zarara uğramaması için gerekli düzenlemeler sonuçlanıncaya kadar durdurulduğu"nu bildirmiş, Bakanlığımıza yapılan başvurular dikkate alınarak bizzat Çevre Bakanı olarak ilgili kuruluş ve Devlet Bakanlığına hitaben, 22 Şubat 1993 tarih ve 1291 sayılı yazımla ülkemizin bu en eski ve zengin bitki çeşitlerini ihtiva eden Botanik Bahçesinin ileriye yönelik çalışma ve çabalarımızdaki önemi vurgulanarak "arazi de tasarruf hakkı bulunan kurum ile Botanik Bahçesini kuran ve yetiştiren kurum arasındaki izin, irtifak, tahsis, kiralama ve benzeri hukukî ilişkiler saklı kalmak şartıyla, konunun Botanik Bahçesinin korunması yönünde çözüm sağlanarak bilimsel araştırma ve geliştirme çalışmalarının desteklenmesi suretiyle sonuçlandırılmasını yararlı gördüğümü" ifade etmiş bulunmaktayım.

Hükümetimizin bu duyarlı ve olumlu yaklaşımını bu vesile ile bilginize sunmak isterim.

Diğer taraftan soru önergesinde yer alan diğer hususlarla ilgili görüşlerim ise şu şekildedir.

1. Afrika'da yeni kurulan Devletler bile tabiî güzelliklerini korumak için çaba harcarken Hükümetimiz daha önceki hükümetlerce düşünülmeyen bir duyarlılık göstererek kendi tabiî kaynaklarını koruma anlayışıyla bu nadide Botanik Bahçesinin korunmasını hedeflemiş, ancak hukuksal kurallar içinde gerekli tedbirleri alarak sorunu çözmeyi öngörmüştür. Bu nedenle hükümetimiz vicdana sığmayacak bir karar almış olmadığı gibi böyle bir karar alınmasına olanak sağlayan anlayışı da tasvip etmemektedir.

2. Gerek Hükümetimiz gerekse Bakanlığımın bu konuda almış olduğu olumsuz bir kararı olmadığı için yapılmış bir hata söz konusu değildir. Buna karşılık geçmiş hükümet zamanında yapılmış bir hatanın bizim Hükümetimiz tarafından düzeltilmesi söz konusudur.

3. Hükümetimizin arazinin boşaltılması yönünde bir kararı olmadığından çevre politikamız ve Hükümetteki Çevre Bakanlığının varlığı ile ters düşecek bir tutum da söz konusu değildir. ANAP Hükümeti zamanında alınmış olan hatalı bir kararın bizim Hükümetimiz tarafından "Hukuk Kuralları Çerçevesinde" düzeltilmeye çalışılması "Çevre Politikamız"ın geçerliliği ve Hükümetteki Çevre Bakanlığının varlığının gerekliliği açısından çarpıcı bir örnektir.

4. Netice olarak yanlış kararımızda ısrar etmemiz diye bir husus bulunmamaktadır. Başbakanımız Sayın Süleyman Demirel'inde katıldığı ve 5-11 Haziran 1992 tarihleri arasında Rio de Janorio'da yapılan Çevre ve Kalkınma Konferansı tüm dünyada ortak bir çevre bilinci oluşturulması amacıyla düzenlenen, Birleşmiş Milletlere üye ülkelerin üst düzey katılımının sağlandığı uluslararası düzeydeki en önemli toplantıdır. Bu toplantı sonunda karar altına alınan

prensip ve sözleşmelere göre ülkemiz çevre çalışmalarına yeni hız ve anlayışla devam etmektedir. Nitekim yukarıda bahsettiğim bu örnek olayda yer alan tavrımızda çerve duyarlılığımızı ifade etmektedir.

Hükümetimiz çevre sorunlarının çözümünde önemli çalışmalar yapmakta olup çevre politikasını partiler üstü bir anlayışla değerlendirmekte ve Çevre Bakanlığının görev alanına giren konuları "siyasî polemiğe olanak tanımayan" hassas konular olarak görmektedir. Bakanlığım ülkemizin doğal kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve en iyi şekilde değerlendirilmesi yönünde prensip ve politikalara sahip olup aksine bir hareketi tasvip etmemektedir.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

B. Doğancan Akyürek
Çevre Bakanı

3. — Tokat Milletvekili Ahmet Feyzi İnceöz'ün, Japonya'da yapılacak Tokyo Camiine ilişkin Başbakandan sorusu ve Devlet Bakanı Ekrem Ceyhun'un yazılı cevabı (7/874)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sayın Başbakan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 12.2.1993

Ahmet Fevzi İnceöz
Tokat

Yapımı için Sayın Başbakanın da söz verdiği Japonya'daki Tokyo camii için ne yapılıyor?

T.C.
Devlet Bakanlığı 10.3.1993
Sayı : B.02.0.004/2.1./01526

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

ilgi : a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 19.2.1993 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/3831/17548 sayılı yazısı.

b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünün 26.2.1993 tarihli ve B.02.0.KKG/106-2808/03077 sayılı yazısı.

c) Devlet Bakanlığının (Sayın Akın Gönen) 3.3.1993 tarihli ve B.02.0.006/0669 sayılı yazısı.

Devlet Bakanlığının İlgi (c)'de kayıtlı yazısı ekinde gönderilen Tokat Milletvekili Sayın Ahmet Fevzi İnceöz'ün, Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği ve Sayın Başbakanımızın da kendileri adına tarafımdan cevaplandırmasını tensip ettikleri yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Ekrem Ceyhun
Devlet Bakanı

1. Tokyo Camiinin üzerinde bulunduğu arsa 732.50 metrekaredir. Buraya bitişik 920.92 metrekarelik arsa üzerinde vaktiyle Türk Okulu olarak yaptırılan bina halen Türk Cemaati ve Büyükelçilik tarafından kültürel faaliyetlerde kullanılmaktadır.

2. Tokyo Camii 1920'lerde Japonya'ya göç eden Kazan Türkleri tarafından 1930'larda yapılmış ve 1938'de ibadete açılmıştır. Cami tayfundan zarar gördüğü için 1983'de ibadete kapatılmış ve 1986 yılında Japon makamları tarafından yıktırılmıştır.

3. Türk cemaati okul ve cami arsalarını Türkiye Cumhuriyeti devletine hibe etmek üzere 1979 yılında müracaatta bulunmuştur. Okul arsasının devletimize tescili 1981'de, cami arsasının tescili ise, uzun işlemlerden sonra, 1988'de yapılmıştır. Cemaat arsaya yen ibir cami yapılmasını da talep etmiştir.

4. Arsaya yeniden cami yaptırılacaktır. Bunun için bir Başbakanlık Müsteşar Yardımcısı ile bir Başbakan Müşavirinden müteşekkil heyet 24.2.1993 tarihinde Japonya'ya gönderilmiştir. Heyet, Türk Büyükelçiliği, Türk Cemaati, eskiden beri arsaların hukukî meselelerini takip eden avukatlık firması, cami için çeşitli projeler hazırlayan mühendislik firması ile görüşmeler yaparak durumu bütün teferruatı ile tespit etmiş ve raporunu Başbakanlığa sunmuştur.

5. Japon firma ile birlikte çalışıp projeleri hazırlamak üzere, cami mimarisinde tecrübeli bir mimar en kısa zamanda Japonya'ya gönderilecektir.

6. Projeler hazırlanıp Japon makamları nezdinde gerekli izin prosedürü tamamlandıktan sonra hemen inşaata başlanacaktır.

4. — İstanbul Milletvekili Halit Dumankaya'nın, İstanbul'daki çöplüklerin rehabilitasyon projelerine ilişkin sorusu ve Çevre Bakanı Bedrettin Doğancan Akyürek'in yazılı cevabı (7/928)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Çevre Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Halit Dumankaya
İstanbul

Soru : İstanbul'da Yakacık Çöplüğünün rehabilitasyonu projesi ve bu projenin uygulanmasının başladığı malumunuzdur.

1. İstanbul'un diğer çöplükleri için Ümraniye, Halkalı, Kemerburgaz ve Aydınlı çöplükleri için ne zaman rehabilitasyon projesi yaptırılacaktır?

2. Rehabilitasyon projeleri başlatılmamışsa, niçin başlatılmamıştır?

3. Aydınlı çöplüğünün kapatılmasıyla ilgili olarak İstanbul Büyükşehir Belediyesine yazı yazmanıza rağmen çöplük hâlâ kapatılmamıştır. Bakanlık olarak ne gibi yaptırım uygulayacaksınız?

4. Yakacık çöplüğüyle ilgili çevre fonundan tahsis edilen kaynak dolayısıyla Kartal Belediyesi borçlandırılmıştır. Bildiğim kadarıyla çöplükler anakentin belirlediği yerlerdir, çünkü buraya sadece Kartal değil aynı zamanda başka belediyelerde çöp dökmekteydi. Bu şekilde Kartal Belediyesinin borçlandırılması doğru mudur? Yoksa borçlandırmanın Büyükşehir Belediyesine yaptırılması daha mı doğrudur?

5. Yakacık çöplüğünün rehabilitasyon işinin Kartal Belediyesi tarafından KARYAPSAN'a ihale edilmesi, KARYAPSAN'ında bunu Katipoğlu firmasına verdiği bilinmektedir. Bu şekilde Belediye Şirketleri kanalıyla ihale Kanununun bay-pas edilmesini doğru buluyor musunuz? KARYAPSAN'ın bu ihaleden dolayı sağladığı kâr nedir? KARYAPSAN Belediyenin ortak

olduğu bir şirkettir. Bu şekilde belediye ihalelerinin kendi şirketine verilmesi ve oradan da istenildiği şekilde dağıtılması sizin bildiğim ve tanıdığım kadarıyla namuslu, temiz yönetim anlayışınıza uygun mudur?

T.C.
Çevre Bakanlığı
Çevre Kirliliğini Önleme ve Kontrol
Genel Müdürlüğü
Sayı : B190 ÇKÖ 008 00 01/ÖZK-303

Konu : Soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
Genel Sekreterliğine
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/928-3915/17843 sayılı soru önergesi

İlgi yazı ile Bakanlığımıza gönderilmiş olan Sayın Halit Dumankaya'nın soru önergesi ile verilen soruların cevapları ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

B. Doğancan Akyürek
Çevre Bakanı

İstanbul'da Yakacık Çöplüğünün rehabilitasyonu projesi ve bu projenin uygulanmasının başladığı malumunuzdur.

Soru 1-2. İstanbul'un diğer çöplükleri için Ümraniye, Halkalı, Kemerburgaz ve Aydınlı çöplükleri için ne zaman rehabilitasyon projesi yaptırılacaktır? Rehabilitasyon projeleri başlatılmamışsa, niçin başlatılmamıştır?

Cevap 1-2. 3030 Sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi hakkındaki Kanun Hükmündeki Kararnamenin Görev ve Yetkileri ile ilgili bölümün 6 ncı Maddesinin (j) bendi gereğince atıkların bertarafları ile ilgili tesisleri kurmak ve işletmek bilindiği gibi Büyükşehir Belediyelerinin yetkisine verilmiş bulunmaktadır.

Bakanlığımızca 14.3.1990 tarihinde yayınlanan Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği ile atık bertaraf alanlarının yer seçimi ve yönetimleri ile ilgili teknik esaslar belirlenmiştir. Bu doğrultuda mevcut çöp alanlarının kapatılmaları ile ilgili çalışmalar için belediyelere 1 yıl süre tanınmıştır. Bu arada belediyelere bir örnek teşkil etmek üzere Yakacık çöplüğünün ıslahı amacıyla dönemin Çevre Bakanı Sayın Ali Talip Özdemir tarafından 600 000 000 TL. bedel karşılığında Büyükşehir Belediyesince yaptırılacak inşaat projesine esas olacak rehabilitasyon projesi yaptırılmış bulunmaktadır.

Diğer çöp alanları için benzer rehabilitasyon projelerinin de söz konusu kanunun ilgili maddeleri ile Büyükşehir Belediyesi tarafından yaptırılması gerekir. Esasen İstanbul'un çöp sorununa çözüm getirmek amacı ile genel bir proje Büyükşehir Belediyesi ilgililerince başlatılmış bulunmaktadır.

Soru 3. Aydınlı çöplüğünün kapatılmasıyla ilgili olarak İstanbul Büyükşehir Belediyesine yazı yazmanıza rağmen çöplük hâlâ kapatılmamıştır. Bakanlık olarak ne gibi yaptırım uygulayacaksınız?

Cevap 3. Aydınlı çöplüğünün kapatılması için Bakanlığımca herhangi bir yazı yazılmamıştır. Sadece çöplük sahasında alt yapı işlemlerinin tamamlanması şartı ile sahaya çöp dökümünün yapılabileceği maksadıyla bir yazı yazılmıştır. Konu Bakanlığımın elemanlarınca izlenmektedir.

Soru 4. Yakacık çöplüğüyle ilgili Çevre Fonundan tahsis edilen kaynak dolayısıyla Kartal Belediyesi borçlandırılmıştır. Bildiğim kadarıyla çöplükler Anakentin belirlediği yerlerdir, çünkü buraya sadece Kartal Belediyesi değil aynı zamanda başka belediyelerde çöp dökmekteydi. Bu şekilde Kartal Belediyesinin borçlandırılması doğru mudur? Yoksa borçlandırmanın Büyükşehir Belediyesine yaptırılması daha mı doğrudur?

Cevap 4. Yakacık çöplüğüyle ilgili Çevre Fonundan tahsis edilen kaynak dolayısıyla Kartal Belediyesi borçlandırılmamıştır. Çevre fonundan verilen para ile önce Yakacık çöplüğü rehabilitasyon projesi yaptırılarak belediyeye verilmiştir. Daha sonra projenin uygulanması için 10 Eylül 1991 tarihinde Sayın Ali Talip Özdemir tarafından Kartal Belediyesine 20 milyar TL. verileceği bir protokolle taahhüt edilmiştir. Protokolün imzalanmasına müteakip avans olarak 1 milyar TL. Kartal Belediyesine Bakanlığım döneminden önce verilmiştir. Hakedişler çerçevesinde de paranın devamının ödenmesi söz konusudur. Ancak Çevre Fonundan verilen bu paranın karşılığında Kartal Belediyesinin borçlandırılması söz konusu değildir.

Bu avanstan sonra ödenen ilk hakedişe müteakip fon gelirlerinin genel bütçeye aktarılıp fonun kullanım problemlerinden dolayı projenin yarım kalmaması için kooperatife üye halkın projeye katılımı istenmiştir. Yukarıda da bahsedildiği gibi çöplerin ve sanayi atıklarının imhasından sorumlu olan Büyükşehir Belediyesinin de projeye katkısı istenmiştir.

Soru 5. Yakacık çöplüğünün rehabilitasyon işinin Kartal Belediyesi tarafından KARYAPSAN'a ihale edilmesi, KARYAPSAN'ında bunu KÂTİPOĞLU firmasına verdiği bilinmektedir. Bu şekilde Belediye şirketleri kanalıyla İhale Kanununun bay-pass edilmesini doğru buluyor musunuz? KARYAPSAN'ın bu ihaleden dolayı sağladığı kâr nedir? KARYAPSAN, Belediyenin ortak olduğu bir şirkettir. Bu şekilde belediye ihalelerinin kendi şirketine verilmesi ve oradan da istenildiği şekilde dağıtılması sizin bildiğim ve tanıdığım kadarıyla namuslu, temiz yönetim anlayışınıza uygun mudur?

5. — İzmir Milletvekili Işın Çelebi'nin, ağırlama giderlerine ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Orhan Kilercioğlu'nun yazılı cevabı (7/944)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Devlet Bakanı Sayın Orhan Kilercioğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Işın Çelebi
İzmir

Sorular :

1. Hükümete geldiğiniz günden bugüne kadar, adınıza kaç kişiye, kurum ve kuruluşlara çiçek veya çelenk gönderilmiştir?

2. Kaç defa yerli veya yabancı konuklara yemek vb. ikramlarda bulunulmuştur?

3. Çiçek-çelenk paraları ile yemek vb. ağırlama giderlerinin tutarları ne kadardır? Hangi Kurumun bütçesinden karşılanmıştır?

T.C.
Devlet Bakanlığı 9.3.1993
Sayı : B.02.0.009/2.01-1261

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 4 Mart 1993 tarih ve Kan. Kar. Md.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/944-3939/17929 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Işın Çelebi tarafından "Ağırlama Giderlerine İlişkin" yazılı soru önergesine cevabımız aşağıdadır.

Devlet Bakanı olarak görevlendirildiğim günden bugüne kadar tarafımdan Devlet veya Kamu Kurum ve Kuruluşu bütçesinden karşılanmak üzere hiç kimseye çiçek, çelenk gönderilmemiş ve yerli veya yabancı konuğa yemek ve benzeri ikramda bulunulmamıştır.

Bakanlığım veya şahsım adına göndermek durumunda kaldığı çiçek veya çelenk bedelleri ile basın mensuplarına basın toplantıları sebebiyle vermiş olduğum 3 sabah kahvaltısı da dahil olmak üzere yaptığım ikramlar ise tarafımdan karşılanmıştır.

Keyfiyet takdirlerine arz olunur.

Orhan Kilercioğlu
Devlet Bakanı

T. B. M. M. (S. Sayısı : 233)

Sosyal Sigortalar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/422)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü *6.7.1992*
Sayı : B.02.0.KKG/101-369/05106

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 23.6.1992 tarihinde kararlaştırılan "Sosyal Sigortalar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Komisyonlarda ve Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GENEL GEREKÇE

506 sayılı Kanuna 3395 sayılı Kanunla eklenen ek 34 üncü maddesine, 3395 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 9.7.1987 tarihinden itibaren beş yıl geçtikten sonra üst gösterge tablosundan bağlanacak aylıkların göstergelerinin tespitinde, 9.7.1987 tarihi ile emeklilik talep tarihi arasında geçen süredeki çalışmalara ait prime esas kazançların ortalamasının dikkate alınması hükme bağlanmıştır. Ancak, gösterge tablosundan bağlanacak aylıklar bu uygulamanın dışında bırakılarak çifte standart getirildiği gibi, sistemin gereği olduğu halde, 506 sayılı Kanunun emeklilerin göstergelerinin tespitine ilişkin ek 21 inci maddesinde aynı doğrultuda bir düzenleme yapılmamıştır.

Diğer taraftan, emekli aylıklarının hesaplamasında nazara alınan ortalama yıllık kazancın hesaplanmasında, günümüze kadar uygulanmakta olan takvim yılı esasından vazgeçilerek, bir yıldan az sürelerin de hesaplamada dikkate alınması esası benimsenmiştir.

Bunların sonucu olarak, sistemin bütünlüğü zedelenmiş ve aynı ücretle aynı sürelerde çalışmış iki sigortalının farklı tarihlerde emekli olmaları halinde, farklı miktarlarda aylık almaları sonucunu doğuran bir tablo ortaya çıkmıştır.

Örneğin, 1.1.1987 tarihinden itibaren prime esas kazancın üst sınırı üzerinden aralıksız prim ödeyerek, 1 Ocak 1992 - 9 Temmuz 1992 tarihleri arasında emekli olan sigortalıya 6250 gösterge üzerinden aylık bağlanırken, aynı durumdaki bir başka sigortalı 9.7.1992 - 31.12.1992 süresinde emekliliğini istediğinde 6400 gösterge üzerinden aylık bağlanması gerekecektir. 1.1.1993 tarihinden sonra emekli olunması halinde ise, emeklilik göstergesi her yıl bir miktar azalacaktır. Böylece, eşit hizmet ve eşit ücrete sahip sigortalılar arasında, emekli aylıkları yönünden adaletsiz bir durum ortaya çıkacaktır.

Yapılan yeni düzenlemede, mezkur maddenin uygulamaya gireceği 9.7.1992 tarihinden itibaren ortaya çıkacak adaletsilikler giderilmekte, ek 21 inci maddeye de atıf yapılarak sistemin işlerliği sağlanmakta, gösterge ve üst gösterge tabloları için getirilen çifte standart kaldırılmakta ve gelecek yıllarda emekli olacakların aylıklarının hesaplanmasında, tüm çalışma sürelerindeki kazançların ortalamasının alınması yerine, son 10 takvim yılındaki kazançların ortalamasının alınması esası benimsenerek sigortalılar lehinde yeni ve adil bir sistem sağlanmaktadır.

Ayrıca, tüm çalışma sürelerinin ortalamasından, son 10 yıllık kazanç ortalamasına geçişte de, kademeli bir geçiş süreci izlenerek 1998 ve daha sonraki yıllarda emekli olacakların 10 yıllık kazanç ortalamasının nazara alınması öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Madde ile; üst gösterge tablosundan bağlanacak aylıkların göstergelerinin tespitinde tüm çalışma sürülerindeki kazanç ortalamısının dikkate alınması yerine; 3395 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önceki uygulamada olduğu gibi, takvim yılı esasına dönülmekte ve gerek gösterge, gerekse üst gösterge tablosundan bağlanacak aylıkların göstergelerinin tespitinde son 10 takvim yılının kazanç ortalamasının nazara alınması esası getirilmektedir.

Ayrıca, ek 21 inci maddeye atıf yapılarak, gösterge tespit tablolarının düzenlenmesinde de bu esaslara paralellik sağlanmakta ve göstergelerin tespitinde tüm çalışma sürelerinin ortalamasının dikkate alınması sisteminden, son 10 yıllık kazanç ortalamasının esas alınması sistemine geçişte, aylıkların bağlanacağı yıla göre; 1993 yılında son 5 yıllık, 1994 yılında 6 yıllık, 1995 yılında 7 yıllık, 1996 yılında 8 yıllık, 1997 yılında 9 yıllık, 1998 ve daha sonraki yıllarda emekli olacakların ise son 10 yıllık kazançlarının ortalamasının esas alınması şeklinde, kademeli bir geçiş süreci öngörülmektedir.

Madde 2. — Bu Kanunun 9.7.1992 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girmesi hükme bağlanarak, ek 34 üncü maddenin aynı tarihte uygulamaya girecek hükmünün yürürlükten kaldırılması sağlanmaktadır.

Madde 3. — Yürütme maddesidir.

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu
Esas No. : 1/422
Karar No. : 15

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca Komisyonumuza havale edilen "Sosyal Sigortalar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 3.12.1992 tarihli 14 üncü birleşiminde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Mehmet Moğultay, Adalet ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, TÜRK-İŞ ve TİSK Temsilcilerinin katılmasıyla incelenip görüşülmüştür.

Sosyal Sigortalar Kurumunca bağlanan aylıklarda katsayı ve göstergeye dayalı bir sistem uygulanmakta, her yıl Bütçe Kanunu ve Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen devlet memurları maaş katsayısı, aylık bağlama işlemlerinde esas alınmakta, bu işlemlerde kullanılan gösterge tabloları ise Bakanlar Kurulunca tespit edilmektedir.

Emekliye hangi göstergeden aylık bağlanacağı, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun ek 21 inci maddesindeki esaslara uygun olarak her yılın başında kurum tarafından düzenlenen gösterge tespit tablolarından belirlenmektedir.

Gösterge tespit tabloları, son 5 takvim yılında prime tabi tutulabilen kazançların alt ve üst sınırları esas alınarak düzenlenmekte ve bir yıl geçerli olmaktadır.

Ayrıca, emekliye hangi göstergeden aylık bağlanabileceği emeklilikten önceki son 5 takvim yılında ödedikleri primlere göre belirlenmektedir. Gerek gösterge tespit tablolarının hesaplanmasında, gerekse siortalının emeklilik göstergesinin bulunmasında, son 5 takvim yılındaki veriler esas alınmakta, son 5 takvim yılında üst sınırdan prim ödeyen sigortalıların en yüksek göstergeden aylık almalarını sağlayan bir sistem uygulanmaktadır.

1987 yılında çıkartılan 3395 sayılı Kanunla aylık bağlama sisteminde yapılan değişikliklerle; ilk defa 9 Temmuz 1987 tarihinden sonra işe girenlerin emekli aylığının hesabında tüm çalışma sürelerinde ödenen primlerin, 9 Temmuz 1980 tarihinden sonra üst gösterge tablosundan emekli olacakların aylıklarının hesaplanmasında ise, bu tarihten sonraki çalışma sürelerinde ödenen primlerin dikkate alınması esası getirilmiştir. Gösterge tespit tablolarının düzenlenmesine yönelik ek 21 inci maddedeki 5 yıllık süre aynı doğrultuda değiştirilmediğinden, kurumun aylık hesaplama sistemi adil olmayan sonuçlar vermeye başlamıştır.

Tasarı ile Sosyal Sigortalar Kurumunun bu şekilde bozulan aylık hesaplama sistemi düzeltilmekte, çalışma süresi ve ödediği primler biribirine eşit olan sigortalılar arasında emekli aylıkları bakımından doğacak eşitsizlikleri kaldırmaktadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Mehmet Moğultay; tasarı ile sigortalıların çalışma hayatındaki işsizlik sürelerinin emekli aylıkları üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla, emeklilik göstergesinin tespitinde tüm çalışma süreleri yerine, son 10 takvim yılında ödenen primlerin esas alınması öngörülerek daha adil bir sistem getirildiğini, aynı zamanda kazanılmış hakların korunması için, 10 takvim yılı uygulamasına kademeli bir geçiş sürecinden sonra ve 1998 yılında geçileceği, Kanunun 9.7.1992 tarihinden geçerli olarak yürürlüğe girmesi hükme bağlanarak, bu tarihten itibaren fiilen uygulamaya girmesi gereken ek 34 üncü maddesinin getirdiği olumsuzlukların uygulamaya konulmadan yürürlükten kaldırılacağını açıklamıştır.

Tasarı genelinde tartışılmış, Komisyonumuzca benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Tasarının birinci maddesi ile değiştirilen Ek madde 34 üncü maddesinin birinci ve son fıkrasında sehven üst gösterge yazılacağına sadece gösterge yazıldığını, bu yanlışlığın düzeltilmesi gerektiğini belirtmiştir. Komisyon Başkanlığına verilen redaksiyon yetkisine dayalı olarak madde yeniden düzenlenmiş, tasarının diğer maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına arz edilmek üzere Başkanlık Makamına saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
Ahmet Küçükel	*Ali Uyar*
Elazığ	Hatay
Sözcü	Kâtip
İsmet Attila	*Süleyman Hatinoğlu*
Afyon	Artvin
Üye	Üye
H. İbrahim Özsoy	M. Salim Ensarioğlu
Afyon	Diyarbakır
	(İmzada bulunamadı)
Üye	Üye
A. Kemal Başaran	*Mustafa Zeydan*
Trabzon	Hakkari
(İmzada bulunamadı)	
Üye	Üye
Y. Fevzi Arıcı	*Emin Kul*
İçel	İstanbul
	(Muhalefet şerhim var)
Üye	Üye
M. Kazım Dinç	*Muzaffer Arıkan*
Kocaeli	Mardin
Üye	Üye
Güler İleri	*İbrahim Arısoy*
Tokat	Niğde

Üye
A. Fevzi İnceöz
Tokat

MUHALEFET ŞERHİ

Şekil Bakımından :

Komisyonumuzda tarafımdan verilmiş 506 sayılı Kanunun ek 34 üncü maddesinin tadili ile Kanun teklifi bulunduğu halde birleştirme işlemi yapılmamıştır.

Esas Bakımından :

1. T.C. emekli Sandığı Yasası ve Bağ-Kur yasasındaki emekli aylığına hak kazanılması koşullarına eşit veya yaklaşık bir düzenleme Hükümet tasarısında söz konusu değildir. Örneğin 5434 sayılı Yasada iştirakçinin ulaştığı kademeden son bir ay kesinti yapılması, Bağ-Kur yasasından son bir yılın prim ödemesi emeklilik aylığının son kademeden bağlanması için yeterli görülmektedir.

Oysaki tasarı SSK iştirakçisi sigortalılar için bu süreyi son on takvim yılı gibi adaletsiz bir kurala bağlamaktadır. Bu sürenin eşitsizlik ve adaletsizlik yaratması, aylık ve gelir bağlamada düşüklük doğurması,

2. 506 sayılı Kanunun ek 34 üncü maddesi 9.7.1987 tarihinden itibaren prim veya kesenek ödemek suretiyle sigortayla ilgilendirilen iştirakçilere ve emekliliğine 5 yıldan fazla süre bulunan iştirakçilere bağlanacak yaşlılık ve malullük aylıkları ile bunların hak sahiplerine bağlanacak ölüm aylıklarının hesabına alınacak esas göstergenin nasıl hesaplanacağını düzenlemekte idi.

Bu düzenlemeden doğan sakıncalar ve adaletsizlikler ortadan kaldırılmak istenirken 506 sayılı Kanunun 61 inci maddesi ile 9.7.1987 tarihinden önceki iştirakçiler için kazanılmış hak olan aylık ve gelir bağlamada iştirakçilerin ortalama yıllık kazançlarının son beş takvim yılı esas alınarak hesaplanması kuralı 61 inci maddede herhangi bir değişiklik söz konusu olmamasına rağmen tasarının bu hali ile kanunlaşması durumunda tartışmalı kalacağı ve hatta ortadan kalkacağı, bu nedenle T.C. Emekli Sandığı ve Bağ-Kur iştirakçileri ile olan açık eşitsizliğe rağmen 61 inci madde ile kazanılmış bu hakların dahi ortadan kaldırılması,

3. Düzenlenmenin en azından kazanılmış hakların muhafazasına ve devamına yönelik olması gereğinin kaçınılmazlığı ve ancak emekliliklerine 5 yıldan fazla süresi kalanlar için yapılması zorunlu düzenlemede 9.7.1987 tarihinden sonra yaşlılık, malullük ve ölüm sigortaları primi ödenmiş takvim yıllarının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazançları 7 takvim yılından çok olmamak üzere tespiti gerektiği,

Özet nedenleri ile düzenlemeye bu noktalardan muhalifim.

Emin Kul
İstanbul

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Sosyal Sigortalar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 17.7.1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa 20.6.1987 tarihli ve 3395 sayılı Kanun ile eklenen ek 34 üncü madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ek Madde 34. — Malullük, yaşlılık ve ölüm aylıklarının hesabına esas alınacak gösterge, sigortalının işten ayrıldığı veya öldüğü tarihten önceki malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş son on takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tespit edilir.

Şu kadar ki, yukarıdaki fıkrada belirtilen on takvim yılı;

a) 1994 yılında aylık bağlanması için tahsis talebinde bulunanlar ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabında altı,

b) 1995 yılında aylık bağlanması için tahsis talebinde bulunanlar ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabında yedi,

c) 1996 yılında aylık bağlanması için tahsis talebinde bulunanlar ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabında sekiz,

d) 1997 yılında aylık bağlanması için tahsis talebinde bulunanlar ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabında dokuz,

takvim yılı olarak nazara alınır.

Yukarıda belirtilen takvim yıllarından daha az sürede prim ödemiş sigortalılar için ortalama yıllık kazanç, prim ödediği takvim yılları esas alınmak suretiyle hesaplanır.

Türkiye Taş Kömürü Kurumunda çalışan münavebeli (gruplu) sigortalılar için, yıllık kazancın iki katı alındıktan sonra yukarıdaki fıkralara göre ortalama yıllık kazanç hesap edilir. Ancak, ortalama yıllık kazancın hesabında esas alınan yılların her birinde 180 günden fazla münavebeli çalışmalara ait kazanç tutarları nazara alınmaz.

Malullük, yaşlılık ve ölüm aylığı bağlamaya esas ortalama yıllık kazançları bu maddeye göre hesaplananlar için, ek 21 inci maddeye göre düzenlenecek gösterge tespit tablolarında, son beş takvim yılı yerine sigortalının tahsis talep veya ölüm yılına göre bu maddede belirtilen takvim yılları esas alınır."

SAĞLIK VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Sosyal Sigortalar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 17.7.1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa 20.6.1987 tarihli ve 3395 sayılı Kanun ile eklenen ek 34 üncü madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ek Madde 34. — Malullük, yaşlılık ve ölüm aylıklarının hesabına esas alınacak üst gösterge, sigortalının işten ayrıldığı veya öldüğü tarihten önceki malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş son on takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulanacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tespit edilir.

Şu kadar ki, yukarıdaki fıkradaki belirtilen on takvim yılı;

a) 1994 yılında aylık bağlanması için tahsis talebinde bulunanlar ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabında altı,

b) 1995 yılında aylık bağlanması için tahsis talebinde bulunanlar ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabında yedi,

c) 1996 yılında aylık bağlanması için tahsis talebinde bulunanlar ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabında sekiz,

d) 1997 yılında aylık bağlanması için tahsis talebinde bulunanlar ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabında dokuz,

takvim yılı olarak nazara alınır.

Yukarıda belirtilen takvim yıllarından daha az sürede prim ödemiş sigortalılar için ortalama yıllık kazanç, prim ödediği takvim yılları esas alınmak suretiyle hesaplanır.

Türkiye Taş Kömürü Kurumunda çalışan münavebeli (gruplu) sigortalılar için, yıllık kazancın iki katı alındıktan sonra yukarıdaki fıkralara göre ortalama yıllık kazanç hesap edilir. Ancak, ortalama yıllık kazancın hesabında esas alınan yılların her birinde 180 günden fazla münavebeli çalışmalara ait kazanç tutarları nazara alınmaz.

Malullük, yaşlılık ve ölüm aylığı bağlamaya esas ortalama yıllık kazançları bu maddeye göre hesaplananlar için, ek 21 inci maddeye göre düzenlenecek üst gösterge tespit tablolarında, son beş yılı yerine sigortalının tahsis talep veya ölüm yılına göre bu maddede belirtilen takvim yılları esas alınır."

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 2. — Bu Kanun 9.7.1992 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

S. Demirel
Başbakan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.
Prof. E. İnönü

Devlet Bakanı
C. Çağlar

Devlet Bakanı V.
Ş. Ercan

Devlet Bakanı
E. Ceyhun

Devlet Bakanı
İ. Tez

Devlet Bakanı
A. Gönen

Devlet Bakanı
Prof. T. Akyol

Devlet Bakanı
G. Ergenekon

Devlet Bakanı
O. Kilercioğlu

Devlet Bakanı
M. Kahraman

Devlet Bakanı
Ö. Barutçu

Devlet Bakanı
M. A. Yılmaz

Devlet Bakanı V.
İ. Tez

Devlet Bakanı
Ş. Ercan

Devlet Bakanı
M. Batallı

Adalet Bakanı
M. S. Oktay

Millî Savunma Bakanı V.
G. Ergenekon

İçişleri Bakanı
İ. Sezgin

Dışişleri Bakanı
H. Çetin

Maliye ve Gümrük Bakanı
S. Oral

Millî Eğitim Bakanı
K. Töptan

Bayındırlık ve İskân Bakanı V.
M. Kahraman

Sağlık Bakanı V.
V. Tanır

Ulaştırma Bakanı
Y. Töpçu

Tarım ve Köyişleri Bakanı V.
A. Gönen

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı
M. Moğultay

Sanayi ve Ticaret Bakanı
M. T. Köse

Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı
E. Faralyalı

Kültür Bakanı
D. F. Sağlar

Turizm Bakanı
Prof. A. Ateş

Orman Bakanı
V. Tanır

Çevre Bakanı
B. D. Akyürek

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

T. B. M. M. (S. Sayısı : 247)

Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin Emniyet Teşkilatı Kanununun İki Maddesinin Değiştirilmesi ve Aynı Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/489, 2/463)

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı : B.02.0.KKG/101-358/08553

23.12.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 5.12.1992 tarihinde kararlaştırılan "Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GENEL GEREKÇE

12.6.1937 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunan 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu, Emniyet Teşkiatının yeniden yapılanmasına imkân sağlamış ve günümüze kadar yaklaşık 55 yıl yürürlükte kalmıştır.

Halen yürürlükte olan Emniyet Teşkilatı Kanununun bir çok maddesi zaman içinde yürürlükten kaldırılmış, değişik tarihlerde bu Kanuna 15 ek madde ilave edilmiştir. Kanunun diğer bir çok maddelerinin ise değişen ve gelişen günümüz ihtiyaçlarına cevap vermediği düşünülmektedir.

1937 ve sonraki yılların suç, suçluluk, suçluları arama, suçu önleme, suçluları yakalama anlayışı günümüzde değişmiş; ekonomik, siyasal, sosyal, psikolojik değişim, etkileşim ve gelişim sonucu suçlarda, suçlulukta, suçlarla mücadelede farklılıklar ortaya çıkmış, bireysel suç ve suçluluk yerini organize suça bırakmıştır.

Suç ve suçlulukla mücadele hizmetinin etkili bir şekilde yürütülebilmesi ve bu hizmetlerden arzulanan sonucun alınabilmesi, Emniyet Teşkilatında taviz verilmeyen bir disiplin anlayışının, ast-üst ilişkilerinin kurallara bağlandığı resmî rütbeli bir yapının oluşturulması ile mümkündür.

Tasarı bu amaçla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Maddede, Emniyet Teşkilatında görev yapan görevlilerin üstten asta doğru görevleri ve rütbeleri sıralanarak hiyerarşik bir yapı kurulmuştur. Bu yapı ast-üst ilişkilerine dayalı bir emir komuta zincirini göstermektedir.

1937 koşullarına göre belirlenen görev unvanlarının çoğu günümüzde kullanılmamaktadır. Bu sebeple madde yeniden düzenlenmiş, meslek dereceleri ve görev unvanları yanında rütbelere de yer verilmiştir. Değişiklik, Emniyet Hizmetleri Sınıfı personelinin rütbelerini ve değişen günümüz şartlarına göre uygulamada kullanılan görev unvanlarını kapsamaktadır.

Madde 2. — 1937 yılından bu yana yürürlükte bulunan 3201 sayılı Kanunda 1 inci sınıf emniyet müdürü, 2 nci sınıf emniyet müdürü, 3 üncü sınıf emniyet müdürü ve 4 üncü sınıf emniyet müdürü rütbeleri mevcutken ve personel arasında 1 yıldızlı, 2 yıldızlı, 3 yıldızlı, 4 yıldızlı emniyet müdürü olarak bilinen rütbeler uygulanmakta iken, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile birlikte tek rütbe "Emniyet Müdürü" olarak belirlenmiş, 68 inci maddeye göre kıdem ve hiyerarşi gözetilmeden yapılan atamalar ast-üst ilişkilerine ve askerî bir disiplin anlayışına dayalı hizmet anlayışıyla yetişmiş Emniyet Hizmetleri Sınıfı personeli arasında kırgınlık ve huzursuzluklara yol açmıştır. Değişen yönetimlere göre yapılan bu uygulamalar disiplin ve hizmet anlayışında bozulmalara yol açmış, bu sebeple zorunlu bekleme sürelerini ve rütbeleri belirleyen kıdem ve hiyerarşiyi yeniden hâkim kılmayı amaçlayan bir rütbe sisteminin yeniden getirilmesi zorunluluk haline gelmiştir.

Emniyet müdürleri için yeniden getirilen dört ayrı rütbe ve zorunlu bekleme süreleri, bozulan hiyerarşiyi yeniden temin edecek, siyasî iktidarlara aynı nitelikte olan eşitler arasından seçme imkânı tanıyacak, en önemlisi ast-üst ilişkilerinde disipline dayalı yeni bir hiyerarşik yapının kurulması mümkün kılınacaktır.

Ayrıca, personelin rütbe terfiinde kıstas kabul edilen bekleme sürelerine ilave olarak başvurulan "Sınav ve Yeterlilik Notu" uygulaması beklenilen faydaları sağlamadığı ve hatta bazı hoşnutsuzluklara sebep olduğu için kaldırılmakta ve bunun yerine daha objektif sonuçlar verebilen "liyakat, kıdem ve sicil" esası getirilmekte, böylece mevcut hoşnutsuzluğun giderilmesine çalışılmaktadır.

Diğer taraftan, emniyet amirliği rütbesinden emniyet müdürlüğü rütbesine geçişte, kadro yetersizliği sebebiyle uygulanan % 20 barajı Teşkilatın üst kademelerinde ciddi huzursuzluklar yaratır nitelikte olduğundan kaldırılmış, bunun yerine "liyakat, kıdem ve sicil" esası getirilmek suretiyle sözkonusu huzursuzluğun giderilmesi amaçlanarak, huzur ve sükunun koruyucusu durumunda olan Emniyet Teşkilatının ihtiyaç duyduğu iç huzura kavuşturulması hedeflenmiştir.

Madde 3. — Bu madde ile 3201 sayılı Kanuna eklenen geçici maddeyle, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte emniyet müdürü rütbesinde olan personelin yeni belirlenen 4 üncü sınıf emniyet müdürü, 3 üncü sınıf emniyet müdürü, 2 nci sınıf emniyet müdürü ve 1 inci sınıf emniyet müdürü rütbelerine atanmaları meslekî kıdem esasına göre sağlanmakta, ayrıca emniyet müdürlerinin mevcut kazanılmış maaş ve ek gösterge hakları saklı tutularak yeni rütbeleri kıdem, hiyerarşi ve eşitlik esaslarına uygun olarak belirlenmektedir.

Madde 4. — Yürürlük hükmüdür.

Madde 5. — Yürütme hükmüdür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Emniyet Teşkilatı Kanununun İki Maddesinin Değiştirilmesi ve Aynı Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifimiz ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımla.

30.9.1992

İsmail Köse

Erzurum

GENEL GEREKÇE

12 Haziran 1937 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunan 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanunu, Emniyet Teşkilatının yeniden yapılanmasına imkân sağlamış ve günümüze kadar yaklaşık 55 yıl yürürlükte kalmıştır.

Halen yürürlükte olan Emniyet Teşkilatı Kanununun 14, 18, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 43, 50, 57, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81 ve 95 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmış olup, değişik tarihlerde 15 ek madde Kanuna ilave edilmiştir. Kanunun 5, 7, 8, 10, 13, 15, 16, 17, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 46, 47, 49, 51, 55, 56, 64, 65, 66, 83, 88, 91 ve 96 ncı maddelerinin ise değişen ve gelişen günümüz ihtiyaçlarına cevap vermediği düşünülmektedir.

1937 ve sonraki yılların suç, suçluluk, suçluları arama, suçu önleme, suçluları yakalama anlayışı günümüzde değişmiş, ekonomik, siyasal, sosyal, psikolojik değişim, etkileşim ve gelişim sonucu suçlarda, suçlulukta, suçlarla mücadelede farklılıklar ortaya çıkmış, bireysel suç ve suçluluk yerini organize suça bırakmıştır.

Suç ve suçlulukla mücadele hizmetinin etkili bir şekilde yürütülebilmesi ve yürütülen hizmetlerden arzulanan sonucun alınabilmesi, Emniyet Teşiklatında taviz verilmeyen bir disiplin anlayışının, ast-üst ilişkilerinin kurallara bağlandığı resmî-rütbeli bir yapının kurulması ile mümkündür.

Özetle, yaklaşık 55 yıldır yürürlükte olan 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanunu günümüz ihtiyaçlarına cevap vermekten uzak bir Kanun görünümündedir ve değiştirilmesine zaruret hasıl olmuştur.

Acilen değiştirilmesi istenilen 2 madde ise günümüz ihtiyaçlarına cevap vermeyen, geciktirilmesine ise tahammülü olmayan maddelerdir. Sözkonusu 13 ve 55 inci maddeler, ast-üst ilişkileri ve rütbelerde yapılacak iyileştirmelerle arzu edilen hiyerarşik yapının kurulmasına, disiplinin sağlanmasına ve verimliliğin artırılmasına imkan sağlayacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Teklifin 1 inci maddesiyle 3201 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi değiştirilmektedir.

Maddede Emniyet Teşkilatında görev yapan görevlilerin üstten alta doğru görevleri ve rütbeleri sıralanarak hiyerarşik bir yapı kurulmuştur. Bu yapı ast-üst ilişkilerine dayalı bir emir-komuta zincirini göstermektedir.

1937 koşullarına göre belirlenen görev unvanlarının çoğu günümüzde kullanılmamaktadır. Bu sebeple madde yeniden düzenlenmiş, meslek dereceleri ve görev unvanları ve bunların yanı sıra rütbelere de yer verilmiştir. Değişiklik, Emniyet Hizmetleri Sınıfı personelinin rütbelerini ve değişen günümüz şartlarına göre uygulamada kullanılan görev unvanlarını kapsamaktadır.

Madde 2. — Teklifin 2 nci maddesiyle 3201 sayılı Kanunun 55 inci maddesi değiştirilmektedir.

1937 yılından bu yana yürürlükte bulunan 3201 sayılı Kanunda 1 inci sınıf emniyet müdürü, 2 nci sınıf emniyet müdürü, 3 üncü sınıf emniyet müdürü ve 4 üncü sınıf emniyet müdürü rütbeleri mevcutken ve personel arasında 1 yıldızlı, 2 yıldızlı, 3 yıldızlı, 4 yıldızlı emniyet müdürü olarak bilinen rütbeler uygulanmakta iken, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile birlikte tek rütbe "Emniyet Müdürü" olarak belirlenmiş, 68 inci maddeye göre kıdem ve hiyerarşi gözetilmeden yapılan atamalar ast-üst ilişkilerine ve askerî bir disiplin anlayışına dayalı hizmet anlayışıyla yetişmiş Emniyet Hizmetleri Sınıfı personeli arasında kırgınlık ve huzursuzluklara yol açmıştır. Değişen yönetimlere göre yapılan bu uygulamalar disiplin ve hizmet anlayışında bozulmalara yol açmış, bu sebeple zorunlu bekleme sürelerini ve rütbeleri belirleyen kıdem ve hiyerarşiyi yeniden hâkim kılmayı amaçlayan bir rütbe sisteminin yeniden getirilmesi zorunluluk haline gelmiştir.

Emniyet müdürleri için yeniden getirilen dört ayrı rütbe ve zorunlu bekleme süreleri, bozulan hiyerarşiyi yeniden sağlayacak, siyasî iktidarlara aynı nitelikte olan eşitler arasından seçme imkânı tanıyacak, en önemlisi ast-üst ilişkilerinde disipline dayalı yeni bir hiyerarşik yapının kurulmasına imkân sağlanacaktır.

Madde ile getirilen bir başka değişiklik, eski madde metninde fiilen 3 yılını dolduran Lise ve dengi okul mezunları ile daha üst bir öğrenim görmüş polis memurlarına yükselme (Komiser sınıfına geçme) şansı verilmiş iken madde değişikliği ile Lise, Ortaokul ve hatta İlkokul mezunu başarılı her polis memuruna sınava girme imkânı sağlanmış olup, böylece personelin kendisini yerilemesi ve dolayısıyla hizmet arzının kalite kazanması ve fırsat eşitliği ilkesinin sağlanması hedeflenmiştir.

Madde ile personelin rütbe terfiinde kıstas kabul edilen bekleme sürelerine ilave olarak başvurulan "Sınav ve Yeterlilik Notu" uygulaması beklenilen faydaları sağlamadığı ve hatta bazı hoşnutsuzluklara sebep olduğu için kaldırılmakta ve bunun yerine daha objektif sonuçlar verebilen "liyakat, kıdem ve sicil" esası getirilmekte, böylece mevcut hoşnutsuzluğun giderilmesine çalışılmaktadır.

Diğer taraftan, emniyet amirliği rütbesinden emniyet müdürlüğü rütbesine geçişte, kadro yetersizliği sebebiyle uygulanan % 20 barajı Teşkilatın üst kademelerinde ciddi huzursuzluklar yaratır nitelikte olduğundan kaldırılmış bunun yerine "liyakat, kıdem ve sicil" esası getirilmek suretiyle sözkonusu huzursuzluğun giderilmesi amaçlanarak huzur ve sükunun koruyucusu durumunda olan Emniyet Teşkilatının ihtiyaç duyduğu iç huzura kavuşturulması hedeflenmiştir.

Madde 3. — Teklifin 3 üncü maddesiyle 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununa bir geçici madde eklenmiştir.

Bu madde ile 3201 sayılı Kanunun yeniden düzenlenen 55 inci maddesiyle öngörülen hakların çalışanlara uygulanması sağlanmış ve hak kayıpları önlenmiştir.

Madde 4,5. — Yürürlük ve yürütme maddeleridir.

ERZURUM MİLLETVEKİLİ İSMAİL KÖSE'NİN TEKLİFİ

Emniyet Teşkilatı Kanununun İki Maddesinin Değiştirilmesi ve Aynı Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununun 13 üncü maddesi madde kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Rütbeler, Meslek Dereceleri ve Görev Unvanları

Madde 13. — Emniyet hizmetleri sınıfı mensuplarının rütbeleri, meslek dereceleri ve görev unvanları aşağıda gösterilmiştir.

Rütbeler	Meslek dereceleri	Görev unvanları
Sınıf Üstü Emniyet Müdürü	Derece üstü	Emniyet Genel Müdürü
Birinci Sınıf Emniyet Müdürü	1	Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, Polis Akademisi Başkanı, Emniyet Müdürü APK Uzmanı
	2	Daire Başkanı, Birinci Hukuk Müşaviri, İl Emniyet Müdürü, Polis Baş Müfettişi, Emniyet Müdürü Polis Akademisi Öğretim Görevlisi, Emniyet Müdürü APK Uzmanı, Polis Okulu Müdürü, Polis Koleji Müdürü, Polis Eğitim Merkezi Müdürü, Cumhurbaşkanlığı Koruma Müdürü, TBMM Koruma Müdürü, Başbakanlık Koruma Müdürü
İkinci Sınıf Emniyet Müdürü	3	Daire Başkanı Yardımcısı, Polis Akademisi Başkan Yardımcısı, İl Emniyet Müdür Yardımcısı, Polis Akademisi Bölüm Başkanı, Polis Müfettişi, Hukuk Müşaviri, Moral Eğitim Merkez Müdürü, Polis Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı, Polis Koleji Müdür Yardımcısı, Polis Okulu Müdür Yardımcısı, Cumhurbaşkanlığı Koruma Müdür Yardımcısı, TBMM Koruma Müdür Yardımcısı Başbakanlık Koruma Müdür Yardımcısı Moral Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı
Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürü	4	Hukuk Müşaviri, Şube Müdürü, İlçe Emniyet Müdürü
Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürü	5	Şube Müdür Yardımcısı, İlçe Emniyet Müdür Yardımcısı, Hukuk Müşaviri
Emniyet Amiri	6	İlçe Emniyet Amiri, Bürolar Amiri, Birlik Amiri, Çevik Kuvvet Grup Amiri, Ekipler Amiri, Tim Amiri, Büro Amiri, Trafik İstasyon Amiri, Sınıflar Amiri

Rütbeler	Meslek dereceleri	Görev unvanları
Başkomiser	7	Karakol Amiri, Büro Amiri, Çevik Kuvvet Amiri, İlçe Emniyet Komiseri, Birlik Amiri, Tim Amiri, Trafik İstasyon Amiri, Trafik Kayıt ve Tescil Büro Amiri, Karakol Amir Yardımcısı, Sınıflar Amiri, Grup Amiri
Komiser	8	Grup Amiri, Ekip Amiri, Tim Amiri, Büro Amiri, Karakol Amir Yardımcısı, Sınıflar Amiri Yardımcısı, Sınıf Komiseri, Trafik İstasyonu Amir Yardımcısı
Komiser Yardımcısı	9	Grup Amiri, Ekip Amiri, Tim Amiri, Büro Amiri, Karakol Amir Yardımcısı, Sınıflar Amiri Yardımcısı Sınıf Komiseri
Polis Memuru	10	Büro Memuru, Ekip Memuru, Tim Memuru, Karakol Memuru, Nokta Memuru, Devriye Memuru, Koruma Memuru, Trafik Memuru, Telsiz Memuru, Memur

MADDE 2. — 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununun 3748 sayılı kanunla değişik 55 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Terfi

Madde 55. — Polis amirleri rütbe sırası ile Komiser Yardımcısı, Komiser, Başkomiser, Emniyet Amiri, 4 üncü Sınıf Emniyet Müdürü, Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürü, İkinci Sınıf Emniyet Müdürü, Birinci Sınıf Emniyet Müdürü ve Sınıf Üstü Emniyet Müdürü olup terfide esas kıdem ve liyakattır.

İhtiyaç halinde meslekte fiilen 3 yılını dolduran polis memurlarından yönetmelikte belirtilen nitelikleri taşıyanlardan, 6 aydan az olmamak üzere yönetmelik hükümlerine göre açılacak komiser yardımcılığı kursunu başarı ile bitirenler Komiser Yardımcılığı kadrosuna atanırlar.

Polis amirlerinden Polis Akademisi mezunları, Polis Akademisi mezunu sayılanlar, Emniyet Genel Müdürlüğü'ne eleman yetiştirmek üzere okutulan burslular hariç en az 4 yıllık yüksek öğretim kurumlarından mezun olanlar ile 4 yıllık yüksek öğretim kurumlarından mezun olan polis memurlarından en az 6 aylık Komiser Yardımcılığı kursunu başarı ile bitirmiş olanlar (A), diğer polis amirleri (B), grubunu oluştururlar.

Rütbelerde ve meslek derecelerinde zorunlu en az bekleme süreleri aşağıda gösterildiği şekidedir.

Rütbeler	Meslek dereceleri	(A)	(B)
Komiser Yardımcısı	9	4	5
Komiser	8	4	6
Başkomiser	7	3	Yaş haddi
Emniyet Amiri	6	4	
4 üncü Sınıf Emniyet Müdürü	5	3	
3 üncü Sınıf Emniyet Müdürü	4	3	
2 nci Sınıf Emniyet Müdürü	3	3	
1 inci Sınıf Emniyet Müdürü	2	3	
1 inci Sınıf Emniyet Müdürü	1	Yaş haddi	

Polis amirlerinin bir üst rütbeye terfiinde, bu rütbedeki fiili çalışma süresi esas alınır.

Meri mevzuat hükümlerine göre kazanılmış hak aylığında değerlendirilmesi yapılan her türlü uzmanlık tezi, master, doktora ve avukatlık stajı rütbe kıdeminde değerlendirilmez. Ancak polis amiri olduktan sonra yapılan askerlik hizmeti, yurt dışı misyon koruma, yurt dışı kurs ve diğer görevler sebebiyle geçirilen süreler görev nedeniyle yaralanma halinde tedavi ve istirahat süreleri rütbe terfiinde değerlendirilir.

Aylıksız izinde geçen süreler, uzun ve kısa süreli durdurma cezaları, paraya çevrilse veya tecil edilse dahi alınan hapis cezaları ile meslekten ve memuriyetten men cezaları, ceza süresi kadar rütbe terfiini geri bıraktırır. Her olumsuz sicil rütbe terfiini bir yıl geciktirir.

Rütbelerde belirlenen zorunlu beklemeler sonunda bir üst rütbeye terfii edebilmek için üst rütbede boş kadro bulunmak, bekleme süresi içindeki yıl sayısı kadar olumlu sicil almış olmak gerekir.

(B) grubu polis amirlerinden en az 4 yıllık yüksek öğretim kurumunu bitirenlerin bulundukları rütbedeki bekleme süreleri yeni girecekleri amir grubunun bekleme süresi kadardır. Bunların yeni gruptaki bekleme süresine göre bulundukları rütbede fazla geçen süreleri üst rütbede dikkate alınmaz.

Rütbelere yapılacak atamalar kıdem ve liyakete göre yapılır. Kıdem sırasının tespitinde bulunduğu rütbeye terfii fazla olanlar, takdirnamelerin sayıca eşitliği halinde ise, sicil numarası daha küçük olanlar diğerine göre kıdemli sayılırlar, fazla olanlar takdirnamelerin sayıca eşitliği halinde ise sicil numarası daha küçük olanlar diğerlerine göre kıdemli sayılırlar.

Kıdem sırası personele Emniyet Genel Müdürlüğün'ce her yıl topluca duyurulur ve atamalar kanunî zorunluluk halleri dışında her yıl haziran ayında topluca yapılır.

Rütbe terfii esasları, rütbe ve görev unvanı işaretleri ile üniformalara ilişkin esas ve usuller kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 3.— 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 16. — 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununun bu kanunla değişik 55 inci maddesindeki rütbe terfii için zorunlu şartlara haiz olmak şartıyla;

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte (A) grubunda 4, (B) grubunda 5 yılını tamamlamış olanlar Komiserliğe, (A) grubunda 8, (B) grubunda 11 yılını tamamlamış olanlar Başkomiserliğe, (A) grubunda 11 yılını tamamlamış olanlar Emniyet Amirliğine, 15 yılını tamamlamış olanlar 4 üncü sınıf Emniyet Müdürlüğüne, Emniyet Müdürü rütbesinde olup 1 ve 2 nci meslek derecelerinin karşılığı olan görev unvanlarında fiilen görev yapanlardan bu rütbede 9 yılını doldurmuş bulunanlar 1 inci sınıf Emniyet Müdürlüğüne ve 2 nci meslek derecesindeki görev unvanlarına, 12 yılını doldurmuş bulunanlar 1 inci sınıf Emniyet Müdürlüğüne ve 1 inci meslek derecesindeki görev unvanlarına atanmış sayılırlar.

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Emniyet Müdürü rütbesinde olup bu rütbede 3 yılını doldurmadan 4 üncü, 6 yılını doldurmaktan 3 üncü, 9 yılını doldurmaktan 2 nci, 12 yılın doldurmaktan 1 inci meslek derecelerindeki görevlere atanmış olanların kazanılmış maaş ve ek gösterge hakları saklı tutularak Emniyet Müdürü rütbesinde 3 yılını doldurmamış bulunanlar 4 üncü Sınıf Emniyet Müdürlüğüne, 3 yılını doldurmuş bulunanlar 3 üncü sınıf Emniyet Müdürlüğüne, 6 yılını doldurmuş bulunanlar 2 nci sınıf Emniyet Müdürlüğüne, 9 yılını doldurmuş bulunanlar 1 inci sınıf Emniyet Müdürlüğüne ve bu rütbeler için belirlenmiş görev unvanlarına atanmış sayılırlar.

Bu madde hükümlerine göre yapılacak atamalarda bir üst rütbede veya meslek derecelerindeki görevlerde boş kadro bulunmuyorsa atama yapılmaz, boşalacak kadrolara tespit edilecek kıdem listesine ve liyakata göre atama yapılır.

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi *20.1.1993*
İçişleri Komisyonu
Esas No. : 1/489, 2/463
Karar No. : 29

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin Emniyet Teşkilatı Kanununun İki Maddesinin Değiştirilmesi ve Aynı Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi, İçtüzüğümüzün 36 ncı maddesi uyarınca birleştirilerek, İçişleri ile Maliye ve Gümrük Bakanlıkları temsilcilerinin de hazır bulunduğu toplantıda incelenip görüşülmüştür.

Tasarı ve Teklif ile suç ve suçluluk mücadele hizmetinin etkili bir şekilde yürütülmesi, bu hizmetlerden arzulanan sonucun alınabilmesi amacıyla, Emniyet Teşkilatında taviz verilmeyen bir disiplin anlayışının, ast-üst ilişkilerinin kurallara bağlandığı resmî rütbeli bir yapının oluşturulması öngörülmektedir. Sınav ve yeterlilik notu sistemini kaldıran yeni düzenlemede, terfiler, alınan eğitime göre belirlenen rütbelerde belirli süre bekleme şartına bağlanmaktadır. Bu suretle Emniyet Teşkilatında sıkıntı kaynağı olan terfi sistemi, reform niteliğindeki bu düzenlemeyle yerli yerine oturulmuş olmaktadır.

Komisyonumuz Tasarı ve Teklif ile gerekçelerini aynen benimsemiş ve tasarıyı esas alarak maddelerinin görüşülmesine geçilmesini kabul etmiştir.

Tasarının çerçeve 1 inci maddesi 3201 Sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun 13 üncü maddesini madde kenar başlığı ile birlikte yeniden düzenlediğinden, bu düzenlemeyi kapsayacak şekilde çerçevede geçen "aşağıdaki" sözcüğünden önce gelmek üzere "madde kenar başlığı ile birlikte" ibaresi eklenerek çerçeve 1 inci madde yeniden düzenlenmiştir.

Tasarı ve Teklifin 1 inci maddeleri Emniyet Teşkilatında 11 rütbe ile bunlara karşılık gelecek 11 meslek derecesi belirlemekte ve her rütbe ile meslek derecesine karşılık gelecek görev unvanlarını ayrıntılı olarak saymaktadır. Komisyonumuz, 3 üncü meslek derecesinde olan İkinci Sınıf Emniyet Müdürlerinin Daire Başkan Yardımcılığı, 5 inci meslek derecesinde Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürlerinin, Müdür Yardımcılığı yapabilmelerine olanak tanınmasını uygun bulmuş ve bu amaçla, İkinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesine karşılık gelen görev unvanlarından "Başbakanlık Koruma Müdür Yardımcısı," ibaresinden sonra "Daire Başkan Yardımcısı," ibaresinin, Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürü rütbesine karşılık gelen görev unvanlarından "Hukuk Müşaviri," ibaresinden sonra "Müdür Yardımcısı," ibaresinin eklenmesini kararlaştırmıştır.

Tasarının Emniyet Teşkilatı Kanununun 55 inci maddesini değiştiren 2 nci maddesi Kanun Tekniği açısından redaksiyona tabi tutularak ve teklif ile uyumlu hale getirilerek "terfi" madde kenar başlığı altında düzenlenmiştir. 1 inci maddede belirlenen rütbe ve meslek derecelerinde, bekleme süresini ve ayrık durumları saptayarak sınav sistemini kaldıran 2 nci madde Komisyonumuzca aynen kabul edilmiş, maddenin son fıkrasında rütbe ve terfi esaslarının yürürlük tarihini belirleyen ibarenin açıklığa kavuşturulması amacıyla "esas ve usuller" ibaresinden sonra gelmek üzere "bu kanun yayımı tarihinden itibaren" ibaresi eklenmiştir.

Tasarı ve Teklifin 3 üncü maddesinin düzenlediği Geçici 18 inci Madde, Kanunun uygulanmasından çıkan duraksamaları önlemekte, kazanılmış hakların ihlalini önleme amacını taşımaktadır. Komisyonumuz söz konusu düzenlemenin netleştirilmesi amacıyla, bir önergeyle maddeyi değiştirmiş bu suretle Kanun yürürlüğe girdiğinde, eski ve yeni rütbelerin hangi görev unvanlarına karşılık geldiği açıklığa kavuşturulmuş ve Kanunun yürürlüğe girmesinden önce çeşitli görevlerde hizmeti bulunanların kazanılmış hakları korunmuş olmaktadır.

Tasarı ve Teklifin yürürlük ve yürütmeye ilişkin 4 ve 5 inci maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Komisyonumuz, Emniyet Teşkilatında huzursuzluk ve sıkıntıların giderilmesi amacıyla, İçtüzüğümüzün 53 üncü maddesi uyarınca, Tasarı ve Teklifin Genel Kurulda öncelikle görüşülmesini kararlaştırmıştır.

Raporumuz, Genel Kurulun Onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	
İsmail Köse	*Cemalettin Gürbüz*
Erzurum	Amasya
Sözcü	Üye
Ahmet Sezal Özbek	*Güler İleri*
Kırklareli	Tokat
Üye	Üye
Mustafa Dursun Yangın	Hasan Çakır
Ankara	Antalya
Üye	Üye
Hüsamettin Korkutata	*Nazmi Çiloğlu*
Bingöl	Bolu
Üye	Üye
Mümin Gençoğlu	*Mehmet Özkaya*
Bursa	Gaziantep
Üye	Üye
Hannan Özülberk	*Hasan Basri Eler*
Gaziantep	Edirne

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun 13 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Rütbeler, Meslek Dereceleri ve Görev Unvanları

Madde 13. — Emniyet hizmetleri sınıfı mensuplarının rütbeleri, meslek dereceleri ve görev unvanları aşağıda gösterilmiştir.

Rütbeler	Meslek dereceleri	Görev unvanları
Sınıf Üstü Emniyet Müdürü	Derece üstü	Emniyet Genel Müdürü
Birinci Sınıf Emniyet Müdürü	1	Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, Polis Akademisi Başkanı, Emniyet Müdürü APK Uzmanı
	2	Daire Başkanı, Birinci Hukuk Müşaviri, İl Emniyet Müdürü, Polis Baş Müfettişi, Emniyet Müdürü Polis Akademisi Öğretim Görevlisi, Emniyet Müdürü APK Uzmanı, Polis Okulu Müdürü, Polis Koleji Müdürü, Polis Eğitim Merkezi Müdürü, Cumhurbaşkanlığı Koruma Müdürü, TBMM Koruma Müdürü, Başbakanlık Koruma Müdürü
İkinci Sınıf Emniyet Müdürü	3	Polis Akademisi Başkan Yardımcısı, İl Emniyet Müdür Yardımcısı, Polis Akademisi Bölüm Başkanı, Polis Müfettişi, Hukuk Müşaviri, Moral Eğitim Merkezi Müdürü, Polis Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı, Polis Koleji Müdür Yardımcısı, Polis Okulu Müdür Yardımcısı, Cumhurbaşkanlığı Koruma Müdür Yardımcısı, TBMM Koruma Müdür Yardımcısı, Başbakanlık Koruma Müdür Yardımcısı
Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürü	4	Moral Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı, Hukuk Müşaviri, Şube Müdürü, İlçe Emniyet Müdürü
Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürü	5	Şube Müdürü, İlçe Emniyet Müdür Yardımcısı, Hukuk Müşaviri
Emniyet Amiri	6	İlçe Emniyet Amiri, Bürolar Amiri, Birlik Amiri, Çevik Kuvvet Grup Amiri, Ekipler Amiri, Tim Amiri, Büro Amiri, Trafik İstasyon Amiri, Sınıflar Amiri

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun 13 üncü maddesi madde kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Rütbeler, Meslek Dereceleri ve Görev Unvanları

Madde 13. — Emniyet hizmetleri sınıfı mensuplarının rütbeleri, meslek dereceleri ve görev unvanları aşağıda gösterilmiştir.

Rütbeler	Meslek dereceleri	Görev unvanları
Sınıf Üstü Emniyet Müdürü	Derece Üstü	Emniyet Genel Müdürü
Birinci Sınıf Emniyet Müdürü	1	Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, Polis Akademisi Başkanı, Emniyet Müdürü APK Uzmanı
	2	Daire Başkanı, Birinci Hukuk Müşaviri, İl Emniyet Müdürü, Polis Baş Müfettişi, Emniyet Müdürü Polis Akademisi Öğretim Görevlisi, Emniyet Müdürü APK Uzmanı, Polis Okulu Müdürü, Polis Koleji Müdürü, Polis Eğitim Merkezi Müdürü, Cumhurbaşkanlığı Koruma Müdürü, TBMM Koruma Müdürü, Başbakanlık Koruma Müdürü
İkinci Sınıf Emniyet Müdürü	3	Polis Akademisi Başkan Yardımcısı, İl Emniyet Müdür Yardımcısı, Polis Akademisi Bölüm Başkanı, Polis Müfettişi, Hukuk Müşaviri, Moral Eğitim Merkezi Müdürü, Polis Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı, Polis Koleji Müdür Yardımcısı, Polis Okulu Müdür Yardımcısı, Cumhurbaşkanlığı Koruma Müdür Yardımcısı, TBMM Koruma Müdür Yardımcısı, Başbakanlık Koruma Müdür Yardımcısı
Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürü	4	Moral Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı, Hukuk Müşaviri, Şube Müdürü, İlçe Emniyet Müdürü
Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürü	5	Şube Müdürü, İlçe Emniyet Müdür Yardımcısı, Hukuk Müşaviri, Müdür Yardımcısı
Emniyet Amiri	6	İlçe Emniyet Amiri, Bürolar Amiri, Birlik Amiri, Çevik Kuvvet Grup Amiri, Ekipler Amiri, Tim Amiri, Büro Amiri, Trafik İstasyon Amiri, Sınıflar Amiri

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Rütbeler	Meslek dereceleri	Görev unvanları
Başkomiser	7	Karakol Amiri, Büro Amiri, Çevik Kuvvet Grup Amiri, İlçe Emniyet Komiseri, Birlik Amiri, Tim Amiri, Trafik İstasyon Amiri, Trafik Kayıt ve Tescil Büro Amiri, Karakol Amir Yardımcısı, Sınıflar Amiri, Grup Amiri
Komiser	8	Grup Amiri, Ekip Amiri, Tim Amiri, Büro Amiri, Karakol Amir Yardımcısı, Sınıflar Amiri Yardımcısı, Sınıf Komiseri, Trafik İstasyonu Amir Yardımcısı
Komiser Yardımcısı	9	Grup Amiri, Ekip Amiri, Tim Amiri, Büro Amiri, Karakol Amir Yardımcısı, Sınıflar Amiri Yardımcısı, Sınıf Komiseri
Polis Memuru	10	Büro Memuru, Ekip Memuru, Tim Memuru, Karakol Memuru, Nokta Memuru, Devriye Memuru, Koruma Memuru, Trafik Memuru, Telsiz Memuru, Memur

MADDE 2. — 3201 sayılı Kanunun değişik 55 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 55. — Polis amirleri rütbe sırası ile Komiser Yardımcısı, Komiser, Başkomiser, Emniyet Amiri, 4 üncü sınıf Emniyet Müdürü, Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürü, İkinci Sınıf Emniyet Müdürü, Birinci Sınıf Emniyet Müdürü ve Sınıf üstü Emniyet Müdürü olup terfide esas kıdem ve liyakattır.

İhtiyaç halinde meslekte fiilen 3 yılını dolduran, en az lise ve dengi okul mezunu polis memurlarından yönetmelikte belirtilen nitelikleri taşıyanlardan, 6 aydan az olmamak üzere yönetmelik hükümlerine göre açılacak komiser yardımcılığı kursunu başarı ile bitirenler Komiser Yardımcılığı kadrosuna atanırlar.

Polis amirlerinden Polis Akademisi mezunları, Polis Akademisi mezunu sayılanlar, Emniyet Genel Müdürlüğü'ne eleman yetiştirmek üzere okutulan burslular hariç en az 4 yıllık yüksek öğretim kurumlarından mezun olanlar ile 4 yıllık yüksek öğretim kurumlarından mezun olan polis memurlarından en az 6 aylık Komiser Yardımcılığı kursunu başarı ile bitirmiş olanlar (A), diğer polis amirleri (B), grubunu oluştururlar.

Rütbelerde ve meslek derecelerinde zorunlu en az bekleme süreleri aşağıda gösterildiği şekildedir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Rütbeler	Meslek dereceleri	Görev unvanları
Başkomiser	7	Karakol Amiri, Büro Amiri, Çevik Kuvvet Grup Amiri, İlçe Emniyet Komiseri, Birlik Amiri, Tim Amiri, Trafik İstasyon Amiri, Trafik Kayıt ve Tescil Büro Amiri, Karakol Amir Yardımcısı, Sınıflar Amiri, Grup Amiri
Komiser	8	Grup Amiri, Ekip Amiri, Tim Amiri, Büro Amiri, Karakol Amir Yardımcısı, Sınıflar Amiri Yardımcısı, Sınıf Komiseri, Trafik İstasyonu Amir Yardımcısı
Komiser Yardımcısı	9	Grup Amiri, Ekip Amiri, Tim Amiri, Büro Amiri, Karakol Amir Yardımcısı, Sınıflar Amiri Yardımcısı, Sınıf Komiseri
Polis Memuru	10	Büro Memuru, Ekip Memuru, Tim Memuru, Karakol Memuru, Nokta Memuru, Devriye Memuru, Koruma Memuru, Trafik Memuru, Telsiz Memuru, Memur

MADDE 2. — 3201 sayılı Kanunun değişik 55 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Terfi

Madde 55. — Polis amirleri rütbe sırası ile Komiser Yardımcısı, Komiser, Başkomiser, Emniyet Amiri, dördüncü sınıf Emniyet Müdürü, üçüncü Sınıf Emniyet Müdürü, ikinci Sınıf Emniyet Müdürü, birinci Sınıf Emniyet Müdürü ve Sınıf üstü Emniyet Müdürü olup terfide esas kıdem ve liyakattır.

İhtiyaç halinde meslekte fiilen 3 yılını dolduran, en az lise ve dengi okul mezunu polis memurlarından yönetmelikte belirtilen nitelikleri taşıyanlardan, 6 aydan az olmamak üzere yönetmelik hükümlerine göre açılacak komiser yardımcılığı kursunu başarı ile bitirenler Komiser Yardımcılığı kadrosuna atanırlar.

Polis amirlerinden Polis Akademisi mezunları, Polis Akademisi mezunu sayılanlar, Emniyet Genel Müdürlüğü'ne eleman yetiştirmek üzere okutulan burslular hariç en az 4 yıllık yüksek öğretim kurumlarından mezun olanlar ile 4 yıllık yüksek öğretim kurumlarından mezun olan polis memurlarından en az 6 aylık Komiser Yardımcılığı kursunu başarı ile bitirmiş olanlar (A), diğer polis amirleri (B), grubunu oluştururlar.

Rütbelerde ve meslek derecelerinde zorunlu en az bekleme süreleri aşağıda gösterildiği şekildedir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Rütbeler	Meslek dereceleri	(A)	(B)
Komiser Yardımcısı	9	4	5
Komiser	8	4	6
Başkomiser	7	3	Yaş haddi
Emniyet Amiri	6	4	
4 üncü Sınıf Emniyet Müdürü	5	3	
3 üncü Sınıf Emniyet Müdürü	4	3	
2 nci Sınıf Emniyet Müdürü	3	3	
1 inci Sınıf Emniyet Müdürü	2	3	
1 inci Sınıf Emniyet Müdürü	1	Yaş haddi	

Polis amirlerinin bir üst rütbeye terfiinde, bu rütbedeki fiili çalışma süresi esas alınır.

Meri mevzuat hükümlerine göre kazanılmış hak aylığında değerlendirilmesi yapılan her türlü uzmanlık tezi, master, doktora ve avukatlık stajı rütbe kıdeminde değerlendirilmez. Ancak polis amiri olduktan sonra yapılan askerlik hizmeti, yurt dışı misyon koruma, yurt dışı kurs ve diğer görevler sebebiyle geçirilen süreler görev nedeniyle yaralanma halinde tedavi ve istirahat süreleri rütbe terfiinde değerlendirilir.

Aylıksız izinde geçen süreler, uzun ve kısa süreli durdurma cezaları, paraya çevrilse veya tecil edilse dahi alınan hapis cezaları ile meslekten ve memuriyetten men cezaları, ceza süresi kadar rütbe terfiini geri bıraktırır. Her olumsuz sicil rütbe terfiini bir yıl geciktirir.

Rütbelerde belirlenen zorunlu beklemeler sonunda bir üst rütbeye terfi edebilmek için üst rütbede boş kadro bulunmak ve bekleme süresi içindeki yıl sayısı kadar olumlu sicil almış olmak gerekir.

(B) grubu polis amirlerinden en az 4 yıllık yüksek öğretim kurumunu bitirenlerin bulundukları rütbedeki bekleme süreleri yeni girecekleri amir grubunun bekleme süresi kadardır. Bunların yeni gruptaki bekleme süresine göre bulundukları rütbede fazla geçen süreleri, üst rütbede dikkate alınmaz.

Rütbelere kıdem ve liyakata göre atama yapılır. Kıdem sırasının tespitinde bulunulan rütbeye terfi tarihi esas alınır. Aynı tarihte terfi edenlerden sicil notu yüksek olanlar, sicil notlarının eşitliği halinde takdirnamesi fazla olanlar, takdirnamelerin sayıca eşitliği halinde ise, sicil numarası daha küçük olanlar diğerine göre kıdemli sayılırlar.

Kıdem sırası, personele Emniyet Genel Müdürlüğün'ce her yıl topluca duyurulur ve atamalar kanunî zorunluluk halleri dışında her yıl Haziran ayında topluca yapılır.

Rütbe terfii esasları, rütbe ve görev unvanı işaretleri ile üniformalara ilişkin esas ve usuller üç ay içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

MADDE 3.— 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 18. — 55 inci maddedeki rütbe terfii için zorunlu şartları haiz olmak kaydıyla;

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Rütbeler	Meslek dereceleri	(A)	(B)
Komiser Yardımcısı	9	4	5
Komiser	8	4	6
Başkomiser	7	3	Yaş haddi
Emniyet Amiri	6	4	
4 üncü Sınıf Emniyet Müdürü	5	3	
3 üncü Sınıf Emniyet Müdürü	4	3	
2 nci Sınıf Emniyet Müdürü	3	3	
1 inci Sınıf Emniyet Müdürü	2	3	
1 inci Sınıf Emniyet Müdürü	1	Yaş haddi	

Polis amirlerinin bir üst rütbeye terfiinde, bu rütbedeki fiili çalışma süresi esas alınır.

Meri mevzuat hükümlerine göre kazanılmış hak aylığında değerlendirilmesi yapılan her türlü uzmanlık tezi, master, doktora ve avukatlık stajı rütbe kıdeminde değerlendirilmez. Ancak polis amiri olduktan sonra yapılan askerlik hizmeti, yurt dışı misyon koruma, yurt dışı kurs ve diğer görevler sebebiyle geçirilen süreler görev nedeniyle yaralanma halinde tedavi ve istirahat süreleri rütbe terfiinde değerlendirilir.

Aylıksız izinde geçen süreler, uzun ve kısa süreli durdurma cezaları, paraya çevrilse veya tecil edilse dahi alınan hapis cezaları ile meslekten ve memuriyetten men cezaları, ceza süresi kadar rütbe terfiini geri bıraktırır. Her olumsuz sicil rütbe terfiini bir yıl geciktirir.

Rütbelerde belirlenen zorunlu beklemeler sonunda bir üst rütbeye terfii edebilmek için üst rütbede boş kadro bulunmak ve bekleme süresi içindeki yıl sayısı kadar olumlu sicil almış olmak gerekir.

(B) grubu polis amirlerinden en az 4 yıllık yüksek öğretim kurumunu bitirenlerin bulundukları rütbedeki bekleme süreleri yeni girecekleri amir grubunun bekleme süresi kadardır. Bunların yeni gruptaki bekleme süresine göre bulundukları rütbede fazla geçen süreleri, üst rütbede dikkate alınmaz.

Rütbelere kıdem ve liyakata göre atama yapılır. Kıdem sırasının tespitinde bulunulan rütbeye terfii tarihi esas alınır. Aynı tarihte terfi edenlerden sicil notu yüksek olanlar, sicil notlarının eşitliği halinde takdirnamesi fazla olanlar, takdirnamelerin sayıca eşitliği halinde ise, sicil numarası daha küçük olanlar diğerine göre kıdemli sayılırlar.

Kıdem sırası, personele Emniyet Genel Müdürlüğün'ce her yıl topluca duyurulur ve atamalar kanunî zorunluluk halleri dışında her yıl Haziran ayında topluca yapılır.

Rütbe terfii esasları, rütbe ve görev unvanı işaretleri ile üniformalara ilişkin esas ve usuller bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

MADDE 3.— 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

Geçici madde 18 — 55 inci maddedeki rütbe terfii için zorunlu şartları haiz olmak kaydıyla;

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

a) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte emniyet müdürü rütbesinde olup bu rütbede 3 yılını doldurmamış olanlar 4 üncü sınıf emniyet müdürü, 3 yılını doldurmuş olanlar 3 üncü sınıf emniyet müdürü rütbesine ve karşılığı olan meslek derecesi ve görev unvanlarına, emniyet müdürü rütbesinde olup 1 ve 2 nci meslek derecelerinin karşılığı olan görev unvanlarında halen görev yapanlardan emniyet müdürü rütbesinde 9 yılını fiilen doldurmuş bulunanlar 1 inci sınıf emniyet müdürlüğüne ve 2 nci meslek derecesindeki görev unvanlarına, 12 yılını doldurmuş bulunanlar 1 inci sınıf emniyet müdürlüğüne ve 1 inci meslek derecesindeki görev unvanlarına atanmış sayılırlar.

b) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Emniyet Müdürü rütbesinde olup bu rütbede 3 yılını doldurmadan 4 üncü, 6 yılını doldurmadan 3 üncü, 9 yılını doldurmadan 2 nci, 12 yılı doldurmadan 1 inci meslek derecelerindeki görevlere atanmış olanların kazanılmış maaş ve ek gösterge hakları saklı tutularak Emniyet Müdürü rütbesinde 3 yılını doldurmamış bulunanlar 4 üncü sınıf Emniyet Müdürlüğüne, 3 yılını doldurmuş bulunanlar 3 üncü sınıf Emniyet Müdürlüğüne, 6 yılını doldurmuş bulunanlar 2 nci sınıf Emniyet Müdürlüğüne, 9 yılını doldurmuş bulunanlar 1 inci sınıf Emniyet Müdürlüğüne ve bu rütbeler için belirlenmiş görev unvanlarına atanmış sayılırlar.

Bu madde hükümlerine göre yapılacak atamalarda bir üst rütbede veya meslek derecelerindeki görevlerde boş kadro bulunmuyorsa boşalacak kadrolara, tespit edilecek kıdem listesine ve liyakata göre atama yapılır."

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Emniyet Müdürü rütbesinde olup bu rütbede 3 yılını doldurmamış olanlar 4 üncü sınıf Emniyet Müdürlüğüne, 3 yılını doldurmuş olanlar 3 üncü sınıf Emniyet Müdürlüğüne, 6 yılını doldurmuş olanlar 2 nci sınıf Emniyet Müdürlüğüne, karşılığı olan meslek derecesi ve görev unvanlarına, Emniyet Müdürü rütbesinde olup derece üstü, 1 ve 2 nci meslek derecesinde görev yapmış veya halen yapmakta olanlar bulundukları meslek derecelerine, görev unvanlarına ve karşılığı olan rütbelere atanmış sayılırlar.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

S. Demirel
Başbakan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.
Prof. E. İnönü

Devlet Bakanı
Prof. T. Çiller

Devlet Bakanı
İ. Tez

Devlet Bakanı Y.
M. Kahraman

Devlet Bakanı
O. Kilercioğlu

Devlet Bakanı
Ö. Barutçu

Devlet Bakanı V.
Prof. A. Ateş

Devlet Bakanı Y.
Ö Barutçu

Millî Savunma Bakanı
N. Ayaz

Dışişleri Bakanı V.
Prof. O. Kumbaracıbaşı

Millî Eğitim Bakanı
K. Töptan

Sağlık Bakanı
Y. Aktuna

Tarım ve Köyişleri Bakanı
N. Cevheri

Sanayi ve Ticaret Bakanı V.
İ. Tez

Kültür Bakanı
D. F. Sağlar

Orman Bakanı
V. Tanır

Devlet Bakanı
C. Çağlar

Devlet Bakanı Y.
Ş. Ercan

Devlet Bakanı
A. Gönen

Devlet Bakanı
G. Ergenekon

Devlet Bakanı
M. Kahraman

Devlet Bakanı
M. A. Yılmaz

Devlet Bakanı
Ş. Ercan

Adalet Bakanı
M. S. Oktay

İçişleri Bakanı
İ. Sezgin

Maliye ve Gümrük Bakanı
S. Oral

Bayındırlık ve İskân Bakanı
Prof. O. Kumbaracıbaşı

Ulaştırma Bakanı Y.
V. Tanır

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı
M. Moğultay

Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı Y.
O. Kilercioğlu

Turizm Bakanı
Prof. A. Ateş

Çevre Bakanı
B. D. Akyürek

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

T. B. M. M. (S. Sayısı : 181)

Terörle Mücadele Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin 12.4.1991 Tarih ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun 22 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/427, 2/283)

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı : B.02.0.KKG/101-364/04940

6.7.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 16.6.1992 tarihinde kararlaştırılan "Terörle Mücadele Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Terörizm, çok eski zamanlardan beri toplumları ve ülkeleri tehdit etmektedir. Terörizm, içinde bulunduğumuz yüzyılda gün geçtikçe yaygınlaşmış, artık tehdit olmaktan öte büyük bir tehlike olarak günümüze gelmiştir.

Halkın iradesi ve bu iradeye dayalı olarak kurulmuş meşru yönetimleri hedef alarak yıkmayı amaçlayan ve hiçbir sınır tanımadan her türlü insanî değerlerden uzak, başvurulan şiddet olayları şeklinde cereyan eden terörizm illetinin son yıllarda özellikle demokratik hür Dünya ülkelerinde yarattığı tahribat, her geçen gün artmaktadır. Bu da, özgür ve hürriyeti seçmiş toplumları tehdit etmektedir.

Belirtilen nedenlerle terörizm, her zaman Devlet ve hükümetlerin gündemi olması gereken, her an acil ve kısa sürede alınması gerekli tedbirleri kapsayan bir konudur. Çünkü terörizm, zaman ve sınır tanımadan gelişmesine uygun zeminleri değerlendirerek hareket sahnesine çıkmaktadır. Bu da, terörizme karşı her dönemde etkili, akılcı ve kararlı bir mücadele programı ve araçlarının ön planda ve hazır bulundurulmasını zorunlu kılmaktadır. Ülkemiz de, coğrafî konumu itibarıyla terörizme hedef olan bir ülke durumunda olup, yıllardan beri bu mücadelenin içinde bulunmaktadır.

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasında; terör ve anarşi ile mücadelede görev veren veya bu görevi ifa eden âdlî, istihbarî, idarî ve askerî görevliler, zabıta amir ve memurları, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü ve genel müdür yardımcıları, terör suçlularının muhafaza edildiği ceza ve tutukevlerinin savcıları ve müdürleri, Devlet güvenlik mahkemeleri hâkim ve savcıları ile bu görevlerinden ayrılmış olanlar ve terör örgütlerinin açık hedefi haline gelen veya getirilenler ile suçların aydınlatılmasında yardımcı olan tanık ve ihbarcılar hakkında gerekli koruma tedbirlerinin Devletçe alınacağından bahsedilmektedir.

Aynı Kanunun 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında ise, birinci fıkrada belirtilen koruma tedbirlerinin kapsadığı konular sayılarak bu hususlarda düzenleme yapılacağı öngörülmektedir.

Ancak anılan maddede, Devlet kadrolarında çeşitli zorluklara katlanarak güç şartlarda senelerce görev yaptıktan sonra emekli olmş ve yaptıkları bu görevleri nedeniyle de terör örgütlerinin açık hedefi haline gelmiş veya getirilmiş olan emekli personelin, fizikî korunmasını sağlayacak herhangi bir hükme yer verilmemiştir.

Terörle Mücadele Kanununun esasını teşkil eden fizikî korunma mülahazasını sağlayabilmek, uygulanacak toplu koruma işlemini etkili hale getirmek ve meskende korunma için verilecek hizmetlerde kolaylık sağlamak, terörün hedefi haline gelmiş kişileri gerektiğinde güvenceli bölgelerde ikâmet ettirmek suretiyle korunmalarını daha iyi sağlamak amacıyla bu Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Madde ile, genel gerekçede belirtilen sebeplerle, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrasına ilave yapılmak suretiyle, korumaya alınmış emekli personelden, meskende korunmaları mutlak surette zorunlu bulunanların; idarelerine ait kamu konutlarından, Maliye ve Gümrük Bakanlığınca rayiç kiralar dikkate alınarak tespit olunacak kira bedeli ile kiralama esaslarına göre yararlandırılmaları ve söz konusu personele daha etkin bir fizikî koruma imkânı da getirilerek koruma hizmetlerinin verilmesinde kolaylık sağlanması amaçlanmıştır.

Madde 2. — Yürürlük maddesidir.

Madde 3. — Yürütme maddesidir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA 25.3.1992

12.4.1992 Tarih ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun 22 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifim ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

İsmail Köse
Erzurum

GEREKÇE

12.4.1991 Tarih ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 nci maddesinde, memur ve kamu görevlilerinden terör olayları sebebiyle yaralanan, sakatlanan, ölen veya öldürülenler hakkında 2330 Sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiş ve kamu konutlarında, konut kredisinden faydalanmada, taşıt araçlarında bazı imkânlar tanınmıştır.

22 nci maddede ise kamu görevlileri dışında, terör eylemlerinden zarar gören, can ve mal kaybına uğrayan vatandaşlara Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonundan öncelikle yardım yapılması hükmü vazedilmiştir.

Görülüyor ki, terör olaylarında görevleri sebebiyle zarar gören memurlar ve kamu görevlileri ile bu eylemlerden zarara uğrayan vatandaşların durumları dikkate alındığı halde, terör olaylarında kamu görevlilerine yardımda bulunanların, bu yardımları sebebiyle maruz kalacakları zararlar dikkatten kaçmış bulunmaktadır.

Her ne kadar 2330 Sayılı Kanunda mevcut hükümlerden faydalanılması düşünülebilir ise de, Kanunun 21 inci maddesinde memur ve kamu görevlileri için bu kanuna işaret edilmiş, fakat görevlilere yardımcı olan diğer vatandaşların yararlanmaları, malullükleri ve ölümleri üzerine yapılacak yardımlar hakkında bir işarette bulunulmamıştır.

Kanun Teklifimiz, bu eksikliğin giderilmesi gayesine matuftur.

Bu suretle bahis konusu vatandaşlara, para ödülü bakımından Kanunun 19 uncu maddesine göre 1481 sayılı Kanun hükümleri tatbik edilecek, fakat yaralanlara, malul kalanlara ve ölenlerin varislerine nakdî tazminat ödenmesi ve aylık bağlanmasında 2330 Sayılı Kanun hükümleri uygulanacaktır.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
İçişleri Komisyonu *18.9.1992*
Esas No. : 1/427, 2/283
Karar No. : 19

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Terörle Mücadele Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin Terörle Mücadele Kanununun 22 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi, İçtüzüğümüzün 36 ncı maddesi gereğince birleştirilerek, Adalet, Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı temsilcilerinin de hazır bulunduğu, Komisyonumuzun 16.9.1992 tarihli toplantısında, incelenip görüşülmüştür.

Tasarı ile korumaya alınan emekli personelin fizikî korunmalarını sağlamak amacıyla, idarelerine ait kamu konutlarından yararlandırılmaları öngörülmekte; birleştirilen teklif ile de memur ve kamu görevlisi olmadan terör eylemlerine muhatap kalarak zarar görenlere nakdî tazminat ve aylık bağlanması sağlanmaktadır.

Tasarı ve Teklif Komisyonumuzca da benimsenmiş ve maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarı ile Teklif birleştirildiğinden, Teklifin 1 inci maddesi, tasarının 2 nci maddesi olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 nci maddesi 3 üncü; 3 üncü maddesi 4 üncü maddeler olarak aynen kabul edilmişlerdir.

Tasarı ile Teklif birleştirildiğinden tasarının adı da yeniden düzenlenmiştir.

Raporumuz Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü
İsmail Köse	*Ahmet Sezal Özbek*
Erzurum	Kırklareli
Kâtip	Üye
Kadir Bozkurt	*Mustafa Dursun Yangın*
Sinop	Ankara
Üye	Üye
Hasan Çakır	*Nazmi Çiloğlu*
Antalya	Bolu
Üye	Üye
Mümin Gençoğlu	*Mehmet Özkaya*
Bursa	*Gaziantep*
Üye	*Üye*
Hannan Özüberk	*Ahmet Bilyeli*
Gaziantep	İçel
Üye	Üye
Ömer Şeker	*Bahri Kibar*
Konya	Ordu

Üye
Cemalettin Gürbüz
Amasya

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Plan ve Bütçe Komisyonu
Esas No. : 1/427, 2/283 *15.10.1992*
Karar No. : 76

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanarak, Bakanlar Kurulunca 6.7.1992 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan "Terörle Mücadele Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile Erzurum Milletvekili İsmail Köse tarafından hazırlanarak 25.3.1992 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan "12.4.1991 Tarih ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun 22 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi" önhavaleleri gereği Başkanlıkça sevkedildikleri İçişleri Komisyonunda İçtüzüğün 36 ncı maddesi gereği birleştirilerek görüşüldükten sonra Komisyonumuza havale edilmiş ve Komisyonumuzun 14.10.1992 tarihinde yaptığı 4 üncü birleşimde Hükümeti temsilen Millî Savunma Bakanı başkanlığında Millî Savunma, İçişleri, Maliye ve Gümrük Bakanlıkları ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüştür.

Tasarı ve teklif ile;

— Devlet kadrolarında uzun yıllar çeşitli zorluklara katlanarak güç şartlarda görev yaptıktan sonra emekli olmuş ve yaptıkları bu görevleri nedeniyle de terör örgütlerinin açık hedefi haline gelmiş veya getirilmiş olan korunmaya alınmış emekli personelden, meskende korunmaları mutlak surette zorunlu bulunanların; daha etkin bir fizikî koruma imkânına kavuşturulabilmesi ve koruma hizmetlerinde kolaylık sağlanabilmesi amacıyla, idarelerine ait kamu konutlarından, Maliye ve Gümrük Bakanlığınca rayiç kiralar dikkate alınarak tespit olunacak kira bedeli ile kiralama esaslarına göre yararlandırılmaları,

— Terör olaylarında kamu görevlilerine yardımda bulunanlardan, bu yardımları nedeniyle terör eylemlerine muhatap olarak yaralananlara, malûl kalanlara ve ölenlerin varislerine nakdî tazminat ödenmesi ve aylık bağlanmasında 2330 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması,

amaçlanmaktadır.

Komisyonumuzda yapılan görüşmelerde; Devlet için canları pahasına görev yapanların sadece görevleri sırasında değil, emekliliklerinde de etkili bir şekilde korunmaları ve terör olaylarında kamu görevlilerine yardımda bulunanların, bu yardımları sebebiyle maruz kalacakları zararların tazminine imkân sağlayan bu düzenlemenin yerinde olduğu ifade edilmiştir.

Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalardan sonra; tasarı ve teklif komisyonumuzca da benimsenerek, İçişleri Komisyonu metni esas alınmak suretiyle maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

İçişleri Komisyonu metninin Çerçeve 1 ve 2 nci maddeleri ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 3 ve 4 üncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Bu Rapor Sözcüsü
İlyas Aktaş	*Alaettin Kurt*
Samsun	Kocaeli
Üye	Üye
Timurçin Savaş	*Halil Demir*
Adana	Aksaray
Üye	Üye
Mehmet Nedim Budak	*Hüseyin Balyalı*
Ankara	Balıkesir
Üye	Üye
Melih Pabuççuoğlu	*Zeki Ergezen*
Balıkesir	Bitlis
Üye	Üye
Mustafa Çiloğlu	*Yılmaz Ovalı*
Burdur	Bursa
Üye	Üye
Nevfel Şahin	*M. Halûk Müftüler*
Çanakkale	Denizli
Üye	Üye
Bahattin Alagöz	*Mehmet Dönen*
Gaziantep	Hatay
Üye	Üye
Nihat Matkap	*Rüştü Kâzım Yücelen*
Hatay	İçel
Üye	Üye
Algan Hacaloğlu	*Adnan Kahveci*
İstanbul	İstanbul
Üye	Üye
Z. Selçuk Maruflu	*Işın Çelebi*
İstanbul	İzmir
Üye	Üye
Rıfat Serdaroğlu	*Abdullah Gül*
İzmir	Kayseri
Üye	Üye
Mustafa Ünaldı	*Mehmet Ali Yavuz*
Konya	Konya
Üye	Üye
Hasan Peker	*İbrahim Kumaş*
Tekirdağ	Tokat
Üye	Üye
Koray Aydın	*Kamer Genç*
Trabzon	Tunceli

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Terörle Mücadele Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 12.4.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu koruma tedbirleri; talep halinde estetik cerrahî yoluyla fizyolojik görümünün değiştirilmesi dahil, nüfus kaydı, ehliyet, evlenme cüzdanı, diploma ve benzeri belgelerin değiştirilmesi, askerlik işleminin düzenlenmesi, menkul ve gayrimenkul mal varlıklarıyla ilgili hakları, sosyal güvenlik ve diğer hakların korunması gibi hususlarda düzenleme yapılır. Korumaya alınmış emekli personelden, meskende korunmaları mutlak surette zorunlu bulunanlar; idarelerine ait kamu konutlarından, Maliye ve Gümrük Bakanlığınca rayiç kiralar dikkate alınarak tespit olunacak kira bedeli ile kiralama esaslarına göre yararlandırılırlar."

ERZURUM MİLLETVEKİLİ İSMAİL KÖSE'NİN TEKLİFİ

12.4.1991 Tarih ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun 22 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 12.4.1991 Tarih ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun 22 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Memur ve kamu görevlisi olmadıkları halde, Bu Kanun kapsamına giren suç failleri nin yakalanabilmesine yardımcı olan veya bunların yerlerini yahut kimliklerini bildiren veya 1481 Sayılı Asayişe Müessir Bazı Fiillerin önlenmesi Hakkında Kanun Hükümlerine göre para ödülü verilen ve haklarında korunma tedbirleri alınmış olan vatandaşlardan terör eylemlerine muhatap olarak yaralanan, sakatlanan, ölen veya öldürülenler hakkında da 2330 Sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır."

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN	PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
Terörle Mücadele Kanununun 20 ve 22 nci Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı	**Terörle Mücadele Kanununun 20 ve 22 nci Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı**
MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.	MADDE 1. — İçişleri Komisyonu metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Teklifin 1 inci maddesi 2 nci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.	MADDE 2. — İçişleri Komisyonu metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)	(Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin Teklifi)
MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

S. Demirel
Başbakan
Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.
Prof. E. İnönü
Devlet Bakanı
Prof. T. Çiller
Devlet Bakanı
İ. Tez
Devlet Bakanı
Prof. T. Akyol
Devlet Bakanı
O. Kilercioğlu
Devlet Bakanı
Ö. Barutçu
Devlet Bakanı
E. Şahin
Devlet Bakanı
M. Batallı
Millî Savunma Bakanı V.
G. Ergenekon
Dışişleri Bakanı V.
Prof. T. Akyol
Millî Eğitim Bakanı
K. Toptan
Sağlık Bakanı
Y. Aktuna
Tarım ve Köyişleri Bakanı
N. Cevheri
Sanayi ve Ticaret Bakanı
M. T. Köse
Kültür Bakanı
D. F. Sağlar
Orman Bakanı
V. Tanır

Devlet Bakanı V.
E. Ceyhun
Devlet Bakanı
E. Ceyhun
Devlet Bakanı
A. Gönen
Devlet Bakanı
G. Ergenekon
Devlet Bakanı
M. Kahraman
Devlet Bakanı
M. A. Yılmaz
Devlet Bakanı
Ş. Ercan
Adalet Bakanı
M. S. Oktay
İçişleri Bakanı
İ. Sezgin
Maliye ve Gümrük Bakanı
S. Oral
Bayındırlık ve İskân Bakanı
Prof. O. Kumbaracıbaşı
Ulaştırma Bakanı
Y. Topçu
Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı
M. Moğultay
Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı
E. Faralyalı
Turizm Bakanı
Prof. A. Ateş
Çevre Bakanı V.
V. Tanır

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)	(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
MADDE 3. — Tasarının 2 nci maddesi, 3 üncü madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.	MADDE 3. — İçişleri Komisyonu metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 4. — Tasarının 3 üncü maddesi, 4 üncü madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.	MADDE 4. — İçişleri Komisyonu metninin 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

T. B. M. M. (S. Sayısı : 301)

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/504)

T.C.
Başbakanlık *5.2.1993*
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü
Sayı : B./02.0.KKG/101-481/08672

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 30.12.1992 tarihinde kararlaştırılan "657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfında bulunan vali, kaymakam ve diğer unvanlı personel, mesleğin taşıdığı önem ve özelliğe rağmen, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 213 üncü maddesinden sonra gelen "Zam ve Tazminatlar" başlıklı ek maddesine konulan hükümle, üst yönetim görevi yapan personele ödenen Özel Hizmet Tazminatından yararlandırılmamaktadır.

Oysa, Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfında bulunup, yönetim kademelerinde çalışan personel, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun Özel Hizmet Tazminatını düzenleyen maddesinin üst yönetim görevi yapanlarla ilgili bölümüne göre "Özel Hizmet Tazminatı" ayrıca kendi hizmet sınıfları için öngörülen "Eğitim ve Öğretim Tazminatı"nı,

Din Hizmetleri Sınıfında bulunup yönetim görevi yapan personel, aynı şekilde hem "Özel Hizmet Tazminatı" hem de "Din Hizmetleri Tazminatı"nı,

Emniyet Hizmetleri Sınıfında bulunan benzer nitelikteki görevliler ile Emniyet Müfettişleri yine aynı şekilde hem "Özel Hizmet Tazminatı" hem de "Emniyet Hizmetleri Tazminatı"nı,

2802 sayılı Kanuna tabi Adalet Bakanlığı müfettişleri, anılan Kanuna dayanarak hem "Yargı Ödeneği" hem de ayrıca kendi brüt maaşlarının belirli oranında "Özel Hizmet Tazminatı"nı,

Almaktadırlar.

Taşrada en üst yönetici unvanına sahip Mülkî İdare Amirlerinin Özel Hizmet Tazminatından yararlanmamaları, kendilerinin üst yönetici sayılmamaları gibi; kabulü mümkün olmayan bir durumun ortaya çıkmasına sebep teşkil etmektedir.

Yukarıda açıklandığı üzere aynı ve benzer statüde bulunan meslek grupları arasındaki eşitsizliği gidermek için Devlet Memurları Kanununun Zam ve Tazminatları düzenleyen ek maddesinde yer alan ve Mülkî İdare Amirlerine Özel Hizmet Tazminatı ödenmesini engelleyen hükmün yürürlükten kaldırılması ve üstlendikleri sorumluluklarla orantılı olarak Özel Hizmet Tazminatı ödenmesi için bu Tasarı hazırlanmış bulunmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfında bulunan kamu görevlilerine Özel Hizmet Tazminatı ödenmesini engelleyen hüküm kaldırılarak, bunlara "üst yönetim görevi yapan personel" grubu içinde belirli oranda Özel Hizmet Tazminatı ödenmesi öngörülmektedir.

MADDE 2. — Yürürlük maddesidir.

MADDE 3. — Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Plan ve Bütçe Komisyonu *11.2.1993*
Esas No. : 1/504
Karar No. : 101

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 5.2.1993 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve 8.2.1993 tarihinde Komisyonumuza havale edilen "657 sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 10.2.1993 tarihinde yaptığı 35 inci birleşiminde Hükümeti temsilen İçişleri Bakanının başkanlığında İçişleri, Maliye ve Gümrük Bakanlıkları ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olarak çeşitli hizmet sınıflarının üst yönetim kademelerinde görev yapan personel, hem üst yönetim sınıfının almakta olduğu özel hizmet tazminatından, hem de kendi hizmet sınıfının tazminatından yararlanmaktadır. Mülkî İdare Hizmetleri sınıfında üst yönetim görevi ifa eden personel ise, Özel Hizmet Tazminatından yararlanamamaktadır.

Tasarı ile, Mülkî İdare Amirlerine de üstlendikleri sorumluluklarla orantılı olarak Özel Hizmet Tazminatı ödenmesi öngörülmektedir.

Komisyonumuzda yapılan görüşmelerde;

— Mülkî İdare Amirlerinin bulundukları yerlerde devleti temsil ettikleri, büyük çapta yetki ve sorumluluklar taşıdıkları, mevcut personel rejimi içindeki dengede, anılan personelin özel hizmet tazminatından faydalanamamaları sonucu ücretlerinin yetersiz kaldığı, bu nedenlerle tasarının geç kalmış bir tasarı olduğu şeklindeki olumlu eleştirilerin yanında; personel rejimindeki bu münferit iyileştirmelerin diğer hizmet sınıflarını olumsuz etkileyeceği, Hükümetin üzerinde çalıştığı personel reformunun bir an önce gündeme getirilmesinin önem kazandığı, şeklindeki temennileri takiben tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci maddesi aynen, 2 nci maddesi; söz konusu personele 1 Ocak 1993 tarihi esas alınmak üzere ödemede bulunulmasını teminen yeniden düzenlenmek suretiyle,

Yürütmeye ilişkin 3 üncü maddesi ise aynen,

Kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili	Sözcü
Mehmet Dönen	*Mahmut Öztürk*
Hatay	Aksaray
Kâtip	Üye
Halil Demir	*Veli Andaç Durak*
Aksaray	Adana
Üye	Üye
Timurçin Savaş	*Hüseyin Balyalı*
Adana	Balıkesir
Üye	Üye
Melih Pabuççuoğlu	Zeki Ergezen
Balıkesir	Bitlis
	İmzada bulunamadı.
Üye	Üye
Necmi Hoşver	*Mustafa Çiloğlu*
Bolu	Burdur
Üye	Üye
Yılmaz Ovalı	*Nevfel Şahin*
Bursa	Çanakkale
Üye	Üye
M. Halûk Müftüler	*Nihat Matkap*
Denizli	Hatay
Üye	Üye
Algan Hacaloğlu	*Z. Selçuk Maruflu*
İstanbul	İstanbul
Üye	Üye
Işın Çelebi	*Rıfat Serdaroğlu*
İzmir	İzmir
Üye	Üye
Halil Çulhaoğlu	Abdullah Gül
İzmir	Kayseri
	İmzada bulunamadı.
Üye	Üye
Alaettin Kurt	Mustafa Ünaldı
Kocaeli	Konya
	İmzada bulunamadı.
Üye	Üye
Mehmet Ali Yavuz	*M. Doğan Ölmeztoprak*
Konya	Malatya
Üye	Üye
Refaiddin Şahin	*Hasan Peker*
Ordu	Tekirdağ

Üye
Halil Başol
Tekirdağ

Üye
İbrahim Kumaş
Tokat

Üye
Koray Aydın
Trabzon

Üye
Kamer Genç
Tunceli

Üye
Ender Karagül
Uşak

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 14.7.1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "zam ve Tazminatlar" başlıklı değişik Ek maddesinin "II-Tazminatlar" kısmının A bölümüne aşağıdaki (m) fıkrası eklenmiş ve aynı maddenin (H) bölümünden sonra gelen fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"m) Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri sınıfına dahil kadrolarda görev yapanlar için; % 50'sine"

"Hizmetin niteliği itibariyle birden fazla Özel Hizmet Tazminatı verilmesi gereken durumlarda bu tazminatlardan fazla olanı ödenir; ancak Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfına dahil kadrolarda görev yapanlara ise (II) numaralı kısmının (A) bölümünün (m) fıkrasına göre özel hizmet tazminatı ödenir.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

S. Demirel
Başbakan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.
Prof. E. İnönü

Devlet Bakanı
Prof. T. Çiller

Devlet Bakanı
İ. Tez

Devlet Bakanı
Prof. T. Akyol

Devlet Bakanı
O. Kilercioğlu

Devlet Bakanı
Ö. Barutçu

Devlet Bakanı
E. Şahin

Devlet Bakanı
M. Batallı

Millî Savunma Bakanı
N. Ayaz

Dışişleri Bakanı
H. Çetin

Millî Eğitim Bakanı
K. Töptan

Sağlık Bakanı
Y. Aktuna

Tarım ve Köyişleri Bakanı
N. Cevheri

Sanayi ve Ticaret Bakanı
M. T. Köse

Kültür Bakanı
D. F. Sağlar

Orman Bakanı
V. Tanır

Devlet Bakanı V.
E. Ceyhun

Devlet Bakanı
E. Ceyhun

Devlet Bakanı
A. Gönen

Devlet Bakanı
G. Ergenekon

Devlet Bakanı
M. Kahraman

Devlet Bakanı V.
K. Töptan

Devlet Bakanı
Ş. Ercan

Adalet Bakanı
M. S. Oktay

İçişleri Bakanı
İ. Sezgin

Maliye ve Gümrük Bakanı
S. Oral

Bayındırlık ve İskân Bakanı
Prof. O. Kumbaracıbaşı

Ulaştırma Bakanı
Y. Töpçu

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı
M. Moğultay

Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı
E. Faralyalı

Turizm Bakanı
Prof. A. Ateş

Çevre Bakanı
B. D. Akyürek

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN TEKLİF ETTİĞİ METİN

657 sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu Kanun 1 Ocak 1993 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

T. B. M. M. (S. Sayısı : 174)

İstanbul Milletvekili Ercan Karakaş'ın, 2429 Sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkındaki Kanunun 2 nci Maddesinin (A) Bendinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/296)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2429 Sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkındaki Kanunun 2 nci Maddesinin (A) Bendinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifim gerekçesi ile sunulmuştur.

Gereğini diler, saygılar sunarım.

Ercan Karakaş
İstanbul

GEREKÇE

Günümüzde, Türkiye'de resmî tatil olarak kabul edilen bayramlar resmî ve dinî olmak üzere iki başlık altında kutlanılmaktadır. Sözkonusu bayram günlerini kutlama alanı olarak değerlendirdiğimizde bir kısmının sadece ulusal, diğerlerinin ise uluslararası boyutta oldukları görülecektir. Bunlardan 19 Mayıs, 23 Nisan ve 29 Ekim tarihleri Cumhuriyetin kuruluşunun temel adımlarının atıldığı tarihler olarak ulusal önemi büyük olan günlerdir. Diğer yandan dinî bayramlar, İslamiyetin resmî din yada nüfusunun çoğunluğunca inanış olarak kabul edildiği ülkelerin bütününde kutlanılmaktadır.

Bilindiği gibi yüzyıllar süren insan hakları ve demokrasi mücadelesi sonucunda bir ulus ile sınırlı olmayan tüm uluslar, tüm insanlar için geçerli olan değerler ve ilkeler ortaya çıkmıştır.

20 nci Yüzyıldan itibaren iletişimin hızla gelişmesi uygarlığın evrensel değerlerinin giderek daha çok ülke tarafından kavranılmasını ve benimsenmesini de kolaylaştırmıştır.

İnsan haklarını pekiştiren metinler, gelenekler onları elde etmeyi başaran ulusların olmaktan çıkarak insanlığın ortak değreleri olmuşlardır. 19 uncu Yüzyılda biçimlenmeye başlayan modern toplumun temeli olan emekçilerin 8 saatlik iş gününü kabul ettirmeleri de dünya emekçilerinin ortak kazanımlarıdır. 1846 yılında bu uğurda özellikle Avrupa ve Amerika emekçileri zorlu sınavlardan geçmişlerdir. 8 saatlik işgünü mücadelesinin doruğa ulaştığı 1886 yılında Amerika İşçi Federasyonu'nun bu kazanım için 1 Mayıs 1886'da ilan ettiği grev ve düzenlediği gösteriler provake edilerek kanlı biçimde bastırılmıştır. 4 gün süren gösterilerde onlarca işçi ölmüş ve onlarcası yaralanmıştır. Bu üzücü olayların unutulmaması ve emekçilerin kendilerine yönelen saldırılara karşı, 1988'de Amerikan İşçi Federasyonu'nun ve 1989'da 2 nci Enternasyonal (Sosyalist Enternasyonal)'in aldığı kararlarla 1 Mayıs "İşçilerin uluslararası birlik ve dayanışma günü" olarak ilan edildi.

Ülkemizde de 1 Mayıs, 1908 yılından bu yana kutlanmaktadır. 1925 yılında, 1 Mayıs "Bahar ve Çiçek Bayramı" adıyla resmî tatil günü olarak yasalaştı. 12 Eylül 1980 tarihine kadar geçen dönemde yapılan kutlamalardan yalnızca biri ulusal tarihimize kabullenilemeyecek bir şekilde geçti. 1977 1 Mayıs'ında bugün bile bilinmezleri aydınlatılamamış bir provakasyonla 34 emekçi yaşamını yitirdi. Yargılamalar, iddiaların aksine 1 Mayıs kutlamalarını düzenleyen DİSK'i ve emekçileri akladı.

Ne 1 Mayıs 1977 olayı, ne de başka bahaneler emekçilerin bu uluslararası günü kutlamalarını engellemeye gerekçe olamaz.

Özgürlüklerin tanımının, kapsamının Türkiye Büyük Millet Meclisince de onaylanan uluslararası belgelerle ortak kılındığı günümüz dünyasında, herkes düşüncesini özgürce ifade edebilmelidir. Paris Şartı'nda da ifade edildiği gibi "toplanma özgürlüğü" garanti altına alınmalıdır.

Ülkemizin demokrasiyi tüm kurum ve kurallarıyla yerleştirmeye, insan haklarını uluslararası sözleşmelerdeki içeriği ile geçerli kılmaya çalıştığı bir süreçte, BM'e üye ülkelerin tamamına yakınından özgürce kutlanan 1 Mayıs'ın ülkemizde kısıtlanması anlaşılamaz ve kabul edilemez.

1 Mayıs işçilerin, emekçilerin bayramıdır. Onun yasaklanması geçtiğimiz yıllarda yaşandığı gibi gerginlik yaratmakta, demokratik açılımları zedelemekte ve uluslararası kamuoyunda ülkemizi zor duruma düşürmektedir. 1 Mayıs herhangi bir siyasal partinin ve eğilimin günü değildir. Hangi siyasal görüşten ve inanıştan olurlarsa olsunlar tüm işçi ve emekçilerin bayramıdır.

Demokratik hukuk devletinin görevi, işçilerin 1 Mayıs'ı barışçıl biçimde özgürce kutlamalarını güvence altına almaktır.

Yüzyılı aşan bir süredir dünyanın bir çok ülkesinde özgürce kutlanılan ve emekçiler dünya yüzeyinde varolduğu sürece anlam ve önemini yitirmeyecek olan 1 Mayıs'ın ülkemizde de özgürce kutlanılmasına olanak tanınmalıdır. Bu nedenle 1 Mayıs'ın anlamına uygun bir gün olarak "1 Mayıs Emekçiler Bayramı" adıyla resmî tatil günü ilan edilmeli ve emekçilere ve örgütlerine bayramlarını özgürce kutlama olanağı sağlanmalıdır.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
İçişleri Komisyonu *24.9.1992*
Esas No. : 2/296
Karar No. : 23

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İstanbul Milletvekili Ercan Karakaş'ın 2429 Sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkındaki Kanunun 2 nci Maddesinin (A) Bendinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi, teklif sahibi, Adalet ve İçişleri Bakanlıkları temsilcilerinin de hazır bulunduğu toplantıda incelenip görüşüldü.

Teklif ile 1 Mayıs gününün resmî bayram günleri arasına alınması ve Emekçiler Bayramı olarak kabul edilmesi öngörülmektedir.

Komisyonumuz, gerekçesi doğrultusunda teklifi olumlu bulmuş tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandıktan sonra maddelerine geçilmesini kabul etmiştir.

Teklifin 1 inci maddesi ile değiştirilen 2429 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (A) bendinin 2 nci alt bendinde geçen "1 Mayıs günü Emekçiler Bayramıdır" ibaresi dar kapsamlı olduğun-

dan toplumun tüm kesimlerini kapsayacak şekilde "1 Mayıs günü Çalışanlar ve Bahar Bayramıdır" şeklinde yeniden düzenlenmiş ve madde yapılan bu değişiklikle kabul edilmiştir.

Teklifin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kanunun adı, 1 inci ve 3 üncü maddeleri kanun tekniği açısından redaksiyona tabi tutularak kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü
İsmail Köse	*Ahmet Sezal Özbek*
Erzurum	Kırklareli
Kâtip	Üye
Kadir Bozkurt	*Mustafa Dursun Yangın*
Sinop	Ankara
Üye	Üye
Hasan Çakır	*Hüsamettin Korkutata*
Antalya	Bingöl
Muhalifim	Çekinser
Tümünün reddini	
Üye	Üye
Nazmi Çiloğlu	*Mehmet Özkaya*
Bolu	Gaziantep
Üye	Üye
Hannan Özülberk	*Ahmet Bilyeli*
Gaziantep	İçel
Üye	Üye
Abit Kıvrak	*Ömer Şeker*
Konya	Konya
Kabul etmiyorum.	
Üye	Üye
Mehmet Erdal Koyuncu	*Cemalettin Gürbüz*
Siirt	Amasya

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ ERCAN KARAKAŞ'IN TEKLİFİ

2429 Sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkındaki Kanunun 2 nci Maddesinin (A) Bendinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 2429 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (A) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"A) Resmî bayram günleri şunlardır :

1. (Değişik : 20.4.1983 - 2818/1 Md.) 23 Nisan günü Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramıdır.

2. 1 Mayıs günü Emekçiler Bayramıdır.

3. 19 Mayıs günü Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramıdır.

4. 30 Ağustos günü Zafer Bayramıdır."

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

2429 Sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkındaki Kanunun 2 nci Maddesinin (A) Bendinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 2429 Sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (A) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

A) Resmî Bayram günleri şunlardır :

1. 23 Nisan günü Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramıdır.

2. 1 Mayıs günü Çalışanlar ve Bahar Bayramıdır.

3. 19 Mayıs günü Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramıdır.

4. 30 Ağustos Zafer Bayramıdır.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

79 UNCU BİRLEŞİM 10 . 3. 1993 Çarşamba Saat : 13.00

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1. — Çorum Milletvekili Cemal Şahin ve 54 arkadaşının, Sosyal Sigortalar Kurumu ile SİSATEV arasında tetkik hizmetleri sağlanmasına ve gayrimenkul kiralanmasına ilişkin olarak ilgili yönetmelik hükümlerinin ihlali suretiyle sözleşmeler yaptığı ve bu eyleminin Türk Ceza Kanununun 240 ıncı ve ilgili maddelerine uyduğu iddiasıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik eski Bakanı İmren Aykut hakkında Anayasanın 100 üncü maddesi uyarınca bir Meclis soruşturması açılmasına ilişkin önergesi (9/15) **(Görüşme günü : 16.3.1993 Salı)**

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

6

SÖZLÜ SORULAR

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. — Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 436 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 16.4.1986 Tarihli ve 3274 Sayılı Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında 256 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Sigorta Şirketleri Hizmetlerinin Başbakanlığa Devri Hakkında 303 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/202, 1/76, 1/108) (S. Sayısı : 59 ve 59'a 1 inci Ek) **(Dağıtma tarihleri 29.4.1992; 2.7.1992)**

2. — Devlet Planlama Teşkilatı Kuruluş ve Görevleri Hakkında 437 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 470 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/201, 1/319) (S. Sayısı : 58 ve 58'e 1 inci Ek) **(Dağıtma tarihleri : 29.4.1992; 2.7.1992)**

3. — Türkiye Radyo-Televizyon Gelirleri Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 394 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (1/160) (S. Sayısı : 111) **(Dağıtma tarihi : 6.7.1992)**

4. — Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Kurulmasına İlişkin 77 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında 391 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (1/14, 1/155) (S. Sayısı : 112) **(Dağıtma tarihi : 6.7.1992)**

5. — Turizm Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 355 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 190 ve 355 Sayılı Kanun Hükmünde kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 411 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında 187 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 187 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair 216 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Millî Eğitim, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm, Anayasa ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/137, 1/181, 1/52, 1/62) (S. Sayısı : 116) **(Dağıtma tarihi : 6.7.1992)**

6. — Ödünç Para Verme İşleri Hakkında 90 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Adalet ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/9) (S. Sayısı : 180) **(Dağıtma tarihi : 16.10.1992)**

7. — Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Tarım, Orman ve Köyişleri ve Anayasa ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/199) (S. Sayısı : 193) **(Dağıtma tarihi : 9.11.1992)**

8. — Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Anayasa Komisyonu Raporu (1/472) (S. Sayısı : 221) **(Dağıtma tarihi : 7.12.1992)**

9. — İnsan Hakları Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Anayasa ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/376) (S. Sayısı : 139) **(Dağıtma tarihi : 30.6.1992)**

10. — Çorum Milletvekili Cemal Şahin'in, Türk Kanunu Medenisinin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (1/324) (S. Sayısı : 134) **(Dağıtma tarihi : 6.2.1992)**

11. — Sosyal Sigortalar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/422) (S. Sayısı : 233) **(Dağıtma tarihi : 11.1.1993)**

12. — Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısıyla Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin Emniyet Teşkilatı Kanununun İki Maddesinin Değiştirilmesi ve Aynı Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/489, 2/463) (S. Sayısı : 247) **(Dağıtma tarihi : 1.2.1993)**

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

13. — Hâkim ve Savcı Adayları Eğitim Merkezi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun İki Maddesinin Yeniden Düzenlenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/355) (S. Sayısı : 66) **(Dağıtma tarihi : 24.4.1992)**

X 14. — Bütçe Kanununda Yer Alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanunlarında Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/343) (S. Sayısı : 71) **(Dağıtma tarihi : 12.5.1992)**

15. — Vakıflar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/357) (S. Sayısı : 186) **(Dağıtma tarihi : 23.10.1992)**

16. — Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekilleri Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu, Bursa Milletvekili Turhan Tayan ve Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grup Başkanvekili İçel Milletvekili Aydın Güven Gürkan'ın, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun ve 6245 Sayılı Harcırah Kanununun Bazı Maddelerinde Ek ve Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/382) (S. Sayısı : 148) **(Dağıtma tarihi : 2.7.1992)**

17. — Yedek Subay, Yedeğe Ayrılmış Subay ve Astsubay Kanunu Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/419) (S. Sayısı : 185) **(Dağıtma tarihi : 2.11.1992)**

18. — Kars Milletvekili Zeki Nacitarhan ve 7 Arkadaşının 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı Maddesinin A/11 Fıkrasının Değiştirilmesi ve Anılan Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/276) (S. Sayısı : 284) **(Dağıtma tarihi : 8.2.1993)**

X 19. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Meksika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Eğitim ve Kültürel İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/443) (S. Sayısı : 225) **(Dağıtma tarihi : 11.1.1993)**

X 20. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilim, Eğitim ve Kültür Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim ve Dışişleri komisyonları raporları (1/281) (S. Sayısı : 155) **(Dağıtma tarihi : 23.9.1992)**

X 21. — Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 50 (a) Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Montreal (1990) Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/286) (S. Sayısı : 28) **(Dağıtma tarihi : 21.2.1992)**

X 22. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/280) (S. Sayısı : 29) **(Dağıtma tarihi : 21.2.1992)**

X 23. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/276) (S. Sayısı : 30) **(Dağıtma tarihi : 21.2.1992)**

X 24. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınaî ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret ve Dışişleri komisyonları raporları (1/275) (S. Sayısı : 38) **(Dağıtma tarihi : 28.2.1992)**

X 25. — Türkiye Cumhuriyeti ile Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/288) (S. Sayısı : 39) **(Dağıtma tarihi : 28.2.1992)**

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

X 26. — Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatının 25 inci Genel Konferansında Benimsenen Teknik ve Meslekî Eğitim Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim ve Dışişleri komisyonları raporları (1/298) (S. Sayısı : 40) **(Dağıtma tarihi : 28.2.1992)**

X 27. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/293) (S. Sayısı : 87) **(Dağıtma tarihi : 25.5.1992)**

X 28. — Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/283) (S. Sayısı : 88) **(Dağıtma tarihi : 25.5.1992)**

X 29. — Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümetleri Arasında İmzalanan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/316) (S. Sayısı : 89) **(Dağıtma tarihi : 25.5.1992)**

X 30. — Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/296) (S. Sayısı : 93) **(Dağıtma tarihi : 25.5.1992)**

X 31. — Dopingle Mücadele Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/269) (S. Sayısı : 98) **(Dağıtma tarihi : 25.5.1992)**

X 32. — Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/295) (S. Sayısı : 86) **(Dağıtma tarihi : 26.5.1992)**

X 33. — Bir Avrupa Farmakopesi Geliştirilmesine Dair Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/265) (S. Sayısı : 97) **(Dağıtma tarihi : 26.5.1992)**

X 34. — Türkiye Cumhuriyeti ile Türkmenistan Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/349) (S. Sayısı : 122) **(Dağıtma tarihi : 21.9.1992)**

X 35. — Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Dostluk, İşbirliği ve İyi Komşuluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/363) (S. Sayısı : 123) **(Dağıtma tarihi : 21.9.1992)**

X 36. — Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgızistan Cumhuriyeti Arasında Eğitim, Kültür ve Bilimsel Alanlarda İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim ve Dışişleri komisyonları raporları (1/386) (S. Sayısı : 125) **(Dağıtma tarihi : 21.9.1992)**

X 37. — Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/347) (S. Sayısı : 126) **(Dağıtma tarihi : 21.9.1992)**

X 38. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Bilim, Eğitim, Sağlık, Spor ve Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/354) (S. Sayısı : 128) **(Dağıtma tarihi : 21.9.1992)**

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

X 39. — Türkiye Cumhuriyeti ile Kazak Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti Arasındaki İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/289) (S. Sayısı : 129) **(Dağıtma tarihi : 21.9.1992)**

X 40. — Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Kültür İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim ve Dışişleri komisyonları raporları (1/384) (S. Sayısı : 124) **(Dağıtma tarihi : 23.9.1992)**

X 41. — Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasındaki İlişkilerin İlke ve Amaçları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/346) (S. Sayısı : 127) **(Dağıtma tarihi : 23.9.1992)**

X 42. — 1131 Sayılı Kanunla Onaylanan Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasasında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Üçüncü Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/271) (S. Sayısı : 152) **(Dağıtma tarihi : 23.9.1992)**

X 43. — 1131 Sayılı Kanunla Onaylanan Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasasında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Dördüncü Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/272) (S. Sayısı : 153) **(Dağıtma tarihi : 23.9.1992)**

44. — 1990 Viyana Belgesi Uyarınca Türkiye'ye Gelecek Olan Bazı Personelin Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesinde Öngörülen Ayrıcalıklardan Yararlandırılmalarına İlişkin Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/300) (S. Sayısı : 154) **(Dağıtma tarihi : 23.9.1992)**

X 45. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/302) (S. Sayısı : 156) **(Dağıtma tarihi : 23.9.1992)**

X 46. — Türkiye Cumhuriyeti ile Romanya Arasında Dostluk, İyi Komşuluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/323) (S. Sayısı : 157) **(Dağıtma tarihi : 23.9.1992)**

X 47. — Türkiye Cumhuriyeti ile Romanya Arasında Hükümlülerin Transferine Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet ve Dışişleri komisyonları raporları (1/297) (S. Sayısı : 158) **(Dağıtma tarihi : 23.9.1992)**

X 48. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim ve Dışişleri komisyonları raporları (1/353) (S. Sayısı : 159) **(Dağıtma tarihi : 23.9.1992)**

X 49. — Türkiye Cumhuriyeti ile Romanya Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/379) (S. Sayısı : 160) **(Dağıtma tarihi : 23.9.1992)**

X 50. — Türkiye Cumhuriyeti ile Ukrayna Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/409) (S. Sayısı : 162) **(Dağıtma tarihi : 23.9.1992)**

X 51. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/292) (S. Sayısı : 168) **(Dağıtma tarihi : 28.9.1992)**

X 52. — Avrupa Konseyi İmtiyazlar ve Muafiyetler Genel Anlaşmasına Ek Beşinci Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/344) (S. Sayısı : 169) **(Dağıtma tarihi : 28.9.1992)**

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

X 53. — Avrupa Konseyi İmtiyaz ve Muafiyetleri Umumî Anlaşmasına Ek Üçüncü Protokolün Onaylanmasına Dair 29.8.1961 Tarihli ve 358 Sayılı Kanuna Ek Kanunun 1 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/402) (S. Sayısı : 170) **(Dağıtma tarihi : 28.9.1992)**

X 54. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim, Bilim, Kültür ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim ve Dışişleri komisyonları raporları (1/430) (S. Sayısı : 226) **(Dağıtma tarihi : 11.1.1993)**

X 55. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim, Bilim, Kültür ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim ve Dışişleri komisyonları raporları (1/457) (S. Sayısı : 227) **(Dağıtma tarihi : 11.1.1993)**

X 56. — Türkiye Cumhuriyeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/447) (S. Sayısı : 228) **(Dağıtma tarihi : 11.1.1993)**

X 57. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Türkmenistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim, Bilim, Kültür ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim ve Dışişleri komisyonları raporları (1/431) (S. Sayısı : 229) **(Dağıtma tarihi : 11.1.1993)**

X 58. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim, Bilim, Kültür ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim ve Dışişleri komisyonları raporları (1/426) (S. Sayısı : 230) **(Dağıtma tarihi : 11.1.1993)**

X 59. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/299) (S. Sayısı : 236) **(Dağıtma tarihi : 26.1.1993)**

60. — Milletlerarası Finansman Kurumuna Katılmak İçin Hükümete Salahiyet Verilmesine Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/455) (S. Sayısı : 237) **(Dağıtma tarihi : 26.1.1993)**

X 61. — Hizmet İlişkisine İşveren Tarafından Son Verilmesi Hakkında 158 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin 25.11.1992 Tarihli ve 3846 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Göndeme Tezkeresi ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/484, 3/736) (S. Sayısı : 250) **(Dağıtma tarihi : 26.1.1993)**

X 62. — Karadeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunması Sözleşmesi ve Eki Protokollerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Dışişleri komisyonları raporları (1/421) (S. Sayısı : 245) **(Dağıtma tarihi : 1.2.1993)**

X 63. — Uluslararası Demiryolu Taşımalarına İlişkin Sözleşmenin Değiştirilmesine Dair 1989 ve 1990 yıllarında Yapılan Revizyon Komisyonu Toplantılarında Kabul Edilen Ekler ile 1990 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/452) (S. Sayısı : 248) **(Dağıtma tarihi : 3.2.1993)**

64. — Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ve Türk Ceza Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/400) (S. Sayısı : 105) **(Dağıtma tarihi : 15.6.1992)**

X 65. — Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/432) (S. Sayısı : 201) **(Dağıtma tarihi : 16.11.1992)**

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

66. — Belediye Kanununa Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/306) (S. Sayısı : 82) **(Dağıtma tarihi : 14.5.1992)**

67. — Tarım Satış Kooperatifleri ve Birliklerinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Edirne Milletvekili Evren Bulut ve 3 arkadaşının 30.4.1985 tarih ve 3186 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birliklerinin Kuruluşu Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun İki Maddesinin Birer Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (1/449, 2/54) (S. Sayısı : 196) **(Dağıtma tarihi : 11.11.1992)**

X 68. — Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet ve Dışişleri komisyonları raporları (1/264) (S. Sayısı : 17) **(Dağıtma tarihi : 4.2.1992)**

69. — Türkiye Özerkleştirme, Yeniden Yapılanma ve Özelleştirme Kurumu Kuruluş, Görev ve Yetkileri ile Denetimi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/389) (S. Sayısı : 138) **(Dağıtma tarihi : 30.6.1992)**

70. — Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu ve Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grup Başkanvekili İçel Milletvekili Aydın Güven Gürkan'ın, Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile İzmir Milletvekili Halil Çulhaoğlu'nun 3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 9 ve 11 inci Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/381, 2/196) (S. Sayısı : 149) **(Dağıtma tarihi : 3.7.1992)**

71. — Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/381) (S. Sayısı : 81) **(Dağıtma tarihi : 14.5.1992)**

72. — Tanıtma Fonu Teşkili ile 11.7.1939 Tarihli ve 3670 Sayılı Millî Piyango Teşkiline Dair Kanunun 4 üncü Maddesine Bir Bent Eklenmesi Hakkında 3230 Sayılı Kanuna Bir Ek ve Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/303) (S. Sayısı : 10) **(Dağıtma tarihi : 15.1.1992)**

73. — Samsun Milletvekili Nafiz Kurt'un 9.10.1984 Tarihli ve 3054 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Divan Üyelerinin Temsil Ödenekleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonunca Seçilen Denetçi Üyenin Ödeneği Hakkında Kanunun 2 nci Maddesinin Birinci Fıkrasının Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/78) (S. Sayısı : 12) **(Dağıtma tarihi : 17.1.1992)**

74. — İzmir Milletvekili Işılay Saygın'ın, 743 Sayılı Türk Kanunu Medenisinin 153 üncü Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/80) (S. Sayısı : 36) **(Dağıtma tarihi : 25.2.1992)**

75. — Kayseri Milletvekili Mustafa Dağcı ve 10 Arkadaşının, 9.5.1969 Tarih ve 1177 Sayılı Tütün ve Tütün Tekeli Kanununun 23 üncü Maddesine (d) Fıkrası Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/18) (S. Sayısı : 37) **(Dağıtma tarihi : 25.2.1992)**

76. — İhraç Bedeli Dövizlerini Süresinde Yurda Getirmeyenlere 1567 Sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun Gereğince Uygulanacak Cezaları Affına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/3332) (S. Sayısı : 47) **(Dağıtma tarihi : 3.3.1992)**

77. — Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Sağlık ve Sosyal İşler komisyonları raporları (1/342) (S. Sayısı : 52) **(Dağıtma tarihi : 6.3.1992)**

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

78. — Manisa Milletvekili Tevfik Diker'in, 27.7.1967 Tarihli 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Edirne Milletvekili Hasan Basri Eler'in, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 8 inci ve 116 ncı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/50, 2/149) (S. Sayısı : 65) **(Dağıtma tarihi : 27.4.1992)**

79. — Adıyaman Milletvekili Celâl Kürkoğlu'nun 31.7.1970 Tarihli ve 1324 Sayılı Genelkurmay Başkanlığının Görev ve Yetkilerine Ait Kanunun 4 üncü Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/212) (S. Sayısı : 90) **(Dağıtma tarihi : 25.5.1992)**

80. — Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekilleri Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu, Adana Milletvekili Bekir Sami Daçe ve Bursa Milletvekili Turhan Tayan'ın, Memurlar ile Diğer Kamu Görevlilerinin Bazı Disiplin Cezalarının Affı Hakkındaki 25.12.1985 Tarih ve 3249 No. lu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/155) (S. Sayısı : 91) **(Dağıtma tarihi : 25.5.1992)**

81. — Muhafazasına Lüzum Kalmayan Evrak ve Malzemenin Yok Edilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/341) (S. Sayısı : 99) **(Dağıtma tarihi : 25.5.1992)**

82. — Trabzon Milletvekili Kemalettin Göktaş ve 25 Arkadaşının 12.3.1982 Tarihli ve 2654 Sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 19 uncu Maddesinin (b) Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (2/218) (S. Sayısı : 103) **(Dağıtma tarihi : 1.6.1992)**

83. — Adıyaman Milletvekili Celâl Kürkoğlu'nun, 4.1.961 Tarihli ve 211 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun İki Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/221) (S. Sayısı : 104) **(Dağıtma tarihi : 1.6.1992)**

84. — Kars Milletvekili Zeki Nacitarhan'ın, Türk Ceza Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/197) (S. Sayısı : 130) **(Dağıtma tarihi : 21.9.1992)**

85. — Denizli Milletvekili Adnan Keskin'in, 22.11.1984 tarih ve 3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununun Geçici 3 üncü Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/114) (S. Sayısı : 131) **(Dağıtma tarihi : 21.9.1992)**

86. — Kırıkkale Milletvekili Abdurrahman Ünlü ve 4 Arkadaşının, 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkındaki Kanunun 13 üncü Maddesinin 4 üncü Fıkrasından Sonra Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/238) (S. Sayısı : 132) **(Dağıtma tarihi : 21.9.1992)**

87. — Aydın Milletvekili Cengiz Altınkaya'nın, 4.11.1983 Tarih ve 2942 Sayılı Kamulaştırma Kanununun 23 üncü Maddesinin Son Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/257) (S. Sayısı : 137) **(Dağıtma tarihi : 21.9.1992)**

88. — Kayseri Milletvekili Osman Develioğlu ve 13 Arkadaşının, 743 Sayılı Türk Kanunu Medenisinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/264) (S. Sayısı : 163) **(Dağıtma tarihi : 21.9.1992)**

89. — Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış ve 18 Arkadaşının, 6570 Sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanunun 1 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/259) (S. Sayısı : 164) **(Dağıtma tarihi : 21.9.1992)**

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

90. — Kars Milletvekili Zeki Nacitarhan'ın, 9.6.1932 Tarihli ve 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ile Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış ve 20 Arkadaşının, 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanununun 134 üncü Maddesinin 2 nci Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/180, 2/184) (S. Sayısı : 136) **(Dağıtma tarihi : 23.9.1992)**

91. — Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ile Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında 388 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/406, 1/152) (S. Sayısı : 151) **(Dağıtma tarihi : 23.9.1992)**

92. — Edirne Milletvekili Hasan Basri Eler'in, 211 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 34 üncü Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/307) (S. Sayısı : 161) **(Dağıtma tarihi : 23.9.1992)**

93. — Balıkesir Milletvekili Mehmet Cemal Öztaylan ve 19 Arkadaşının, Mezarlıkların Korunması Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/340) (S. Sayısı : 167) **(Dağıtma tarihi : 28.9.1992)**

94. — Çorum Milletvekili Cemal Şahin'in, 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun 7 nci Maddesinin Son Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/391) (S. Sayısı : 173) **(Dağıtma tarihi : 1.10.1992)**

95. — İstanbul Milletvekili Ercan Karakaş'ın, 2429 Sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkındaki Kanunun 2 nci Maddesinin (A) Bendinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/296) (S. Sayısı : 174) **(Dağıtma tarihi : 1.10.1992)**

96. — İstanbul Milletvekili Sabri Öztürk ve 9 Arkadaşının, 7.2.1972 Tarih ve 1516 Sayılı İstanbul Boğaz Köprüsü ve Çevre Yolu Projesi Sahasındaki Gecekonduların Tasfiyesi Hakkında Kanuna Bir Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (2/326) (S. Sayısı : 175) **(Dağıtma tarihi : 5.10.1992)**

97. — İstanbul Milletvekili İsmail Sancak ve 11 Arkadaşının 24.2.1984 Tarihli ve 2981 Sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (2/392) (S. Sayısı : 176) **(Dağıtma tarihi : 5.10.1992)**

98. — Çorum Milletvekili Cemal Şahin'in, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'nun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/415) (S. Sayısı : 177) **(Dağıtma tarihi : 5.10.1992)**

99. — Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Adalet Komisyonları Raporları (1/416) (S. Sayısı : 178) **(Dağıtma tarihi : 8.10.1992)**

100. — Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Adalet Komisyonları Raporları (1/436) (S. Sayısı : 179) **(Dağıtma tarihi : 13.10.1992)**

101. — Denizli Milletvekili Muzaffer Arıcı ve 5 Arkadaşının; Türk Ceza Kanununun 102 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/386) (S. Sayısı : 182) **(Dağıtma tarihi : 23.10.1992)**

102. — Yozgat Milletvekili Mahmut Orhon'un, 23.6.1965 Tarih ve 634 Sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/378) (S. Sayısı : 183) **(Dağıtma tarihi : 23.10.1992)**

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

103. — Adlî Tıp Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında 18.6.1992 tarih ve 3820 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Adalet Komisyonu Raporu (1/428, 3/543) (S. Sayısı : 184) **(Dağıtma tarihi : 2.11.1992)**

104. — Terörle Mücadele Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin 12.4.1991 Tarih ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun 22 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/427, 2/283) (S. Sayısı : 181) **(Dağıtma tarihi : 5.11.1992)**

105. — Gülhane Askerî Tıp Akademisi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Millî Eğitim Komisyonları Raporları (1/435) (S. Sayısı : 188) **(Dağıtma tarihi : 5.11.1992)**

106. — Mahalle Muhtarlığı Kanunu Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/456) (S. Sayısı : 189) **(Dağıtma tarihi : 5.11.1992)**

107. — İçel Milletvekili Fevzi Arıcı'nın, 18.1.1984 Tarihli ve 2972 Sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 9 uncu Maddesinin İkinci Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Teklifi ve Anayasa ve İçişleri Komisyonları Raporları (2/239) (S. Sayısı : 190) **(Dağıtma tarihi : 5.11.1992)**

108. — Türkiye Emekli Subaylar, Emekli Astsubaylar, Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri ile Muharip Gaziler Dernekleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve İçişleri Komisyonları Raporları (1/437) (S. Sayısı : 191) **(Dağıtma tarihi : 5.11.1992)**

109. — Askerî Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Çorum Milletvekili Cemal Şahin'in 1632 Sayılı Askerî Ceza Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Millî Savunma ve Adalet Komisyonları Raporları (1/442, 2/279) (S. Sayısı : 192) **(Dağıtma tarihi : 6.11.1992)**

110. — İzmir Milletvekilleri Yıldırım Avcı, Mehmet Köstepen, Atilla Mutman ve Halil Çulhaoğlu'nun İzmir İlinde Güzelbahçe Adıyla Bir İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifleri ve İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (2/436, 2/435, 2/437, 2/438) (S. Sayısı : 194) **(Dağıtma tarihi : 6.11.1992)**

111. — Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç ve 11 Arkadaşının, Elektrik Enerjisi Üreten Barajların Bulunduğu İllerdeki Gerçek Veya Tüzelkişilerden Alınan Elektrik Bedelleri Hakkında Kanun Teklifi ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (2/342) (S. Sayısı : 197) **(Dağıtma tarihi : 10.11.1992)**

112. — Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış ve 15 Arkadaşının, Yazar ve Fikir Adamı Ömer Okçu (Namı Müstearı Hekimoğlu İsmail'in) Affı Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/367) (S. Sayısı : 208) **(Dağıtma tarihi : 19.11.1992)**

113. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak'ın, 3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/429) (S. Sayısı : 209) **(Dağıtma tarihi : 19.11.1992)**

114. — 17.7.1963 Tarihli ve 278 Sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair 2.7.1992 Tarihli ve 3834 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Millî Eğitim Komisyonu Raporu (1/429) (S. Sayısı : 210) **(Dağıtma tarihi : 26.11.1992)**

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

115. — Balıkesir Milletvekili Melih Pabuççuoğlu ve 8 arkadışının 3194 Sayılı İmar Kanununun Geçici 7 nci Maddesinin İkinci Fıkrasına Bir Cümle Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (2/365) (S. Sayısı : 218) **(Dağıtma tarihi : 7.12.1992)**

116. — Eskişehir Milletvekili Mustafa Balcılar ve 9 Arkadaşının, 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Sağlık ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe komisyonları Raporları (2/6) (S. Sayısı : 220) **(Dağıtma tarihi : 7.12.1992)**

117. — Samsun Milletvekili İhsan Saraçlar ve 3 Arkadaşının Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü Teklifi ile Ankara Milletvekili M. Vehbi Dinçerler ve 73 Arkadaşının, Eskişehir Milletvekili Hüseyin Aksoy'un, Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, İstanbul Milletvekili Orhan Ergüder'in, Eskişehir Milletvekili Hüsamettin Cindoruk'un, Çorum Milletvekili Muharrem Şemsek ve 3 Arkadaşının Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifleri ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/513, 2/134, 2/205, 2/243, 2/394, 2/444, 2/491, 2/510) (S. Sayısı: 232) **(Dağıtma Tarihi : 8.1.1993)**

X 118. — Ankara Üniversitesinin 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981 ve 1982 Malî Yılları Kesinhesap Kanunu Tasarıları ile Bu Yıllara Ait Genel Uygunluk Bildirimlerinin Sunulduğuna İlişkin Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/234, 1/235, 1/236, 1/237, 1/238, 1/239, 1/240, 1/241, 1/242, 1/243, 1/244, 1/245, 1/246, 1/247, 1/248, 3/50, 3/51, 3/52, 3/53, 3/54, 3/634, 3/635, 3/129, 3/130, 3/131, 3/636, 3/637, 3/638, 3/639, 3/55) (S. Sayısı: 217) **(Dağıtma Tarihi : 11.1.1993)**

119. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak'ın, 1602 Sayılı Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun Bir Maddesini Değiştiren Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/453) (S. Sayısı : 231) **(Dağıtma Tarihi : 11.1.1993)**

120. — Ziraî Mücadele ve Ziraî Karantina Kanunu Tasarısı ve Adalet ve Tarım, Orman ve Köyişleri komisyonları raporları (1/369) (S. Sayısı : 234) **(Dağıtma Tarihi : 11.1.1993)**

121. — 3146 Sayılı Kanunun Bazı Maddeleri ile 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/468) (S. Sayısı : 238) **(Dağıtma tarihi : 26.1.1993)**

122. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak'ın 205 Sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununun Bazı Maddelerini Değiştiren Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/460) (S. Sayısı : 240) **(Dağıtma tarihi : 26.1.1993)**

123. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak'ın 1324 Sayılı Genel Kurmay Başkanının Görev ve Yetkilerine Ait Kanunun Bazı Maddelerini Değiştiren Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/458) (S. Sayısı : 241) **(Dağıtma tarihi : 26.1.1993)**

124. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak'ın, 1600 Sayılı Askerî Yargıtay Kanununun Bir Maddesini Değiştiren Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/456) (S. Sayısı : 242) **(Dağıtma tarihi : 26.1.1993)**

125. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak'ın 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerini Değiştiren, Bazı Maddelerini de Yürürlükten Kaldıran Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/455) (S. Sayısı : 243) **(Dağıtma tarihi : 26.1.1993)**

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

126. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak'ın, 1612 Sayılı Yüksek Askerî Şûranın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/454) (S. Sayısı : 244) **(Dağıtma tarihi : 26.1.1993)**

127. — İstanbul Milletvekili Orhan Ergüder'in Özel Dedektiflik Kanunu Teklifi ve Adalet ve İçişleri komisyonları raporları (2/2) (S. Sayısı : 246) **(Dağıtma tarihi : 1.2.1993)**

128. — Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ile Erzurum Milletvekili Rıza Müftüoğlu ve 10 Arkadaşının ve Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin Aynı Mahiyetteki Kanun Teklifleri ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/488, 2/9, 2/536) (S. Sayısı : 283) **(Dağıtma tarihi : 12.2.1993)**

129. — Konya Ovaşı ve Orta Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/490) (S. Sayısı : 285) **(Dağıtma tarihi : 12.2.1993)**

X 130. — Eşyaların Karayolundan Uluslararası Nakliyatı İçin Mukavele Sözleşmesi (CMR) ile Bu Sözleşmeye Ek Protokole Katılınmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/397) (S. Sayısı : 249) **(Dağıtma tarihi : 16.2.1993)**

X 131. — Göç İdaresi Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/480) (S. Sayısı : 286) **(Dağıtma tarihi : 16.2.1993)**

132. — Hatay Milletvekili Ali Uyar'ın, Koruyucu Hekimlik Hizmetleri ile İlgili Kanun Teklifi ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (2/402) (S. Sayısı : 287) **(Dağıtma tarihi : 16.2.1993)**

133. — Denizli Milletvekili Adnan Keskin'in, 2.9.1971 Tarihli ve 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa İki Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (2/102) (S. Sayısı : 288) **(Dağıtma tarihi : 16.2.1993)**

134. — Hatay Milletvekili Mehmet Dönen'in, 1479 Sayılı Bağ-Kur Yasasına Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Yasa Teklifi ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (2/100) (S. Sayısı : 289) **(Dağıtma tarihi : 16.2.1993)**

135. — Aydın Milletvekili Nahit Menteşe'nin 28.3.1983 Tarih ve 2809 Sayılı Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun 10 uncu Maddesinin (f) Bendinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu Raporu (2/554) (S. Sayısı : 290) **(Dağıtma tarihi : 16.2.1993)**

X 136. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/423) (S. Sayısı : 294) **(Dağıtma tarihi : 24.2.1993)**

X 137. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Eğitim İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/481) (S. Sayısı : 297) **(Dağıtma tarihi : 24.2.1993)**

138. — 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 30 uncu Maddesinin Değiştirilmesine ve Bu Kanunun Ek Geçici 53 üncü Maddesi ile 3593 Sayılı Kanunun Geçici Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/497) (S. Sayısı : 302) **(Dağıtma tarihi : 24.2.1993)**

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

139. — Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekilleri Adana Milletvekili Bekir Sami Daçe ve Bursa Milletvekili Turhan Tayan ile Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Ercan Karakaş ve 181 Arkadaşının 2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 67 nci, 68 inci, 69 uncu, 76 ncı ve 133 üncü Maddelerinin Değiştirilmesi ile İlgili Kanun Teklifi; Rize Milletvekili Mesut Yılmaz ile Konya Milletvekili Necmettin Erbakan ve 155 Arkadaşının 7.11.1982 Tarih ve 2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 67 nci Maddesinin Değişik 3 üncü Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkındaki Kanun Teklifi; Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekilleri Adana Milletvekili Bekir Sami Daçe ve Bursa Milletvekili Turhan Tayan ile Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Ercan Karakaş ve 179 Arkadaşının 2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 133 üncü Maddesinin Değiştirilmesi ile İlgili Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/119, 2/541, 2/542) (S. Sayısı : 306) **(Dağıtma tarihi : 24.2.1993)**

X 140. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Askerî Eğitim İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/464) (S. Sayısı : 293) **(Dağıtma tarihi : 25.2.1993)**

X 141. — Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasındaki İlişkilerin Esasları Hakkında Antlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/434) (S. Sayısı : 295) **(Dağıtma tarihi : 25.2.1993)**

X 142. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Eğitim İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/476) (S. Sayısı : 298) **(Dağıtma tarihi : 25.2.1993)**

143. — 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/504) (S. Sayısı : 301) **(Dağıtma tarihi : 25.2.1993)**

144. — Kozmetik Kanunu Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/483) (S. Sayısı : 307) **(Dağıtma tarihi : 25.2.1993)**

145. — Uşak Milletvekili Ural Köklü ve 4 Arkadaşının, 4.11.1981 Tarih ve 2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ile Manisa Milletvekili Tevfik Diker'in Yüksek Öğretim Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu Raporu (2/534, 2/597) (S. Sayısı : 308) **(Dağıtma tarihi : 25.2.1993)**

146. — Hatay Milletvekili Mehmet Dönen'in, Sosyal Sigortalar Kurumu Sağlık Tesislerinde Mevcut İzdihamlara Neden Olan 1 000 TL. Muayene Ücreti ve % 20 İlaç Bedeli Tahsilatı Uygulaması Hakkındaki Kanun Teklifi ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (2/85) (S. Sayısı : 305) **(Dağıtma tarihi : 1.3.1993)**

147. — Yedi İlde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/420) (S. Sayısı : 312) **(Dağıtma tarihi : 1.3.1993)**

148. — Afyon Milletvekili Baki Durmaz'ın, 2809 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun Geçici 10 uncu Maddesine 1 Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu Raporu (2/260) (S. Sayısı : 291) **(Dağıtma tarihi : 4.3.1993)**

X 149. — Türkiye Cumhuriyeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Arasında Dostluk, İyi Komşuluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/438) (S. Sayısı : 296) **(Dağıtma tarihi : 4.3.1993)**

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

150. — Muğla Milletvekili Nevşat Ozer'in, 3.5.1985 tarihli ve 3194 Sayılı İmar Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (2/467) (S. Sayısı : 299) **(Dağıtma tarihi : 4.3.1993)**

X 151. — Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında İşbirliği ve Dayanışma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/491) (S. Sayısı : 300) **(Dağıtma tarihi : 4.3.1993)**

152. — Millî Savunma Bakanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlarda Döner Sermaye Teşkili ve İşletilmesine İlişkin Kanun ile Gülhane Askerî Tıp Akademisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/487) (S. Sayısı : 303) **(Dağıtma tarihi : 4.3.1993)**

153. — Yozgat Milletvekili Mahmut Orhon ve 4 Arkadaşının, 2.9.1971 Tarih ve 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (2/315) (S. Sayısı : 304) **(Dağıtma tarihi : 4.3.1993)**

154. — 4792 Sayılı Kanun ile 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/474) (S. Sayısı : 309) **(Dağıtma tarihi : 4.3.1993)**

155. — İki İl ve Beş İlçenin Adının Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/473) (S. Sayısı : 318) **(Dağıtma tarihi : 4.3.1993)**

156. — Erzurum Milletvekili İsmail Köse ve Kırklareli Milletvekili Ahmet Sezal Özbek'in, 3.4.1930 Tarih ve 1580 Sayılı Belediye Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ile Kahramanmaraş Milletvekili Hasan Dikici ve 15 Arkadaşının, 3.4.1930 Tarih ve 1580 Sayılı Belediye Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/627, 2/585) (S. Sayısı : 319) **(Dağıtma tarihi : 4.3.1993)**

X 157. — 1972 Konteynerlerle İlgili Gümrük Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/277) (S. Sayısı : 310) **(Dağıtma Tarihi : 8.3.1993)**

X 158. — Türkiye Cumhuriyeti İle Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezaî Konularda Adlî Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Adalet ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/493) (S. Sayısı : 313) **(Dağıtma Tarihi : 8.3.1993)**

X 159. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/444) (S. Sayısı : 314) **(Dağıtma Tarihi : 8.3.1993)**

X 160. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Portekiz Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/450) (S. Sayısı : 315) **(Dağıtma Tarihi : 8.3.1993)**

X 161. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/453) (S. Sayısı : 316) **(Dağıtma Tarihi : 8.3.1993)**

7

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

X 162. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkistan Şehrinde Uluslararası Hoca Ahmet Yesevi, Türk-Kazak Üniversitesi Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/486) (S. Sayısı : 317) **(Dağıtma Tarihi : 8.3.1993)**

(X) Açık oylamaya tabi işleri gösterir.